

کلیات

دیوان

شایق جمال

میر غلام حضرت اکبلی

سبا کتابخانه
دهکی نعلبندی قصه خوانی پشاور

کلیات

دیوان

شایق جمال

میر غلام حفری کبلی

باتقاریظ: ملک الشعراء استاد بیتاب و استاد خلیلی

ديوان شائق جمال

مصحح: دكتور جميل الرحمن سائل

كمپوزنگ: پيرليزر كمپوزر

كمپوزر: حفيظ الله شرفمل

ناشر: سبا كتابخانه دهكى نعلبندي قصه خوانى پشاور

تاريخ طبع: عقرب ۱۳۷۴

تيراژ: ۲۰۰۰

كليہ حقوق طبع ونشر محفوظ است

بسم الله الرحمن الرحيم

سخن ناشر

شعر شایق جمال هم صدا و هماهنگ با افکار اجتماعی، روند زندگی، کلتور و مزاج جامعه ما بوده، که در واقع نمایندگی از سویه فکری و سطح زندگی مردمان ما می نماید.

بخصوص اشعار وی در یک مقطع زمان تسکین دهنده آلام و ذوقهای ادبی مردم کابل بود، و رازدار دردها، آرزوها، سختیها و خستگی های روزگار؛ که زشتی های زمان ورنجهای دوران را باز میزد.

اشعار وی برای لحظاتی از خود دور و در دنیای حسین و رنگین شعرش به راز و نیاز میپرداختند. در اشعار شایق جمال کیفیت روحی تصوف، ارزش های حیاتی و معنوی زندگانی بسیار زیبا نقش یافته و حقیقت عشق و محبت، جنون و هوشیاری، زندگی و مرگ را بار میزد و اشارات ادبی بیان نموده و دنیای عشق ذوق، شوق و جمال را دوست داشتنی دانسته اند.

از همین جاست که شایق جمال شاعر راز دار قلبهای مردمان و وطن بویژه اهالی کابل بوده و در دلهای شان جایگاه خاص محبت، عقیدت و خلوص را دارد.

حال که از چندین سال می شود کابل در آتش جنگهای خود خواهی می سوزد، و باشندگان کابل در چنگال مرگها، غمها، دردها و سختیها طاقت فرسا سیرانده ما به آرزوی التیام دردهای ایشان دیوان شاعر راز دار، محبوب و ترجمان دردها و آرزوهای شان را تقدیم مینمائیم.

ما همین توان را داریم تا برای آنان دیوان یک شاعر خود را تقدیم نمائیم که ساعتی دردها، رنجها و مصائب خود را با مطالعه آن فراموش نموده و بار غمهای دل را برای لحظات چند سبک سازند.

دیوان شایق جمال اولین بار در سال ۱۳۳۰ هـ ش به کوشش شاغلی عطاء الله نوری به طبع حروفی در مطبعه وزارت دفاع ملی چاپ شده، که اغلاط و کاستیهای طباعتی زیاد داشت، ما بخاطر تصحیح و از میان برداشتن آن به کمپوز کمپیوتری این اثر پرداختیم و با قطع و صحافت نسبتاً خوب این دیوان را نشر ساختیم.

امید است که هموطنان ما این کار را یک خدمت ادبی دانسته مورد قبول شان واقع گردد. همچنان از محترم دکتر جمیل الرحمن سائل نیز سپاس گذاریم که در تصحیح و پروف این اثر ارزشمند ما را یاری نمودند.

باعرض حرمت

ناشر

۱۳ عقرب ۷۴ هـ ش

جناب استاد خلیل الله خان خلیلی

چون گهر کز تپش موج زدریا خیزد

سخن از سینه، صاحب دل شیدا خیزد

فراوان شاد شدم هنگامیکه شنیدم گفته های دلپذیر سخنور نفزگفتار کابل شایق جمال
بهکوشش جوانمردانه آقای عطاء الله نوری زیور چاپ میپوشد. مایه، این خورسندی کمتر از آن
نیست که در سال پیش دیوان استاد بزرگوار ملك الشعراء بیتاب چاپ شده بود.
سخنان شایق از یاد بهاری نازکتر و از سنبل و نسرين بویا تر است سخنان او پیام مهر و سرود
اشک است، سخنان او شور و شیدایی دارد. سخنان او از آتشکده دل سر بر آورده.
سراینده درد مند را از نشیب و فراز زندگانی چه ره آوردی نیکو تر از این است که دامنی پر از
گل ارمغان درستان کند دامنی که هر بامداد باشک تر شده گل های آن همیشه بهار خواهد بود.
شگفت نیست اگر گویم آبیار اشک و برگریزان دوه بوستان سخن را زیبا تر و رنگین تر
مینماید

چشم گریان چشمه مهر خداست

سرمایه زیبایی در سخنان این سراینده شیوا چاشنی درداست و لیخند خامه این تر دامنان
سوخته دل از خود آنها نمیباشد

خلیلی

برج سرطان ۱۳۳۳

شایق جمال

آقای سیادت پناه دقائق آگاه جناب میرغلام حضرت خان متخلص به (شایق) شاعر نازکخیال و در دقایق فن صاحب کمال است.

در سنه ۱۳۲۰ هجری قمری از کتم عدم پابعرضه و جودنهاد و در سنه ۱۳۳۵ بسخن سرانی آغاز و تخلص خود راشایق گذاشته و درین اواخر که در وطن عزیز رسم لقب گذاری رواج گرفته بمناسبت اینکه اسم قبله بزرگوارش میرجمال الدین بوده کلمه جمال را به آن مضاف الیه گردانیده و سخن فهم میداند که درین ترکیب صنعت ایهام بکار برده و به يك کرشمه دوکار را برآورده.

سلسله نسب آقای شایق از طرف پدر و مادر به جناب سیادت انتساب حضرت میرواعظ صاحب رحمه الله علیه منتهی میشود که دلیل نجابت اوست این سید عالی نسب شخصی است شریف و ظریف و خوش زبان و خوش اختلاط، رفیق پرور و در عین بی بضاعتی مهمان دوست - شبی نیست که بی مهمان روز نکند و روزی نیست که رفقا دورش حلقه نزنند به حدی خراج است که آنچه امروز بدستش آید تا فردا باقی نمی ماند

هرچه یابد ز ثروت اموال در کف اوست آب درغریال

شایق در سنه ۱۳۳۶ شامل معلمی شده و بعد چندی بسر معلمی مکتب سعادت امتیاز یافته مشرب آزاد او تاب این قید نیاورده خود را از سرمعلمی سبکدوش و در مکتب صداقت بمعلمی قناعت کرد.

در آغاز سلطنت اعلیحضرت شهید رحمت الله بدار التحریر در سلك مامورین آنجامنسلک بود بعد از یکسال بدرد صعب العلاج طاقت فرسانی دوچار گردید که چند سال از خانه بیرون برآمده نتوانست و در اثر تداوی طولانی این قدر شد که بسواری گادی یا اسب از جانی بجائی انتقال کند و بعد از آن تاریخ چنان ضعف و رخاوت در مزاج او طاری گردید که نتوانست بکدام ماموریتی شامل شود ازینجاست که سه ماه زمستان را قطعاً از خانه بیرون برآمده نمیتواند. گذاره شباروزی او محض برزاقیت کریم مطلق است و ظاهراً يك مقدار پول بطور مستمری از طرف حکومت رحیم و مهربان برایش مقرر است و در مواقع لازمه یگان عطیه و بخشش با او کرده میشود.

شایق علاوه بر اینکه کسب درس و مشق شعر از حضور جناب معلى القاب ملک الشعراء مرحوم قاری عبدالله خان کرده باجناب ایشان قرابتی هم دارد چنانکه از يك رباعی آن مرحوم که در ایام بیماری و روزهای نفس شماری در حق او سرده واضح میگردد.

شایق که مرا عزیز و لخت جگراست	این خویش قریب یادگار پدر است
مجموعه نظم و نثرش از طبع روان	دایم به مذاق ماچوشیر و شکر است

اقای شایق فقیر مشرب ومخلص درویشان است در طریقه نقشبندیه ازحضور مغفور جناب مستطاب صاحبزاده صاحب قندهار مشهور به عمرجان صاحب زاده تلقین گرفته وبعد از وفات ایشان بخدمت فیض درجت مرحوم جناب حاجی صاحب درویش رفت وآمد وعرض اخلاص وارادت داشته علاوه برین هرکسی که بنام فقیری وقلندری یاد شود بخدمت اومیشتابد ودعاوتوجهی حاصل میدارد. سفرشایق دوسه زمستان بههندوستان وپاکستان بوده واز داخل وطن همین مزار فیض آثار وجلال آباد وقندهار رادیده.

حسن بدیعی او والہ حسن وموسیقی وباغ وبهار وسبزه وآبشار است باین تقریب از روح مرحوم حضرت مولوی صاحب عاصی نیز فیضی باورسیده درموسم ربیعی حتی الامکان میکوشد بادوسه رفیق همطبع روزی یاشبی را دریای اشجار وکنار جویبار سرآرد ودرحالیکه هنوز بهار ظهور نکرده اکثر این بیت بزبانش جاری میباشد.

ناسازی ایام گر این است که دیدم ترمم که بهار آید و دیوانه نباشم

شایق در رسم که از جمله صنایع مستظرفه بشمار میرود مهارتی بسزادارد.

مزاج لطیفش تاب صحبت گران جانانیارد مردم مادی پرست وجاه طلب را خصوصاً که به شره رسیده واز راه نامشروع باشد خوش نمی بیند بمرتبه که اگر محفلی ازچنین اشخاص تشکیل یافته اورادعوت کنند اگر چه انواع ماکل ومشارب وسامان نشاط مهیا باشد نمیرود ودر صورتیکه ناگهانی دوچار گردد به بهانه خود را از میان کنار کرده می سراید.

زندانی اندوه تعلق نتوان زیست بیدل دلت از هرچه شود تنگ برون آر

از آنجاکه لطف ایزدی نعمت فرصت برایش عطار کرده شایق دیوان ضخیمی دارد. دارای انواع نظم از غزل وقصیده ورباعی وقطعه، مثنوی ومخمس ومسدس وتوجیع بند وترکیب بند - مضامینش عشقی واخلاقی واجتماعی باشد گویا دیوان او گلزاری است مملو از هرگونه ازهار تا مطابق میل وذوق خود قماشانیان هرگلی که میخواهند بسرزنند مگر چیزی را که خود شاعر پسند دارد غزلیات اوست چه ذوق فطری اوهمین است - شبی نیست که آقای شایق برای سامعه نوازی رفقا غزلی نه سراید - پیوسته در تلاش مضمون تازه بوده بسبک هند سخن موزون میکند ودر سلامت کلام همچو واقف است وچرا نباشد که اوهم واقف اسرار وشایق جمال دلدار است:

هیچ میدانم که باشد؟ شایق حسن وجمال	آنکه داده خامه اش برحسن معنی خط وخال
آنکه مالا مال باشد شعرش از صنع بدیع	در روانی وحلاوت همسر آب زلال
بیت ابروی نکویان مطلع دیوان اوست	درنگاه موشکافان سخن بی قبل وقال
بی سخن هر مصرعش چون زلف خویان دلفریب	فرد فردش، همچو قد دلبران بی همال
معنی رنگین او شد غازه روی سخن	عقد مروارید را الفاظ زیبایش مثال
بسکه از طبعش سخن هر لحظه دریالیدن است	تا بریزد خامه اش تخم نقط گرد دنهال
موشکافی مدتی کرده است درموی کمر	در میان شاعران زان رو بود نازک خیال
بسکه نگذارد قلم را لحظه از دست خویش	در حقیقی گشته جسمش بکفلم مانند نال

خامه او هرچه میریزد برون از نظم و نشر
 شانه سان بست است بر زلف نکویان خویش را
 مزدگانی ذوق مندان طبع شد دیوان او
 این زمین عهد اعلیٰ حضرت ظاهر شه است
 قدر وسع خویش دارد در رفاه خلق سعی
 آن جوان خیر خواه ملت و شاه و وطن
 روز و شب خواهیم عمروصحت و اقبال شان
 از برای سال طبعش خامه بیتاب گفت

خاص و عامش می پسندد از نساء و از رجال
 ای صبا او را بگو از سینه چاکیها منال
 همچو بیتابم کنید از خواندنش رفع ملال
 کز وجود او تمدن را بود رو در کمال
 صدراعظم هم درین امر است با او هم خیال
 هست نام نامیش داوۃ دشخص خوش خصال
 از خداوند توانای کریم لایزال
 طبع شد دیوان شایق دارد او حسن مقال

تذکر

عطاء الله نوری را خداوند
 فراست دارو دانشمند باشد
 سروکارش باشخاص لبیب است
 شناسد قیمت و قدر ادب را
 نموده طبع دیوان مرآپار
 هزار و سه صد و هفتاد و سه بود
 برای ماندن آثار شایق
 سخن کوتاه عطاء الله خوشخ
 (جمادی چند داده جان خریده)
 ز رحمت آفریده بس خردمند
 باخلاق نکو پابند باشد
 توان گفتن که شخص خوش نصیب است
 شمارد از نصب بهتر حسب را
 تشکر میکنم از روی به تکرار
 که عزم دیگر از روی روی بنمود
 ز صدق دل بشد غمخوار شایق
 قساریت آن دانا سخون گو
 (بحمدالله بسی ارزان خریده)

من و شایق او هستیم مرهون

نصیبش باد اجر غیر ممنون

ای بیاد تو ساکن مدرسه در قیل و قال
عاقلان دهر محو نقش یک برگ گلست
لایق حمد و ثنایت کی ربان ما بود
هیچکس از کنه ذات اقدس آگاه نیست
تا بعد از عهده حدیث نمی آید برون
خامه و نطق و بیان ماهمه مخلوق تست
در ادبگاه حضور اقدس این مشیت خاک
خاکساران درت صاحب جلال و یاشکوه
شش جهت موج لطافت میزند از جلوه ات
از سر لطیف و کرم یارب نگهداری مرا
چون بشهر خامشان از ما بگیرند امتحان
از سگان آستان خواجه دنیا و دین

آرزود ارم که در روز جزا کوئی مرا
شایق آل رسول و بنده عصیان خصال

در نعت حضرت سید کائنات علیه افضل الصلوات والتحیات

نه تنها آسمان پیش قدمهایت سراندازد
جلال و عظمت عرش معلی میشود برتر
نه تنها آهوی صحرا بود قایل باعجازت
گر آرم برزبان وصف شکوه رحمت عامت
بیا ری گر بلب مولای من حرف شفاعت را
بقربان توای چشم و چراغ عاصیان گردم
گناه یک جهان را من بدوش خویش میگیرم
غبار من کلاه افتخار آسمان گردد
فدای خاک پای حضرت خیر البشر گردم
گناه بر باد داده خرمن عمر مرا یکسر

غلام حضرت خود گر بگوئی شایق بیدل

کلاه افتخار خود به چرخ اخضراندازد

جان فدای آستانت ای شه کون و مکان
گرتها لان راقلم سازند گلهار از زبان
ای به قربان سرت ساما نه هر دو جهان
بلکه میسو زد جهان راجلوه ات دریک زمان
ایکه میباشی همیشه با خدای لامکان
هر که هر چیزیکه میگوید بودو هم و گمان
بلکه میسوزد جهان راجلوه ات دریک زمان
یا عث ایجا دعالم شاه بیر نگی نشان
چون شود آن رحمت عالم شفیع امتحان
ساخت مارا چون خداوند امت اورایگان
شایقت را امت پیغمبر ص آخر زمان

جان من با دافدای خاک پای چار یار

آن جنابانی که نایدو صف ایشان در بیان

« نعت سوم »

ای با سرار محبت آشناونکته دان
پرتنزه آستان روضه جان جهان
ایکه میباشد غبار کوی او عرش آشیان
دلبر دلدادگان و رهنمای انس و جان
شاهد و معشوق و محبوب خدای لامکان
شمع بزم آفرینش نوربخش کن فکان
عطر مویش برده از خود تا ابد حورچنان
شهباز تیزبال و سعت نه آسمان
دستگیر بیکسان و دلبر دلداده گان
بی ادب نام که می آری تو آخر ریزبان
وصف او خارج بود از حیطه شرح و بیان
نیست جزوی هیچکس در عالم کون و مکان
کاش بودی پیکر من هم غبار آستان
گاه گاهی گوشه چشمی بسوی بید لان
ما و کنج بیکسی و حسرت و آه و فغان
عاصی و هر دم شهید و بیدل و بیخافان

ای ز رویت گشته پیدا این زمین و آسمان
وصف باغ قرب ذات کی بیابان میرسد
بهر از جن و بشر با لاتراز حور و ملک
کی ملک آفرینش از تو با لاتر کسی ست
در ادبگاه حضورت سجده کردن مشکست
در حقیقت کس ندیده جاوه حسن ترا
تا ب دیدارت نذار دجز جناب حق کسی
گر مراد دی زبان نعت او می گفتمی
در قیامت شرمساریهای شیطانرا ببین
تا قیامت شکر این نعت نمیگردد ادا
ای خدای مهر بان روز جزاهم کن حساب

ای قلم ای محرم شبهای تار بیدلان
از من بیدل رقم کن عرض آداب و نیاز
آنکه میباشد غلام در گهش روح الامین
رحمت حق نور چشم آفرینش جان خلق
جوهر ایجا عالم حاصل دنیا و دین
والی ملک هدایت سید خیر البشر
عکس رویش کرده روشن عالم ایجاد را
شهبسوار بکه تاز عرصه یوم الجزاء
غمگسار مذبذبین و رحمت للعالمین
آب شو ای خامه از خجالت تو و نعت رسول
نعت آن ذات مقدس را که داند غیر حق
حرف و صورت معنی و لفظ و عبارت جمله اوست
جان من قربان جاروب سرای احمدی
ایکه هستی خاکروب در گه ان دلنواز
خوش بحال آنکه میبوید نسیم کوی او
هیچکس چون من کباب داغ محرومی مباد

روز و شب از آتش حسرت کبابم کرده اند
نیست شوق گلشن و گل بر سرم چون عندهایب
خاک بر فرق حیات این است اگر اعمال من
گر نگیرد رحمت عام جنا بش دست من
شد بزر بار غمها قامت من چون کمان
باغ من داغ دل است و آبشار اشک روان
از وجود خود ندیدم هیچ سودی جز زیان
نیست بدبختی چو من بزر سقف آسمان
نیستی شایق غلام حضرت شاه رسل
تاج این دولت مزین بر سروای کم از سگان

گرشوی شایق غلام حضرت شاه رسل
به محشر گر نباشد لطف عامت عذر خواه آنجا
به نیم جوئی گیرد کسی زهد ریسائی را
به بازار قیامت جنس عصیان قیمتی دارد
نیاز ما بیزم ناز دارد عزت و قدری
به محشر خون ما از غمزه کافر که میگیرد
بیازاری که حسن بی مثال جلوه بفروشد
ز فکر غیر خلوت خانه دل را صفا کردم

مپرس از برگ و بار گلشن دیدار کن حسرت

زمزگان تماشائی بود شایق گیاه آنجا

غمی سازد انیس بزم خود آن بیوفاسارا
ز گردشهای دورانم نباشد غم سرموئی
از آن مجنون بمشت استخوان خویش مینازد
بهر جا هر چه بنویسند یوسف خوانده خواهد شد
شهیدم ساخته از ناز طنازیکه تا محشر
جهانی را نماید گرم و روشن پرتو آهم
غمی مانند مرا از گریه کردن دیدن رویش

چو شایق کور شد از انتظارت آمدی ظالم

هزار افسوس در بایت غمدم چشم بیتارا

باز سرمست از شراب ناب می بینم ترا
شوخ من از برگ گل یک پرده هم نازکتری
دست بر دست رقیب از پیش چشمم بگذری
ای بهار زندگانی واله رویت شوم
از دورنگی های شان شاید که واقف گشته
چون دل بیمار خود بیتاب می بینم ترا
در عرق از پرتو مهتاب می بینم ترا
بعد عمری گرشی در خواب می بینم ترا
همچو عمر رفته ام نایاب می بینم ترا
سرگران از صحبت احباب می بینم ترا

زاهدا سجاده راهم میبری باخود به گور
آنقدر دل بسته اسباب می بینم ترا
شایق از سیمین بری شاید که دور افتاده.

بیقرار امروز چون سیماب می بینم ترا

که گوید از من سرگشته آنشوخ سپاهی را
که برق تیغ نازت کرده بسمل ماوماهی را
بیاد موی و روی او چنان از خویش تن رفتم
که نشانم دگر هرگز سفیدی و سیاهی را
کف پای نگارین ترا بوسیده می شوم
بخون خوشتن اکسون زبان عذرخواهی را
مرا از خویش برده راست گویم
که آموزد بخوبان اروپا کج کلاهی را
خدای حسن اگر بخشیده اورا چهره گلگون
بن هم داده سلطان محبت رنگ گاهی را
به شام خط گرفت ای شوخ آخر دامن حسنت
مراتئیر هرگز نیست آه صبحگاهی را
به پیش اهل دنیا ذکر اهل دل غلط باشد
چه لازم مسبحه در کف میدهی دولت پناهی را
ز اسباب جهان قطع تعلق کن که چون رفتی
نیاشد هیچ فرق از تخته تخت پادشاهی را
به کنج فقر افتاد است هر جانب جواغردی
که جاروب در عزلت نموده تاج شاهی را
رسیدم رفته رفته در حریم عفو او شایق

ازین راه دوست دارم جاده گم کرده راهی را

کند گل میخ دیوار غنا خورشید عالی را
بنازم دستگاه رفعت عیش خیالی را
چه دلهای پریشان جمع میسازد بدور خود
دلا از زلف جانان یادگیر آشفته حالی را
به هفتم آسمان افتاده شورا ز ناله زازم
زمن ای بلبل شوریده بشتنوزارنالی را
بیاد شام وصل دلبر نازک مزاج خود
چه شیرین میبزم هرشت پلوهای خیالی را
گلت رانسبتی هرگز نمی باشد بر خسارش
به پیش مادر بگذارد بلبل تیز با لی را
کجائی ای اجل رحمی بحال ناتوانان کن
به هجران بگذرانم چند ایام ولیالی را
اگر اینست با صاحب کمالان شیوه گردون
خدا از مانگیرد تا قیامت بیکمالی را

ز خون خود حنائی ساز شائق پنجه همت

برون از آستین هرگز مباد دست خالی را

خوش آن روشی کزودیدم صفای صبح مردان را
خوش آن چمیکه می بیند رخ گلبرگ خوبان را
خوش آن رندیکه میباشد شب و روزش بیمخانه
خوش آن عشاق که می یابد پس از عمری شب وصلی
خوش آن مفلس که گوهر می شمارد آبروی خود
خوش آن عاشق که می یابد پس از عمری شب وصلی
خوش آن مسلم که هیچ از خود نر نجانددل هندو
خوش آن محتاج با غیرت که دولت مند نشناسد
خوش آن دوستی که یادم میدهد شام غریبان را
خوش آن دست که می مالد کف پای نکویان را
خوش آن رندیکه میباشد شب و روزش بیمخانه
خوش آن عشاق که می یابد پس از عمری شب وصلی
خوش آن مفلس که گوهر می شمارد آبروی خود
خوش آن مسلم که هیچ از خود نر نجانددل هندو
خوش آن محتاج با غیرت که دولت مند نشناسد
خوش آن دوستی که یادم میدهد شام غریبان را
خوش آن دست که می مالد کف پای نکویان را

کلام من همه بسوی کباب دل دهد شایق

خوش آن شاعر که بنویسد بخون خویش دیوان را

مکن محکوم حکم خوشتن روشن ضمیران را
که زیودست نتواند کسی خورشید تابان را

که سرکوبی نباشد راحت آبادیبابان را
لباس عیب پوشی گریست آید مسلمان را
خراش سینه آهن پسند افتاده سوهان را
ندانی گرمزاح نازک آئینه رویان را
عصای ناتوانی میشود پیوسته پیران را
از آن نسبت بعمر خود دهم رفتار جاتان را
نوشته منشی حسنش بخط سبز فرمان را
شکستن رانه بینم گرچه بشکست عهد و پیمان را
را اگر بینی به آن ساعد گهی زلف پریان را
بیاد روی او پر کردم از گل جیب دامان را
چوا حسانی بکس کردی مکن شایق دگر یادش

که این دولت ندارد خوش بغیر از طاق نسبان را

غم کشید آخر سر بازار رسوائی مرا
يك قلم زین سرمه رفت از دیده بینائی مرا
خوش نمی آید چنین دلدار هرجائی مرا
دادمژگان تو از زخمی دلاسانی مرا
نیست منظور نظر آهوی صحرائی مرا
گاه گاهی از لبش باید شکر خوانی مرا
تاهوای آن بت سیمین بدن دارم بسر

شایق از گنج است خوشتر کنج تنهائی مرا

اگر بیند برخسار نکوبان صنع بیچون را
ندانم نرگس مست تو میخواند چه افسون را
که شاعر خوب داند معنی این بیت موزون را
اگر در باغ سازد بی نقاب آن روی گلگون را
چرا از سادگی مجنون پسندید است هامون را
که دانم بامن بیدل حصو متهاست گردون را
که روزی در کف آرام دامن جامه گلگون را
که بازلف سیاه تست نسبت بخت واژون را
بسنگ بای او باید زدن اطفال مجنون را

قد او گر بچشم من ندارد جای جادارد

به بحر شور شائق کس ندیده سرو موزون را

یارب به هجر اونکنی مبتلا مرا
هر کس که ساخته است ز جاناتان جدا مرا

ندارد زبردستی را تحمل وسعت مشرب
از این بهتر بدنیا خلعتی دیگر نمیباشد
به نزدیکان خود ظلم و ستم بسیار تر دارد
صفای خاطر ایشان بیکدم میخورد برهم
بنازم حسن خلق آنجوانی را که از همت
عنان اختیارش چون بدست کس نمیباشد
شفائی دادا اگر سر کار چشمش حکم اعدام
فرییم داد آن شاخ گل وعهدی به او بستم
به شاخ ارغوان پیچیده میگوئی سیه ماری
چو دامانش بدست من نیامد در چمن رفتم

عشق او کرد این چنین مجنون سودائی مرا
شد سیه دنیا بچشم تا خط اودیده ام
کی دلم رامیبرد از جلوه گرم آفتاب
غمزه چشمت اگر ایمان من تاراج کرد
تادل مرا صید خود کرده است آن چشم سیاه
شد سخن کو طوطی طبعم چوزان آئینه رو

ملامت کس نمی سازد دگر فرهاد و مجنون را
تغافل رانگه سازد بچشم عاشق بیدل
بغیر از من نمی فهمد سی ایما ی ابرویش
سراپا لاله میسوزد ز داغ انفعال او
بغیر از سایه دیو ادلیلی جای راحت کو
بعین وصل هم غافل نمیگردم ز هجرانش
شدم خار و بصد خواری فتادم بر سر کوبش
ازانش دوست میدارم بقریان سرت گردم
چنین کز حسرت پابوس لیلی گشته سودائی

هر چند وصل یار تو دهم بسلام مرا
میخواهم از خدا سرش از تن جدا شود

ز نارگشته است کنون بارگردنم کان بت به بندگی نگرفت ای خدا مرا
 امشب بخواب جنت فردوس دیده ام شاید شود به گلشن کویتو جام را
 یاراقسم بمصحف رویش نمی خورم سوگنداکرده‌ید بقرآن شما مرا
 درپوسه لبست منما اینقدر در رنگ سوزد خدا نکرده مباد اشتها مرا
 صدره شنیده ام ز تو ظالم برو برو یکبار هم ز لطف نگفتی پیام را

در هجر مرده ام نشوم زنده تا اید

شائق مکن سراغ بروز جزا مرا

بگوئید اینقدر صیاد مارا که گاهی بشنود فریاد مارا
 بغیر از عشق تعلیمی نکرده است بیاموزد جدا استاد مارا
 چرا پای خط شوخش نبوی م که بگرفت از لب اوداد مارا
 شنیدم از زبان تیشه صدار که شیرین میکند فرهاد مارا
 شهید طالع شمشیر گردم که می بوسد کف جلاد مارا
 کند آن ساده وضع نوحه افسوس به مکتوب رقیبان یاد مارا
 مه من از قدوم خویش امشب منور کن خراب آباد مارا
 زباغ حسن سروقات او خوش آمد خاطر آزاد مارا
 کند تا چند قتل بی گناهان بگوئید اینقدر جلاد مارا
 بسروناز خود قمری چه نازی به بین آن شوخ قدشمشاد مارا

اگر سیلاب اشک اینست شایق

بزودی میکند بنیاد مارا

دیده ام برگشته از خود تیر مژگان ترا سرمه چیزی گفته باشد چشم فتان ترا
 راستگویم ناله قمری دو بالا میشود بر لب جود بداکر سرو خرامان ترا
 سبزه خط راز روی خود مزن ای سرو قد سبز تر می سازد آب تیغ بستان ترا
 اینقدر آشفته گی سنبل که می پیچد خویش دیده باشد شوخ من زلف پریشان ترا
 درد مارا جان من هرگز نمیداند طبیب کی مسیحازنده خواهد ساخت قربان ترا
 میتوان روی بهی دیدن وجود دردناک گریبوم سرو من سیب زنخدان ترا
 گرنگاه التفات رادم جان در عوض کی توان کردن ادا شکران احسان ترا
 گر کنون از دامن کوتاه باشد دست من روز محشر کی رهاسازم گریبان ترا

همچو شایق از جگر خونی گریبان میدرد

غنچه گویا دیده هم لبهای خندان ترا

گرنه بیند در چمن سرو قبا پوش مرا قمری از کوکو خراشد پرده گوش مرا
 شب به سودای گلبرگ اورفتم به خواب بلبلان امروزمی بویند آغوش مرا
 همچو تیرت دریغل پرورده ام ای شاخ گل چون کمان خالی مکن یکبار آغوش مرا
 گر بریزد چشم مستش خون یکدنیا اسیر نیست پروا از شراب نازمدهوش مرا

گفت جانان هوش خود را چون نمیگری بحرف گفتمش حرف تومی ماند بسر هوش مرا
شایقت مرد و نکردی یاد اورا حیف حیف

اینقدر قاصد بگو عاشق فراموش مرا

نازم آن شوخ نا مسلمان را	کز کفم برده دین و ایمان را
نیست سروی چو قامتت موزون	بارها دیده ام گلستان را
سبزه خط عنبرین کسی	می برد آب روی ریحان را
سینه من چوشانه صد چاک است	دیده ام کاکل پریشان را
جذبیه الفت کدام عزیز	برده از خویش پیر کنعان را
بهر قتل کدام خسته چنین	کرد تیز تیز مژگان را
همچو مجنون بیاد لیلی خویش	گیرم اکنون ره بیابان را
گر نه مردم ز هجر باز آو	میکنم تازه عهد و پیمان را

چون شدی خار چشم او شایق

همچو گل پاره کن گریبان را

برده از خود یک قلم آن نرگس شهلا مرا	کی شود منظور دیگر آهوی صحرا مرا
اینقدر پروانه و دور یار گشتن های تو	داغ جسرت کرده همچون شمع سرتا پامرا
نسبت بسیار دارد با قد آن کج کلا	راستگویم می برد انداز سرواز جامرا
شانه هم از سینه چاکان سر زلف توشد	آه چون کاکل پریشان کرده این سودا مرا
در محبت گرچه دارم سخت جانیهاولی	کشت از نیم نگه آن شوخ بی پروا مرا
تا سحر از دوریت در بردل بسمل طپید	ماه من دیشب چرا بگذاشتی تنها مرا
گرچه خود داری با ظاهر محبت کرده ام	میکند بیتابی دل عاقبت رسوا مرا

رنگ زردم نسبتی شایق بزر دارد چرا

اعتباری نیست پیش مردم دنیا مرا

تازه تر ساخت گریه داغ مرا	آب روشن کند چراغ مرا
چون دهان تویی نشان شده ام	هیچ ای گل مکن سراغ مرا
تا سیاهی نمود سبزه خط	سرمه گردید چشم داغ مرا
شانه در کف گرفت کاکل او	ساخت آشفته تر دماغ مرا
از تبسم نمک بزخم ریخت	خنده اش تازه کرد داغ مرا

شایق از کف ربوده لاله رخی

دل پر خون داغ داغ مرا

مرغ دل رانکند از قفس آزاد چرا	نیست رحمی بدل حضرت صیاد چرا
الف قامت از کوه غمش گشته چوقاف	ندهد داد من آن شوخ پریزاد چرا
گوش شیرین دهانان نشنود آواز کسی	اینقدر شور کند تیشه فرهاد چرا

چشم بادام توای پسته دهان ازنگهی
یارب استادچوزلف تو سیه روز شود
داده باتو خط بندگی ای بت بخدا
شایق آموخت بمن درس جنون حضرت عشق
نکند خسته دلان را زغم آزادچرا
می دهد بازترا درس جفا یادچرا
میکنی بازمن این همه بیداد چرا

سابق دانشم اکنون نرود یادچرا

یکبار اگر به بینم آرام جان خود را
ازبسکه حرف عشقش رنگین و نازک آمد
خواهی که عالمیرا تسخیر خویش سازی
هرچند تیر نازش سوراخ کرده قلبم
سازم روان فدایش روح روان خود را
بریرگ گل نگارم راز نهان خود را
پنهان مکن چو خورشید از خلق نان خود را
چیزی نمیتوان گفت ابرو کمان خود را
کان غنچه لب نه بیند فصل خزان خود را
کی راست میتوان گفت سرور روان خود را
شاید نبود واقف بسوی دهان خود را
آب روان شناسم طبع روان خود را

ناوصف چشم، جانلن ورد زبان نمودم

از آب دیده شستم شایق دهان خود را

بیتو باغ و بهار سوخت مرا
کار آتش کند به هجران آب
دیدن آتش سوخت مرا
داغ دل در کنار سوخت مرا
گریه زار زار سوخت مرا
حیف در انتظار سوخت مرا
گردش چشم یار سوخت مرا
عاقبت چون چنار سوخت مرا
غم شمع مزار سوخت مرا
آتش لاله زار سوخت مرا
بیتو چون لاله در چمن امروز
تا چو شمع به بزم خود راه داد
عموم آخر شد و میامد یار
چکنم برق آسمانی را
داغ عشقی که داشتم پنهان
آبرو پیش مرده می ریزد

همچو سگرت بدست خود از شوق

شایق آن گل عذار سوخت مرا

خون کند تاکی دل زار مرا
تازه شد داغ دل از آبروی او
اینقدر پرسید دلدار مرا
آب داد از تیغ گلزار مرا
روشن است کاگلش چون روی او
از لب شیرین او گفتم سخن
تا قیامت آه از دل می کشد
سرواگر بیند قد یار مرا
بشنود گرناله زار مرا
همچو گل بلبل پریشان می شود
بهر قتلیم تیرمژگان نیست کار
تیغ آبرو میبکند کار مرا

میشود فواره پیشش سرنگون

گریبند چشم خون بار مرا

مبندای برف راه کوچه آن سرور عنار
تو باموی سفید خوشتن ای برف میدانم
مسلمانان من از چشم سفید برف میترسم
سر صدنوجوان افتاده است آخربهر گامت
شود حرف ستمهای تو پیش ماسفید آخر
نگونی از هوا این ژاله میباشد که می آید

بفرمای طیب مهربان یکدم بیالینش

که آخر می بر در حاک شایق ابن تمنا را

از لب خود گردهد کامی من ناکام را
بسکه حرفی از لب خاموش او نشنیده است
جانمن دارد به چشم دل فریبست نسبتی
رنگ عاشق رنگرنگ از حال او دارد بیان
از حلاوت خیزی لعل شکر بارش می پرس
صد بلا دیدم ز چشم مستت ای بالابلا
روسیه گرد دبه پیش اهل معنی تا بد

ماه رویش را چو غیر از شام دیدن مشکلت

صبح عید خویش داند شایق اوشام را

ز حرف قدش رتبه دادم سخن را
خطا باشد این حرف جانا سراسر
دماغ گل آشفته از چیست امروز
کشان تاب مهتاب هرگز ندارد
مباد از نسیمت رسد آفت ای گل
چرا وصف سیب جنان می نماید
دلم تنگ چون عنجه تاکی نباشد
که هرگز نمی بینم آن گلبدن را

بجز خامه نکتہ سنج توشایق

نداند کس امروز طرز سخن را

که گوید از من آن شیرین ادارا
ندارم بعد از این تاب تغافل
ستم گر بیمروت ناملسمان
نگارا گشته ام پامال حسرت
جفایت کشت مارا ازنده باشی
نخواهم کرد پروای دو عالم
بجز جور و جفاکاری نداری
که تلخ از غم مکن اوقات مارا
بت من گوشه چشمی خدارا
چه گویم ای بتان آخر شما را
چرا روداده پابوست حنارا
ادا کردی حق مهر و وفا را
میسرگشود وصل تو مارا
نمیدانی مگر رسم وفارا

بخاک پای تو ای نور دیده

غمی سازم برابر توتیارا

گدای کشور عشقیم شایق

بچشم کم مبین آخر تو مارا

مریض عشقم و دارم وضوی پاک بازی را	سراپا سجده میبالم حضور بینیازی را
دل آشفته خود را بناخن چاک میسازم	بشوق زلف او اکنون گرفتم شانه سازی را
سرشوریده ام قربان خاک پای دلداری	که میداند بهر صورت طریق دلنوازی را
صدای بحر در گوش من از هر قطره می آمد	بچشم کم مبین ای بوالهوس عشق مجازی را
شکوه عشق را عقل تحمیر کیش کی داند	درین ره داغها ماند است بردل فخری را
خبر از عرش می آرد بیکدم قاصد روحش	چرا انسان نداند معنی طیاره سازی را

چو شایق از غلامان جناب شاه بغدادم

خدا از امان گیرد تا ابد این سرفرازی را

چشم او میدهد شراب مرا	رخ او میکند کباب مرا
همچو آواز دلریا سازد	بخدا نغمه ریاب مرا
گر چنین است سبیل گریه من	میسیر درفته رفته آب مرا
از گدازم دگر چه میپرسی	کاتش عشق کرده آب مرا
شوخی مرزای من چو می آئی	بوسه ده علی الحساب مرا
گرمی چهره کبابم کرد	در نظر نباید آفتاب مرا
نسیت هجران او کم ازدوزخ	از چه دیگر کند عذاب مرا
بیسروپاشدم چو طفل سرشک	نیست پروای شیخ و شاب مرا

داد بادم ز روی اه شایق

سوخت سیر گل و گلاب مرا

دل بریتو بیوفاست مرا	آرزوی تو دلریاست مرا
سر مه را در نظر غمی آرم	خاک پای توتو تیاست مرا
زود بیگانم می شود چکنم	گرچه دیرینه آشناست مرا
کرده ام یاد خلد در کویش	گریدوزخ روم سزااست مرا
دور شوای طبیب از سر من	درد آن بیوفاروا ست مرا
تو که جان منی بگوجانا	زندگی بیرخت کجاست مرا
چند در آب دیده ننشینم	کاتش عشق زیر پااست مرا
این نمازیکه زاهدان خوانند	گر قضا میکنم رواست مرا

گشته پامال ناز او شائق

داغها بردل از حناست مرا

نی به مومن دوست باشم نی بکا فر آشنا	درد و عالم نیست مارا جز تو دیگر آشنا
میکشم تصویر خود هر جای با تصویر او	تا باین صورت شوم روزی بدلیر آشنا

ساخت از عیش و نشاط و خرمی بیگانه ام
 بسکه رم خورد است طبع دوستان از همدگر
 ظاهر بی باطن زاهدنی آید بکار
 صحبت نیکان ندارد بپادان هرگز اثر
 تا توانی دامن او را ز دست خود
 عمرها خدمت کنی باید به پیش اولیاء
 ترک ماکردی برای خاطر اغیار حیف
 ساختی بیگانه خو شتود و مکدر آشنا
 شایق از بیگانگان هرگز نمی آید ضرر

دشمن جانی بود امروز یکسر آشنا

دلم جاد در حرم دیده دل پیر کسامل را
 خدا از صحبت جاهل مراد نام نگه دارد
 باریاب صفا ظاهر شود اسرار باطن ها
 ز بیم آخرت ماندی مرا از وصل او زاهد
 چو دیدم غنچه بشکفت از نسیم صبح دانستم
 بوقت نزع چشم من میپوشید از تماشایش
 چه دانی قدر صحبت تانبینی رنج بیماری
 بیک عجب وریا بریاد میگردد عبادتها

بگوشایق نگه دارد خدا زین برق حاصل را

کجائی ای بت سنگین دل بیمهری پروا
 کجاء دارد بزل مشکبوی نسبتی سنبل
 نه تنها دل بشور از دیدن رویتومی آید
 فلاطون کی توان کردن علاج زخمی تیغت
 نهال قامت بر تربود از فکر پست من
 دلم گریادت مایل نگردد است جاد دارد
 نکردم نفع دیگر جز بریشانی سرت کردم
 رفیقان جمله مخمورند و تاریکی مجلس هم
 ز خوشحالی ننگت در کفن هم مرده مجنون
 مکن ضایع به غفلت شایقا عمر عزیز خود

ندرای چون امید زندگی امروز تا فردا

من کجا دیده ام وفای ترا
 راست گریم خجل شود شمشاد
 که کشم شوخ من جفای ترا
 رفته از خویش یک قلم نرگس
 گریه بیند قدر سای ترا
 دیده تا چشم سرمه سای ترا
 تاحنا بوسه کرد پای ترا
 دل بصد رنگ خون شد از حسرت

شده آئینه همچو من حیران دیده تاجهره صفای ترا
 رود از یاد کوهکن شیرین بیندای شوخ گرادای ترا
 از سرم کرده دوا بسبیل بوی وموی کسی هوای ترا
 به سگ کوی خویش رخصت ده که کند پاس آشنای ترا
 مینشینی بامدعی بسیار کس ندانست مدعای ترا
 جز قناعت که پرگند آخر وسعت کاسه گدای ترا

نیست مشتاق تو تیا شایق

کرده منظور خاکپای ترا

در باره هیچ نیارم بلب دهان ترا بخود دراز نسازم دگر زبان ترا
 شهید خنجر نازت شوم نمیدانی که غیر من نکشد هیچکس کمان ترا
 هزار شکر که گشتی بصف خوبانپاس بدرس ناز گرفتند امتحان ترا
 مرویدان ره عشق اود گر ایدل که میکشد غم آن دلربا فغان ترا
 دماغ سرو چرای نقد بلند بود ندیده است مگر قامت روان ترا
 چو آب جوی زگلشن برای بلبیل زار مباد آتش گل سوزد آشیان ترا

خدا کباب کند چرخ پیرا شایق

که هیچ رحم نداده است نوجوان ترا

بر زبان کی حرف بیداد توافتادی مرا جان من گراز لبث یکبوسه میدادی مرا
 در هوای لعل شیرین توجان هاکنده ایم تاکی ایظالم نمگیری بفرهادی مرا
 تاشدم شاگرد ابجد خوان عشق ذوقنون رفته از خاطر بقرآن طرز استادی مرا
 پای بند سبحه تذویر چون زاهد نیم خوش غمی آید بلی این دام شایادی مرا
 سنگ طفلان گر چنین از شهر ما کمچین شود کس نخواهد یافت چون مجنون به آبادی مرا
 تا بآن بیداد گرد محبت باختیم ساخت ششد رچون کنم آخر نرادی مرا
 کی چو قمری خاک بر سرمینمودم این چنین گرمی سرمیشدی زان سرو آزاد مرا
 چشم من کی حلقه سان میماند بر در جان من جای اگر در بزم ناز خویش میدادی مرا
 تا سفر کرد است آن مهر من از خود رفته ام ای فلک پیشش چه میشد میفرستادی مرا

تا ز لعلش بوسه شایق چو بیتا بم رسید

لب غمی آید بهم از خنده شادی مرا

اگر سفید کند نامه سیاه مرا همیشه ناز بطاعت بود گناه مرا
 ز دولت دو جهان بینیاز میگردد نظر بخال گدایان بود چوشاه مرا
 چرا بصر من قدام کند چندین ندیده سرو مگر شوخ کج کلاه مرا
 بغیر شام سر زلف او نمیخواهم اگر قبول کند آه صبحگاه مرا
 براه عشق بود رسم من ز خود رفتن ندیده زاهد بیدرد رسم و راه مرا
 کسی که خورده گرفته است برضعیفی من ندیده دلبر شوخ ستم پناه مرا

چرا به شایق بیدل نمیزنی سخنی

شوم فدای تو آخر بگو گناه مرا

از دست نگاری شده خونین جگر ما چون خار خورد گل بخدا در نظر ما
چون غنچه بتنگ است دل از دست فراقش باران برسانید با آن گل خیر ما
رشك آیدم از همرائی سایه خود هم گاهی که شود بر سر کوبش گذر ما
آخر ز چه ای ابره‌وای تو بلند است هشدار که ترمیشوی از چشم تر ما
از تلخی غم شور ندارد دل ناشاد گر یک نگاه تند کند لب شکر ما
پیشش نتوان دم زدن ای شوخ سپاهی از بس که حق تیغ تو باشد بسر ما

چون شایق آواره بکف هیچ نداریم

روزی که شود پیش عزیزان گذر ما

بت من تا یکی به بنده جفا نگذشتی مگر ز راه وفا
من سر اپانیاز تو همه ناز من چه‌امی کنم بین تو چها
بسمل خنجر نگاه توام ای ستمگار شوخ بی پروا
زنده گی صرف شد بیاد رخت نکنی بادم ای چمن سیما
من بقریان چشم جادویت گاه گاهی نگاه بحانب ما
یک قلم نسبتش به چشم تو نیست هر کسی دیده نرگس شهلا

خنجر ناز خورد و دم نکشید

شایق خسته شد شهید شما

اگر داد از تبسم شوخ من داد ملاحه را بخون غلطان دلعلش هم دل اهل محبت را
شکر خندی سلامی التفاتی گوشه چشمی سرت گردم نمیدانی چرا رسم مروت را
مبادا در قفایت جانن کس حرف بر گوید دگر مگذار در زمتم رقیب سفله طینت را
چو برگ بید از باد صبا لرزد و جود او را سانید است یارب تا کجا آن گل نزاکت را
شود چون بید مجنون از هجوم ریشه سواد اگر شمشاد بیند در چمن آن سرو قامت را
رقیبا داغم از دستت الهی کور کرگردی که بدخور کرده آن دلبر پاکیزه خلصت را
ندیدم عمر هاشد قمری و پروانه و بلبل نمیدانم چه روداد است یاران طریقت را

خیال بوسه هم شایق کند نیلوفری پایش

بهم آورده آن گل بسکه سامان لطافت را

بنده تا کی باشد از وصلت جدا ای ستمگر دار ترسی از خدا
باز آن دست نگارین بوسه کرد در گرفتم امشب از رشك حنا
کی دلم گردد خلاص از چنگ یار گوشت از ناخن چسان گردد جدا
فارغم از سیر نرگس يك قلم جان فدای آن دو چشم سرمه سا
این قدر قاصد زبانی هم بگو کای ستمگر مردم از دوری بسا

آمد از طرز نگاهت به دل بشور
آفرین ای دلبر شیرین ادا
شد خلاص از بند غمها خاطر
تاب عشق دوست گشتم مبتلا
امشب از یاد حسین ماهرو
گشته محفل بر سرم چون کریلا
گفته بودی من به قتلت شایقم
جان فدای ابن حدیث خوشنما

خوشنگاهان گرچه خوردم تیرمژگان شما
کی کنم صرف نظر از چشم فتان شما
چندنالم از سیه بختی زبانه مو کشید
تابه کی ناید به کف زلف پریشان شما
لاله رویان تازه تر شد داغ های سینه ام
زین نمکپاشی که دارد لعل خندان شما
ای به قربان کمان ابرویشان جافتن
رسم دلجوئی نداند تیرمژگان شما
از چه خاکستر نشین گردیده قمری اینچنین
گرندیده در چمن سرو خرامان شما
گر رسد آسیب یکعالم به جان درد ناک
کی دهم از دست خود سیب زنخدان شما
نو خطان اکنون پریشانم چو سنبل یکقلم
شد غبار خاطر ما خط ریحان شما
چون به دل دارند داغ نامرادی تا ابد
لاله خواهد رست از خاک شهیدان شما
جامه زیبای بسکه از قامت قیامت کرده آید

دست شایق که رسد اکنون بدامان شما

مصور مگر کشد تصویر آن آشفته کاکل را
نماید کلک موازنه کاغذ بر گ سنبیل را
مکن بازلف جانان همسری کاشفته خواهی شد
خدا را ای صبا از من بگو آخر تو سنبیل را
برنگی آمد آن شمشاد قامت باز در گلشن
که سرو ازیا فتاد و برد از خود یکچمن گل را
زس دارند باهم ربط الفت بوی گل خیزد
در آتش گریندازد کسی پرهای بلبل را
خدا را ای بت سیمین بدن جور و جفا کم کن
که چون سیماب از من برده صبر و تحمل را
بریش محتسب هر لحظه مینامیزند خنده
چرا آن خرمنی داند رموز شرور قلقل را

میان حسن و عشق از بسکه یکرنگی بود شایق

شمارم آتش گل شعله آواز بلبل را

میکند زنده از عتاب مرا
تا کند لطف او کباب مرا
پای جانان بچشم اوست مدام
میکشد حسرت رکاب مرا
چه خطا کرده ام که یار چنین
میکشد از ره ثواب مرا
دیده از صفحه رخسار بستم
ساخته کافر این کتاب مرا
کج حسابی نمیکند تاپار
کند از راستان حساب مرا
شوخ من بعد از این زدرگه خود
نگذارد به هیچ باب مرا
گفتمش پابنه بچشم گفت
خوش بود تا بروز حشر دلم
پای بند کشاکش املم
خوش نمی آید این رکاب مرا
کیف چشم تو کرده سرشارم
گر بیاید شبی بخواب مرا
بسته دنیا باین طناب مرا
کسی زخود میبرد شراب مرا

شایق آن دلبر خراباتی

از نگاهی کند خراب ما

که روشن ساخت نور چشم او در مصر زندان را
 جگر خون ساخته لعل لبش باقوت و مرجان را
 که چون گل پاره میسازم من از دستت گریبان را
 ز طرف من بگو ای سرمه آخر خوشنکاهان را
 الهی همچو من بینی تو هم زلف پریشانرا
 خجالت میدهد ای گل قدت سروگلستان را
 خود برده است خال هندویت گبر و مسلمان را

سرت گردم بشایق کن تلتلف هم سرموئی

ز طرف من بگو قاصد تو آن کاکل پریشان را

مده ای بیوفا زین بیشتر آزار شایق را
 اداهای تو یکسر میبرد از کارشایق را
 تماشای رخت مانده است از گفتار شایق را
 که از خود میبرد سیر درو دیوار شایق را
 که کافر ساخته عمریست این زنار شایق را
 مکش ای باغبان یکساعت از گلزار شایق را
 که میدیدم بخواب امشب گزیده مارشایق را
 که رسوا ساخت پیشش دیده خونبار شایق را

نبردard سر از خاک درت تا روز محشر هم

سگ خود گریگونی جان من يك بارشایق را

نمیدانم چه پیش آمد عزیزان پیرکنعان را
 بدوران دهن قدری نباشد آب حیوان را
 بخار و خس دگرمنشین تو ای غنچه دهان آخر
 زاستغنا چه کم گردد نگاهی سوی ماکردن
 من آشفته خاطر را ملامت میکنی ناصح
 ز حرف راست گاهی کج مبر گراینقدر گفتم
 نه من تنها شدم آشفته و سودائی زلفت

رسیده جان بلب از حسرت دیدار شایق را
 تفاقل از نگه فرقی ندارد دره و وحدت
 اگر چه عندلیب از دیدن گل در فغان آید
 به مخفل شمع رخسار که امشب جلر فرماید
 چسان از کف رها سازد مسلمانان سرزلفش
 ز جوش خار خار شوق آن گلزار میتالد
 مگر در حلقه گیسوی یاری باز می افتد
 چسان حال دل خود را از او پنهان توان کردن

میدهم در سخن جواب ترا
 نازم ای دیده انتخاب ترا
 که کشیدم بسی عذاب ترا
 به خدامی کشد کباب ترا
 دیده تا چشم نیم خواب ترا

تا پسندیده ام عتاب ترا
 نیست مانند او به شهر کسی
 دست بردار ای فراق از من
 ایدل آن شوخ آتشین رخسار
 دیده ما همیشه بیدار است

نیست جز حرف خال و خط شایق

خوانده ام خط بخط کتاب ترا

نماندی بی نصیب از دولت دیدار سگرت را
 در آن ساعت که می بینم بدست یار سگرت را
 چرا پیوسته می بوسد لب دلدار سگرت را
 کشید آن آتشین خوتا که در گلزار سگرت را
 بسی دلبستگی باشد بان دلدار سگرت را

رساندی ابفلك آخر بلعل یار سگرت را
 سرا پاشعله می کردم ز داغ آتش حسرت را
 اگر بالای شیرینی ندارد لذتی تلخی
 ز پیچا پیچ زلف او بخود پیچید سنبل را
 نباشد هیچ قیچی چاپ راقطع و بریداز وی

مراد داده اشك او چنان درم است بازارش غمی یابد کسی در قسطی عطار سگرت را
اگر قرب رقیب از مابه پیشست نیت افزونتر چرا آخر گرفتگی از کف اغیار سگرت را
مباد آتش زند در خرمن دلهای مشتاقان مکش ای بیوفادر گوشه بازار سگرت را
بجان شایق آتش می فتد از رشك ماومن
چو میگیری بدست خوشتن هر بار سگرت را

از دوری تو بدمد رمی بمن خدارا تا کی غمی غمانی از وصل زنده مارا
کودست آنکه سازم تحریر شرح غمها قاصد زمن سلامی آن شوخ میرزارا
می میرم از جدائی بیانگی بمن چند ای دوستان بگوئید ان یار آشنارا
دیگر زیوسه حرفی بر لب نخواهم آورد باشد اگر ملالی شیرین لبان شمارا
درد دولت نکونی چون پادشاه حسنی

گاهی نوازشی کن این شایق گذارا

به هجر داده فلک آن قدر گذادر مرا که ساخته است بکام دل تو باز مرا
سزای آنکه بنواز تو داده ام دل و دین کباب داغ وفا ساخت بی نیاز مرا
فغان و حسرت و اندوه و رشك و بی تابی چهار سید از آن یار دلنواز مرا
وضو بخون دل و سبحة بردش کردم چرا بکفر گرفتند ازین نماز مرا
آب دولت دنیای خود کنی ای شیخ مده فریب با این سبحة دراز مرا
بر خرقه زاهد لباس حیلہ بسی است زدیده اشك چکانید این پیاز مرا

حدیث دوست نگویم به هیچ کس شایق

خמוש باش که دانسته اهل را از مرا

رنگدگری داد خزان سروسمن را یک عالم طافس غمده است چمن را
منکر نشود هیچکس از صبح قیامت از نازا گری باز کند باز سخن را
حیف است که مردار شود کاسه فغفور هرگز ممکن آلوده بدشنام دهن را
از ره نرود تاب زیان بازی اغنار خوب است اگر نشنود آن شوخ سخن را
جلاه صبا پاره کند کام رزباننش گریاز کند پیش لب غنچه دهن را
صدشکر که کردیم بت عشوه گرمین قربان سراپای تو جان و دل تن را
دردیده ابنای زمان جاهل محض است هر کس که درین عصر نداند چل و فن را

کی ضعف دل شایق بیمار شود خوب

تابون کند نگهت آن سبب ذقن را

اگر چه بود خط یارزیا
 نباشد بی بلا کس در ره عشق
 بهر جا جلوه دیدار لیلی است
 چو قاصد نامه آن دلبر آورد
 سزد گرد ریتیمی نازدان در
 نمی گردد کم از شان تغافل
 سوای دو عالم یک سرمو
 چو دیدم سرومن استاده گفتم
 بحاکم تر نشستم همچو قمری
 نمی باشی برابر بر قد یار
 شده اکنون غبار خا طرما
 رقیب پیر کنعان شد زلیخا
 چه می خواهی تو ای مجنون بصحرا
 یقینم شد که خطی کرده بیدا
 که اکنون قیمت او شد دیوالا
 سرت کردم نگاهی جانب ما
 اسیر کاکلت رانیست پروا
 که ای یاران قیامت گشته بر پا
 ز درد دوری آن سرور و عنا
 چرا دعوی کنی ای سرو بیجا

ز حال شایق بیدل بدانی

کنی گر کاکل خود را قاشا

روز گاریست که هرگز نکند یاد مرا
 میرسد هر نفسی آه و فغانم بفلك
 سرور اتابه قیامت نکند فاخته یاد
 باز آب دم تیغی که ندانم ایماه
 ریخت از تیغ به حلقم دم مردان آبی
 میکنم شکوه به پیش پدر از ییادت
 کرده تا همسری زلف تو سنبل بخدا
 گله کی می کنم از چرخ که استاد ازل
 هد انصاف خدا شوخ پر براد مرا
 شنود ماه من آخر ز چه فریاد مرا
 گریبند بچمن قامت شمشاد مرا
 شست از صفحه رویت خط ارشاد مرا
 که خدا عمر دهد دلبر جلاد مرا
 ندهی تابسکی ای شوخ پسر داد مرا
 ساخت آشفته سراسر دل ناشاد مرا
 کرده از بهر غم هجر تو ای بجا دمرا

شایق آن شوخ ستمگر نگاهی گاهی

نکند شاد چرا خاطر ناشاد مرا

جانا تو تا گذر نکنی بر مزار ما
 رفتی تو از کنار و دم گشت بیقرار
 راز درون سینه ما فاش می کنی
 تا کی بدوری تو کنم صبر جان من
 بهر خدا پیر سش بیمار خود بیا
 جانم بلب رسیده خدارا ترحمی
 در پیش کشتکان نبود اعتبار ما
 یارب قرار دل نرو از کنار ما
 ای اشک نیستی تو برو غمگسار ما
 دیگر نمائده بیگل رویت قرار ما
 کارام گیرد این دل بی اختیار ما
 از حد گذشت در غم تو انتظار ما

شایق بکوی یار فتادیم چون غبار

روزی مگر گذر کند شهسوار

نشد ای شوخ که بوسد لب شریں ترا
 بسرت حلقه نمود است جهان را ب سرم
 بجز از جور و جفا بمن بیدل چکنی
 جان بلب آمده است عاشق دیرین ترا
 جان من بنده شوم کاکل مشکین را
 دیده ام دلبر من مشرب و آئین ترا

سروقدتویه برمی کشدای آفت جان
دل سی پاره گرقتیم چوتعودببزر
بخت سبز عجیبی هیبت نهالین ترا
تاکشدتنگ بپرساعد سیمین ترا
ای بت سیمبر شائق بیچاره چرا

رحم يك ذره نباشد دل سنگین ترا

کجائی ای بت سنگین دل بیمهروی پرورا
رفیقان جمله، مخمورند و تاریک است مجلس هم
بیاکز شوق رویت میطپد در بر دل شیدا
کجاء دارد بزلف مشکبویت نسبتی سنبل
بیاساقی و روشن سازیم از پرتومینا
قدد لجوی او بر تر بود از فکر پست من
چه باشد پیش چشم سرمه سایت نرگس شهلا
نه تنه ا دل بشور از دیدن روی تو می آید
چرا گویم من خاکسی سخن از عالم بالا
فلاطون کی توان کردن علاج زخمی تیغت
ملاحت خیز آمد جلوه، حسن توسر تا پا
ز خوشحالی نگنجد در کفن هم مرده، مجنون
کجایا بدشفا بیمار عشقت از دم عیسی
دلم گریادت مایل نگردد است جادارد
خورد گراستخوان اوسگان کوچه، لیلا
نکردم نفع چیز دیگر پریشانی سرت کردم
که ممکن نیست باهم اختلاط شیشه و خارا
فسودم تا بزلف عنبرینت جان و دل سودا
مکن ضایع بغفلت شایقا عمر عزیز خود

نداری چون امید زندگی امروز تا فردا

گلرخان میخورد آتش از سرکوی شما
روز مردم را کند چون سرمه تاریک و سیاه
کس چسان بیند خدارا بعد از این روی شما
صبح محشر هم نبرد از سر از خواب عدم
من بقریان نگاه چشم جادوی شما
میبرید از کف دل ما و تغافل میکنید
خوش نگاهان کشته، شمشیر ابروی شما
کی سروسو دای آزادی بسردارد دگر
داد از خسوی شما بیداد از خسوی شما
یکسرمونیست سودای جهان بر سر مرا
مرغدل تا شد اسیر دام گیسوی شما
گاه گاهی گوشه، چشمی بشایق هم زلف

ای سیه چشمان که هست آخرد عاگوی شما

خدارا نامه براز طرف من عرضی فلاتی را
چو مکتوب بدست آن ستمگر میدهی قاصد
که از خون جگر کردم رقم راز نهانی را
زدستت تا یکی نالان بود دلهای مشتاقان
اگر طبعش غیر تجدد بگو حرف زبانی را
به پیری هم نشد آتشوخ بی پروا دلارام
بقریانت نوازش هم گهی یاران جانی را
دل شیدا بشور آورد حرف شوخ خود کامی
ندانم از کجا آموخت این شیرین زبانی را
بیک عالم لب شیرین اواز کف نخواهم داد
به نقد جان بدست آورده ام این لعل کانی را
نمیدانم کدامین خانه ویرانست استادت
زخوبان برده، یکدست ظالم نکته دانی را
چرا پروانه وش دور سر شمع غمیگندی

نمیدانی مگر شایق تو رسم جان فشانی را

از دست نگاری شده خونین جگر ما
چون خار خورد گل بخدادرنظر ما

رَشَك آیدم از مهرهی سایه خود هم
چون غنچه به تنگ است دل از دست فراقش
آخر زچه ای ابره‌وای تو یلند است
از تلخی غم شور ندارد دل ناشاد
پیش تو چسان دم زنم ای شوخ سپاهی
چون شایق آواره بکف هیچ نداریم

روزی که شود پیش عزیزان گذر ما

من کجا دیده ام وفای ترا	که کشم شوخ من جفای ترا
راست پرسوی ز خود رود شمشاد	گریه بیند قدرسای ترا
رفته از خویش یک‌قلم نرگس	دیده تا چشم سرمه سای ترا
این چه رنگ است خون شدم از غم	تا حنا بوسه کرد پای ترا
محو حیرت شده است اثینه	دیده تا چهره صفای ترا
از سرم دور کرده ای سنبیل	طره موی او هوای ترا
بسگ کوی خویش تعلیمی	که کند پاس آشنای ترا
مینشیننی بامدعی بسیار	ماند انیم مدعای ترا
جز قناعت که میتوان پرکرد	وسعت کاسه گدای ترا

نیست مشتاق توتیا شایق

کرده منظور خاکپای ترا

به بیدردان چگویم صورت آن سرو قامت را	ندیده چون به چشم خود کسی صبح قیامت را
حه پرسوی از دل پر آرزو چیزیکه من دیدم	غنی خواهم که بیند هیچ کافر این مصیبت را
سرخود چراخم سازم بجز محراب ابرویش	چرا آزرده گردانم دل اهل محبت را
سخانی گزندارد آن توانگر دار معذورش	نکرده چون نصیب او خداوند این سعادت را
چرا سامان رنج و زحمت بیچارگان باشد	ستمگاری که خوش دارد بروی خویش راحت را
گرفته شیوه درندگان راوای بر حالش	زدست خویش داده راه و رسم آدمیت را
ندارد لمحّه آرام در راه مرام خود	قماشکن بدقت عقرب خوش گرد ساعت را

درین گلشن مرا فواره از خود میبرد شایق

مریدم وقت پیری هم جوان پاک طینت را

کجا مجنون غایدا امتیاز خویش از لیل	که لیلی جلوه در چشمش کند از خویش تاصحرا
خدا جو امتیاز کعبه و بت خانه نتواند	همان يك نشء می مطلب است از جام تامینا
بقربانت شوم ای یوسف کنعان زیبایی	که دارد شوق دیدار ترا از کورتابینا
نمیدانم شراب جام هستی را که میسازد	که جوش بی نیازی میزند از پشه تاعنقا
متاع بهتر از عبرت نشد پیدا عزیمن	نمودم جستجو این خاک را ازیر تابالا

نباشد زاهد کم ظرف را با اهل دل نسبت زند موج تفاوت در نظر از دیده تادریا

کدامین سنگدل پوشیده شایق رخت خارائی

امروز نشانی ز قیامت شده پیدا	که دارد شعله شوقش بحان از خار تا خارا
بر محتسب شهر نه سرمانده دستار	یعنی بدل یاد مروت شده پیدا
برزخم دل من چه نمکها که نباشد	چون مرکب سلطان محبت شده پیدا
در گوشه ابریتو این خال خدائی	امروز چون آن کان ملاحت شده پیدا
غافل نشود یکنفس از خدمت مولا	سیاره اقبال و سعادت شده پیدا
عنقاست که یابید در آن رحم و مروت	آن بنده که از بهر اطاعت شده پیدا
نی رحم نه اخلاق نه طاعت نه صداقت	امروز بهر خانه که دولت شده پیدا
توداده لبثت بوسه قرضی بستانم	در عالم پر غم چه مصیبت شده پیدا
خورشید پرستان جهان را خبری نیست	ای شوخ با مضای توحجت شده پیدا
از خاک عزیزان مگذراین همه غافل	کاین نورا ز آن آیه رحمت شده پیدا
	کز باعث آگاهی و عبرت شده پیدا

کم مانده که گندم برود باز بخت

شهید تیغ جفایت هزار مهر و وفا	شایق چه ترقی بزراعت شده پیدا
به محض گرفتن نام محبت تورسید	فدای ناخن پایت هزار روی صفا
یکی قرین اجابت نمیشود افسوس	بجان وی بت بد خو هزار درد و بلا
بیابا مه بی مهر من دگر ز سفر	فگنده ایم بگردون هزار تیر دعا
برای آنکه اسیرم بزلف خویش کن	که مانده است براهت هزار آن دست دعا
تونیز فیض نگاهی ز چشم مادر باب	نمود در نظر من هزار ناز و ادا
بس است این گنه ماکه در امور قضا	که کرده ایم زیارت هزار مرد خدا
فلک به بود و نبود کسی ندارد کار	کنیم از سر غفلت هزار چون و چرا
	شده است فاتحه خوان هزار شاه و گدا

کسی که شایق فضل و عنایت تو بود

جادردلم دادی چرا چشم خوما را لوده را	به نیم جونستان هزار زهد و دریا
چون دامن ناز ترا گردون کشید از چنگ من	آئینه ننماید کسی بیمار دیرین بوده را
هنگام پیری کی رسد در دل شراب معرفت	اکنون ز من بفرق خویش این دست برهم سوده را
بسیار یادم میدهد ز چشم میگون کسی	ساقی نمیسازد قدح این کاسه فرسوده را
کی ناله شیرین اودر سنگ تاثیر افکند	هر جام صورت میکشد آهوی خون آلوده را
زاهد بریش خویشتن چندین خود آرائی مکن	فرهاد بیجامیکشد این زحمت بیهوده را
از آفت باد خزان یعنی ز چشم دشمنان	اطلس نمی بافد کسی این پشم های پوده را
	یارب نگهداری تو آن حسن بهار اندوده را

شایق شراب حسن را گویا در آتش داده اند

باشد عجب کیفیتی آن چشم ناز آلوده را

میرمد بسکه ز ماشوخ ستم پیشه ما
شیرقالین حریم توام ای آفت جان
نقش شیرین تو کندیم بناخن دردل
محتسب این همه سامانه واسباب نداشت
آبیاری نبود چون گل تصویر مرا
ایکه از شایق دلده سوانح طلبی
یکقلم صورت اورفته زاندیشه ما
نقص دارد بتو هم سوختن بیشه ما
کی چو فرهاد کندی ادبی تیشه ما
برده درخانه خود ماه دوصد شیشه ما
نیست منت کش احسان فلک ریشه کا

شعر گفتن هنر و عشق بتان بیشه ما

تاکی پرسند از جنون سنگ ستم سائیده را
شیرین تراست از جانمن آن تندخوای همنشین
قاصد بمن آن شعله خورسپار پیش میکند
بیداری شبهای من دیگر مپرس ای باغبان
باغ است و مهتاب صفای جامه خارا ئی بیا
دریزم نازشاهیست آورده هر کس تحفه
ای عشق بازی داده فرهاد شیرین دیده را
کشتی زحرف تلخ خود این عاشق شوریده را
در محفل نازش بیراین نامه پیچیده را
دیدم بروی سبزها شاخ گل خوابیده را
تا فگنم در دامن گلهای حسرت چیده را
من نیز اهداء میکنم قلب به خون غلطیده را

کوهی گرلز جابر کنی سهل است پیش چشم من

مشکل بود خوش ساختن شایق دل رنجیده را

گردون دون که نوت هزاری دهد مرا
با عاجزان گرفته بسی تنگ روزگار
تنها نمیخورم بسردستان قسم
دنبال یار رفتن و چالاکی رقیب
میخواهم از خدای توانا که از کرم
در کارهای دهر باین جسم ناتوان
در صدمزار رفته دعا میکنم باو
چون تار گشته پیکر من در جفای او
دستی ز نم بدامن رشوت مگر ز لطف
خون هزار بیوه و مال دوصد بیتیم

شایق بلای زندگی و سرعت نفس

فرصت کجا به سبزه شکاری دهد مرا

هر جا که دیدن تو میسر بود مرا
جاداده ایمن در دل خود چشم مست او
جانا مپرس از جگر داغدار من
گفتی که دل بکس ندهی دلبرت منم
ای همنشین ز صحبت خویشم معاف کن
بتهای آذرو من از وی فزون تراست
زندان و باغ هردو برابر بود مرا
ازیس هوای زلف تو بر سر بود مرا
یک منقل آتشی است که دزیر بود مرا
دلبر که میدهم چو تو دلبر بود مرا
امشب دل پریش مگرد بود مرا
کس سرخمی بمعبد آذیر بود مرا

از عرش تابفرش چو يك آستان اوست چشم امید از چه بهر در بود مرا
مردم بهر نظر که بزا حدنگه کند در باب او عقیده دیگر بود مرا
ای نخل زندگانی شایق درین بهار

هر سبزه بی جمال تونشتر بود مرا

ای مطلع خورشید رخت عالم بالا در پرده دل ناله شوق کتم انشاء
از چشم تو یادام بگلشن خبری بر در در خاک نشسته است زغم نرگس شهلا
نی گل برخش ماندنی سرو با آن قد کردیم از این شوق بهرباغ تماشا
يك مشعله انجمن ناز تو باشد از داغ دل خون شده تالاله صحرا
دستی نزنای سلی بیداد برویم گرمی کنم از پایتو يك بوسه تحنا
جان بخش بود کشته شمشیر جنایت بیمار تو سرخم نکند پیش مسیحا
بد میبرد از موعظه و قال تو زاهد گوشیکه مدام است دران قلقل مینا
در بین بشر نیز تفاوت شده ایجاد دست من و تونیست برنگ بدیضا
در بتکده کی سبزه و سجاده توان یافت هرگز طمع دین مکن از مردم دنیا
از مردم جاهل مطلب عزت دانش کی کرده تمیز خط خوش دیده اعمی
کی خبث کسان می رود از جامه رنگین سودی به بهایم نکند اطللس و دیبا

تاحشرز خود برده مراسرخی چشمی

شایق ندهی در کف من شاعر صهبا

بیتو ما را از زندگی هم میدهد آزارها نی اجل بر من رسدنی دولت دیدارها
محتسب کم بود کز در شیع هم شد جلوه گر گم شوند از گلشن عیش و نشاط این خارها
گردش چشمانت آورد است گردون را بچرخ چرخ میرقصد پیاس طبع این بیمارها
عاشقان را در وفا جان باختن باشد مراد کی سر بیداد خوش دارند این بیدارها
مشرّب دیوانگان در بند مال و جاه نیست دل بغابی بسته کی سازند این هشیارها
خدمت نوع بشر کن هر قدداری توان باز خود برو دش کس مگذار گفتم بارها
باهمه بیکارگی ممنون بخت خویش باش دور گردون را بود با کار دانان کارها
عاقلان را از جنون خود غمی باشد خبر کمتر از زنجیر نبوده حلقه دستارها
اهل دنیا را همان يك چارپا بید شمر داندکی فرق است امارد جل و افسارها
سمی کن تا مستحق تاج کرمانشوی دانه دیدی از وجود بارها انبارها
نی ز گفتن حظ بزم نی از شنیدن خوش شوم چون موافق نیست با گفتارها کردارها

بر رخ او هر دو زلف افتاده دیدم شد یقین

کره ماهتاب دارد نیز شایق مارها

مزن بسنگ جفا شیشه وفای مرا مکن بیاس مبدل امیدهای مرا
خدا حراب کند خانه رقیب که بار بحیله ساخته بیگانه آشنای مرا
گرفته دامن چشم تو خون من و رنه که میستاند از آن مست خون بهای مرا

مرید پیرمغانم ندیده است کسی
ترا ملامت و تقدیر کرده اند بمن
بعمرخویش دگر نام عاشقی نبرد
گمان مبر که نیستان بود شیرتهی
رقیب سفله یا اومی کند هم آهنگی
ز نارمنت گردون فراغتی دارد

بزن بتیغ سرشایقت ولی هر دم

شوم شهید تو یا لامکن صدای مرا

ردیف ب

گرچه دارد موج دیگر در گلستان ماهتاب
هالم برف است در گلشن جدازان شعله خو
بیجمال دلبر ترسای سیم اندام خود
گرچه سر تا پای او یک عالم نور است لیک
بیتو سنگ آسمانی بود گویا بر سرم
پرده بردار از رخ خودای سپهر دلبری
هیچوقت از یک نگاه لطف ممنونش نساحت
چون نگیرد کار او یا لاکه از شب تاسحر
نی ترقی اعتبار و نی تنزل همت است

شایق دیدار یارم از نشاط من می پرس

خوش نمی آید مرا شبهای هجران ماهتاب

ای بت شیرین ادا ای شوخ باناز و عتاب
خم شد از سرو بلندت گردن میناز شرم
از تبسمهای نازت دل چرا او اسوخت شد
یاد آن روزیکه میکردی بمای بی وفا
کس بدور خط ندارد یکسر مومبیل او
چشم طوفان خویش من گرد آب حیرت گشته است
هجر او هم زنده مگذاردمن دلخسته را
ای مسلمانان چرا دارد چنین خنجر بکف
شب بکوش چون توانم رفت کز بیطافتی
از برم گم گشته دل عمریست قربانت شوم
اندوین دریای طوفان خیزد نیا از هوس

تابکی از دوریت باشد بجانم اضطراب
آب شد از زهر چشمت زهره جام شراب
بی نك هرگز نمی باشد سرت گردم کباب
گاه لطف و گاه خشم و گاه ناز و گه عتاب
کاکلت پیوسته میباشد ازان در پیچ و تاب
تا چراپای نهدا آن شوخ در چشم رکاب
از چه داری ای اجل در کشتنم چندین شتاب
میکشد خود را مرا گراز شرم رویش آفتاب
نال و دل پاسیان را هم نمی ماند بخواب
شاید از کوی تو آن دیوانه گردد دست یاب
خانه کردن عین بیمغریست مانند حباب

غفلت منعم ندارد غیر ذلت چاره
آشنا هرگز نشدشایق بمن آن نوجوان

مفت رفت از دست من افسوس ایام شباب

ندارد دیدن رویترا مهتاب تاب امشب	ز رشک کاکلت سنبل بود در پیچ و تاب امشب
ز کیف حسرت چشمان مخمور تو در گلشن	پریدا ز چشم نرگس دلبر من باز خواب امشب
بیاد رگلشن پغمان و سیر ماهتابی کن	که میباشم بیاد ساغر چشمت کباب امشب
خدا بر لب دریاچه آخر جلوه کمتر کن	که رخت صبر ما رامیدهی ظالم باب امشب
بهر سو جلوه حسن تومی آید به چشم من	ندارد این جهان روح پرور انتخاب امشب

نفیداتم جدا از منم ناز کیستم شایق

که گوشم میخراشد ناله و صور ریاب امشب

لعل میگویند که تر سازد شراب	از تبسم میکند ما را کباب
خون عاشق را بریزد رنگ رنگ	دست خود را میکند انگل خضاب
آبرویی نیست در میخانه اش	ورنه دارد محتسب میل شراب
خدمت پیری نکردم حیف حیف	مفت رفت از دستم ایام شباب
این نمازناز شوق روی اوست	کی بود چون زاهد از ترس عذاب
عاقبت بر یاد گردد دپوچ مغز	میزند چشم کدرین معنی حباب
کی نویسد قاصدان آرام جان	از تغافل نامهء ما را جواب

خون چکید از دیده شایق ز رشک

پای تابنهاد در چشم رکاب

ای شوخ باغیا رو فایت چه بلا خوب	با ماستم و جور و جفایت چه بلا خوب
همچو من سود ازده آن کاکل مشکین	افتاده پریشان بقفایت چه بلا خوب
رفتی به سوی باغ و فروشد بزمین سرو	پیش قد و لای رسایت چه بلا خوب
از رشک حنا خون شهیدان محبت	افتاده به نقش کف پلپیت چه بلا خوب
جز خون جگر نیست برای تو نصیبی	ای عاشق آواره غذایت چه بلا خوب

بریسترش از لطف قدم رنجه نمودی

ایشایق دل داده فدایت چه بلا خوب

باشد اگر بدست ای شهسوار چوب	خیر است اگر خورد بسر من هزار چوب
از غصه چار چوب شد ایوای پیکرم	تا دیده ام بدست تو ای گل عذار چوب
از بسکه عالم است زدست تو بیقرار	یک لحظه در کف تو اندارد قرار چوب
درفکر آنکه بوسه زند دست یار من	برخوش پیچ خورده بسی همچو مار چوب
یکپار اگر رقیب بمن رو برو شود	از قهر بشکنم بسراوسه چار چوب

شایق رقیب دیده دراهم کند حذر

ببند اگر بدست من دلفگار چوب

بدمیخورد بگوش من آواز عندلیب
افتد بجرم بی ادبی گل بچشم او
از بس بعکس گشته کنون طور روزگار
آخرد ماغ شاهد گل را خراب کرد
گلچین نگهدارد گردست خویش را
رسوای خاص و عام شدم روی او
پنهان اگر نه تویمشت پرش چرا
دلکش فتاده نغنه آواز عندلیب
رم میکنند ز دیده گل باز عندلیب
تا شاخ گل رسیده چو پرواز عندلیب
گل میکشد بدیده خود ناز عندلیب
ای خاک باغ در دهن باز عندلیب
شد پنجه تو چنگل شهباز عندلیب
پنهان بفضل گل نشود راز عندلیب
دلکش فتاده نغنه آواز عندلیب
شایق ز عمر کوتاه خود گل خبر نبود

آخر شنید از لب غماز عندلیب

پای بند توایم در هریاب
ماجرای دلم چه میپرسی
نامه ما جواب ننوشتی
دیده ام جوی خون شود از رشک
چه شود گر میمنزل ما هم
رفتی از سر چو بخت بیدارم
تا تو از چشم من شدی پنهان
چیست کارت بکوچه دلدار
زمن ای زلف یار روی متاب
شده در آتش فراق کباب
روز محشر چه میدهی توجواب
پای تا مینهی بچشم رکاب
آید آناه شب ز راه ثواب
هیچ در چشم من نیاید خواب
روز شب دیده ام بود پر آب
راست گوی رقیب خان خراب

شایق از شوق آن بت سیمین

رفته از دل قرار چون سیماب

زمن بعید مشو چون شدی بعید قریب
هلال عید چون شمشیر میخورد ب سرم
کسی به غصه بعید و کسی ز غصه بعید
خمیده قامت از یاد ابروان کسی
بروز عید از آن کوه بکوی دریدرم
اگر چه در نسب خویش بهترم ز همه
هلال عید نه بینم مگر روی کسی
مرا به شربت دینار اگر کنند علاج
به نظم و نثر مرانیست همسری بکسی
قریب عید خدا را بعید شو ز قریب
که من بعید بعیدم ز آستان حبیب
به سینمای حیات است فلمهای عجیب
مراقبت که دهد از هلال عید قریب
که بیرخ توندارم قرل و صبر و شکیب
همه ز نند بت تر ملامت ز نصیب
که دل ریوده زدستم بحسن دیده قریب
دماغ نازار سطو نمیکشم ز طبیب

که شایق گل خویش نه شاعرونه ادیب

رمضان ای جگر ت چون دل من باد کباب
پیشتر و لوله آمدنت بودیشهر
لیک فارغ که نخواهی تورسیدن امشب
هیچ شی لایق دیدار تو در خانه نبود
ای بت عربده جوماه رخ جور نقاب
همه افتاده ز تادیخ قدومت بحساب
آمدی و همه یاران تو بودند خواب
نی پلونه چلوی نی قدحی پر ز شراب

نه پذیرائی تو پوره زدست مردم نه بدید اعزیز تو خوشندان احباب
بی خبر آمدنت آب رخ مردم ریخت ز تو چون بچه سقاشده مردم بی آب
کی بان آنده نزدست تو تنها شایق
ساخت خون تو کیفیت یک شهر خراب

زدیفات

عیدیکه بیرخ تو بود روز محشر است محشر دور و زدیگرا ز این عمید کمتر است
خرم دلبیکه با تو گذارد نماز عید فرخنده دیده که ز رویت منور است
مرگم همین بس است که در عید زنده ام روی رقیب و زحمت محشر بر ابراست
ای آنکه ز هر دوری جانان چشیده مرگ مسافران از این عید خوشتر است
داغ تو هم ز صحبت او میشود ملول از بسکه قلب من بفراقت مکدر است
بیکار مانده پرده گلدار چشم من شاید که روی جانی ناز تو دیگراست
دادی بیاد من خط سبز سهی قدی ای سبزه برگ برگ تو در دیده نشتر است
ماند از طپیدن و یکفن خواب باز کرد بیمار اشتیاق تو امروز بهتر است
بالاله سر سر چکنم سرخ میشود ورنه ز داغ سینه اوزخم من سراسر است
تا از کدام فاخته کوکو شنیده ای سروناز باز هوای تو دیگراست

جای سرشك فرش کند در رهت گهر

ای نقد عمر شایقت افسوس بی زراست

گرترا پاس دل غمدیده یعقوب نیست ای زلیخا بهر یوسف بند و زندان خوب نیست
سرو قمری را ز بیمهری بخاکستر نشانند راست گویم الفت بالا بلندان خوب نیست
خط بزلفش مویم آشتگی هارارسانند احتیاجم یک قلم با قاصد و مکتوب نیست
شدر قبیان باعث دلگرمیم در عشق او کی زمن دل میبرد ماهی که شهر آشوب نیست
از چه رو آخر دماغ سرو میباشد بلند قامت او راست پرسی چون قدت موغوب نیست
از تکلف یک قلم صافی ضمیران فارغند خانه آئینه راهر گزغم جاروب نیست

از بدان چم وفا شایق نمیباشد مرا

بیقدر جور و جفا از خوب رویان خوب نیست

بیای آسمان سرگشته چشمان شهلایت قیامت خفته در کنج عدم از شرم بالایت
سرشوریده دارم بقریان سر زلفت دل دیوانه دارم فدای ناخن پایت
ندانم ساقی بزم کدام بوالهوس بودی که موج باده خیزد خون صراحی از سر پایت
مرا بشادی و غم گرچه کاری نیست میگویم که یارب شادی عالم بلاگردان غمهایت
تو شاخ گلبن حسنی و من گل باز دیرینه روا باشد اگر گلخانه دل را کنم جایت
اگرچه چرخ چون چرخ گرافونم بچرخ آورد نخواهد از سرم بیرون شدن شور و تمنایت

نه از یاران امید لطف و نی زان بیوفا شایق

دل من لاله گشته داغ دلی کسی هایت

لیک مشکل بستن چشم حسودان بوده است
 هر که جادیدیم عشق خانه ویران بوده است
 طرئه قیمت این متاع دست گردان بوده است
 آشیان بلبل مادر نیستان بوده است
 کوه پیش برق تیغ عشق نالان بوده است
 عمرهایوسف میان چاه وزندان بوده است
 باوجود آبداری آبدندان بوده است
 آب از آتش کشیدن کار آسان بوده است
 پیش رویش نی همین آئینه حیران بوده است
 کز هوایش رفتن از خود کار آسان توده است
 خو کسی دارد کسی اینجا و مینازد باو

شایق بیدل غلام شاه مردان بوده است

که بوسه از لب شیرین خود بزور گرفت
 کز آفتاب قدح بزم عیش نور گرفت
 چنین که زاهد بیدرد راه دور گرفت
 که گرمی همه را این زمان تنور گرفت
 که شیراز کف ما در بصد غرور گرفت
 که بیرخ تو وفا از دلم سرور گرفت
 دل رمیده اگر چشم او بزور گرفت
 کسیکه سرمه عبرت ز خاک گور گرفت
 جوان پاک سرشتی که دست کور گرفت
 که جای جلوه ناز تو آبشور گرفت

چنان ضعیف شدم از فراق او شایق

که بر زبان نتوان نام بال مور گرفت

خون مرا بگردن خود بیگمان گرفت
 زود ای اجل بیا که دلم از جهان گرفت
 آمد فراق یار ز دستم روان گرفت
 تا نقد داغ از آن مه نامهربان گرفت
 بلبل بطرف باغ چرا آشیان گرفت
 عمرش دراز دست من ناتوان گرفت
 هرگز بدرس ناز ترا امتحان گرفت
 گر خاطر من ز صحبت پیرو جوان گرفت
 هر کس که نام قاتل من بر زبان گرفت

عهد الفت با تو بستن کار آسان بوده است
 که قبا ی سرو پوشد که لباس فاخته
 پیش مستان جام می خوشتر بود از جام جم
 بیگلر ویتو خیزد ناله از هر مو من
 از زبان تیشه فرهاد میگویی که گفت
 حسن سرکش در حق خود هم کند جور و جفا
 پیش دندان تو گوهرای درد ریای ناز
 از نگاهم روی او غرق عرق شد گفتش
 برده از خود عالمی را حیرت دیدار او
 صاف میگوید به اهل ذوق هر دم جویبار

دلم ز صحبت فرهاد ناصبور گرفت
 خدا ز محتسب تیره دل نگهدارد
 بیارگاه حقیقت غیر سدهر گز
 زنده گان شکم جزدل فسرده مجوی
 که جاقبول کند جان و دل زمن طفلی
 نشاط خاطر افسردگان چه میجوی
 بشوق جان خود اکنون کنم نثار قدش
 بچشم بینش او خلق مرده می آید
 یقین که ونیفتد بوسم پیری
 کنون ز حلقه چشمم بروی گشن دل

هر کس که نام قاتل من بر زبان گرفت
 بیدوست دندگی چه بلا بار گردان است
 میخواستم روان باجل بسپرم ولی
 در آتش فراق دلم سرخت چون سپند
 آخر بسوزد آتش گل خانسان او
 چون دید اجل که بر سر کویت فتاده ام
 صدامت یازده هزار آفرین نوشت
 پیرم نموده عشق جوانی و می سزد
 خونم به جوش آمد و فواره زد ز شوق

این خرطیعتان اگر آدم شدی چرا
عیسی به جان رسید و ره آسمان گرفت
تا خط بنام شایق بیدل کشیده اند

بیچاره بیک قلم دل از نو خطان گرفت

بقتلم از چه رو خنجر کشیده چشم جادویت
پریده از رخ گل رنگ و بلبل بیخود افتاده
بحیرت رفته آغوش ناکامی ولی دارم
چرا و اعط دهد چندین فریب از جنت حورم
بدیدارت قسم جاناکه میمیرم همان ساعت
بانداز عتابت داغ دارد سینه ریشم
که میسازد بیکدم کارمن شمشیر ابرویت
مگر آورده در گلشن سحر باد صبا بوی
که یکسان است پیشم دیدن و نادیدن رویت
که هرگز جای دیگر نیست بهتراز سرکویت
رقیب سفله در خواب اگر بینم به پهلویت
ازان جانان پسند افتاده ماراتندی خویت

مینداز از نظرای بی وفا یکبار شایق را

بقربان سرت بیچاره می باشد دعا گویت

داد ما را! اگر نداند از دلستان تقصیر نیست
بزم ما فسر دگانرا کی تواند گرم ساخت
اینقدر پامال کردن خون عاشق تابکی
جز من بیدل که دارم وصف آن لعل خموش
مفلر سرخت گوانی میدهدای سبز خط
میرسد آخر خط معزولیت ایشاه حسن
هر که شد دیوانه روزی چند می آید در آن
زلف پر پیچ تو دارد فکریند وست او

شایق دیوانه ات را حاجت زنجیر نیست

بیای روز قتل بیگناهان عید قربانت
سپاه کافر خط تاز خواب ناز بر خیزد
مرا اکنون نگاه چشم بیمار تو بس باشد
تماشای کلیسایم به یادش نشئه دارد
کس ای لیلی سرغ محمل خاصیت نمیابد
عزیز من بگواز و دمان کیستی آخر
دل مارانه تنها لعل شیرین تو برد از کف

دگر از شایق دیوانه خود داری چه میجوئی

که مردم رفته اند از خود بدور چشم فتانت

گر زلیخا سر هم چشمی یعقوب نداشت
یاد آن روز که دل قاصد پیغام تو بود
ره ندارد بیدل صاف کدورت هرگز
در میان من و او رسم دونی شرک جلی است
غیر یوسف دگری ز چه محبوب نداشت
عالم بیخیری قاصد و مکتوب نداشت
خانه آئینه هرگز غم جاروب نداشت
ملك وحدت بخدا طالب و مطلوب نداشت

چون رخت هیچ گل چهرهء محبوب نداشت
در محیطیکه یکی حسن پر آشوب نداشت
کو کب بخت بدمن اثر خوب نداشت

دیده ام هر طرف این چمن اینخل حیا
بچه مشغول شود دیده دل ماچه کند
عاقبت خاک نشین ساخت مرا آن درگوش

کیست شایق که زندلاف صبوری بغمش

طاقت کرمک او حضرت ایوب نداشت

یک جهان نازوادا ای کوه تمکین بایدت
ناله های دلکش بسیار شیرین بایدت
رنگ زرد و آه سرد و اشک خونین بایدت
نامدار شهر عشقی کار سنگین بایدت
شوخ من در تاراکاکل اندکی چین بایدت
کی هوای مسند ارشاد و تلقین بایدت
خصلت پیغمبری و چشم حق بین بایدت
اندرین دار فنا اول غم دین بایدت

کی به بزم حسن تنها زلف مشکین بایدت
ایکه دامان کوه بیستون افتاده
گر به صنف عاشقان داری سرداخل شدن
گر کشی تصویر شیرین سعی کن ای کوه کن
چین پیشانی نمیزبید برای گل رخان
از خودی تانگدزی ای زاهد طاعت فروش
ایکه میگوئی حدیث شبلی و منصور را
نیست دنیا اینقدر شایسته دل بستگی

چشم خود را دوخته شایق بتار موی تو

ماه من از پردهء چشمش عرقچین بایدت

اسباب عیش ماهمه یک سر شکست و ریخت
هر قطره آب گزمزه تر شکست و ریخت
زیر سم سمند نوصد سر شکست و ریخت
آنشوخ بی وفای ستمگر شکست و ریخت
اثینه هم زدست سکندر شکست و ریخت
از بسکه شیشه هاب سر خر شکست و ریخت
دلها ز بس بکوچه دلبر شکست و ریخت

تنهانه محتسب می و ساغر شکست و ریخت
عکس رخ تو بود دران ای جهان ناز
ای شهسوار حسن چه مقدار ترک و تاز
پر بود شیشه دل من از شراب شوق
از حیرت جمال تو ای آفتاب حسن
از نشه همسری بنماید به محتسب
امروز شیشه خانه به گردش نمیرسد

شایق چه غم که بالش آرام من شده است

از بس مرابه کنج قفس پر شکست و ریخت

ز گلهای مراد و عیش با دا خوشنما دستت
که از رنگ حنا شد شاخ گل از سرتاپا دستت
یقینم شد که دارد طالع و بخت رسا دستت
چه زیبی مینماید جانمن نام خدا دستت
الهی خشک ای مشاطه گردد سالها دستت
به خط دوستی یکبار اگر شد آشنا دستت
چرا می لرز دای مطرب بکار دلربا دستت

بحمد الله رنگین دیدم امشب از ناداستت
بساز از پرده های دیدهء بلبل حنا پیچش
عروس مقصد خود را کشیدی در کنار آخر
اگر از خون من جای حنا رنگین بود امشب
تو دایم دست بازی میکی بنا کاکل خوبان
بن کی مینویسد نکته بیگانگی هرگز
اگر بیخود نگشتی از حنای دست او امشب

ندانم آرزو مند حنای کیستی شایق

که همچون شاخ مرجان سرح شد وقت دعا و ست

زلف سیاه و طالع واژون برابر است
 گر همسری بنانندارد نیاز من
 این سبزه رسته است به پهلوی برگ گل
 زاهدخانه بازی بیجاچه فائده
 يك نکته شکسته دیوان گان او
 در عالمیکه شاهد وحدت بجلوه شد
 داغ محبت است بهر پارهء دلم
 دورنگاه او چقدر فرق ناز داشت
 شایق غریق بحر وفا و محبتی

هر نکته تو بادرمکنون برابر است

تانشست از دلم فغان برخاست
 شد روان از تنم روان برخاست
 نه نشستی تواز غرور بمن
 یاکه این رسم از جهان برخاست
 مانهادیم گردن تسلیم
 تیغ او چون بامتحان برخاست
 دور ما چون رسید ماتم عشق
 اثر از ناله و فغان برخاست
 تیر او خورد ز آسمان قبول
 تادعای من از زبان برخاست
 باغبان چید جمله گلها را
 تا که بلبل از آشیان برخاست
 من ندانم تکلف رسمی
 دل به تعظیم دوستان برخاست
 خار در باغ بد نما باشد

شایق از مجلس توزان برخاست

از فراقت ای ستمگر سوختی جانم بس است
 ساختی آخر ز عشق خود پشیمانم بس است
 ای که هرگز نیست یادت کشتگان تیغ هجر
 بیتودرخون عوطه ها خورد است مژگانم بس است
 نی به کعبه راه بردم نی شدم دیر آشنا
 بعد از این دیگر خیال کفر ایمانم بس است
 گوشه گیران محبت را غم گلزار نیست
 زین گلستان داغ عشق لاله رویانم بس است
 بهر تدبیر و علاج مشکل دنیاودین
 گوشه چشم از سگان شاه مراد نم بس است
 در هلاک دشمن رویه مزاج حیل جو
 ذکر نام باشکوه شیر یزدانم بس است
 کی شام خویش را مفلس به بازار جزا
 نقد اخلاص جناب پیر پیرانم بس است
 بر زبان نام وصال آوردم امشب ای فلک
 تاسحر دادی سزا از درد ندانم بس است
 نسخهء دیگر نمی خواهد علاج درد من
 یکدو خط مکتوب آن سردار خوبانم بس است

شایق از یاد خط او میکشم عطر خیال

از گلستان محبت بوی ریحانم بس است

وفا ز خاک اروپائی دلبر دور است
 باین دیار تغافل رئیس جمهور است
 هزار حیف که اعدام بندگان وفا
 بفصل مادهء قانون حسن منظور است
 نموده ناز بیودجه ستم تکلیف
 که در محلازمت زلف شانه مجبور است

که در اداره چشم تو ناز مامور است
نشسته باز بلیاره و هوادور است
چرا که دیده اقبال از ازل کور است
و گرنه راز نکویان شهر مستور است
که آب دیده فرهاد بینوا شور است
دل زنا و ک مژگان یار مشکور است
دمیکه حق به سخن در زبان منصور است
ز درد فرقت یوسف اگر پدر کور است

کنون سیاست اورا نموده ناله خراب

و گرنه شایق بیدل به صبر مشهور است

بیا که یاد وصال تو باز جانم سوخت
زدوری تو دگر طافت توانم سوخت
شکایت شب هجر تو باز جانم سوخت
که بارها ز شرار غم آشیانم سوخت
فلک ز کج روشیهای خویش جانم سوخت
که برق فرقت او معنی و بیانم سوخت

کنون بجای سخن آتش از دهن ریزم

که باز نام کسی شایقا زبانم سوخت

کنم صد باغ سنبل راهه قریان سر موی
نیارم یاد از فردوس و بنشینم سر کویت
اگر ببینم بروز وصل ای شیرین ادا رویت
که هر ساعت نمیدیدند مردم اینقدر سویت
که یابم از درون سینه خود هر نفس سویت
که افزون تر شود ایشعله پیکر تند سویت
نمیگردد چرا آئینه آب از دیدن رویت
مرا اقبال اگر سازد شهید تیغ آبرویت

اگرچه دلفریب افتاده سرتاپا لیکن

ز خود بردست رانگاه چشم جادویت

نمیشوم ز تو چون کاکلت جدا بسرت
هزار جان گرامی کنم فدا بسرت
که دوستان شده از یکدگر جدا بسرت
که داده سبحة بز ناز پار سا بسرت
کشیده ام بت بد خویم چها بسرت

به غیر کشتن و بستن چه میدهد یادش
سوار مو تر و ولیس ار کشوم ترسم
به پیش پای زند ساغر سخندانان
رقیب عزت خود می کند پروا گند
مبادرنجه شود پای نازک شیرین
ز پهلویش نه شود یک نفس جدا هرگز
به پای دار هم از حرف خود غمی گردند
هزار چشم دگر یافته دلش از داغ

بیا بیا که فراق تو استخوانم سوخت
فدای ترگس مستت شوم کجسارفتن
ز بسکه مدت دوری شد از سبب فزون
درین حلقه چو من بلبل ستم زده نیست
به عین وصل جدا ساخت نوجوان مرا
زنم به شعرو غزل آتش و سفینه بسوزم

بهار آمد که گردم باز دور سرود لجویت
ز اشک لاله گون پر گل نمایم دامن خود را
چه عشق است اینکه می آیند چشم خویش هم رشک
تو میبودی چه میشد درد من جای عشق خود
چنان ایشاخ گل در خاطرم جا کرد و خود را
نکردم بهیچ کس تا آشنایت از خدا خواهم
من از چشم سفید و جرأت او سخت حیرانم
به پیش عشق بازان روی زردم سرخ نمیگردد

اگر رود سرم ایشوخ بی وفا بسرت
بپای بوسی خویشم اگر اجازه دهی
چه سحر کرده ای دلبر و فاداشمن
نذاغت بچه دینی و از کجائی تو
غم زمانه وجود رقیب و پند کسان

چه رنگ از کف پای تو بوسه نستاند
زکوت حسن بمن بوسه عثایت کن
دگر تیغ جفایم چه میزنی ظالم
که خورده است قسم شوخ من حنا بسرت
شهادت تیرنگاه گشته شایق
که گشته ام به بلا سخت مبتلا بسرت

که صحن باغ بود دشت کربلا بسرت

سودای لب لعل تو خونین جگرم ساخت
آشفته گی زلف تو آشفته ترم ساخت
ای دلبر هر جانی بی باک مستمگر
شوق نگهت خاک بصد رهگذرم ساخت
نشنید اگر ناله شیرین مرا چرخ
بر تربت فرهاد چرانوحه گرم ساخت
در کعبه ویتخانه دیدم بسراغش
پنهان ز نظر گشتی اودر بدرم ساخت
این آمد و رفت نفسم سهل ندانید
هستی بفنا یکدو قدم پیشترم ساخت
گفتم به طبیعی که علاج دل من کرد
داروی تو خوب است ولیکن بترم ساخت
من بر خروزر جلرم محتسب شهر
امروز بیخانه فلک معتبرم ساخت

شایق سروسامان مطلب از من بیدل

آمد خبر یار و روز خود بیخیرم ساخت

بکوه بیستون امشب که خواهد بود مسازت
که شیرن میخورد در گوشتم ای فرهاد اوازت
نخواهد از سرم سودای چشم رفت تا محشر
نصیب من دویادام تراست از گلشن نازت
که خواهد بدرد جان از پنجه میزگان گسیرایت
که مرغ عرش هم باشد اسیر چنگ شهبازت
دل مهتاب هم از شوق رویت شد و نیم آخر
به تنها آهوی صحرا بود قائل با عجزازت
مباش ای مشت خاک از سرعت جولان خود غافل
ملک رامانده از پاتیزیالی های پروازت
تو نتوانی چو اسرار ضمیر خود نگهداری
حفاظت کی کند ایدوست همراز تو هم رازت
توای شایق که عمری شد بدر دیار میسازی

کجا خوش میشود از ساز مطرب طبع ناسازت

بهار آمد که بینم باز در صحن گلستان
تومی در ساغر اندازی و من گلهای دامانت
بهار آمد که بنشینم باهم در چمن روزی
توسنبل را کنی توصیف و من زلف پریشان
بهار آمد که شاید باز یکشب بر لب جرئی
تو بیسی ماه را در آب و من رخسار تابانت
بهار آمد که بنشینم باهم زیر نخل بادامی
شگوفه ریزد از شاخ تو رسم وصف چشمان
بهار آمد که دورت جمع سازی باز خویانرا
داریم از دریاغ و کنی ایماه بیارانت
بهار آمد میان ما و لبیل جنگ خواهد شد
اگر باشد گلابی جانن پیراهن جانت
بهار آمد بی شیرین ادای من که در گلشن
بریزم خون خود چون کوهکن ایگل بدامانت

بهار آمد که اکنون باغبان چون شایق بیدل

کند شمشاد و سرو لاله و گل را بقربانت

ندیدم آنقدر در عمر خود از دشمنان زحمت
که دایم از دورنگی میدهندم دوستان زحمت
کنون در چشم من گل هم برنگ خارمی آید
کشیدم بسکه از دست جفای گلرخان زحمت

سکش ای کوهکن درنقش بیروح وروان زحمت
 که صد چندم دهد بار ثقیل امتنان زحمت
 که خواهد شد بدست تیغ آن ابرو کسمان زحمت
 که افزون تر زلیل هم کشیده باغبان زحمت
 بیازی دادنم دیگر میرا بیدلستان زحمت
 ندیدم راست پرسی از سلا آسمان زحمت
 گراز دستت شود کم کن دوش دیگران زحمت

نخواهی از زبان اوشنیدن حرف شرینی
 زمن کی رفع تکلیفی توان کردن با حسانی
 ز قتل خویشقت هرگز ندارم ترس و میترسم
 چرا ز دیدن گل میکند منعش چه حقد دارد
 بیازی بازی از من دل گرفتی و شدم داغش
 چنین کز گردش چشم فسون کار تومی بینم
 بکار خویش یاران رانده زحمت عزیز من

دعای شایق بیدل بود یارب مددگارت

اگر برداری از پیر ضعیفی ای جوان زحمت

سواد شب سیه بخت است پیش حلقهء مروت
 که خم گشته هلال اوزیم تیغ ابرویت
 فکنده بهر پای انداز جانابر سرکویت
 چرا روشن نمیسازد سواد شام گیسویت
 بچرخ اقتاده تا آوازه حسن صفا جویت
 بصحرای تغافل میخرامد باز آهویت

ندارد ماه من مهتاب تاب دیدن رویت
 چرا مهتاب تابان پیش زویت جلوه نفروشد
 قمرینگر که امشب چادر سیمایی خود را
 رخ چون ماه تابانت منور کرده عالم را
 سرخود بر زمین انداخته مهتاب از خجلت
 بیا یکماه شد جانانندای گوشه چشمی

و فابرد از مهرگان میکشد یکدم نگاه او

به بیندسوی ماه چهارده گر شایق رویت

گرزنددم از وفا و مهربان سرسریست
 چشم بیماران شوق اودوکان جوهریست
 لایق انگشت رنگین تو کسی انگشتریست
 سربخاک آستان یارماندن سروریست
 از مسیحای من این خواهش نمودن خرگزیست
 دم زنادانی زدن از عالم دانشوریست
 این بترکز روزگارم نیز چشم به تبریست

بر سر عاشق جفا آئین و رسم دلبریست
 هر نفس یا قوت مروارید میریزد ازو
 حلقهء چشمان خون آلود من زبید باو
 بگذرا ز نام و نشان ایدل که در شهر وفا
 صحت بیمار خود هرگز ندارد در نظر
 در ادبگاه حضور صاحبان علم و فضل
 بدتر از دیروزم و بهتر ز فردای رفیق

شایق خود را عیادت کن طیب من که باز

از هوای چشم بیمار مریض بستریست

جان بکن زحمت بکش نازک مزاجیها گذشت
 وقت خواب بستر سنجاب استغنا گذشت
 روزگار میله های باغ شهر آراء گذشت
 بعد ازین از پینه کردن خیمه لیل گذشت
 گرز رستم خاک شد افراسیابها گذشت
 روز کم خواب زمان اطلس و دیبا گذشت
 آن خیام و جام و ساقی باده و مینا گذشت

روزگار راحت و آسایش از دنیا گذشت
 شش جهت آتش گرفته اندکی بیدار شو
 دور تعلیم است و ایام تماشای کتب
 چندمی بندی به مجنون تهمت بیداد عشق
 اختراع توپ و تانک و غوترو طیاره کن
 پاس کرباس وطن فرما و در بر کن برک
 شریتی از آب پغمان ریزد و گیلان خود

نیست تنها شایقت بیتاب غم چون عشقری

قاری بسمل زفرحت نیز چون گویا گذشت

بر سرمجنون قیامت بسکه در صحرای گذشت	سیل آب دیده اش از خیمه لیل گذشت
بعد مردن عطر گل موج از سر خاکم زند	عمر من در حسرت آن نرگس شهلای گذشت
دست خود را چند میشوئی بخون دیگران	بیمروت سیل اشک من هم از دریا گذشت
دوش در خوابش به بزم عفو دیدم تا سحر	بر سر من صد قیامت این شب بیدار گذشت
هر قدر دیدیم دروی لاله بیداغ نیست	تالزین دادن کدامین آفت دلهای گذشت
دوستان از بسکه وحشت مشربم چون مرغ دل	در میان مردمان هم عمر من تنها گذشت
جای بود و باش کی باشد جهان پر خطر	زین پل ویران بسرعت آدم دانا گذشت
بار عایا غم شریکی بایدت ای پادشاه	دل مکر گرد دزد در دیکه بر اعضا گذشت

جایه بزم نازت ای شیرین ادا هرگز نیافت

حیف هم شایقت

بهار آمد که بینم جای گل رخسار زیبایت	نیارم یار از فردوس هنگام تماشا شایست
دهانت غنچه رویت گل قدت شمشاد موسنبیل	بناکوش تو نسرين است و نرگس چشم شهلایت
نه از گلشن خبر دارم نه گلرادر نظر دارم	توباغ حسن و منهم بلبل نالان و شهیدایت
به پیش گل نمی کرد اینقدر شور و نوای هرگز	اگر می خورد چون من چشم بلبل در سکف پایت
اگر بینم بدنجان میکنم پرهای بلبل را	که باز آن خاک بر سر گشته محو سروبالایت
بنازم ای پریوش خامه نقاش قدرت را	که بسته در میان پرده دل نقش بالایت
چه میشد گردلت را اندکی مهر و وفامیداد	خداوند بکه با این دلربائی کرده پیدایت

نمیدانم زیما ران چشم کیستی شایق
که بوی دردمی آید سراسر از سخنهای

زاهد هزار بار نگفتی که می بدست	ماهیم بگفته تو گرفتیم می بدست
حرف اسارت دل آشفته روز را	دیشب نموده ایم بزلف تو بند و بست
هرگز بقامتت نرسد گرچه می کند	شمشاد قد بلندک بیجا ز فکر پست

چشمان او بروی لطیفش نگاه کن

شایق نشسته بر لب گل این دومی پرست

گریبان قرار و طاقتم شد چاک از دستت	بقرآن میخورم ای بیوفاتریاک از دستت
میگرشود وصل تو ای شیرین ادا ما را	بخون دیده میسازم حنا را پاک از دستت
به شیرین ستم پروری گوگز خسروت یکمل	که نارام است روح کوهکن در خاک از دستت
حرام ای محتسب گرزنده بگذارم ترا اکنون	گرفتم دختر زرا ایهیای تا کا از دستت
شوی کز آسمان دیگر نخواهی زد بدن دانت	اگر یکبار بگیرم زاهد امسواک از دستت
بسان باغ محبوب خلاق می توان گشتن	بمردم گرسند پیوسته سیب و ناک از دستت
اگر ننگت نمی آید به پشت گاو خر رفتن	ز رخالص چودهقان میتوان شد خاک بردستت

ای منعم از انگشت خود ز نهار ناخن را که میرنجد خدا ناخواسته امساك از دستت
اگر پایسته قانون انسانیستی شایق

مکن وضعی که یکدل هم شود غمناك از دستت

نیامدی بچمن سرومن بهار گذشت	شکوفه و گل و مهتاب و آبشار گذشت
بدیده ام نه نشستی دمی بسایه گل	نمود جدول سیمین جویبار گذشت
دمی که فوج خزان رخت گل بیغمابرد	چهابه بلبل شیدای بیقرار گذشت
سحرزسترمین دسته دسته گل چیدند	که شب تصوردوش تواز کنار گذشت
بابری عرق آلوداو نظر کردم	چو برق از دلم این تیغ آبدار گذشت
گاهی بوصل حبیب و گهی بمرگ رقیب	تمام عمر عزیزم بانتظار گذشت
گذشتنی است امور جهان بی بنیاد	جفا و جور توهم ای ستم شعار گذشت
بدیرو کعبه نیاید سرش فروهر گز	دل رمیده که عمرش بکوی یار گذشت
فدای نرگس مستت شوم که بر سراو	زدانش دل و دین شیخ هشیار گذشت
هزار حیف که نشناختیم قدر حیات	چه روزها که بسودای روزگار گذشت
نمیکند سر خود را فرویه خور بهشت	که عمرشانه با آن زلف تاب دار گذشت

بنه به تربت شان دسته های گل شایق

و فاعود و محبت از این دیار گذشت

تاحرف ابریتو بگردون رسیده است	ای مه جبین هلال از این غم خمیده است
خورشید اگر ز روی تو خود را نمیکشد	ای شعله خورای چه خنجر کشیده است
آئینه یاد بزم سکندر غمی کند	تا عارض نکوی توای شوخ دیده است
خون میچکد زدیده ام امروز جای اشك	از بسکه دل بیاد تو دیشب طپیده است
قاصد ز کوی یار من آشفته میرسی	شاید که باز نامه شوقم دریده است
تنهانه بلبل از تو بجان آمدای سپهر	گل هم زفته تو گریبان دریده است
داده است آنکه عاشق بیچاره را وفا	جانا ترا برای جفا آفریده است
هرگز نمی فروشمش ای سیمبر بکس	داغ محبت تو مرا نوردیده است
گفتند شمع مرد به بزم تو صبحدم	شاید که حرف سوز و گدازم شنیده است

در چشم شایق نباشد چرا عزیز

کاین طفل را بخون جگر پروریده است

از مرگ من بیار جفا جو خبر نرفت	از ترس جان بکوچه اونا مه بر نرفت
جان دادم و چو مردم تصویر عمرها	عکس قد بلند کسی از نظر نرفت
از داغ رشك سوخت زلیخا که یوسفش	تا مصر هم رسید و زیاد پدر نرفت
کردی به خون غیر کف دست خود حنا	این داغ تابه حشر مرا از جگر نرفت
شد آبیار مزرع نا امیدیم	شکر خدا که گریه مایی اثر نرفت
ای مردمان عیادت بیمار سنت است	یوسف چرا بدیدن چشم پدر نرفت

دائم دل ستمکش ماهم رکاب اوست

تنها بعر خود منه من در سفر نرفت

شایق نمیکنم سر خود را از اود ریغ

هر چند آشنائی ماهم بسر نرفت

ترا امشب فلک ای سینما سوخت	مران شعله خوی بیوفا سوخت
ز رویت صحنهء تمثیل ایگل	اگر چه سوخت اما خوشنما سوخت
ترا گفتم مرویما و رفتی	ز برق آهم امشب سینما سوخت
چنان آتش زدی امشب بجانم	که بایسکوب هم سر تابیا سوخت
کشید امشب فلک (تیغ) جدیدی	که جای عشرت خلق خدا سوخت
بیای شعله خو کنز برق حسنت	سراپاسینما چون قلب ماسوخت
صدای سوختن تا آسمان رفت	خدایا مجمع خوبان چرا سوخت

چودوشی بر هوا شایق برآمد

دل ماهم بحال سینما سوخت

کی عاشق ستمزده ساغر گرفته است	مانند لاله داغ تودر سر گرفته است
تا شد مقابل رخت آئینه ماه من	نازد بخود که جای سکندر گرفته است
دلدار شعله خویمن از دودمان کیست	کز برق نام او قلم در گرفته است
گر چرخ کینه جو نرند پاچه میشود	کارم بعشق او کمی سر گرفته است
چون شمع اشک ریز بود شام تا سحر	هر کسکه داغ عشق تو بر سر گرفته است
رفته به لعل یار دل آب گشته ام	این قطره جابه پهلوی اخگر گرفته است
دولت چه نعمت است که خورشید آسمان	روی زمین تمام باین زر گرفته است
فضل و کمال و علم و هنر شد نصیب ما	هر جا که دولت است توانگر گرفته است

باز آن بت ستمگر هردم خیال من

شایق به بنده شیوه دیگر گرفته است

باز مژگان او زد دل برگشت	چه سخن در ضمیر دلبر گشت
آب حیوان اگر چه جان بخش است	پیش آن چشمه دهن تر گشت
زخم مژگان یار خواهم خورد	به دلم باز حرف خنجر گشت
تا زدلفت بکف نمی آید	بسرت طالع سراسر گشت
نور چشم من آمدی ز سفر	دیده از دیدنت منور گشت
باید اوقات قند تلخ شود	کز لب او خجل مکرر گشت
چون ننازد کنون زیخت رسا	شانه رازلف او میسر گشت
بال و پر کنند ساخت آزادم	سخت صیاد من ستمگر گشت
پانگیرم چرا من از کوشش	دلم از دست او مکرر گشت
دل گرفتار دام او شد حیف	کاین مسلمان اسیر کافر گشت

به چمن رفت سرو من شایق

بنده قامتش صنوبر گشت

پیوسته اگر شیوه بیمار نیاز است
روشن بود این حرف که در محفل تازت
نرگس بسوی چشم تو گرتندبه بیند
کی شاد توان گشت به سلطانی دولت
مژگان سوی ابرویتو رو کرده بمردم
شرح غم هجران تویک يك نتوان کرد
عمر تو سر آمده هر چند به عصیان

شایق مکن اندیشه کرم بنده نواز است

ای نخل قدت باعث غوغای قیامت
غیر از دل من کز قد دلدار کند یاد
حرف قداورانتوان گفت به زلفش
آنها که ندیدند درخ و کاکل یارم
گر قامت اوزاهد دل مرده به بیند
جز کاکل مشکین که قدت زیر گرفته
دادی زدرت ماه من امروز جوابم
از گریه بشود امن آلوده ات اینجا

شایق بخیال قداورفته ام از خویش

دیوانه مراساخته سودای قیامت

کلك رنگین ترادست قضاخواهم نوشت
گرده می در سایه سرو قد خود جام را
تا بدانی گشته ام از دوریت نقش زمین
ناروا گفت است می رادر حضور پیرجام
برزبان خامه ام توصیف دیگر بدنام است
گر رسیدردامن وصل تو یکشب دست من
بر مزارش بعد عمری گر بیانی از وفا
میشود سرگشتگی از دل شکستن حاصلت

این سخن بر صفحه برگ حناخواهم نوشت
شکر احسان تو بر بال هماخواهم نوشت
نامه شوق بروی بوریا خواهم نوشت
من برای محتسب هم نارواخواهم نوشت
منکه وصف روی جانان خوشنماخواهم نوشت
کی شکایتها زبخت نارساخواهم نوشت
کشته تیغ ترا این خون بهاخواهم نوشت
این نصیحت را بسنگ آسیا خواهم نوشت

گر مراد رکار حکمت دسترس پیدا شود

شایق بیمار او ابید و اخواهم نوشت

مدام ای شیخ می گفتی حرام است
بده ساقی بمستان خاص آبش
به پشت ابرننهان گشت مهتاب
بدین کیست آخر دختراز
چرا امروز در دست تو جام است
که رسم خوردن انگور عام است
مگر خورشید من بالای بام است
که عقد او بنام حرام است
به سینه نقش ابروی تو کندم
که تیغ خورشید در نیام است

مدام از زلف او تشویش دارم غریبان را پریشانی بشام است
 باین موی سفیدم عمرتاکمی وجود ژاله دائم بیدوام است
 بخوان ای بلبل شیدابه آواز

که شعر شایق بسمل بنام است

گرم القاب نوایشیرین ادا خواهم نوشت نام سلمان و ستمگری وفا خواهم نوشت
 تا مباد چشم غیر افتاده و خوشدل شود آنچه دیدم از جدانیها جدا خواهم نوشت
 نیست هرگز لایق شان تو القاب دگر بعد از این در نامه ات نام خدا خواهم نوشت
 بر در مردم مروهر جانه جای نازتست من درین باب آنچه بنویسم بجا خواهم نوشت
 آنچه در دل دارم از جور تو ای بیدادگر در حضورت با هزاران التجا خواهم نوشت
 گریگیرند امتحان حسن رادرجدولت آفرین شایب تحسین مرجا خواهم نوشت
 چون نداند قدر محبوبی و پیاس دلبری آن بت بیگانه خود را آشنا خواهم نوشت
 در نظر هرگز نمی آید مرا گرد بهشت صد کتاب از خوبی آن خاک پا خواهم نوشت

گر کنم در نامه رنگین او امضای خود

شایق هر دم شهید بینوا خواهم نوشت

فراموش کار من ای رشك صد گلزار مکتوت گرفتم از کف قاصد چمن در بار مکتوت
 چرا بیخود نگردم شوخ من از کیف مضمونش که یادم میدهد از عالم دیدار مکتوت
 ز فرط شوق میدانم که شادی مرگ خواهم شد بدست من دهد قاصد اگر یکبار مکتوت
 نگشتم هیچ سیر از لذت الفاظ شیرینش مه من گرچه دیشب خوانده ام صد بار مکتوت
 سرت گردم چه میبندی دکان رازهای خود نمیخواند کسی آخر سر بازار مکتوت
 تو عمری گرچه لاف آشنائی میزدی بامن نماید معنی بیگانگی اظهار مکتوت
 زبانم مو کشیده گفته گفته چون قلم اکنون که کم می آید اشیرین ادا بسیار مکتوت

مگر می در قلم انداختی هنگام تحریرش

که سادر شایق دیوانه را سرشار مکتوت

خوشترا افتادگی در عالم ادراک نیست دانه را آسایشی بهتر بریز خاک نیست
 زاهد از طوبای جنت پیش میخواران ملاف آن درختی را که میگوئی تو همچون تاج نیست
 باده نوشی گرم را آلوده دامن ساخته خرقة پشمین زاهد نیز چندان پاک نیست
 غرقه بحر محبت را چه بررسی از لباس ماهیان را در هوای سردهم پوشاک نیست
 ره ندارد در دل ماکینه و بغض و حسد خانه آئینه ها آلوده خاشاک نیست
 پایمال نخوت و کبر لثیمانش مکن ای سپهری مروت آبرویم خاک نیست
 تا توانی عیب پوشی را شعاع خویش کن در جهان آدمیت غیر از این پوشاک نیست
 ای ز راه و رسم شهر آدمیت باخبر اهل دانش را بجز خون جگر خوراک نیست

نسبت چشمش مکن شایق به چرخ نیلگون

آسمان هم آنقدرها ظالم و بیباک نیست

ای صدهزار عید بقریان دیدنت
در سایه تو هر نفس مابود جو عید
سازد گریه محفل نازت قبول نیست
هرگز بطق ابروی یارم نمیرسی
دل قابل نگاه تو شد جای حیرتست
آتش فتد چو بلبل شیدا بجان من
ای طفل اشک خون دل ماتو خورد
شاید که نامه رسد از دلنواز من
خوش جلوه تربود بخدا از هلا عید

شمشیر ما زیر سر شایق کشیدنت

اگر آن چشم شیرافکن شرابیست
مگر رویش به طفلی ماهتابیست
مکن انکار و صف روی جانان
چرا ایدیده دیدی روی او را
گلی را در میان آب دیدم
از آن رود دیده پر آب دارم
ندارم ماه من تاب جدائی
اگر یادیده انصاف بینی

همه اشعار شایق انتخابیست

دل از فکر دهانت بسکه تنگ است
کلاه خود پر طاس کردی
منال از سینه صد چاک شانه
به تیغ قهر خط راسرزنش کن
ز آه سرد ما کی میشود نرم
کجا بیند بسوی ما که دایم
چرا برگشته از ما خاطرت باز
حظ سبز کسی دیوانه ام ساخت
ندانم غنچه شوخ من چه رنگ است
تراد سر هوای رنگ رنگ است
سر زلف بتانت گر چنگ است
که این کافرا قلیم فرنگ است
دل خوبان سیمین بر چوسنگ است
تغافل بانگاه او چنگ است
کجا گفتم که مژگان خدنگ است
جنون پیمانه کیف من زینگ است
نشد سر پنجه آن گل نگارین

ندانم خون من شایق چه رنگ است

ز داغ لاله رخان سینه ام چراغان است
به بزم ناز خودم جای اگر دهی چه شود
غبار خاطر او گر نگشته سبزه خط
بجای سبزه سر آید ز خاک من شمشیر
درین وفا کده سلطان عشق مهمان است
که جای مور کف حضرت سلیمان است
مدام کاکلت ایگل چرا پریشان است
اگر چنین اثر آب تیغ جانان است

ز خال عارضت ایگل بآشتم چوسپند که جای این حبشی زاده در گلستان است
بتابه پیش تو کردم دهان خود را باز اگردهی زلیت کام من چه نقصان است
زخون شایق خود پنجه را حنائی کن

نگار من که شب نیک عید قربان است

به قتل از چه روخنجر کشیده چشم جادویت که میسازد بیکدم کار من شمشیر ابرویت
پریده از رخ گل رنگ و بلبل بیخود افتاده مگر آورده در گلشن سحر باد صبا بویت
بحیرت رفته آغوش ناکامی دلیدارم که یکسان است پیشم دیدن و نادیدن رویت
چرا و اعظ دهد چندین فریب از جنت و حورم که هرگز جای دیگر نیست بهتر از سرکویت
بدیدارت قسم جاناکه میمیرم همان ساعت رقیب سفله را در خواب اگر بینم به پهلویت
باند از عتابت داغ دارد سینه ریشم از آن جاناپس ندافتاده ماراتندی خویت

مینداز از نظرای بیوفایکباره شایق را

بقربان سرت بیچاره میباشد دعا گویت

بیوفائی عادت گل گشته است عشق بازی کار بلبل گشته است
در نظردارم بت گلچهره گر قیام چشم بلبل گشته است
سرزنش کن جافن خطرا که باز همنشین زلف و کاکل گشته است
گرسودای سر زلف تونیست از چه رو آشفته سنبل گشته است
از طفیل دیده خونبار باز دامنم امروز پر گل گشته است
تام ناداری قناعت مانده ایم پستی همت تو کل گشته است

از طپشهای دلم شایق مپرس

بسمل تیغ تغافل گشته است

غیر مرغ دل که بیروی تو یکدم شاد نیست هیچ صیدی اینقدرها مایل صیاد نیست
از نگاهی میتوان چشم تو خونم ریختن دیگر ایشوخ ستمگر حاجت بیداد نیست
که ز جور یار می سوزد گه از (جور رقیب) خاطر بیچاره عاشق هیچگاهی شاد نیست
جز دعای تلخکا میهای خسرو یک قلم حرف شیرین بر زبان تیشه فرهاد نیست
پای بند یکچمن تا چند خواهی زیستن راست گویم سرو هم از قید و بست آزاد نیست
از تو خویان حمله درس دل یائی خوانده اند چون تو طفل نکته دان را حاجت استاد نیست
سوخت ای بلبل مرا هم داغ عشق گلرخی لیک مانند تو ما را جرات فریاد نیست

غمزه و جور و جفا و عشوه تمکین و ناز

هیچ وضع یار شایق لایق ایراد نیست

وصل دلدار اختیاری نسیت دیدن یار اختیاری نیست
عاشقی مشکل است میدانم مگر اینکار اختیاری نیست
بار قیامت نمی پسندم لیک گل بی خار اختیاری نیست
آمدن ز سرتیغ بیداد ای ستمگار اختیاری نیست

روزیت هرچه میرسد خوش باش
مردن وزندگی وشادی وغم
هست بلبل بوضع خود ناچار
کم وبسیار اختیار نیست
حیف کاین چار اختیار نیست
ناله زار اختیار نیست
گاه پست و گهی بلند آید

شایق اشعار اختیار نیست

بسیار پیش قامت اوسرونا ساست
بلبل کنون بمیر که گل رفت از چمن
زین حرف برجبین چه زنی ای غزال چین
آن پست فطرت اینهمه مغرور خود چراست
بی یار زندگانی عشاق نارواست
با کاکل تونسبت مشک ختن خطاست
ظاهر چشم کور دلان ساده می خورد
هر کس که همچو آئینه اش باطن صفاست
خورشید پایمال توای زلف یار شد
این دستگاه ناز برای تو از کجاست
بلبل هزار غنچه زشورت به تنگ شد
آخر گو که آن بت گلپیرهن کجاست
با کاکلت بگوی پریشان ز خط مباح
هر چند دشمن تو بود باز زیر پاست

پامال ساخت، خون شهیدان خویش را

از بس نگار گلرخ من شایق حناست

لب پان خورده ات رنگین تراز لعل بدخشان است
بگوشش گرسباز آشفته گی هایم نزد حرفی
به بیدردان عزیز من مگودرد جدائی را
غلام حلقه در گوش خط سبز توریحان است
چرایاران چون من زلف سیاه او پریشان است
که مالک فارغ از روز سیاه پیر کنعان است
دل آشفته ام سودائی گیسوی جانان است
زمن سر رشته، جمعیت ای یاران چه می جوئید
بنالدد رهوای او اگر اینست ورن آن است
فغان بالاشود از عندلیب و ناله از بلبل
که پیش روی زیبای تو هم آئینه حیران است
نه من تنها شدم آشفته و سودائی زلفت
خدنگ غمزه ات جانانم لطف نمایان است
ندارم شکوه گر شادم غیسازی به احسانی
دل شیدای من آشفته، آشفته مویان است
ندارم یکسر مو آرزوی دیدن سنبیل

سراپا گرچه توصیف پیرویان بود شایق

هزار افسوس دیوانم کنون در دست دیوان است

نسبت قامتت بسر و خطاست
این سخن بر زبان نیاید راست
یک قلم نسبتش به چشم تو نیست
سخت بینور نرگس شهلاست
در چمن وصف قامتش کردم
سرواهی کشیده گفت که راست
گریز زلفت سری ندارم من
روزگارم چنین سیاه چراست
سرو من گزینفته سوی چمن
ناله، قمریان چرا برخواست
تا قیامت نمی رسد به قنوت
دعوی سرو یک قلم بیجاست
بسررم از هوای قامت او
راست پرسى قیامتی برپاست
بار قیابان به لطف پیش آید
سمتش هر چه هست بر سرامست
لاله روی نموده داغ مرا
بر مزارم که لاله رسته بجاست

برمن آورده لطفی ای فلاتی لازم است
تابکی از حرف تلخ بشور آری مرا
حال خود با صد زبان گفتم ندانستی هنوز
تابکی درس جفا ای دلربای بیوفا
رفتی و میمرم از درد فراق بعد از این
آن تغافل پیشه مکتوبم نمی خواند زناز
چون بیابوسش نگشتم هیچگاهی سرفراز
پیش شمع دلفروز آتشین رو خسار او

بر تو چون پروانه شایق جانقشانی لازم است

به یزمم آمدی از لطف قربان قدمهایت
چه پرسى سرگذشت حال زار من سرت گردهم
به گلشن نرگس آورده دوات خامه و کاغذ
الهی نرگس مست نه بیند روی بیماری
نیائی سروناز من چرا سوی چمن امروز
فراق برده است از دیده من گرچه بینائی
چسان از درد عشقت جان برم با صد پریشانی
تو گفته گفته آن شرین اداراتند خو کردی

مکن بیهوده ای ناصیح نمک پاشی بزخم او

که می آید بشور امروز شایق از سخن هایت

عزیز من از آن افکنده بود ایزد بزندانت
چو مژگان میزند از یک نگه برهم دو عالم را
مبادا خار خار خط بگیر دامن او را
بخود میلرزد از صبح قیامت اینقدر زاهد
بدل بردند داغ آرزوهای ترا شاید
درون سینه ام از داغ عشقت عالمی دارد
مزن چنگ ستم تامی توانی برگریبانها
بدل از داغ دارد صد چمن گل بلبل ماهم
دل آزاده ما شد بزنجیر از تو ای کاکل
گرفتی دل با حسانی و جان من بدشنامی

سرت گردهم دل شایق چو برگ بیدمیلرز

سخن هر جا که بالا میشود از تیر مژگان

در کعبه بیت خانه عیان جز تو کسی نیست
 ای خاک بچشمیکه ندیده است جمالت
 اینام خوشتر ورد زبان همه اشیاء
 این شور و نواییکه فتاده است بافاق
 مارا چه مجال است که لافیم زهستی
 از هیچ طرف نیست مراییم و امیدی
 بیحکم تو یک ذره نمجنبد بدو عالم
 در صومعه و دیرمغان جز تو کسی نیست
 در آئینه حسن بتان جز تو کسی نیست
 در عالم پیدائنهان جز تو کسی نیست
 ای ناطق بی کام و زبان جز تو کسی نیست
 دیدیم که در کون و مکان جز تو کسی نیست
 چون پادشاه هر دو جهان جز تو کسی نیست
 در خیز و شور و سود زبان جز تو کسی نیست

ای شایق دیدار تو چشم همه ذرات

ذرات صیه، پیرو جوان جز تو کسی نیست

مه، بیمهر من دوش آمدورفت
 بدل خونیکه پنهان کرده بودم
 مرا هوشیکه در سر یو یکسر
 چو قمری رخت ماتم چون نیوشم
 خیالی بود یا خوابی ندانم
 چه سرعت داشت یارب عیش عاشق
 ز صبحامست و مدهوش آمدورفت
 ز راه دیده در جوش آمدورفت
 بیاد آن لعل مینوش آمدورفت
 که آنسرو قبا پوش آمدورفت
 که دوشم در بر آن دوش آمدورفت
 که حرف وصل در گوش آمدورفت

سرا ز خاک لحد بردار شایق

که آن عاشق فراموش آمدورفت

قاصد رسید و نام ترا بر زبان گرفت
 آخر چو لاله بادل پرداغ میرو
 دل آب شد ز حسرت و آتش بجان گرفت
 هر کس که جام عیش درین گلستان گرفت
 چون خط کیسکه جانب روی بتان گرفت

شایق چسان نظرفگنم بر متاع دهر

چشم غبار عبرت خاکدان گرفت

سرو سرکرگان دهر قریان سرمویت
 من و خلق جهان و آنچه دروی میشود پیدا
 دل فرزندگان شهر قریان سرمویت
 بقریان سرنیم نگاه چشم جادویت
 بیارد گر صبا در چشم من خاک سرکویت
 که می آید ز خاکم نیز عطر سنبیل مویت
 سرناز افسر خود را نهادهای کی در آغوشم
 بیای آنشاخ گل سخته است روزی بای رنگین را
 خدای باغبان باز آرد آب رفته، جویت

نمیگویم مکن از غصه تلخ اوقات شایق را

که میترسم من ایشین ادا از تندی خویت

نمیدانم کدامین خانه ویران است استادت
 جهانی گریخون غلطد نبینی پیش پای خود
 که جز عاشق کشی کاری نداد ای سنگدل یادت
 نمیشد به قید و بست مردم سرو آزادت
 مه، نامهربان من مگر رفته است از یادت
 بطفلی چون ترا دیدم بمن عهد وفا بست
 بن ای مرشد اهل محبت چیست ارشادت
 بگیرم سبزه و سجاده یا ز نار بریندم

شدی بی آب از این آتش مزاجان خاک بر فرقت
زیخت تیره باید سرمه خورده ای گدا کنون
بدام ریش چون گنجشک میگیری مریدان را
که گوید از من بیدل حسود نامسلمان را
دل آغشته در خون وجود ناتوان دالم

مگر شایق برای درد و غم کردند ای جادات

امشب کدام شاخ گل آذینش دیده رفت
تانا ز بر حنا نکند خون دیده ام
دریای چشم من که همه آب شور داشت
کردیم فرش راه کسی چشم خویش را
شوخی که جان خویش نثارش نموده ام
چون سایه تیره روزم و آن آفتاب حسن
تار از دهر رانکند فاش در عدم

شایق بنام امیدنی بسیار از درت

آهی که سوخت هستی او را کشیده رفت

راز دل آواره هویدا شده نی نیست
ممکن نبوده نقش و فابردل شیرین
ز آن آفت جان مهر و وفا میطلبد حیف
آسوده بکش تیغ که تاحشر صدائی
عمر از سرو من عاشق اورام و دل آرام
بی پرده بگوئیم که آن یوسف محبوب
باید دل شیرین تواز چودن و فولاد
قانون بسراهل ملل حکم بمعشوق

ای محتسب شهر مکش زحمت بیجا

شایق ز در میکده بیجا شده نی نیست

نالہ مستان صہبای غمت میخانہ سوخت
کرده عشقت خانہ شیخ و برہمن را خراب
آخرای برق نظر از دودمان کیستی
ای نمود انجمن ببرویت امشب تا سحر
شب در آغوشم نبودی خوب شد ایشاخ گل
صد دل سوزندہ در ہر تار مویت بستہ
پردہ ہای دیدہ یعقوب ہم آتش گرفت
انتقام عاشق از معشوق میگیرد قضا
آہ مخموران شوقت ساغر پیمانہ سوخت
برق حسن جان گدازت کعبہ ویت خانہ سوخت
کز نگاہ آتشینت از خود و بیگانہ سوخت
اشک ہا بارید شمع و محفل پروانہ سوخت
باز آہ آتشینم کلبہ ویرانہ سوخت
در کف مشاطہ زلف تو باید شانہ سوخت
گر زلیخا از شرار آہ خود نیخانہ سوخت
شمع بی پروانہ می بینی کہ چون پروانہ سوخت

وصل جانان هم بلای جان عاشق میشود
آتش گل بلبل بیخامنان رالانسه سوخت
گرمال کاردانش محدودنیا گشتن است
برقمیز عاقلان باید دل دیوانه سوخت
بعدازین شایق من و میخانه و معشوق و می

سبحه و سجاده ام پیرمغان زندانه سوخت

زاهد که مفادش همه از پهلوی این است
تاشهره صد شهر شود گوشه نشین است
از حال من غم زده کی میشود آگاه
آن شوخ که تاراج غم او دل و دین است
این هم بود از معجزه حسن که دائم
شیرین دهنی و سخنان غمکین است
من جرات وصف اسدالله ندارم
پای سگ کویش بسرچرخ برین است
خورشید جهانی تو و جهانها بفدایت
کی منزل و ماوای تودرزیر زمین است
شاید ندی خجلتم از پرشش تقصیر
امید ز عفو کرم و فضل تو این است
ما از در کوشش بنرسیدیم به جانی
تقدیر چنان رفته و تحقیق چنین است

شاهها ز سر لطف بشایق نظری کن

عمریست بدرگاه تواز منتظرین است

از دل خوننده ام تا سرسوزن باقی است
هوس زخم دگرزان مژه خوردن باقی است
داشت روزی تن بیمار دلی پر ز نشاط
بن این برگ خزان دیده زگلشن باقی است
زود بشتاب ببالین من ای مایه ناز
که بدل حسرت دیدار تو دیدن باقی است
دولت وصل میسر نشود جز به فنا
پرده درین من و یار همین تن باقی است
شاید از عالم توحید ندارند خبر
که چنین دشمنی شیخ و برهن باقی است
ای بقربان سرت جان و دلم باش دمی
که یک اظهار محبت بتو کردن باقی است
داشت از روزا زل دوست بن لطف و کرم
کینه ام تا به ابد در دل دشمن باقی است
پای سر داده به عشق تو چنان گشته قوی
که بمیدان و فاصرف دیدن باقیست
دم ز تجرید مزن در صف مجنون روشن
گزر گریبان سخن و یاد ز دامن باقیست

لاف دانش نزنم در صف ارباب کمال

شایق یارم و فاضل شدن من باقیست

میرفت سوی مکتب و در کف کتاب داشت
روزم سیاه کرد به زلفیکه تاب داشت
آن خصم ننگ و نام زگیس و هزار دام
عزم شکار مرغ دل شیخ و شاب داشت
قامت مگو قیامت و رفتار هم چو سیل
از چنین چادری بنظر موج آب داشت
چون نیش عقربست بدل یاد ساعتش
عصرم زدست او به گذشتن شتاب داشت
دیشب بیاد چادر گلدار آنگار
اشک چکیده از مژه بوی گلاب داشت
نادیده برده بود دل ناتوان من
بوت کری بلند که دریا جراب داشت
از یک نگاه بیخود و مستم نموده است
آن شوخ دلریا که لب بر شراب داشت
بیرون ز خانه گشت چو جائف از بسدن
دیدم مشوش است و بی اضطراب داشت

خوب و خراب بود چو من شایق و لی

خویش خیال کردم و فکر خراب داشت

سرمابروی نازکش حسن دگرافزوده است
 کی آشنائی میکنم بازاهدظا هرپرست
 ای تیشه، قلب آشنا پاس ادب باید نمود
 بیداری من تا سحر دارد عجب کیفیتی
 زین عمری حاصل مرا ای همنشین دیگر مهرس
 گفتا که میدانم دلت هرگز غیب باشد بجا
 مغرور فهم خویش را اصلاح نتواند کسی
 مسکین گدای مرده را تکلیف شستشو مکن
 زلف تو یادم رفته است ای غنچه، باغ حیا

این گل بسردی بیشتر زیبا و دلکش بوده است
 چون چشم جانان دامنم از می مدام آلوده است
 فرهاد فرق خویش را در پای شیرین سوده است
 هر شب مرا زیر نظر آن چشم خواب آلوده است
 چون آسیا سامان من یکدست بر هم سوده است
 تشخص دردمن طبیب آری بجا فرموده است
 فکریناروی هوا یک زحمت بیهوده است
 کز گیرودار زنده گی این یکنفس آسوده است
 اکنون پریشان خاطر من زین حالت موجوده است

شایق بوسه اش بیهوش میسازد مرا

شاید لب گلگون او امشب بمی آلوده است

مراجدا ز جمالت بدیده نور کجاست	بسیته ام ز غمت سرو من سرور کجاست
نمی نهم سر خود جز بطاق ابرویت	اگر بفرض کنم سجده حضور کجاست
بمحض دیدن زلف تو میروم از خویش	حریف دیدن این مار کفچه مور کجاست
نمیکنم بدیل شعله خیز من آرام	قبول خاطر شاخ گلی تنور کجاست
خبر نیند از احوال یکدگریاران	قیامت آمده ایوای نفخ سور کجاست

برای آنکه نویسم نیاز خود شایق

بناز در حرم دل نشسته دور کجاست

بیابیا که فراق تو استخوانم سوخت	بیا که یاد وصال تو باز جانم سوخت
فدای نرگس مستت شوم کجارفتی	که دوری تو دگر طاقت و توانم سوخت
شرار شوق ز بس موج میزند ز دلم	شکایت شب هجرتو بر زبانم سوخت
درین حدیقه چون من بلبل ستمزده نیست	که بارها ز شرار غم آشیانم سوخت
بعین وصل زد آتش بخرمن شوقم	فلک ز کج رویشهای خویش جانم سوخت
زنم بشعرو غزل آتش و سفینه بسوزم	که برق دوری او معنی و بیانم سوخت
کنون بجای سخن آتش از دهن ریزم	که باز نام کسی بردم و زبانم سوخت

جدا ز رویت و شایق چه زندگی دارد

روان ز پیش نظر تاشدی روانم سوخت

شبکه در خاطر مرا آن زلف مشکین بوده است	مارها بر جان من هر تار بالین بوده است
سالها مجنون بصحرا روزه گردی مینمود	کار فرهاد جفاکش سخت سنگین بوده است
دوش تاری مانده بود از کاکلش در سترم	باعث در خواب سنبل دیدنم این بوده است
از خم زلفش خلاص دل ندارد صورتی	جای مانی در سواد خطه چین بوده است
صد گلستان هم نمی ارزد بخاک پای او	نستب رویش بگل بسیار توهین بوده است
جای دارد گریه جران اشک من گلگون بود	سالها در چشمم آن پای نگارین بوده است

خواب های من مدام اینرنگ رنگین بوده است
برسراشش مگر آن دشمن دین بوده است
زین ادادانم کسی درخانه زین بوده است
کی شجاعت در نهادشیرقالین بوده است
شور عشق آسان کند شایق همه دشوارها

باتو دیدم بر لب گل دوش ساغر میزنم
شیخ شهر امروز بیخود میخورد در چشم من
شهسواری میگذشت از پیش چشم و سوختم
اهل دنیا از دلیری صرف نامی برده اند

تلخی جان کندن فرهاد شیرین بوده است

مگردست قضا کرده خمیر از شیریه جانت
دل من خونسد ز رشك تكمه سرخ گریبان
صحت دارد اگر بیمار گفتم چشم فتانت
بخون او ممکن آلوده هرگز تیرمژگان
که میگیرند در آغوش خود هر لحظه مژگان
که هست آن یوسف گم گشته در چاه زنخدانت
کم است این غم که باشم تا بد ممنون احسان
بصحرای مروت گریگیرد خسار دامانت

نه مهتابی ونی گل ای گل و مهتاب قریانت
از آن گردن هزاران بوسه جانبخش میگیرد
زمژگان در کفش باشد عصاومی فتده رسو
رقیب سفله را با خنجر بی اعتنائی کش
دل من از دست مژگانهای دل دوز تو خون گشته
شدم چون پیر کنعان در غم دل کور و زین غافل
مرا گرافی المثل باغ نشاط ای آسمان سازی
میندازش براه و چون گل ازوی دستگیری کن

به تیغ ابرویت شایق سرتسلیم خم کرده

رلی هر گدندارد طاقت شمشیر هجرانت

که گشتم آب چون آئینه از نادیدن رویت
نه چشمت میرویدام نه کاکلهای خشبیت
صبارا هم غمخام که آید بر سر کویت
سکندر هم اگر ماند سرخود را بر سزانوایت
اگر استاده در صحن چمن باشد نه پهلوت
که يك موفرق هم هرگز نباشد در ترازویت
اگر یکبار در مستی بیاید چشم جاودیت
که گلشن صورت دیگری گیرد نسخه از رویت

بیای قبله امید من محراب ابرویت
زاشکم نرگس و از آه من سنبل شود پیدا
چنان رشکم بود افزون اگر باشد مرا قدرت
چی جای آئینه جاناکه میسوزم من از حسرت
دگر قمری نگیرد نام سرو خویش را هرگز
چه موزون داد ابروان دلفریب ای سیمبرداری
مراد رکاسه سرآب خواهد داد میدانم
میان آب چون عکس ترا دیدم بدل گفتم

بیباغ خلده مینازد به قران دیده شایق

اگر گاهی نگاهی از سر جرئت کند سویت

« ر د ی ف ج »

یک قلم نبود مرا با نرگستان احتیاج
نیستم شکر خدا هرگز بریحان احتیاج
خوشت ترست از بودن مردم بدرمان احتیاج
زنده گی راتلخ میسازد بقرآن احتیاج
ای رفیقان احتیاج است ای عزیزان احتیاج

دارم ای مردم به پیش چشم جانان احتیاج
آن خط سیزاست فردوس نگاه ای باغبان
دست از جان شستن یا ساختن بادرد و داغ
مردن فرهاد بهتر از غم شیرین بود
آتشی کان آبرور دارد همچون خار و خس

خورد با غیرت بزرگان را ندارد در نظر
نزد آنانی که میدانند قدر آب و رو
نیستم آسوده خاطر در حیات از هیچ باب
باغبان دارد و سال سخت او را پر مکن
رهروان راه بدرار هبری در کار نیست
نفس سرکش را غیبا شد بشیطان احتیاج

شایق دیوانه دایم در هوای چشم او
میکشد مجنون صفت پیش غزالان احتیاج

« ردیف ح »

در حریم نازا و تادیده ام جای قدح
گربیند سوی او این رنگ از چشم حرام
بارها در روی چو عکس روی ساقی دیده ام
جای مخصوصی ندارد کیف چشم مست او
هوش کن ای محتسب از کوی مستان مگدیری
عمرها خدمت نموده زبردست پیر جام
هر کز اینی درین محفل گرفتار خود است
نسبتی دارد به چشم مست آن رنگین ادا

نشه میسازد مرا شایق تماشای قدح

« ردیف خ »

مرگز سر زاهد نشد در زیر این دستار شیخ
زلف پریشان دگر از پیش چشم دور کن
آن سست پیمان کی کنایفای عهد خوشتن
بوسیدن رخسار او آمد به یاد و سوختم
هرگز غمی جنبد ز جا بروی آن شیرین ادا
بیرون زمنازل کی شود از سستی اقبال من
تا کی بگیرم پای او کز خاک بردارد مرا
تا چند دست و پا زنم در بحر موج غمت

صاحب خرد دیوانه را دایم بزنجیر افکند
منهم دل خود بسته ام شایق بزلف یار شیخ

ردیف دال

زکاکل سیهت مشکناپ میسوزد چسان زبیدهء ماروی خودپوشانی
 کز آتش گلرویت نقاب میسوزد جداز رویتوشبها بجای شمع و چراغ
 مرا بمنظرهء دیده خواب میسوزد نفس بدیدهء من گرم میخوری امروز
 بسایه سایه برو آفتاب میسوزد پراز حدیث محبت بود ورق ورقش
 بیاض مانقط انتخاب میسوزد معلم از چه نگرده کباب آتش شوق
 که خط زیرق رخت بر کتاب میسوزد زیرق جلوهء رویتو ای شرفطرت
 برون زخانه میاشیخ و شاب میسوزد دلم به آتش حسرت گذاشتی رفتی
 بیابیا که دگر این کباب میسوزد

میرس کیق شب هجراوز من شایق

که از سوال تو برب جواب میسوزد

چو مکتوب او نامه بر میرساند دلم این خبر بیشتر میرساند
 بنام به عشقیکه رسم وفارا چو فرهاد بیدل بسر میرساند
 شده از ازل تلخ و شیرین سقدر به من می به طوطی شکر میرساند
 ببین جذبهء شورش عشق بلبل که صد گل بیک مشت پر میرساند
 هوای سرکوی اغیار سرد است به گلبرگ رویت ضرر میرساند
 خانایز خود را بپایت چو چشمم نگارابه خون جگر میرساند
 چسان دست خالی بیایم به کویت که در کعبه هم سیم وزر میرساند
 ز سیمای یوسف هویدا است کاخر پدر را برگ این پسر میرساند
 اگر شمع پروانهء رایسوزد کی اورا خدا تا سحر میرساند

مکن شایق امید هرگز به بنده

که لطف خدا خوبتر میرساند

مرانور تجلی درد از میخانه میریزد بقلب شیخ گرد سبزهء صد دانه میریزد
 مدام ایگل بیاد نرگس مست ز چشم من جگر می آید دل می فتد پیمان میریزد
 بحال سینّه چاکان سر زلفش چه میخندی که دندان تو هم روزی چو من ایشان میریزد
 بوصف شمع رخسار که مشغولم نمیدانم که از نوک قلم امشب پر پروانه میریزد
 به زیر خاک بردم حسرت چشمان مخموری که دایم بر مزارم شیشهء و پیمان میریزد
 اگر در گوشهء دل جاندار آن پری اکتسون چرا سنگ ستم آخر سر این خانه میریزد
 بدور چشم او شاید که مردم رفته انداز خود بهر جای که دوستی جمع شد دیوانه میریزد

بشایق از قماشایت سروسامان کجا ماند

که از سرتا بپایت شوخ من سامانه میریزد

بلکه دنیا خوشم نمی آید	بیتو گلها خوشم نمی آید
سرور عنا خوشم نمی آید	همسری میکند بفامت تو
می و مینا خوشم نمی آید	تانباشی توای بهار نشاط
بد بیضا خوشم نمی آید	صاف گویم به پیش ساعداو
این تمنا خوشم نمی آید	بوسه کفر است در مقام ادب
قدویالا خوشم نمی آید	چه قیامت ز قامتش دیدم
چشم بینا خوشم نمی آید	تانبینم جمال یوسف خویش
این سخنها خوشم نمی آید	در شب هجر نام وصل مبر
حسن تنها خوشم نمی آید	نکته دانی خالق اگر نبود
سعی بیجا خوشم نمی آید	چون نیاید به جای ماهرگز
غم عقبی خوشم نمی آید	تاسرو کار من بود به کریم

شایق از یار تاجدا شده ام

دین و دنیا خوشم نمی آید

بهار لاله و گل بنده حنای تو بود	خوش آنکه خون دل ماحتای پای تو بود
که گرچه در نظر خورد جلوه های تو بود	فدای حسن جهانگیر و عالم افروزت
بهرچه گوش نهادم پراز صدای تو بود	فغان و شور و دعالم ترانه خوش تست
دل ستمکشتم از بسکه مبتلای تو بود	هنوز خاک من از یاد تست رشک بهار
چرا که آنخم ابرو گره کشای تو بود	دلا بگوشهء محراب سجده تو خطاست
که موج آب گهر معنی حیای تو بود	مرق فروش طمع پیش آن و این چه شوی
که منتهای عزیزان جوابتدای تو بود	چه نقش بسته بنامت حصول اوج کمال

دمی بدیدهء عبرت نگاه کن شایق

که نقش هرد و جهان فلم سینمای تو بود

هلال عید هم قدری به ابرویتو میماند	شفق امشب برنگ نازک رویتو میماند
بگردشهای چشم مست جادویتو میماند	فدای دور ساغر مینمایم هرد و عالم را
که آه من بسرو قد دلجویتو میماند	بهر جامی نشینم خیل قمری میزند کوکو
در آن ساعت که روی خود بزانو یتو میماند	ندارد ماه من آئینه پروای سکندر را
مراد اغیکه درد دل خال هندویتو میماند	یقین دارم که آخر کعبهء اهل نظر گردد
که دوزخ هم به برق شعله خویتو میماند	من از روز جزا خوفی اگر دارم همین دارم
چراغبر اگر میماند از رویتو میماند	نیم باشد کسی در خلوت آئینه شب هرگز
فغان دل مرا کسی بر سر کویتو میماند	سگت را گرچه با خود رفته رفته آشنا کردم
که از شمشاد گفتن شانه رامویتو میماند	اگر سحر و فسون کاکلت اینست میدانم

به محفل می نشیند روبرویت یاران از آن شایق

که جای تیرناز خود به پهلویتو میماند

بشرط آنکه بامانیزقدری مهربان باشد
دعاکن یارما راهم که سرخیل بتان باشد
بسان چشم بیمار توتاکی ناتوان باشد
که نامش تادم آخر مرآورد زیان باشد
همیشه دیده درویش سوی آسمان باشد
غمیخواهم که يك مژگان زدن خوابش گران باشد
که سرحد بناگوش وی آزاد آنچنان باشد
کزین غم قامت ابروی اودایم کمان باشد
بحال شایق پیرو ضعیف خود ترحم کن

که دایم شخص اقبال تو هر جا کامران باشد

باز می نالم بیالین دل بیمار خود
نصیح بیدرد باشد عاشق گفتار خود
سخت هشیار است این دیوانه هم در کار خود
تا که میدیدی بچشم ماتوهم دیدار خود
بارها در گردنم انداخته زنا رخود
محتسب گم کرده دیشب سبچه دستار خود
شیخ می نازداگر بر طاعت بسیار خود

زاهد و یاد بهشت و شایق شوق کنشت

ما بفکر کار خویش او بفکر کار خود

این نی آتش نوا از شعله بیرون میشود
هر قدر از دیده ریزد آب دل خون میشود
شام مایی یار میدانی سحر چون میشود
کز دواهای طبیبان دردم افزون میشود
خاطر دلدار میدانم دگرگون میشود
روی زیبایت چرزین حرف گلگون میشود
لیلی آنجا مبتلای روی مجنون میشود
کی خماری برون از کیف افیون میشود
بام و سقف کلبه درویش گردون میشود
دردستان غمش بحث این دو مضمون میشود
این زرکم رفته رفته گنج قارون میشود

درد دندان دیگر و درد اسیران دیگر است

کی علاج شایق از دست فلاطون میشود

که چون در خاطر او بگذری دستش زکار افتد

الهی در فضای دلربائی آسمان باشد
تو عمری ای برهن سجده دریای بتان کردی
مریض خویش را آخر بیاروزی عیادت کن
غمودم دین و دنیا را فدای شوخ ترسانی
ز چشم حیل جوی شوخ من امیدها دارم
خدا آنچشم شهلارا ز بیماری نگهدارد
فرانس کاکل او خط گرفت از جرمن حسنش
غمیدانم که کاکل با خط کافر چه سردارد

باز میسوزم بداغ دوری دلدار خود
گرچه میدانند دارد هیچ درگوشم اثر
دل ز شوقش میدهد جان و غی گوید بکس
کاش درد دنیا غمی بودای پر و آئینه
از نوازشهای پیرو دیر منکر نیستم
گر نبوده مست و بیخود از چه درکوی مغان
ما بملک فضل اوداد گناهان داده ایم

هر قدر دل میگدازد ناله موزون میشود
داغداران را بود با اهل بیئتش اتحاد
ایکه بزم هرب از رخسار جانان روشن است
من غمیدانم ز بیماران چشم کیستم
میبری ایدل مرا با خویش در نزدش ولی
گر نخوردی می بیزم غیر قربانت شوم
چون نشیند بر سر تخت عذا سلطان عشق
عاشق رویت کجا از سیر گلشن بشکفتد
دستگاه خاکساران از همه بالاتر است
مشق سربازی و تعلیم وفاداری کنیم
یکدو سال ای منعم از مالت مبررنج زکوت

چه امکان است مشتاق ب فکر کار و یار افتد

پربلبل بهای گلبنی دیدم بدل گفتم
به هرجانکته از شمع رویت در میان آید
اگر صدمار مرغ دل پرد از گلشن کویت
رفیقان بگذرانید اندکی آهسته تابوتم
به بزم عشق کی تنها کند پروانه بی تاب
چنین کز ساده لوحی میشود آئینه حیرانت
به بزمش گر رقیب اکنون ندارد جای جادارد
چو قمری هر که را باشد هوای سرور عنائی
باین رنگی که پیش او حنا بیرنگ میباشد

که یارب خاک من هم بر سر آن ره گذار افتد
مرا پروانه وش در خرمن هستی شرار افتد
الهی باز در دام توشوخ دلشکار افتد
که در کویش مباد اطفال اشکم از کنار افتد
که اهل درد هرجا باشد این سان بیقرار افتد
ز گرد خط بچشمش ماه من آخر غبار افتد
که شخص بوالهوس پیش نکویان بی وقار افتد
بعین آتش عشق و محبت خاکسار افتد
سر شک دیده عاشق چرایی اعتبار افتد

از آن شایق بناخن سینه خود چاک میسازم

که شاید در کفم چون شانه تار زلف یار افتد

محبت پیشه از برق حوادث کی خبر دارد
بروی سبزه نو خیزدل را میبرد شب بنم
طیب از دیدن اومی کند منعم نمیداند
بناگوشیکه دارم در نظریار ب نمیدانم
چو گندم ساز خود را سینه چاک گندمی رنگی
خجالت گر نیم باشد به پیش چشم شهلایت
فتاده بر زیا نها تا که اوصاف لب لعلت

که در آتش سمندر استراحت بیشتر دارد
عرق بروی او هنگام خط موج دگر دارد
که این پرهیز مشکل در مزاج من ضرر دارد
که شام تار من هم روشنیهای سحر دارد
ز حسن صندلی بگذر سراسر درد سردارد
چرانر گس چنین بر پیش پای خود نظر دارد
ز حسرت غنچه ای گلپهرن خون در جگر دارد

به شیرینی قیامت کرده شایق شعر موزنت

نی کلک تو میشاید اگر گویم شکر دارد

داغ عشق تو بجان هر که خریدار نبود
بعد مردن هم از آن کوچه گذر خواهد کرد
صبح دم رفته خیابان به خیابان گشتم
گل خود را بکف هر کس و نا کس میدید
میشود باعث بی آبی شمشیر کسی
راهب از دیر هم امروز مراد اد جواب
کا کلت واقف احوال پریشان من است
همه کس کشتن منصور قماش می کرد
سخن بوسه به لعل تو مکرر گفتم

اوبه پیش من سودا زده هشیار نبود
تانگونی دل سرگشته وفادار نبود
همچو روی تو گلی درهمه گلزار نبود
خوب شد خانه بلبل سربازار نبود
ورنه خوتریزی ما اینمه دشوار نبود
گردن بسته من قابل زنا ر نبود
بتو این قصه دگر حاجت اظهار نبود
غیر انصاف که هرگز سردار نبود
پیش او گرچه مراجرت اظهار نبود

آمد آندم سربالین من آن مایه ناز

که دل رفته ز خود شایق گفتار نبود

شبکه از یاد قدش آنهم قیامت خیز بود
تیشه اینجا بر سر فرهاد مسکین تیز بود

مومو من ز شوق دیدنش لبریز بود
در حقیقت باب کشتن خسرو پرویز بود

گرفیرفت از کف آن بیوفارنگ حنا
شبکه در بزم آمد آن رنگین اداسرشارناز
باز شاید آنچمن پیکر هم آغوشم شود
نیستم واقف چرا گلگون اشکم میدود
دختر رز را نمیدانم چرا داده طلاق
تلخ کرد اوقات ما را حسرت پیری که گفت
شایق دل داده را نادیدن او کشته است

مرگ این بیمار حسرت کشته از پرهیز بود

قبر فرهادستم کش را اگر پیدا کنید
عطر گل را بر لباس خود زدن انصاف نیست
سبزه های خیمه، لیلی اگر سیراب نیست
گردن تسلیم پیش تیغ نازش مانده ایم
سوزش آن تیرمژگان مانده در دل تا ابد
شور مغزان جنون را تلخ گفتن خوب نیست
ایحریفان راست گویم در بهار و فصل گل
عالمی زینخانه های فیض دولت یافته
در شب هجران او تا ساعتی خوابش برد

بالش آرام شایق از پسر عنقا کنید

مصوریکه مرا پیکر نزار کشید
چو خامه چاک نسازم چرا گریبان را
بابروی عرق آلود او چو دیدم مصور
فدای خامه نقاش کائنات شوم
فلک برای خدا گرد ناامیدی و غم
حیات شایق بیدل که میکند باور

چو درد یار بگویند که درد یار کشید

دل هم ز عشق خویان با ما به کین برآمد
ای سرو شعله پیکر تادر چمن گذشتی
زاهد صلیت زلفش تا یک نظر چو من دید
دریا تنور آتش بر جان ماهیان شد
در گلشن عذارش دل رفت بوسه دزدی
حجام روی او را بوسید و کشت ما را

صد داغ دید شایق از دست دلربای

دل نیز چون رفیقان تاپله بین برآمد

از پی اثبات خونم طرفه دست آویز بود
شاخ گل شد چو کی و از بال بلبل میز بود
خواب دیدم در بر من گلبن نو خیز بود
اینقدر دانم که در پای کسی مهمیز بود
محاسب شاید چو قاضی ای برادر خیز بود
بنده را هم در جوانی حسن شورا نگیز بود

قصه شیرین ما را بر سرش انشاء کنید
احتیاط از تیر آه بلبل شیدا، کنید
اشک مجنون را روان از دامن صحرا کنید
هر چه حکم یار باشد بر سرم اجرا کنید
در علاج از چه آخر کوشش بیجا کنید
پاس طبع نازک شیرین ادای ما کنید
بشکند دستی که دور از گردن مینا کنید
تا توانید اعزیزان خدمت دلها کنید

بجای دیده خونبارم آبشار کشید
که دامن از کفم آن طفل نی سوار کشید
به صفحه دل من تیغ آبدار کشید
دل ستمزده را از چه داغدار کشید
دگر میریز چشمیکه انتظار کشید

بلبل حدیث گل سریازار میزند
بامقام عمر نزدیک سخن زناز
شاید اسیر زلف کسی میشود دلم
جانابکن بدادن جان امتحان او
ای برهن بسلک خودباش مستقیم
گوش دگریار که دانی حدیث دل
منصور وارزنده جاوید میشود
زاهد که زیر خرقه گرفته است چیزی
شایق بر حمتش بود از ما قریب تر

مستی که می بخانهء خمار میزند

آغاه چو از میکده سرمست برآمد
یکباره دل خونشده از دست برآمد
شمشاد که دریاغ کسی همسرا نیست
امروز به پیش قداو پست برآمد
در مجلس شورای جفا از همه خویان
آن شاهد بی باک ز بردست برآمد
رفتی بشتاب از برهن وای بحالت
در خاک فتد تیر چو از شست برآمد
می بودیقینم که دلش نقره صافست
افسوس که از طالع من جست برآمد
در گوشهء دل کی بود آسیب وزیانی

بیهوده چرا شایق از این بست برآمد

مسیحا رالب میگون او مینوش میسازد
نگاهش دختر رز را چون مدهوش میسازد
جواب نامهء مارا بقاصد از وفا بسپرد
که خط چشم حیران را چمن آغوش میسازد
یکی گلچهرهء را آب میاورد در چشمم
که شوق او مرا آخر گلابی پوش میسازد
دلم فرهادش دارد بسر شور پریروئی
که شیرین نامهء من پرده های گوش میسازد
جوان باده پیمائی شکسته شیشهء صبرم
که جای باده خون عاشقان را نوش میسازد
اگر امشب در آغوشم نیاید سروبالایش
مراسر گشته و دیوانه ترازدوش میسازد

ندانم شمع بزم آرزوی کیستم شایق

مرا صبح بنا گوش کسی خاموش میسازد

بهار آید و آنشوخ گل عذار نیاید
خدا کند که دگر تا بد بهار نیاید
بهار را چکنم ای نهال گلشن ناز
که بیتوجنت فردوس هم بکار نیاید
اجل به پرش بیمار او اگر چه آمدنیست
ولی چه سود که شبهای انتظار نیاید
زگریه کور شدم سروناز من بکجاست
که یکنفس بتماشای جو پبار نیاید
زگریه ریخته مژگان من بخاک درت
خدا نکرده پهای سگ تو خار نیاید
کجا فتد بدل داغ دار عکس رخت
که آفتاب قیامت به لاله زار نیاید
قرار باش زعاشق مخواه صبر و شکیب
که این وظیفه زدلهای بی عرار نیاید
هلاک گشتم و دیگر ندیدم ابرویت
به چشم کشته تیغ تو ذوالفقار نیاید

چو آبشار چراناله و فغان نکنم مراکه شاخ گلی چون تو در کنار نیاید
کجا قبول توان شده آستانه عشق سر یکه سایه صفت تابه پای دار نیاید
زدوستان وفادار جز سگ کوبش

کسی برده، شایق از آن دیار نیاید

گردش از من سودازده آزرده نبود يك دم آرام چرا این دل رم خورده نبود
شده مجنون پسرش بر تو بخت سیهت ورنه لیلای تو این رنگ سیه جرده نبود
دم سرد که رسیده است خدا خیر کنند گل رخسار کسی این همه پژمرده نبود
زاهد خشک چه دارد خیر از عالم عشق دیده باشی که خون در بدن مرده نبود
تازه باشند حریفان خرابات وفا که درین دانه هرگز دل افسرده نبود
سوختم ز آتش بیداد که در چهره او آنچه اول دل سودازده را برده نبود

از چه در آتش بیداد کبایش کردی

ای ستمگر دل شایق بخدا گرده نبود

یا مرغ دام از قفس آزاد بسازید یا باغ گلی خانه صیاد بسازید
زانشانه که خورده است بسوی سر شیرین تابوت وفا منظر فرهاد بسازید
تاحش بود نقش خیالش بدماغم از موی سرم خامه، بیزاد بسازید
باید که پس از مرگ لباس کفن من از تار دم حریه جلاد بسازید
هر چند شرفیاب حضورش نتوان شد در محفل او نام مراد بسازید
چون زیر عتابش دگران رانتهوان دید هر کار مراقب ابل ایراد بسازید
یارب که نه بیندغم دام حسارت گر بلبلی از قفس آزاد بسازید
درشته، کاکل ز هجوم دل اغیار خوبان چقدر سیحه، زهاد بسازید

در سینه، شایق نبود جای پریدن

صحرای دگر بر دل ایجاد بسازید

خجل ز روی تو خورشید و ماه بود نبود مرا بجان ختن دل گناه بود و نبود
سپهر و تاب و سیاره شاهدان منند که شام هجر تو حالم تباه بود و نبود
اجل برای خدا یا را گرمی آمد بگو که مرده، من سر برآه بود و نبود
چوشانه مجرم زلفت نگشت سینه چاک بگو که کوکب بخت سیاه بود و نبود
مباش غره که افسانه ایست عیش جهان شنیده، تو که يك پادشاه بود و نبود
بر فعتی نرسی تا که ذلتی نکشی ببین که یوسف مصری بچاه بود و نبود

بروز حشر ستمگار من چه خواهی گفت

که قتل شایق بیدل گناه بود و نبود

فراوان ترزتار کاکلت شبهای هجران شد بیا آخری طرف کعبه، دل عید قربان شد
اگر چه عمرها بودم بعید از محفل نازت کنون عید آمد و بیتابی دل هم دوچندان شد
بروز عید چشمم ذوق قربانیست در راحت ندانم بر گل رویت کدامین دیده حیران شد

شنیدم صورت حال شب عیدم بدلسوزی
مراقربان خود کردی بروز عید و مینازم
برای بود و باش حاجبان جور و بیداد
خیالش از ره خشک دماغ آید بطرف دل
دلم یکرمرمه در کعبه کوی تو کرد از شوق
سرم از تن جدا کرد و سرشکش بر زمین افتاد
به جذب ناله ناقوس دیر بی خودی شایق

صلیب کاکلت را سجده کرده نامسلمان شد

بدل داغ تو خرمن میتوان کرد
چرا پیچم سرا از شمشیر ناز
کشیدم آنقدر تصویر جانان
برایدگر کسی از باغ رضوان
نخواهی گرم را در زم ناز
اگر خیاط خود سازد مریار
اگر شام فراق او چنین است
من از زنا رستم در هر اسم
چنان آتشگه اندوده در دست
بن جوریکه جانان کرده شایق

کج دشمن بدشمن میتوان کرد

اگر گفتار من یاد تو باشد
شنیدم بسته باغیر پیمان
سرافت گرفتی بار قیبان
جوابم دادی آخر از در خود
به خونم چشم خود را سرخ کردی
دل خود را بدستت می سپارم
صبا زلفت پریشان می نماید
کسی از دوریت جان داد آخر
به بزم ناز و شایق بخوانی

اگر اشعار من یاد تو باشد

شوخی بازی گوش من کاغذ پرانی میکند
چرخ از خورشید و مه کاغذ پران سازد باو
چهره زرد همراه لحظه یادش میدهد
آسمان هم از اهلال خود کمان گیرد بکف
از غرور حسن کار آسمانی میکند
چرخه در کف یار من تانخ دوانی میکند
تار خود را چون نگارم زعفرانی میکند
تیر بر کاغذ چون نصب آناه ثانی میکند

هر قدر با او دهم تار آنفرنگری زاده خو
 در هوا کاغذ پران سرخ می آید بچشم
 تا که چشم عاشقان را سرخ سازد بر سرش
 شیشه قلب مراد را خون بیداد کوفت
 پرده چشم مرا کاغذ پران باید نمود
 همچون کاغذ پران را دور از پیشست مکن
 دلبر نازک مزاجم چون شود بالابه بام

گرچه شایق را بتار زلف خود کرده اسیر

چون حریف آزاد گردد شادمانی میکند

ز قامت تو قیامت بدیده می آید
 بجای لاله بصحرای شعله خیز جزا
 فدای الفت آهوی وحشی چشمت
 بناخت نرسید است و تا اید نرسد
 که رفته است بتاراج خانه دل من
 برای وعظ به منبر مدام واعظ شهر
 تو بار قیبت و قیامت جریده می آید
 شهید تیغ تو در خون طپیده می آید
 که سوی مازد و عالم رمیده می آید
 هلال اگر چه بگردن خمیده می آید
 که طفل اشک بوحشت دویده می آید
 بساط باده ز خلوت نچیده می آید

به یار نامه شایق که میتوان بردن

که قاصدا ز در او سر بریده می آید

باز امشب عشوه ات از خود فراموشم کند
 بسکه درد دل سر بسرداغ محبت مانده است
 با وجود ناتوانی نرگس بیسبک او
 شب خیالت را گرفتم در برای گلپیرهن
 گرچه از شوق خط سبز تو رنگی بوده ام
 تا غلام حسن خوبان ستمگر گشته ام
 از نگاهی نرگس مست تو مد هوشم کند
 بعد مردن رنگ دیگر باز گلپوشم کند
 باری که عالم ادا و نیاز بر دوشم کند
 بلبلان را ببخود اکنون عطر آغوشم کند
 حسرت چشمان میگون تو مینوشم کند
 حلقه های کاکل او حلقه در گوشم کند

در خیال سرخی چشمان مستی رفته ام

کاین شراب ناب شایق بازی بهوشم کند

چسان کسی بوصول تو دل را برسد
 رسیده است بخوبان شهر جو رجفا
 فرو بعرش نیارد سر نیاز مرا
 نوشته ایم به آب حنا عریضه خویش
 مگر دست تو ایشوخ بی وفا برسد
 دگر بجانب گلشن غیرو د از نیاز
 سر غرور شود پایمال حسرت غم
 مگر دد دل مبتلا خدا برسد
 خدا نکرده مباد ای بار ما برسد
 اگر پهای سگ کوی مرتضی برسد
 مگر دست تو ایشوخ بی وفا برسد
 پهای بوسی زلف تو گر صبا برسد
 غبار عجز دمان کبریا برسد

به یار خاطر خرم به شایق اینهمه غم

بهر که هر چه رسید است از خدا برسد

باغبان چون دامن گل را بگلشن میبرد
در رهت بگذشت ام از خاتمان و دین و دل
از سر او دور کن یارب دگر شوق سفر
بار بار افتاده ام از پناه بکوی بیکسی
باغبان شوق در گلزار حسنش دیده را
نشه میسازد مرا افسون و نیرنگ رقیب
کی رفوگر دد گریبانی که از شوقش درید
تا شود میزان اعمالش گران روز جزا
ای رقیب شوخ چشم آگاه سوی خویشتن

گریه بیند نیز شایق رشك دیدن میبرد

مهء بیمهر من امشب نمیدانم کجا باشد
خداوند ابعلم و فضل دانش آشنایش کن
بفریان سرت کردم نخواهی یافت آسیبی
بصد ظلم و ستم کشتی غریب و ناتوانی را
طبيب مهربان صرف نظر کن از علاج من
مگر اپرسش روز جزا هرگز نمیترسی
رقیب نام مسلمان را نمیگویم دگر چیزی
خط سبز تو جانا در عرق دارد قماشانی
ترا آن نام مسلمانیکه از شایق جدا سازد

الهی تا ابد از شاهد راحت جدا باشد

آنچه با ما روز هجران انتظارش میکند
یار ما را اگر به بیند زاهد پشیمینه پوش
آبشار از شوق دیدار که مینالد که باز
گرچه بهتر زخم دل گردیده است اما چه سود
کاکلت بشکست پشت شانهء شمشاد را
هر قدر نذر و نیاز یراکه مردم داده اند

داغ پابوس کسی را برده شایق از جهان

عشق آخرسنگ پالوح مزارش میکند

داغ عشق او دلم با خود بمحشر میبرد
حلق اسمعیل کی دارد رنگ تسلیم عشق
از نوازش گریه بینی سوی مور ناتوان
بی نصیب از سجدهء کوش اگر باشم چنین
وقت تان ای مفلسان خوش باد کزد نیای دون
این مسافر ارمغانی پیش داور میبرد
بار این شمشیر نا زاولاد حیدر میبرد
شیر میلر زده پیشش بارش از در میبرد
آخر این عصیان مرا از دهر کافر میبرد
بار افسوس و ندامت را توانگر میبرد

عیب مستان میکند آخر زکوی میکند
 گرشناشد بال بالش مینماید در هوا
 محتسب را دختر روز بر سر خر میبرد
 پیش او مکتوب مارا کی کبوتر میبرد
 هر که با ما میزند خود را کجاسر میبرد
 نازکن شایق به بخت خود که در میدان عشق

هر چه دل میبازی آن شوخ ستمگر میبرد

هر کس که لاف عشق ترا بیش میزند
 ایدل ز کاکل کج او اعتراض کن
 سنگ ملامتی بر سر خویش میزند
 اکنون که کار صورت شیرین تمام شد
 کاین گزدم سیاه تر انیش میزند
 همراه برگ گل کویش نمیزنم
 فرهاد تیشه را بر سر خویش میزند
 مردیکه با خبر شود از لذت سخا
 کی دست او به کاسه درویش میزند
 در پای خویش تیشه بداندیش میزند

شایق اگر حدیث لب او نگفته

شعرت چراغک بدل ریش میزند

دیشب مگر قیامت کوی رسیده بود
 از لاله زار سادهمی داد پی کرم
 در عمر خویش دیده چنین شب ندیده بود
 کیفیتی که بر سر بود تا سحر
 از بسکه خون ز دیده حسرت شنیده بود
 بر دم گمان که سیل بیالین من رسید
 نی چشم دهر دیده نه از کس شنیده بود
 بالش نبود زیر سردرد مندمن
 پرهای باز مانده خواب پریده بود
 نه روشنی به کلبه ونی از ماه پرتوی
 شمع زگریه داغ که این حال دیده بود
 شایق کدام شاخ گل پر غرور باز

دامان ناز خویش زدستم کشیده بود

شبکه یاد کاکل آناه سیم اندام شد
 داغ داغم ساخت یاد قامت موزون او
 همچو مرغ آشیان گم کرده دل نارام شد
 تابو سم روی او را کاکل آمد در نظر
 سوختن از عالم بالا بمن الهام شد
 بر مزارم بعد عمری يك نگاه از ناز کرد
 تا اذا سازم نماز صبح دیدم شام شد
 زود از جامیبرد کم ظرف رادنیای دون
 آهوی چشمش بمن چون خاک گشتم رام شد
 شیوه طفلانه بامن مینماید آن جوان
 مست نخوت اینقدر جمشید از يك جام شد
 کی بمن دل مانده است از جور و بیداد فلك
 پخته بود این میوه شیرین و از سر خام شد
 خانه آباد من ویران بر زیر پام شد
 آن خدا ناترس کشتش در حقیقت از جفا

بی سبب در کشتن شایق اجل بدنام شد

کسی که پیش رخت سیر ماهتات کند
 بدل نشسته ولسی بیخبر ز حال دلم
 چنان بود که بدل باده رابه آب کند
 بشاخ گل چه اثر صحبت کتاب کند
 علی الخصوص که بر روی سبزه خواب کند
 چه زنده گی است به آناه در چمن بودن

چوبیت ابروی اونیست در تمام جهان
باین دونرگس پرکیف ترشروی میباش
شهید کرده مرا چشم مست اوشاید
بسرخ روشی خودنازمیکنم چو حنا
غنیمت است دمی زیر تیغ اوسودن
قلم گرفته بکف شایق از بر طاس

که رنگ جلوهء حسن ترا حساب کند

بازمانند کباب از چشم من خون میرود
باز خاکستر نشین گریده ام چون فاخته
می نشینی می نشیند باز دولت بر سرم
جامهء ماتم بجانم اطلس گلدار شد
صاف گویم قطره رادریان دارد در نظر
از دل پرداخ شایق رفتنت باشد خنک

دزمستان کی کسی از گلخانه بیرون میرود

چشم جادویت ز شیخ شهرایمان می برد
گر برائی از کلیسای فرنگی زاده خود
گرچه میباشم بیابان گرد و حشت چون نسیم
چشم مجنون گرنه بیند صورت لیلی بخواب
ای زلیخاکم کن استغنا که میدانم ترا
گر بود صیادی آن چشم فتان این چنین
بار احسان بردن مردم بتر از مردن است

در سخن استاد ناصح نیز شاگرد من است

زیره را این بیخیر شایق بکرمان میبرد

آنانکه حکم عالم بالاتر نوشته اند
در پرده های دیده یعقوب چون بیاض
براستخوان سودهء مجنون با وفا
کیفیت نگاه ترانور چشم من
درد فتر حقوق محبت برنگ ناز
در انتظار آن گل نورسته یادگار
زاهد اگر بگوشهء محراب جای تست
در صفحهء جمال تودریاب آن دهن
در خانه ملاحظهء جدول حیات

قد ترا قیامت کبرای نوشته اند
یوسف بخون چشم زلیخا نوشته اند
نام ستودهء سگ لیلان نوشته اند
دایم به عطر نرگس شهلان نوشته اند
فرمان تیغ اوسرمان نوشته اند
داغی به صفحهء دل شیدان نوشته اند
نام مرا بسا غرو مینان نوشته اند
دیدم که هیچ نیست معما نوشته اند
دیروز ما بصورت فردا نوشته اند

دیدم بچشم خود در آئینه حباب

روزازل به لوح دلم نقش عشرتی

شایق بخامه پر عنقا نوشته اند

ولی صدحیف شمشیر تو خون آلوده خواهد شد	اگر چه خاطرت از کشتنم آسوده خواهد شد
که در میزان اعمال توهم افزوده خواهد شد	چه لازم با اسیر خویشتن چندین جفا کردن
بخاک پای جانا استخوانم ستوده خواهد شد	برای خوردن تا سرفرو آردسگ کوریش
که روزی در حضور نازا و بیهوده خواهد شد	براه اوزجان و دین و دل بگذشتم و ترسم
که با اغیار پیمان توهم پیموده خواهد شد	شکستی گر بمن عهد و فاما باین شادم

باین وضعیکه بامن پیش می آید یقین شایق

که روزی شرمسار از شیوه موجوده خواهد شد

دلت بحال من اینا زنین نمی سوزد	اگر چه کس بفراقت چنین نمی سوزد
کسی باتپش گل اینچنین نمی سوزد	بهار روی ترادیدم و کباب شدم
اگر ز شعله نامت نگین نمی سوزد	به آتش از چه نشسته است جانم یا قوت
بحیرتم که چرا اسپ وزین نمی سوزد	ز شعله که سوار سمندن از بود
که هیچکس ز تو دور اینچنین نمی سوزد	بتاز سوز و گدازم دگر چه می پرسی
به بزم عشق کسی اینچنین نمی سوزد	غبار من ز هوانیز محوشدا کنون

فلك بوقت بهاران چه آب می باشد

ز آه شایق او گرزمین نمی سوزد

سخن هم از لبش بیرون بصدنیرنگ می آید	دهان او بچشم مانده تنهاتنگ می آید
در آن ساعت که چشم کافرش در جنگ می آید	مسلمان را خدا از فوج مژگانش نگهدارد
که پنداری ز گردون بر سر من سنگ می آید	به گلشن بی رخس هنگام باران گریه دارم
که آن سرور و آن با جامه گلرنگ می آید	شنیدم چون فغان بلبل و گل را یقینم شد
که در چشم خردهم جلوه اش بیرنگ می آید	خیال بوی گل پیراهنی برداست از خویشم
اگر سیلاب اشک ما چنین گلرنگ می آید	بسودای رخت ایشوخ بیوجهی نمی باشد

شکست آموزا اگر شایق وصال یار می خواهی

که قطع جاده الفت زیبای لنگ می آید

مست نازمی آمد کاکلش پریشان بود	راحت دل و جانم باز یاکه مهمان بود
سینه ام چراغان بود سینه ام چراغان بود	یاد لاله رخساری کزه جرم داغ او
خواستار لیلی را خانه در یابان بود	سربزن بصحرائی یا مگو که مجنونم
چهره عرق ریزش فتنه خیز طوفان بود	کنده است بنیادم سیل جلوه آتشوخ
هر که شد بیرون از خود گویمش که انسان بود	لاف هرزه ای زاهد پیش مامزن زنهار
بوستان هستی را غنچه هم پریشان بود	سیر عالم امکان کرده ام که میگویم

عیب من مکن شایق گر کلام آشفته است

شب ساد آ: کاکا. خاط - دشان بود

سبزه خط بروی یار آمد
گشت آخر حنای پای کسی
باز پرواز کرده مرغ دلم
دل بیدرد را کسی چکند
مژده ایدل که نوبهار آمد
خون دل رفته رفته کار آمد
مگر آن شوخ دلشکار آمد
درد یار یکه درد یار آمد
که چنین لاله داغدار آمد
باز آن طفل نی سوار آمد
آب دیگر بروی کار آمد

نالاه دارند قمری و بلبل!

مگر آن سرو گل عذار آمد

بخود سنبل از رشک پیچیده باشد
چرا سرگران است آن شوخ بامن
باین رنگ خون حنا را چه ریزد
زدیوان حسن توشه فرد خطرا
اگر کاکل یار من دیده باشد
زعشقم مبادا که فهمیده باشد
اگر پای اورا نبوسیده باشد
ندانم که آخر ترا شنیده باشد
که آواز پای تون شنیده باشد
جفای نکویان پسندیده باشد

نرنجی توای بت خدا را ز شایق

اگر غیر رنجید رنجیده باشد

غنچه دلتنگ است تالعل سخنگوی تودید
باتو گفتم صاف خواهد ساخت حرف حیرتم
نالاه و فریاد قمری شده و بالاماه من
زود پنهان شد ز مردم تا نگردد شرمسار
خاطر گل هم پریشان گشت تاموی تودید
خانه اش ویران شود آئینه هم رویتو دید
بر لب جوی یکنظر تا سرود لجوی تودید
چون مقابل ماه نوا خویش ابروی تودید
مار پیچیده بخود تا حلقه مویتو دید
بسکه کامش تلخ شد از جوش زهرانفعال

جنت فردوس راهر گزنفید اندک جاست

شایق مآتا هوای گلشن کویتو دید

چشم شوخ تو مست میزید
جان من اندکی تواضع کن
خون من پایمال نازمکن
ستم و خشم و ناز و لطف و ادا
بیخود و می پرست می زبید
شاخ گل را شکست می زبید
کاین حنایت بدست می زبید
به بتان هر چه هست می زبید

حرف دل را بزللف او شایق

گر کنم بند و بست می زبید

هر دم فغان و ناله چو از دل بیرون شود
ظالم دگریه سینه منه دست خویش را
پنهان زاین و آن غم دلدار چون شود
آخردلم زدست تو در سینه خون شود

خورشید اگر نه، توچه وجهست جانمن
 سرمیکشد بدامن صحرای بیخودی
 هرکس به فوق رتبه، خودنازمیکند
 تانسیبتش بزلف تو بسیار تر بود
 کزدیدن رخ توسر شکم فزون شود
 آنرا که دل چولاله زدست تو خون شود
 چون زلف یارشاید اگر سرنگون شود
 شادم از اینکه طالع من واژگون شود
 شایق کسی ندیده رخ اشک شوخ من

این طفل نازدانه کی از دل بیرون شود

چوبیند مرغ دل سویتود پرواز می آید
 به تیغ قهر میدانم سرم از تن جداسازد
 باندازنوازش گوشمالی میدهد چرخ
 ز جای خود نمی جنبم به پیش تیرا و هرگز
 که مژگانم بچشمش چنگل شهبازی آید
 که باز آنظالم بدخوباین اندازی آید
 بگوشم این صدا هر دم ز تار سازی آید
 ببین کز عاشقان هم اینقدرها نازی آید
 سوراخ آتشین رو بر سمندر نازی آید
 میاکز شعله، آهت پرت میسوزدای بلبل

که اکنون در گلستان شایق گلبازی آید

دل مامشرب پسروانه دارد
 دگرزان آشنا لطفی نه بینم
 مرا باشد بتی در خانه دل
 بر همین گریخود بتخانه دارد
 پسندماست دائم قطره اشک
 بطفلان الفتی دیوانه دارد
 کجای بیرون رود از دل غم او
 که در عالم همین یکخانه دارد
 شکارم کرده صیادیکه دامش
 زدلهای اسیران دانه دارد
 رسد در دست آن عاشق سر زلف
 که چون شمشاد زور شانه دارد
 شرابی گر نشد از کیف چشمت
 چرا نرگس بکف پیمانان دارد

از آن شایق سری دارم بمستان

که یارم نرگس مستانه دارد

محبت پیشه از سیل حوادث کی خبر دارد
 بروی سبزه، تو خیزد لرامیبرد شبم
 طیب از دیدن او میکند منع نمیداند
 عرق در روی او هنگام خط موج دگر دارد
 بنا گوشیکه دارم در نظر یارب نمیدانم
 که این پرهیز مشکل در مزاج من ضرر دارد
 چو گندم ساز خود را سینه، چاک گندمی رنگی
 که شام تار من کیفیت نور سحر دارد
 خجالت گرمی باشد به پیش چشم شهلایت
 ز حسن صندلی بگذر سراسر در سردارد
 فتاده بر زبانها تا که اوصاف لب لعلت
 چرا نرگس چنین برشت پای خود نظر دارد
 بگوش خود صدف گریش نودهم صاف میگویم
 ز حسرت عنقه ای سرور و خون در جگر دارد
 که چون دندان او در جیب خود کی یک گهر دارد

به شیرینی قیامت کرده شایق شعر موزون

نیی کلک تومی شاید اگر گریم گهر دارد

آن غنچه لب نیامده ونو بهارشد
 شاید که سوی غیرنه بیندهم ازغرور
 شکرخدا میدخط سبز بررخش
 آن آتشیکه دردل من بود سالها
 يك حرف باهزارنزاکت بمازدی
 آن تندخوی خوانده مرابازپیش خود
 پامیکشدیدامن صحرای بیخودی
 خوابیده است هردوجهان درکنار او
 اکنون دلازصحبت خویان کناره گیر
 خونیکه شایقت بجگرپروریده بود

آخرحنای پایتوای گلغذارشد

هرروز چودلدارمن ازخانه برآید
 کس رانبودجرات نظاره برویش
 درخانهء خاکم نگذاریده تعجیل
 يك شهرشودمست وخراب ازنگه او
 هرگزسرسزلف درازش نرسدآه
 جزسوختنش حاصل آزان شمع چه باشد
 بانرگس مخموردرایدچو بمحفل
 يك طفل پریچهره بسنگی نزدش هیچ
 ازدلشدگان نالهء مستانه برآید

زین شهردگرشایق دیوانه برآید

دیشب که درهوای توگل درکناربود
 زان عمرمن بناله گذشته است کان نگار
 چشمش فریب گریهء مردم نمیخورد
 دیدم بخواب دوش که مارم گزیده است
 ای نورچشم اهل نظربیرخت مرا
 یکدسته لاله یاریخاکم نهادوگفت
 مانام خودبدختررزیدفیکنیم
 جانابیابیین که بخون غوطه هازند
 گیتی تمام درنظرمن بهاربود
 روزیکه برده بوددلم نی سواربود
 این مست جام نازسی هوشیاربود
 بیدارگشتم ویکفم زلف یاربود
 مزگان بدوش دیدهء غمدیده یاربود
 کاین مرده رایبردلك داغداربود
 امسال اوزمحتسب امید واربود
 چشمیکه عمرها برهت انتظاربود
 قاصدبروقراربگوشش زمن بگو

شایق تمام عمرزغمت بیقراربود

عشق اگرپرسان حال من بیادت میدهد
 گیرم ایدل خاک وگردی برسرراه کسی
 کی ترارخصت رقیب نامرادت میدهد
 این سپهرکینه جوی آخربادات میدهد
 چهرهء زردمرا این رنگ یادت میدهد
 گرچه می زبید بجانت رخت نارنجی مپوش

میزنی داد از چه آخر ایدل ناقدردان گرچه آن شیرین ادا هر روز دات میدهد
میدهد از چشم حیرانم ترا هر لحظه یاد در حقیقت چون معلم مشق صادت میدهد
نا امید پایبوس آن چمن پیکر مباحش

صبر کن شایق خدا آخر مرادت میدهد

یارم چو بخانه دیگر آمد دیدم به هوای دیگر آمد
زنهار بد لبم بگوئید زود آه که فغان دل بر آمد
در آتش رشك در گرفتم از در چون گار من در آمد
صدشکر که از لبیت بد شنام امروز مراد من بر آمد
مالش همه کس بدیده مالند هر کس که بدست او زر آمد
گریار گرفته نامه ما آشفته چرا کبوتر آمد

شایق نروم چرا از خود باز

کان دلبر شوخ کافر آمد

شد بهار و باز ترک خانمان خواهم نمود چند روزی خدمتی پیرمغان خواهم نمود
چون ندیدم سود خود در سبزه و ذکر و غناز بعد ازین نام تراورد زبان خواهم نمود
گر شناسم کشته شمشیر ابروی ترا تخته و تابوتش از چوب کمان خواهم نمود
گریفرمائی بمیرد و ریگونی زنده باش هر چه باشد امر بادارم همان خواهم نمود
سرو من تا کی درین گلشن ب رنگ آبشار از سر شب تا سحر شور و فغان خواهم نمود
گر شب بایار باشم دو بدود در منزلی درد دل رایک بیک پیشش بیان خواهم نمود
معنی باریک مارا چون غمی فهمد کسی بعد ازین کی وصف آن موی میان خواهم نمود
گریه تشریفی شبی در کلبه ویران من چشم خود را فرش راحت ای جوان خواهم نمود
یار را شایق دماغ خواندن مکتوب نیست

قاصداشکی بسوی او روان خواهم نمود

عاشق نه فکر جنت و نی حور میکند دل را بیاد ویت و مسرور میکند
این است اگر معامله چرخ کینه جو آخر مرابه هجرت و مجبور میکند
تا چند بنگرم ب خطت شعله خویمن این دود رفته رفته مرا کور میکند
حق نك فراموش، پاکان غمی شود چینی هنوز ناله فخر و غرور میکند
دانم که ساکنان خرابات راققیر آخر سوار بر خرتنبور میکند
وصل تو نیز داغ دل بنده بود لبک این داغ را قراق تو ناسور میکند
خیر است اگر بحفل نازت نمیرسد

شایق دعای جان تو از دور میکند

بتو هر کس نظاره دارد دلک پاره پاره دارد
چشم من از رخ عرقناکت سیرو ماه و ستاره دارد
دامن افشان ز پیش دیده مرو کاتش دل شراره دارد

کیست فهم زبان نازکند
ابروی او اشاره دارد
از محبت چه دمزی زاهد
عاشقی هم قواره دارد
تابجان که میزند آتش
در کف خود سگاره دارد
بهزاران بلا گرفتار است
هر که یار هزاره دارد
آن شرر خوبجای دل شایق

در بغل سنگ خاره دارد

سرم قربان سودای تو باشد
دل من پامال غمهای تو باشد
قیامت جامه بسیار کوتا است
بر ابروی به بالای تو باشد
چه آفت بودی ای کان ملاحه
که هر جاشو روغوغای تو باشد
وفای ماهم ای سرتاپاناز
بانداز جفاهای تو باشد
الهی دردم آخر نگاهم
بر خسار دلاری تو باشد

بنازای گل بخود پیش نکویان

که شایق مست و شیدای تو باشد

هر چند زندگی بفراقش محال بود
لیکن وصال یار مراد خیال بود
امشب بیاد ابروی او میگیرم
هر قطره سرشک بزرنگ هلال بود
اقبال دل بلند شد از فکرنیستی
این دانه تاز خویش بر آید نهال بود
از حال بیدلان محبت خبر نه
زاهد تمام عمر تو مصروف قال بود
همچون مه دوهفته تنزل کند مدام
هر کس درین زمانه چو صاحب کمال بود
یک رنگ میکند به بدونیک التفات
چون آفتاب هر که با وج کمال بود

تنها بداغ عشق تو قانع شد از جهان

شایق کجا بفکر ز روجه و مال شد

اگر می یافتم در کوچه دلدار جای خود
بگوشش رفته رفته میرسانیدم صدای خود
مرا حیران نماید جرات آن عاشق بیدل
که اظهار محبت میکند با دلربای خود
زعقل و هوش خود یکبارگی بیگانه میگشتم
گر آن بیگانه خود میساخت ما را آشنای خود
شدم در انتظارت کسور ظالم گرمی آئی
خدا را بهر من بفرست قدری خاک پای خود
خطش آخر میدوسد شد بازار ناز او
کنون شاید پشیمان گشته باشد از جفای خود
بده روز جزا یارب بدستم دست قاتل را
که تاز دست او یکبوسه گیرم خونیهای خود

چه باشد گرشبی گردد بکام من فلک شایق

که پیش آن مه بیمهر گویم ماجرای خود

شبکه دل از بزم آن جان مسرت دور بود
تاسحر کارش فغان و ناله چون طنبور بود
گوهر دل را چر ادا دم بدستش حیف حیف
گرچه اودری وفائی همچو گل مشهور بود
ملك خوبی رادمی کان دل را تسخیر کرد
از فرانس عارض اولش کر خط دور بود
در لباس رنگ هم بیرنگی او جلوه داشت
حیف چشم بینش مایی قمیزان کور بود

ای بهشتی رومگر پیراهنت از نور بود
از قشای لباس دیده، ماخیره شده
شبم این باغ را خاصیت کافور بود
از جهان روی عرفناکش مراد لرد ساخت
سرور عنابر قد خود هم بسی مغرور بود
تاسخن از قامتش بالا نکردم در چمن
چشم مست بار را اگر قتل من منظور بود
خنجر برگشته دم را از چه درکف میگرفت
رفته بودی جانم روزی پیرسان رقیب

شایق دل داده زین غم سالهارنجور بود

خبرداری که مارا بیرخت از دیده خون آید
بقریان دلت آخر مرا آرام چون آید
خدانا خواسته امشت مگرفرهاد میمیرد
که هردم ناله شیرین بگوش از پستون آید
کرا طاعت که دل و دین نیندازد دست خود
اگر از خانه شوخ دلرای من بیرون آید
بیمزان عدالت گرشود سنجیده میدانم
که از ناز توای ظالم نیاز مافزون آید
کمان از خانه، خود هم کشیده تیر رنگینت
ندارد جای هرگز از دل مای بیرون آید
باین تیزی سخن از تیغ ابرویش مزین شایق

که میترسم بجان خود ز حرفت بوی خون آید

روز ما بیتوب صد خون جگر میگذرد
ماه من شب بفرغان تابہ سحر میگذرد
جذبه، عشق گر اینست عزیزان آخر
یوسف از شوق زلیخا ز پدیر میگذرد
میکند فاخته سان خاک بسر طفل سرشک
تا که آنسرو قد از پیش نظر میگذرد
پیش خاک دراو کرد بیان طفل سرشک
ما جرائیکه باین دیده، ترمیگذرد
میشود شمع صفت محرم بزم خویان

هر که شایق بره، عشق ز سر میگذرد

هر که معشوق مهربان دارد
کی شکایت ز آسمان دارد
گل اگر نیست بیو فابلبل
از چه روا بنهمه فغان دارد
نشود پیر جانم هرگز
هر که عشق تو نوجوان دارد
دم ز لعل لبست نخواهد زد
غنچه کی اینقدر دهان دارد
یارب آتش فتد بجان لقاب
کی اسیر تو بینوا باشد
تا کی از مارخت نهان دارد
همه وقت است خار غم بدلش
هر که سودای گلرخان دارد

دل ندارد اگر یکف شایق

دلبر شوخ مهربان دارد

دیده امشب در ره سرو قبا پوش که بود
دل چنین خمیازه مست شوق آغوش که بود
شست ز آب دیده ام خورشید روی خوشرا
در نظر امشب مرا صبح بناگوش که بود
نسترن روئیده است از ستروبالین من
تادر آغوش خیالم شب برودش که بود
قنداز شیرینی طرز کلام شد خجل
باعث گفتارم آیا لعل خاموش که بود

گریدور خط نبودش ماتم سلطان حسن
من بقریان سرت کاکل سیه پوش که بود
میده شایق سخنهای خوشت بوی جنون
راست گو آخر دلت امروز مدهوش که بود

گل رویت گلستانی نباشد	که این گل را پریشانی نباشد
بیاد دست رنگینت سرشکم	که از یاقوت زمانی نباشد
گران بفروش وصل خوشتن را	بشهر حسن ارزانی نباشد
چه هم چشمی کند با چشمت آهو	اگر غول بیابانی نباشد
مخوان زاهد مرا کافر بعشقتش	کاین شرط مسلمانی نباشد
هوای مه چراد آسمان است	که چون رویتو نورانی نباشد
به طیاره چو منشینی تو ای ماه	کم از تخت سلیمانی نباشد

جهان بر من چو زندان است شایق

اگر آناه کنعانی نباشد

کی هوایش از سر شوریده بیرون میشود	ناصر از گفتار بیجایت دلم خون میشود
مست اگر از یاده غفلت نباشد مرد وزن	دائم این دنیا بیک ساعت دگرگون میشود
مسکین را از عبادت غیر جان کندن چه سود	چاره این روسیاهی کی بصابون میشود
بسکه شیطان آمده از فعل زشت مایجان	هر قدر لاجول میخوانیم ممنون میشود
مردگان را در فغان می آورده دور چرخ	این صدا بالازریکات گرافون میشود
عشق چون ماند بنای مسمریزم پیش حسن	موتور ریل و جهاز و سرق و بالون میشود

گر غنائی سست با اغیار تار دوستی

شایقت رین مهربانی سخت ممنون میشود

بوی شیر آنکه هنوزش زده ان می آید	از دل عاشق سرگشته چسان می آید
گلشن حسن عجب آب و هوایی دارد	سبزه روئیدن او وقت خزان می آید
کس نداند چه قیامت گذرد بر سر من	چون بیادم قد آن سرور و ان می آید
جانم پیش رقیبان نکنی وضع سبک	گرچه در طبع تو این حرف گران می آید
اشک در چشم کسی طرفه تماشا دارد	طفلی مست زمیخانه دوان می آید
شمع سان موج زند شعله شوقم ز سر	نام دلدار مرا چون بزبان می آید
دل که عمریست نهاده بدرت روی نیاز	آخرا دست جفاست و بجان می آید

گریاید بر خاک شهیدان از ناز

بتن شایق افسرده روان می آید

آنکه خلقی از جفا بش دست بر سر میزند	در هوای وصل او چشم چرا پر میزند
چیشته پروایش ز مخموران بالین فراق	آنکه با اغیار در گلزار ساغر میزند
یارب این مکتوب شوق دیدن رخسار کیست	کز هوای دیدنش روح الامین پر میزند
از فریب چشم شهر آشوب او غافل مباش	کاین فرنگی زاده مردم را بخنجر میزند

بر مزار کشتگان تیغ زهر آلود عشق
بیت ابروی تو دایم در نوشتن کج شود
گرچه شیخ شهر میترسد ز خوف روز حشر
معرفت هرگز نباشد زاهد بی مغز
تا یکی شمشیر بیداد آن ستمگر میزند
کاتب شوقم اگرچه صفحه مسطر میزند
لقمه های چرب و شیرین را دلاور میزند
از چه این شمشیر چوبین لاف جوهر میزند
در خصوص قتل شایق گرچه حسنش خط کشید

لیک چشم او ب مردم حرف دیگر میزند

قدش حال دل صد پاره، ناشاد میداند
نمیداند کسی جزنا زرمز چشم فتانش
براه عشق زحمت نیز در دل میشود شیرین
بپرسم قیمت ابروی خونریز تو از چشمت
بند عشق بازی دل چسان از وی توان بردن
زیس نو مید آزادی بود مرغ اسیر من
مراتبا گذر در حرفی بخاطر دلربایمن
چنان خو کرده در غمها دل ماتم سرشت من
زبان دردناک شانه را شمشاد میداند
مزاج آهوی رم خواره را صیاد میداند
که قدر جان کنی را تیشه، فرهاد میداند
که نرخ تیغ جوهر دار را جلا میداند
درین فن آن ستمگر خویش را نراد میداند
کنون کنج قفس را بیضه، فولاد میداند
بفن دلربائی بسکه شداستاد میداند
که حرف تعزیت را هم مبارکباد میداند
زهر زخمش چمنها نقش بسته در دل شایق

از آن مژگان او را خامه، بهزاد میداند

آمد رمضان باده، گلرنگ بیارید
تاشیشه، تقوی شکم در صف رندان
ما کشته، سازیم چسازیم خدا را
در غمکده، دلشدگان خط سبزش
تالذت دشمنان برم زان لب شیرین
یاران بسرخاک من آغهنچه دهن را
بر دل میسندید غبار هوس غیر
در حلقه، مجنون روشن راه توان یافت
از کوی خرابات دف و چنگ بیارید
ساغر بحر یقان و بمن سنگ بیارید
بر مرده، ماطبله و سارنگ بیارید
گرمی نبود بهر خدا بنگ بیارید
بدخوی مرا باز سر جنگ بیارید
از بهر تسلائی دل تنگ بیارید
پیش زخمش آئینه بیرنگ بیارید
در خانه، زنجیرا گرتنگ بیارید
در جلوه گران شاهد بیرنگ بیارید

در مشهد پر خار و خس شایق گل باز

یک دسته گل تازه، خوش رنگ بیارید

هر که شهرت بر سر بازار رسوائی نشد
آنکه مانند در وجودش ذره، رنگ دوئی
زاهد نامرد را با وسعت مشرب چکار
هر که یکشب حلقه زلف ترا بیند خواب
زنده باشد آن سبکرو حی که دایم سایه دار
خار حسرت از چه آخر در دل بلبل خلید
آشنایش تا ابد آن یار هرجائی نشد
دانکه هر گرمحرم آغوش یکتائی نشد
هیچوقت این ماکیان خانه صحرائی نشد
روسیه باشم اگر مجنون و سودائی نشد
باردوش هیچکس از ناتوانائی نشد
گریه گلشن جلوه گر آنجامه خارائی نشد

گرچه عمری قدبلندك داشت سروستان
درچمن بامن ندادی دست مهر و اتحاد
بازی خود ساختی از يك نگاهت بنده را
از اسیران دل دیوانه ام شایق که هیچ
همقدت ای نونهال باغ رعنائی نشد
ای فرنگی مشرب این وضع اروپائی نشد
ایکه درحسن خدادادت خود آرائی نشد

پای بند منصب و اعزاز دنیائی نشد

خورشید من از خانه چو بیباک برآمد
آبیکه بناکامی آنشیر قسم خورد
عمرم همه در خدمت گل بود چو بلبل
مسواک اگر سرزده از تربت زاهد
این جامه گللابی بت گلپیرهن ماست
از کوچه پرپیچ و خم زلف تودیدم
باغیر گذشته بچمن خرم و خوشحال
نام دگری بر در دلداز گرفتیم
دو دل عشاق با فلاك برآمد
صد شکر که از خاطر ما پاک برآمد
از کلبه ام آخر خس و خاشاک برآمد
از مدفن مستان غم تاك برآمد
باشعله طور از جگر خاک برآمد
چون شانه کسی بادل صد چاک برآمد
فریاد و فغان از دل غمناک برآمد
بایک لب پر خنده و چالاک برآمد
میکرد بحسن تو ضرر دیده شایق

خویشد کزین خانه نمناک برآمد

نان بسالون قشنگ و پاک هوتل میزند
باز میدانم که در حمام غمره رفته بود
عاقبت در شهر دل زین نکته بم خواهد کفید
ماش میگفتیم با او همجواری مشکل است
شوق سودا بر سر سودائی زاهد کجاست
شیخ اگر در روز کمتر می خورد بازی مخور
لایق سرپنجه اون نیست هرگز آفتات
جای آب آنشاخ گل پیوسته بوتل میزند
روی او چون شیشه های عینکش بل میزند
چشم او گرا اینچنین هر سوشربنل میزند
ورنه خرد میداند و همراهی ما چل میزند
آب صافی را که می آرند از نل میزند
در شب این شیدایک غوری مکمل میزند
شانه زرین کجا کس بر سر کرل میزند

گرچه شایق طی نمیگردد بیابان امل

موترا میدمارا حرص اندل میزند

باز آن گل خوشبوی ستمگار چراشد
رازیکه میان من و او بود نهانی
دل سرد شود بلبل شیدا ز گل خویش
بیباک نخورد است اگر خون دل من
دیوانگی دل بخدا داشت بهشتی
گر عرش معلی نبود منزل آن شیخ
من گفتم اگر بود مروج بزمانه
چون نصف به تیغش نکند اهل زمانه
دشمن بمن و دوست باغیار چراشد
شهرت بر سر کوچه و بازار چراشد
آن غنچه دهن جانب گلزار چراشد
ای راحت جان چشم تو بیچار چراشد
بدبخت به بینید که هشیار چراشد
اکنون زکرامات زمیندار چراشد
منصور ندانم بر سردار چراشد
دل از ره انصاف خبردار چراشد

هر که در نیخانه عشقش زلیخا میشود عقده کارش بانگشت صنم وامیشود
 قشقه پیشانیم اکنون حنای پای اوست لایق کفرم کجا ز نار پیدا میشود
 پرده گشوم بنا قوس محبت آشناست کی تسل خاطر از دیرو کلیسا میشود
 از دل گم گشته خود نیستم واقف ولی آخراین گوهر ز جیب یار پیدا میشود
 بنده هم بعد از فنا کار خدائی میکند قطره کز خویشش گم گشت دریا میشود
 میرسد بر از خود و بیگانه فیض عشق من داستانم رهنمای گبر و ترسا میشود
 ببقارای گرگنی ایدل چنین از دیدنش

پیش مردم شایق از دست تورسوا میشود

باده را گوید حرام زاهد اقیون میخورد این حرامی زهر و ساقی آب گلگون میخورد
 کار او در بیستون شد اندکی صورت پذیر حسرت فرهاد را بیچاره مجنون میخورد
 اشک من شد باعث نشو و نما ی قامتش آب از دریای شور این سرو موزون میخورد
 با همه دانستگی چون میرسد حکم قضا زهر تلخ مرگ را آخرفلاطون میخورد
 از شکست خاطر بیچارگان غافل مباش صد تکان از آه يك دلخسته گردون میخورد
 ای گدای بیسوافریاد افغان تباکی ناله ات بسیار بدر گوش قارون میخورد
 در فرنگستان حسنش بر سر دل ظلمهاست داد بیداد این روش کی سربقانون میخورد
 باده نوشی میکنند آن بیوفادر بزم غیر

شایق بیدل از این غم روز شب خون میخورد

صد بار یار قیب می لاله رنگ زد مارا چو دید شیشه و ساغر سنگ زد
 آن شاخ گل که لرزه بجان داشت از نیسم با من سخن بخنجر و تیرو تفنگ زد
 گلگون قبائی شعله مزاجی پریوشی آتش مرا بخرمن ناموس و ننگ زد
 از چشم وحشی تو که میکردم احتراز آخر مرا به پنجه خویش این پلنگ زد
 آن شوخ تندخوی بهنگام آشتی دیدی که حرف تلخ ترا ز روز جنگ زد
 چون دجله فیض بخش و صفا خیز میشود هر کس بدامن شه بغداد چنگ زد

تاب شراب گردش چشم ترانداشت

شایق زدیدن خط سبز توینگ زد

کی فلک بر سرم بهار آورد یاس من یاسمن بیمار آورد
 شوق روی تو داغدارم ساخت چشم من گل بانتظار آورد
 سرو من تا تو در چمن رفتی گل برای تو نو بهار آورد
 از دو عالم کناره میگیرد هر که سرو تو در کنار آورد
 آفت ورنج و محنت و اندوه عاشقی بر من این چهار آورد

گفت شیرین که جوی شیریار
کوهکن خون بقصریار آورد
میشوم باز صید زلف کسی
که به خوابم سپهر مار آورد
از جگر خونیم خبر شده است
کان پر وین انار آورد
آنقدر ریخت اشک من شایق

که بیاد من آبشار آورد

تیشه را گستاخ تا بروی شیرین شورداد
عشق را از کوهکن این بی تمیزی زورداد
بادل سوراخ سوراخ چه بازی میکنی
خانه زنبور را حیف است بی جاشورداد
خط رخسارت بپوشان دیگر از چشم رقیب
کی جواهر سرمه را عاقل بدست کورداد
آسمان چیزیکه بامن داد در ایام عمر
داغ ناسور فراق مادر غمخورداد
ایکه در فن عمارت باشد دست رسا
میتوانی شکل دیگر درینای گورداد
داد قسام ازل در خورد هریک قسمتی

شایق سرگشته راهم یکدل رنجورداد

يك لحظه اگر بامن دیوانه بسازید
هرگز نتوانید بفرزانه بسازید
بی باده پرستی نکشم رحمت تقوی
يك صومعه در گوشه میخانه بسازید
یکبار چو گشتید عزیزان خبر از خود
مشکل که دگر باز به بیگانه بسازید
عمرم ۹۰ به بر باد بسودای بتان شد
از خاک من دلشده بتخانه بسازید
از صد دل خون گشته پرداغ چه خوب است
گر جمع بهم ساخته گلخانه بسازید
فرودس شمار است چوای مردم درویش
يك چند باین کلبه ویرانه بسازید
بهر ترزد و صد مسجد و محراب ریائی

بر شایق آواره چو یک خانه بسازید

ز چشمم در فراقش خون روان شد
چو دیدم روی او را خواست ترشد
هزاران داغ دارم از قدا و
مگونخل امیدم بی ثمر شد
دل آن بیوفای نامسلما
خبرداری که از عشقم خبر شد
شنیدم تا از آن لب صوت قرآن
دل سپاره ام زیر و زبر شد
نهال آرزویم در عیادت
بهی آورد دردمن بدتر شد
بشهر عشق میگویند مردم
که کور از عشق فرزندی پدر شد
ز بابوس تو هر کس گشت محروم
چو کفش کهنه خوار و دریدر شد
چه پرسی حالت آن چشم بیمار
که من در یک نظر گفتم نظر تر شد

سخنور گشته روزی تو شایق

که گوش صاحبان هوش کر شد

جوش گل رفت و خزان گشت و زمستان آمد
حیف این عمر گرامی که پایان آمد
آن نفسهای زکف رفته نمی آید باز
ورنه صد سنبله و عقرب و میزان آمد
میکند دبا د خزان وضع خنک باز به گل
بلبل امروز جگر خون ز گلستان آمد

زخمهای دل صدپاره بسوزش افتاد
اشکم ازدیده بی نورکنون گم شده است
واعظ از صبح قیامت چکنی شرح و بیان
آب چشم شده بسیار چو مژگان مردم
باز در خاطر من آن خنجر مژگان آمد
شرم سیلاب از این کلبه ویران آمد
که مراد نظر آن چاک گریبان آمد
باز ازین دجله برآیند که طوفان آمد

منکه دور سردلدارنگشتم شایق

میسزد گریسم گردش دوران آمد

آنکه بالاله رخان باده گلرنگ کشد
دیده ام بیتویگل رشک محبت شاید
خط نسیان بسردانش و فرهنگ کشد
که زعینک بسردیده من سنگ کشد
گل زرویتو خجل گشت و به بلبل ستمست
این سخن گرزدهن غنچه دلتنگ کشد
تابه شمشاد رسد حرف سیه بختی او
رشته زلف تراشانه گراز چنگ کشد
تا بداند که داری تویمانیز سری
دل من لذت صداشتی از جنگ کشد

حرف بسر عشق توای جوهر ناز

تابکی شایق باعیرت و باننگ کشد

اگر فکر حیات من ترادرسرغی باشد
بجای لاله سرتاپا گل آرد پیگزارش
بقریانت بکش خنجر کزین خوشترغیباشد
کم از صحرای مرض عشق را بسترغیباشد
دگر از جور و بیداد و ستم چیزی نماند آخر
به پیش گردش چشم کبودش جان دهم اکنون
نکوئی پیش نادان نقطه اخلاق و انسانی
مرا کیفیت حرص و هوایش نشه میسازد
دل رقاص من زینت گرفته از عقرب زلفت
بدو چرخ ازین ساعت دگر خوشترغیباشد
میشوش میشوم چون به بینم عاشق زاری

میشوش میشوم چون به بینم عاشق زاری

که درین شهر غیر از یار من دلبرغیباشد

بهار رفت و نچیدم گلی زباغ مراد
ز مهربانی صیاد اگر خبر گردد
مرادم اینکه بیک دیدن تورفت از یاد
سپهر از قفسم نیز میکند آزاد
درین چمن برخم ناو زیده باد خوشی
ز قید و ستم رسومات میشود آزاد
هزار حیف که عمر عزیز رفت بباد
بفن خویش چو دیوانه هر که شد استاد
کمریکشتن من بست از غم دوران
ز گوشه گیری زاهد مخور فرب صفا
نجات داد مرا یار خاطرش خوشیاد
کناره میخزد از چشم صیدها صیاد
بلاسرشت و جفا طینت و ستم بنیاد
کجاست لایق شان تو غیر ازین القاب

بعهد روز ازل کرده ام چنین امضاء

اسیر و شایق و بیدل مکدر و ناشاد

بدامن اشک روان پاره جگر ببرد
چو طفلکی که بخود توشه سفر ببرد

اگر به تیغ زنندم کنون خیر نشوم
 به آن سراست زلیخا که صورت یوسف
 شود بمرغ اسیرم فراخ کنج قفس
 چگونه باز نمائیم درسراچه، چشم
 بیزم یار طرفدارم ای رقیب مباحش
 بحیرتم که چسان حاشود بخانه قبر
 فزون شده است زموی سفید غفلت من
 حوادث جهان حمله برضعیف کند
 هزار مرتبه خوشتر بود بشایق مرگ
 کسی بیارستم گارم این خبر ببرد
 ز رشک یک قلم از خاطر پدر ببرد
 که باز آید و صیاد و سال و پری ببرد
 که آبروی مرا لشک پرده در ببرد
 چگونه منت رویاه شیر تر ببرد
 توانگر این همه اسباب خویش اگر ببرد
 بوقت صبح بلی خواب خوی تر ببرد
 که سیل (مرگ) آواره بیشتر ببرد

از این حیات که بیروی او سر ببرد

کجا زاهد بهشت آستان یار راماند
 بهرمزگان زدن آزار من زیر نظر دارد
 بزن گردن صراحی را که چون واعظ کند قلقل
 بگوش از هندوی خالت صدای ماریا ز آمد
 باقلیم حیا میزیدت گریاد شه باشی
 تو تانشکسته، بتهای حرص آرزوی خود
 دهم نقد شرف تا گیرم ازوی لقمه، نانی
 نشد پوشیده اسرار دل خونین ماهر گز
 ثباتی نیست رنگ آمیزی دنیای فانی را
 گل زردی بدستش باغبان داد و مکدر شد

که رنگ و روی آنهم شایق بیمار راماند

بعد ازین از دیدنت صرف نظر خواهم نمود
 عاشقی محروم کرد از صد کمال و دانشم
 صد ضرر از عشق بازی دیده ام خاکش بسر
 کور سازم دیده را از دیدن لیلی و شان
 دیدن گل میدهد آن بیوفارایا دمن
 مردمان سرگرم صد رنگ اختراعاتند و من
 درد دل من رخنه ها چون شانه افتاد از غمش
 مشرب عشق و وفادست مرا از کار ماند

چشم او شایق مراد یوانه و بیمار ساخت

این شکایت پیش میزد اکثر خواهم نمود

گر جان برفت در غم اورا یگان نبود
 دنیا چرا بگردن من حلقه گشته است
 مارابه عشق چون غم سودوزبان نبود
 گردل اسیر حلقه، زلف بتان نبود

دروصف کاکل توزیان موکشیده بود
 ای باغبان برای خدا! بنقدرمناز
 نرگس چراشداست چنین قاف نی زغم
 بگذشتی و بجان من آتش زدی زناسز
 روزیکه داشتم لب پرخنده همچو گل
 دروسینه خارخارغم گلرخان نبود

شایق چراشداست چوپیران قد تو خم

گرد دلت محبت آن نوجوان نبود

پروبالم کجاست ای صیاد
 تیشه نالده که میرو دبه در
 کی چنین داد داد می کردم
 نیست پروای آب ودانه مرا
 کی بداد دلم رسید کسی
 بقدر چون قیامت دلدار
 بخدا آن تبسم شیرین
 چقدر ظالم و ستمگاری
 تا گرفتار زلف یار شدم
 خاطرش ملول از خط
 هر که حاصل نکرد علم و کمال
 تانه بیند هزار لیل و نهار
 چقدر غم کشی تو هم شایق

مگراز بهر غم شدی ایجاد

تا کی آن شوخ بما اینهمه بیداد کند
 من بقریان توای آفت دلها که بدل
 بال و پر ریخته اکنون بکجا خواهم رفت
 هیچ شیرین نشود در دل آن تند مزاج
 گریبان قامت رعنا بخرامد بچمن
 ای صبا سوی دبستان گذری کرده ز لطف
 اینهمه شوردل از سیل سرشک است مرا
 چون برد نام وفادل بر من از سر لطف
 چه شود گریه نگاهی دل ماشاد کند
 مژه ات کارد و صد خنجر فولاد کند
 گررها از قفسم حضرت صیاد کند
 اینقدر جان کنی از بهر چه فرها کند
 طعنه بر سر روزند و خنده بشمشاد کند
 بهر استابگو سرو من آزاد کند
 هر که را آب بردناله و فریا کند
 همدی نیست که آن لحظه مرایاد کند

چشمش آورده بهم لشکر مژگان شایق

بنگر تا چه بلا بر سرم ایجاد کند

هر کس که غم نگار دارد
 آخر قدمی بخانه چشم
 با عیش جهان چه کار دارد
 عمریست انتظار دارد

کی لاله چومن بود سیه روز گرسینه داغدار دارد
 از برگ حنا شهید دستت لوحی بر سرمه زار دارد
 بگذشته زخار خار گلشن هر کس چو تو گلغزار دارد
 این گرد خط است بروخ او یادیده ماغبار دارد
 پیوسته بکوی آن جفاجوی دل ناله زاز زاز
 شاید که شوم چنین سیه روز زلف تویه بنده تار دارد
 گردیده بانتظار سازد دل بیتوکجا قرار داد
 تانیمست بدست شایق زر

کی پیش تو اعتبار دارد

آنستمگرو فغانمیداند غیر جور و جفا نمیداند
 گرچه آشفته و پریشان است کاکلش حال مانمیداند
 رنگ پابوسی نگار مرا هیچکس جز حنا نمیداند
 سیل اشکم ز سر گذشته ولی یا ازین ماجرا نمیداند
 همچو فرهاد جانکنی دارم یارشیرین ادا نمیداند
 شیوه دلیری کسی بخدا دختران جز شما نمیداند
 گل نبرد است از وفا بویی بلبل بی نوا نمیداند
 پاس چشم تو نور دیده من سرمه بی حیا نمیداند
 دل من تا بدن خواهد برد آنکه ناز و ادا نمیداند
 چین زلفش اگر ختن گفتم شانه حرقم خطا نمیداند

بخدا حال زار من شایق

آن بت بیوفانمیداند

غیر آن شیرین ادا کز نازنفرین میکند هر که می بیند مراد عشق تحسین میکند
 جای دارد گر بفرق خویشان جایش غود تیشه فرهاد چندین کار شیرین میکند
 جای خود را دردم تا دیدن نازش فزون خورویان را بلی آئینه خود بین میکند
 گل بگلشن بسکه میلرزد بجان خویشان سایه خود را خیال دست گلچین میکند
 از هلالی حرف چندی گریگردد ورنیست مصرع ابروی او را خامه تضمین میکند
 تا گرفتار خم زلف تو شد جان ادا لم همچو گنجشک بدام افتاده چین چین میکند
 بر سر خود میزند فرهاد آخر تیشه را سنگ خار را بر چشمش عشق شیرین میکند

خون شایق گر شود پامال نازش باک نیست

امشب آنشوخ پررو پنجه رنگین میکند

دگریه باده پرستی مرا معاف کنیید بچشم مست کسی باید اعتراف کنید
 به بزم اهل محبت دوتی ندارد جا ردای شیخ بیارید و باده صاف کنید
 بغیر صورت آن ماهرو چه خواهد بود اگر به خنجر یارم دلم شگاف کنید

بدرس اول طفلی چه خوش معلم گفت
 بکن مقابل کج طینتان تونیز کجی
 هلاک می‌شوم از رشک زلف پرچینش
 که احتیاط ازین عین و شین وقاف کنید
 مروج است که شمشیر در غلاف کنید
 ز رشتهء نفسم گرچه مویاف کنید
 در آمد است بیخانه زاهد و شاید

که غرق باده اش امروز تاباناف کنید

مصوریکه مرا پیکر نزار کشید
 چو خامه چاک نسازم چرا گریبان را
 به ابروی عرق الود و چو دیدم مصور
 فدای خامهء نقاش کائنات شوم
 صبا بر این خدا گرد ناامیدی و غم
 بجای دیدهء خونبارم آبشار کشید
 که دامن از کفم آن طفل نی سوار کشید
 به صفحه دل من تیغ آبدار کشید
 که صورت دل آواره داغدار کشید
 دگر مرز بچشمیکه انتظار کشید

حیات شایق بیدل که میکند باور

چو درد یار یگوند که درد یار کشید

قاصد ز کوی اویاز رنگ پریده آمد
 آسان نمیتوان شد وصل بتان میسر
 داغم که دیگری را آن گل نکشته باشد
 ای دل ز ابروی او غافل مباش هرگز
 امروز محتسب را بسیار مست دیدم
 آسان بکف نیاید عیش بهار امکان
 شاید که حرف قلم از وی شنیده آمد
 دیدیم دیده پنهان کان نور دیده آمد
 امروز تیرنازش خون بدیده آمد
 وقت شکار صیاد دیدی خمیده آمد
 شاید زیم زندان ساغر کشیده آمد
 گل هم بیاغ دیدی در خون طپیده آمد

شایق بخانهء دل امروز خیر باشد

سرسام طفل اشکم بیرون دویده آمد

باز عید آمد و این روز پسندیده رسید
 شور محشر بچمن بلبل شیدا انداخت
 عوض اشک همه لخت جگر می آید
 آئینه از خط سبز توفتاده بغرور
 بت پرستی نه همین میکند امروز دلم
 دشمنان باز چه گفتند به پیشست که چنین
 گفتم این مار سیاه نیست که پیچیده بسرو
 وقت قربان شدن عاشق شوریده رسید
 باز پیراهن گلدار چو پوشیده رسید
 چه بلا باز ما تمکده دیده رسید
 که ز مرد بکف ساده نادیده رسید
 کز ازل روی نکویتو پرستیده رسید
 قاصد ما ز سر کویتو نالیده رسید
 زلف را بر کمر خویش چو پیچده رسید

بال قمری شده شایق بخدا هر مژه ام

بنظر سرو که امروز خرامیده رسید

کی چون قد بلندش سرو از زمین بر آید
 صد سال مادر در هر باید پسر یزاید
 کی میکنند مردم چشم تر افراموش
 شد واره ای چشمش تسخیر چو من خط
 در خاک جان فشانند تا این چنین بر آید
 تا چونت در زمانه یک ماه جبین بر آید
 گر صد هزار آواز دشت چین بر آید
 انگلیس کاکل اوتا ز کمین بر آید

مگذر ز آبرویت کاین جوهر منقدس نی ز آسمان بروی نی از زمین برآید
 هرجا که است نوشی نیشی است در کمینش از خانه های زنبور این انگبین برآید
 چندین هزار خورشید ظاهر شود ز مشرق تا چون تو شهر یاری زین شه نشین برآید
 شهرت نمیتوان یافت شایق زدست خالی

بر روی صفحه دهر نام از نگین برآید

بمن رفیق مباد آنکه غم کشیده نباشد هزار داغ جفا از سپهر دیده نباشد
 خندانگاه کندید ماغ شوق ترا از آنکه نگهت آدمگری شمیده نباشد
 جفاست صحبت او بر من ستم دیده که نکته های کتاب وفا شنیده نباشد
 برده اش نگذارم نمازت با بابد که زیر تیغ محبت دمی طپیده نباشد
 کجا بمشهد پاکان عشق جادارد سرش به تیغ جفای تو تا بریده نباشد
 چو تیر از بر من رفته آن کمان ابرو چگونه قامت از دوریش خمیده نباشد
 مشوش است دل از تیغ ابرویش امروز که حرف عشق مرا از کسی شنیده نباشد

ز تلخکامی عاشق کجا خبر گردد

کسیکه زهر فراق کسی چشیده نباشد

کی بفن عشق بازی کوهکن استاد بود تیشه بر شیرین زدن از خامی فرهاد بود
 گشته بود از بس فناد ذات شیرین کوهکن نقش خود میکند حسن و حسن خود آزاد بود
 در عدم از یاد چشمت بسکه گریان کرده است نرگس از سوسن شنیدم کور مادر زاد بود
 کاکلش روزیکه باج ازدولت چین میگرفت بر زبان شانه ذکر هر چه بادا باز بود
 ریخته از بس پروپالم بکنج هر قفس آشیان بردم گمان و خانه صیاد بود
 تا ز طاق ابرویت مینای ناز آرد بکف پای زلفت سرو من در شانه شمشاد بود

او بمن دشنام میداد و من او را جان خود

در میان ما و جانان رسم گیر و دار بود

تا خط او در نظرها ریشخندی میشود کس نمیداند که نرخ بوسه چندی میشود
 بسته ام بر بند دست یار چشم خویش را کی زدست هر کسی این چشم بندی میشود
 سرخمی های تو اینجای پیش محراب نیاز در حریم وصل جانان سر بلند می شود
 چون بکنج آن دهن اشکم چکید از ناز گفت آب شور دیده ات امروز قندی میشود
 خوب میدانم رقیب سفله طینت عاقبت محرم بزم وصال از ماده رندی میشود
 بوی مشک از خاک زندانش بیامد در مشام هر که از سودای زلف یار بندی میشود
 قدردان خویش باید بود ای صاحب هنر آدمی و اصل بحق از خود پسندی میشود
 افریب نفس سرکش انقدر غافل مباش وقت صید این گرگ ظالم گوسفندی میشود

نقش داغش گر شود منظور در یار کرم

شایق دیوانه مانقش بندی میشود

دلبر هر که بی وفا گردد بغم و درد میت لا گردد

جان به تیغش مگردهم کزنای
پازکوی و فسا نمیگیرم
پیش دل سینه را صفا کردم
بخیاال قد جوانی ساز
تانشوید بخون دل پارا
می توان بوسه زد رکاب ترا
لاله در بوستان بنرگس گفت
میکشد پیش قامت توالف

کاش از خون دیده، شایق

کف دستت شبی حنا گردد

دل اگر مایل خدا گردد
کی دگر گرد ما سوا گردد
هر که زد پشت پاد و عالم را
محرم بزم کسب ریا گردد
گر بگیری سودا، من دل را
بخدا حاجت روا گردد
رهرو جاده محبت را
فکر پا پوش خاریا گردد
رم ز مردم کن و بصحرا رو
تادلت خانه خدا گردد
بیخیالش مرویه هیچ طرف
شود از خویش نیز بیگانه
عاقبت میرسد پای کسی
دیده گرنقش بوریا گردد
کی تجلای دوست می بیند
خانه دل چو بیضیا گردد
دختر ز بجای مادر ماست
در دل محتسب چه ها گردد
اعتباری به پیش یار نماند
ضامن ما مگر خدا گردد

در حریم وصال او شایق

دل چه نبود که رهنا گردد

عشق چون خواهد که مجنونی بایجاد آورد
از عدم او را همین باطیع ناشاد آورد
دردم مردن از آن ترسم که مانند سپند
آتش عشقت مرا آخریه فریاد آورد
گر چنین برعکس باشد کارهای آسمان
تیشه راهم بر سر پرشور فرهاد آورد
در چمن دیگر مروت رسم که همچون فاخته
سرور ارشک قدت جانابه فریاد آورد
یک نفس در کارم آخرای اجل تاخیر کن
تادمی آب از برایم تیغ جلا داد آورد
داد ها خواهم ز دزد ستست به پیش داد گر
بر سر من تابکی ناز تو بیداد آورد
چشم خود بالا مکن ای ماه یکدم از کتاب
تا که تاب دیدن رویتو استاد آورد

اینچنین گز خا طراحباب شایق رفته ایم

کی بیزم ناز و امارا کسی یاد آورد

از بسکه دل زدست تو جو رو جفا کشید
آخر زکویت ای مه بیمهر پاکشید

مجنون بحال ابتر من گریه میکنند
جانی که بر سرم نبود پرتو غمش
داغ زبخت خوف که بایمای ناکسی
جور و جفا و اشک و ستم دردناز و غم
در کوچه وجود سراسیمه می دوم
آخر بیا که دیده شایق سفید شد
کارم به عشق یار بین تا کجا کشید
منت توان ز سایه بال هما کشید
خنجر برای کشتن آن بی وفا کشید
بیچاره دل زدست تو جانا چها کشید
تا از غم بکوه خاکم فضا کشید

از بسکه انتظار توای بی وفا کشید

بیالای بلندش کوی قدس رو چمن مانند
بیزم غیر هم بسایند مرا غم راه اویسودن
نباید تابکی خونم به جوش از آتش حسرت
بیزم نازنینان شریخ من گریه جلاوه فرمایند
بفرق خود ز داغ عشق جانان گدل ز تم آخر
سرت گردم ندانستم غلط کردم خطا گفتم
فیدانم بیک ساعت چرا صد رنگ می گردد

رمدگر کاروان خط او شایق بسرو قتم

دل یوسف نژاد کی با آن چاه زقن ماند

بسیار سوز خست پیروی یار آمد
راست پرسی زبیل اشک مرا
باز پیرو از کرده سرخ دلم
گشت آخر حنای پای کسی
نالید دارند قسری و بلبیل
دل میداد آنگه زیر پای شمع
باز بلبیل به پیچ تاب شد است
دل بیدار کسی چند کند
مژده ایدل که نوبهار آمد
آب دیگ پیروی کار آمد
مگر آنشوخ دلکشار آمد
خون دل رفته رفته کار آمد
مگر آن سرو گلزار آمد
باز آن طفل نی سوار آمد
بوی آن زلف تابدار آمد
درد یار بسکه درد یار آمد

بیخودی آمد و بگو شمع گفت

شایق از خود برو که یار آمد

بسیار او شکر نمیساند
گشخه بلبیل چرا گرفتارش
گر بود حسن صندلی رنگی
آبریم به پیش یار آخر
گر میرم چو شمع در بزمش
کیست ورشیدای مه بی مهر
بیتو ای جان دل فراق مرا
بخدا قسم ترغی ماند
گل برویت اگر غمی ماند
بن این درد سر غمی ماند
گریه پرده در غمی ماند
کس مرا تا سحر غمی ماند
که بیای تو سر غمی ماند
زنده زین بیشتر غمی ماند

هیچ بار مردمان صاحب آب / شك بی پاورغی ماند

بنده را در میان مجلس خود

شایق آن موکمرغی ماند

نامم به بزم ناز تو چون یاد میشود	جانادل حزین چقدر شاد میشود
هر چند گشته سینه مانیز چاک چاک	زلفت بکام شانه شمشاد میشود
بیند اگر بصورت شیرین سنگدل	آخریناله تیشه فرهاد میشود
هر کس چو سرو پیشه خود راستی کند	از قید و بست این چمن آزاد میشود
ای طفل شوخ درس و فاجون دهد ترا	حیران عارض تو چو استاد میشود
گل خنده گری حال خرابش نمی کند	بلبل چو اربناله و فریاد میشود
ای بلبل اسیر منال اینقدر دگر	کازرده از تو خاطر صیاد میشود

از خار خار آن مژه شایق بکن حذر

کی کس حریف خنجر جلا د میشود

ایگل مکن بغنچه برابر دهان خود	اینحرف را میارد گریز زبان خود
سرسبز گشته از خط سبزت بهار حسن	این سبزه را مزن دگر از بوستان خود
گرمایه جنون نبود عشق خانه سوز	پروانه از چه میزند آتش بجان خود
آن شعله خوکه گشته کنون برق حاصلم	کس را خبر نمیکنند از دودمان خود
ایشوخ تار قیپ خراز شك خون شود	مسار اشمار نیز یکی از سگان خود
جانا بوقت نزع بیالین من بیا	تا بسپرم بدست غمت نیم جان خود
ای عندلیب پاس ادب را نگاه کن	از چوب گل مسازد گر آشیان خود
پروای آفتاب قیامت نمیکنم	باشم اگر سایه سرور و ان خود

شایق خمیده پیکر زارم چوماه تو

یکماه شدندیده ام ابرو کمان خود

گاهی که یار خاطر من شاد میکند	دشنام داده نام مرا یاد میکند
مژگان او بین که چه بیداد میکند	در سینه کار خنجر فولاد میکند
آواز کس بگوش نکوبان نمی رسد	بیهوده دل بکویت و فریاد میکند
طفل سرشك هیچ نیامد بکار من	کس اعتماد از چه با و لا د میکند
هر کس چو بلبل است گرفتار بر گلی	دائم فغان و ناله و فریاد میکند
آناه رویه لوح دل همچو سنگ خویش	پیوسته مشق کشتن استاد میکند
گردیده تیز بر سر شیرین زبان او	کی تیشه ناله در غم فرهاد میکند

یارب ندانم آناه بیمهر سنگدل

تا کی بشایق اینهمه بیداد میکند

هر چه آید بر سرم زان آفت جان بگذرد	هر چه بر ما میکند آن نامسلمان بگذرد
گرچه حرف سخت پیکانش زمان شنیده است	سرگران از دل چرا آن تیر مژگان بگذرد

مازان چاه ذقن گردست ازجان شسته ایم
 بلیلی را خواب دیدم زخم کاری خورده است
 ای بقربانت شوم هرگز نصیب کس مباد
 پیش آن بت نقد جان هرگز ندارد اعتبار
 خضرم گریبندش از آب حیوان بگذرد
 باز شاید از دلم آن تیرمژگان بگذرد
 بردل ما آنچه از بیداد هجران بگذرد
 هرکه رویش دیدمی باید زایمان بگذرد
 پیش پانیها خورد شایق زاغبار دغا

گردل بیخاغان از کوی جانان بگذرد

یباد آنروز که مارا غم بسسپار نبود
 پیش ازین آن مه بیهوشتم گار نبود
 ایدل از روز ازل هر که نصیبی دارد
 دل بسادام چرا این همه سوراخ شد است
 چهره زرد بعشق تو موارس سوار کرد
 دل چرا تاب سحر بود پریشان امشب
 عمرش از خوف قیامت به چه تلخی بگذشت
 شد مکر دل حیران من از کلفت دهر
 دل بدام سر زلف تو گرفتار نبود
 اینقدر شوخ و جفا جو دل آزار نبود
 قسمت ما تو غیر از غم دلدار نبود
 گرچون خسته آن نرگس بیمار نبود
 ورته کس غیر خدا واقف از این کار نبود
 یارا اگر باز یکاشانه اغیار نبود
 زاهد از رحمت حق هیچ خبر دار نبود

شایق این آئینه راقاقت زنگار نبود

ای عزیزان دل چرا از تیغ جانان بگذرد
 آبروی گل شود بر باد پیش غنایب
 چون کتان سود ز کفن در جسم زار از جلوه اش
 سرور غنا میرود از خود با سستی قیال او
 زاهد از صبح قیامت چون سخن سرمیکند
 شوخ ناانصاف من رفتی و شبها تا سحر
 هیچ پیدا چون نشد هم چشم لیلی آهونی
 گریسرد آرد هوای آن لب میگون چومن
 هر که عاشق گشت می باید که از جان بگذرد
 گریبان روی عرقناک از گلستان بگذرد
 بر مزار من اگر آفتاب تابان بگذرد
 شاخ شمشاد اگر بر طرف بستان بگذرد
 پیش چشم من همان چاک گریبان بگذرد
 بپرخت بر مردم چشم چه طوفان بگذرد
 بعد از این باید که مجنون از بیابان بگذرد
 باید از نام و نشان لعل بدخشان بگذرد

شایق آشفته چندین از پریشانی مثال

هر چه آید بر سرت از زلف جانان بگذرد

گسار از خرد پریشانی گل ندارد
 ز صویتو گرشم سنبیل ندارد
 غاند بچشم تو بدام هرگز
 الهی گل افتد بچشم گلچین
 به فرداد گروه و وصل مفکن
 صراحی زند خنده بر زم عشرت
 نباشد چو بی حکم تقدیر کاری
 چرا التفاتی به بلبل ندارد
 چرا سرد گریش کاکل ندارد
 که مستی و ناز و تغافل ندارد
 چرا شرم از چشم بلبل ندارد
 که یک لحظه عاشق تحمل ندارد
 بقرآن که بیهوده قلقل ندارد
 چرا بنده آخر تو کل ندارد

به شایق بکن گاه گاهی نگاهی

کزین بیش تاب تغافل ندارد

هرکس که غم گلبدنی داشته باشد
از غنچه خاموش توایگل چه شود کم
دائم که شود رنجه تن نازک جانان
چون بنده ندارد بخداشوق زروسیم
زان چاه زقن یوسف دل زنده برآید
کی زاهد بیمغز کند گوشه نشینی
بادختر زرزی نظر بدین نماید
باشایق دلخسته چراهیچ نگوید

آن سیم بدن گردهنی داشته باشد

هرکس بتوای شوخ سری داشته باشد
هرگز نکند سوی مه و مهرنگاهی
کی تیر ترا میکشدای شوخ زسینه
آید بتماشای گل رویتودل هم
دلدار بمن ازچه نشد رام بگوئید
کی میکشم ازسینه نهال قداوار
دردیده خود جای دهم باد صبارا
کی مال دلیل شرف ذات کسانست
ای بت خدا پبیش تو من هیچ نگویم

چون غنچه به تنگ است دل شایق مابار

شاید که غم گلیسری داشته باشد

شوخ من جانشکار خواهد شد
خون دل رفته رفته همچو حنا
گریببند لاله روی مرا
کاکلش هر که دید گفت مرا
نگذاری اگر تورسم جفا
عاقبت خار خار داغ دلم
طفل اشکم ز شوق پابوست
هر که در خود فرو رود چون گین

همچو قاری ز زلف او شایق

صبح من شام تار خواهد شد

همره غیرنگاه تو چو یکسریا شد
بخدا میکشم از جوهر غیرت خود را
از لب یاریک بوسه تسلی نشوم
اگر آنسینه بروی تو برابر باشد
خوش بود خوردن قندیکه مکرر باشد

بسکه اوصاف درگوش تو آرم بقلم
 نتوان گفت جفای تویدایشوخ مگر
 این سخن پای ندارد مکن آواز بلند
 چون باقلیم وفادعوی شاهی نکنم
 همچو بلبل به ثنا خوانی اویندهزار
 هرکس را که چو گل دامن پرزریا باشد

تو تباد نظر م هیچ نیاید شایق

چشم از خاک در دوست منور باشد

از سر هوای عشق تو اکنون نمیرود
 کی سرو قامت تو فراموش میشود
 لاغر شده است از چه بگوماه من هلال
 شاید که حرف سخت شنید است از کسی
 عمری بانتظار بصحراننشسته است
 کی بدگهر تربیت آدم توان شدن
 شایق کلامت اینهمه رنگین برای چیست

از چشم خامه تو اگر خون نمی رود

نرگس به چشم مست تو اصلاً نمیرسد
 مجنون به چنگ دامن صحرا گرفته است
 گر حرف راست گزینمت ای سرو کج مبر
 تحریرا گریه صفحه برگ خنا کنم
 مشکل توان گرفت بپرس و قضاستش
 سروای پسر بقامت ناز آفرین تو
 ای نوردیده کوریه بیسنا نمیرسد
 چون دست او بدامن لیلا نمیرسد
 شمشاد هم با آن قدر عنا نمیرسد
 مکتوب من بدست تو میرزا نمیرسد
 آسان کسی بعالم بالا نمیرسد
 هرگز دیق بدیندک بیجا نمیرسد

شایق ندانم آن مهء بیمهر تابکی

آخر بداد این دل شیدا نمیرسد

اگر زلف پر پیچ اودیده باشد
 باین رنگ خون حنا از چه ریزد
 چرسراگران است آنشوخ با من
 دل از خندهء او بشور از چه آید
 دلارفته بودی بکویش دعا کن
 ز دیوان حسن توشه فرد خط را
 توای جور مایل نرغی خدا را
 کند در دل غنچه صد خار غم گل
 خوشا حال آنکس مهء من که یکشب
 ز سیداد دلدار شایق چه نالی
 بخود سنبیل از رشک پیچیده باشد
 اگر باز پایش نبوشیده باشد
 ز عشقم مبادا که فهمیده باشد
 بزخمش نمک گرنپاشیده باشد
 که آواز بایستونشنیده باشد
 ندانم که آخر ترا شنیده باشد
 اگر بنده رنجیده رنجیده باشد
 بهر جا که لعل تو خندیده باشد
 زستان وصل تو گلچیده باشد

ز سیداد دلدار شایق چه نالی

جفای بتان هم پسندیده باشد

فلك مارا بغمها مبتلا کرد
همیشه راستان خلوت نشینند
مسلمانان نالالدبنده از کس
نیاید بر زمین پایم زشادی
الهی شانه گردد سینه پاره
چنان وصف قدش کردم به بستان
گهراز خونریزی جانان خیر داشت
گهی لطف و گهی خشم گهی ناز
بود منظور مردم سرمه زان رو
اگر در راه حق از پانیفتاد
رقیب از رشك خون بارد ز دیده
دل مارا بشور آورده شایق

ندیم این طرز شیرین از کجا کرد

چرا آن آفت جان میگذارد
فرنگ خط بدور خویش مارا
حنادر کف گرفته خون خود را
رود یار همیره اغیار مارا
نگردد از چه روز زلفش سیه روز
خدایی آب تیغ او نسازد
بین عشق غیور آخر که مجنون
چرا آن طفل شیرین رامعلم
فدای خال هندوی تو گردم
مرا مجنون بجای خویش در شهر

بیاد زلف او شایق پس از مرگ

سخنهای پریشان می گذارد

ای خدا یا بتان کسی چه کند
تا قیامت غیروم بچمن
بی سبب میشوی زمن دلگیر
گل بچشم فتزدیدن گل
ساختی از حریم یارم دور
بردی از خویش پیرو برنارا
از خداهم اگر غیترسید
دوستان چون غیر سندی بهم

بغم گلرخان کسی چه کند
بیتو سروروان کسی چه کند
باتوای دلستان کسی چه کند
بیتو در گلستان کسی چه کند
بتوای آسمان کسی چه کند
بتوای نوجوان کسی چه کند
باشمای بتان کسی چه کند
گله از دشمنان کسی چه کند

ایگل ازدوری تو چون بلبل
نکنند گریغان کسی چه کند
گر کسی یکجهان به تیرجفا
باتو ابرو کمان کسی چه کند
میکنی تلخکام از دشنام
بتوشیرین زبان کسی چه کند
نیستی مهربان بشایق خود

بتوانا مهربان کسی چه کند

پیش لعلت شکر کسی چه کند
پیش حرفت گهر کسی چه کند
سرور ایا قد تو نسبت نیست
دعوی بی ثمر کسی چه کند
بیقرارم نموده چون سیماب
دلبر سیمینر کسی چه کند
میبرد آن پسردل از کف من
خود بگوای پدر کسی چه کند
غیر عجز و نیاز پیش بتان
ای عزیزان دگر کسی چه کند
بهوای که میبرد قمری
سرو نایب دیر کسی چه کند
پیش مردم نموده رسوایم
وای با چشم ترکسی چه کند
جان و دل دادمت به نیم نگاه
خود بفرماد گر کسی چه کند
چون پی قتل من کمر بسته
آن سپاهی پسر کسی چه کند

نور چشمای سبوی شایق خود

چون ندای نظر کسی چه کند

گراز داغ اوسینه پر گل کند
بگلشن چراناله بلبل کند
اگر تار زلف تو باشد بکف
چرا کس تماشای سنبل کند
چومن شانه کی میشود موشکاف
اگر موبوس سیر کاکل کند
اگر در دلش شورش عشق نیست
صراحی بگواز چه قلقل کند
شود در نظرها چو یوسف عزیز
اگر کس به محنت تحمل کند
به بحر سعادت شود گوهری
چو یاران کسی گرتنزل کند
بعنز لگه عافیت میرسد
اگر سالک ره تو کل کند

بگوئید یاران با آن خوش نگاه

که تا کی بشایق تغافل کند

راحت و تن پروری در طینت آدم نبود
ورنه در فردوس هم سامان عشرت کم نبود
گرز پای افتاده اکنون مردم چشم بجاست
جای بود و یاش او این خانه پر نم نبود
هر چه در بازار هستی خواستم موجود شد
لیک مطلوب من بیدل دل خرم نبود
از طبیبان جهان بسیار کردم جستجو
زخم تیرنازا و راجز رضامهرم نبود
در ادبگاه کمال و غیرت مردان حق
لایق تذکار جود و همت حاتم نبود
صورت فردا امروزش هویدا میشود
کاسه چوبین ماکمتر ز جام جم نبود

پیش مژگانش زدست خویش خنجر مینهاد

خوب شد شایق بدور چشم اورستم نبود

هر جا که پای از ناز ماند از خاک بیرون ناک شد
 هر کس شیند این قصه را آشفته و غمناک شد
 کز پنجه بیداد و صدها گریبان چاک شد
 دیدم هزاران آرزو در سینه برد و خاک شد
 گرد آمدن آلوده ات زین آب رحمت پاک شد
 ظالم بر آمد عاقبت آدم کش و بیبناک شد
 دیدم ز سبب آسیبها از ناک دل غمناک شد

شایق ز چرخ سیم و زر صاف است اکنون کیسه ام

کوشش به پاکی میکنم تا دلبرم دلاک شد

هر کراشاخ گلی باشد جگر خون میشود
 در هوای سرونازی ناله موزون میشود
 بردل مجروح من ناخن مزین خون میشود
 ماه شهر آشوب من کز خانه بیرون میشود
 برخ زیبای خود حیران و حفتون میشود
 بی سبب سرگشته صحرای گردون میشود
 دیدن هر آشنا صدفحه مضمون میشود

در علاج او ممکن بدنام خود را ای طبیب

درد شایق هر نفس میدانم افزون میشود

از هزاران دشمنم دل بیشتر آزار داد
 سبحه را راهب گرفت از دستم و زنا داد
 اشک خون آلودیادم آن قبا گلنار داد
 رفت آئینه زدست و تکیه بر دیوار داد
 در گلستان پهلوی گل جابرای خار داد
 آنکه اقامت موزون خوش رفتار داد
 گرچه عمری این قبیای کهنه او کار داد
 ثروت قارون سراسر در کف تجارت داد

شایق آواره از حسرت گریبانها دارید

آسمان تا دامن او در کف اغیار داد

دور او مدحش صد پیرو جوان استاده بود
 کان پر پیرو برب آب روان استاده بود
 با چنان شوکت که گونی آسمان استاده بود
 دیدم آهویچه زیر کمان استاده بود
 کان قمر طلعت بزرار غوان استاده بود

از سکه مست ناز من در میکشی بی باک شد
 با و کجا خواهد کشید انجام کار عشق من
 تنها زبان شانه را زلفش چه میکاود کنون
 شوخی که با صد التجا بر فرش گل نهاد پا
 دانی تو قدر چشم تر و ز قیامت خو تر
 ماهی که میگفتی ملک باید شود شاگرد او
 تنهانه در گیلان رفت امروز آب روی من

هر که بالیلی نگاهان گشت مجنون میشود
 جدول دیوان من باید ز خون فاخته
 داده ام از دست خود شاخ گلی را چون انار
 سخت میترسم ز چشم زاهدان روزگار
 گریگیر دساده روی من بدست آئینه را
 غیر او هم چهره دیگر نیابد آفتاب
 بسکه وضع مردمان دهر حیرت آورا ست

گرچه ما را زندگانی زحمت بسیار داد
 در هوای آن بت پیمان شکن رفتم بدیر
 بعد از این از گریه هم صرف نظر خواهم نمود
 تا نقاب از روی خود آئینه سیمادور کرد
 چون مساوات است کار عشق آزادی خیال
 میتراند خاطر غمگین ما را خوش کنند
 زاهد سالوس اکنون پیش مایی پرده شد
 هر چه مجنون داشت عشق آنرا من تسلیم کرد

در چمن دیدم که آن سرور روان استاده بود
 سوختم در آتش شوق و دلم را آب برد
 در لباس نیلگون آئینه را دیدم بیباغ
 چشم و ابروی کسی تعبیر خوابم گفته اند
 دیدن ماه شفق آنروز را بادم دهد

کی بیدارش موافق شد دل امیدوار تارقیب ناموافق در میان استاده بود
 حرص راقانع نگردانید سیر رفته گان این گداعمری براه کاروان استاده بود
 کامیابش کن به پاس دلبری ای ممتحن طفل شوخی کز برای امتحان استاده بود
 بر در دلدار دیدم شایق آواره را

صورت تصویر بیروح و روان استاده بود

تا گل روی ترادیده تماشا می کرد ناز بر روشنی برق تجلی می کرد
 مردم دیده من تاز رخت داشت بهار کی در خانه خود را بچمن و امی کرد
 شد دماغ فلک از یک گل خورشید بلند وای از آن روز که چون رویت پیدامی کرد
 جان زدستش که توان برد بایام شباب آنکه در طفلی خود غارت دلهامی کرد
 یوسف از دیده یعقوب نمیشد پنهان گر بر ویش نظار چشم زلیخا می کرد
 جای در گوشه بزم تو کجا داشت رقیب که بهر جای چنین دعوی بیجامی کرد
 خوب شد اشک ز داغ دل پرداغم سوخت ورنه این طفل مرا پیش تورسوا می کرد
 فتنه هازیر سر زلف تومی بود نهان دل چرا شکوه زیخت سیه مامی کرد

یادم از رویت و چشم تر خویش آمد

سیر مهتاب چو شایق لب دریا می کرد

هر کس چو تودلش کار دارد با عیش جهان چکار دارد
 ای چرخ ز جور آنچه خواهی آن شوخ ستم شعار دارد
 زین باغ انار کرده ام خوش چو من دلکی فگار دارد
 داند بکسی نمیده دل یارم بمن اعتسار دارد
 گفتم سحری به بلبل زار بگذر ز گلی که خار دارد
 از کار جهان کناره گیرد هر کس که ترا بکار دارد

شوقی نبود به لاله زارش

شایق دل داغدار دارد

دل بذوق ساغر چشم که مستی میکند دیده از شوق نگاهت می پرستی میکند
 گرسف آرائی نماید لشکر مرگان چنین نام فوج زلف را آخر شکستی میکند
 میشود قانع بیک باغ بهشت و جوی شیر همت زاهد باین انداره پستی میکند
 ای نگار حور ووش خون شهید تیغ ناز از حنادر بایبوست پیش دستی میکند
 میبرد از دست دستی این دل سپاره را دختر همصنف لیلی کار دستی میکند
 دل خورد تا کی فریب نقش موهوم حیات چند باور این حباب پوچ هستی میکند

چون حیا از پیش چشم خوبرویان وطن

شایق بیدل فرار از تنگدستی میکند

در چمن آن جامه خارائی رسید آن گل گذار رعنائی رسید
 شور و غلغل هر طرف افتاده است تابش هر آنشوخ هر جائی رسید

ای جنون بردار دست از من که باز
کور خواهد شد حسود از غم که باز
هر نفس بازلف او بازی کنم
محنت و درد ویلا ورنج و غم
زهر قاتل را نصیب مانود
عشق چون منصور را بردار کرد
هر کسی آخر بجائی میرسد
بر من آواره بیجائی رسید

آخرای سردار خویان رحم کن

شایق از دستت به بیپائی رسد

کاری به خون دیدهء فرهاد هم کنید
جور و جفا چه سود نکویان دل مرا
ترسم خدا نکرده اثر در دلش کند
چون وصف ساعدش بنویسد زینهار
بر فرق دشمن است چو شمشیر آبدار
ای صاحبان نعمت و توفیق اقتدار
گویند غصه مانع تقدیر کی شود
اینهم مقدراست که شادی و غم کنید

شایق بان نگار قریب است یار قریب

بهر خدا مسافهء مارا قدم کنید

سرواگر چون تنو لباسی بسراپا میگرد
هر که رخسار تو ما بین دوزلفت میدید
شهریاری چو سکنند چه خورد آب حیات
پرتو ساعد سیمین تود در چشم ترم
بسکه مجنون و فاکیش فنا بود بسیار
آن گل اندام که دریاغ نشسته است بناز
اگرش میل صحتمندی عاشق میبود
چه قیامت بسرفاخته برپا میگرد
غلط از ماه صفا و شب یلدا میگرد
بذل همت بفراوانی صهبا میگرد
جلوه گریش نظر ماهی و دریا میگرد
چهرهء خویش خیال رخ لیلا میگرد
کاش در خانهء منزل و ماوا میگرد
احتیاج از چه مرا پیش مسیحا میگرد

سوخت چون شمع اگر شایق ما جادارد

جای دریم تو خود را ز چه بیجا میگرد

امشب که گل رویت و در دازن نظرم بود
دانی که گلابی است چرا قطرهء اشکم
شب گرم چو آن شمع در آغوش من آمد
باید که سرشکم همه یاقوت برآید
امید که محروم نگردم بگناهی
زان جنت فردوس که جای پدرم بود

شادم که به قریان سرد ختر ز شد

د. کیسه چو گل شایق اگر مشت زرم بود

از عشق بنا اهل دل اسرار نگوید
منصور زحق گوئی خود نیست پیشمان
از باب صفا را نبود جرات گفتار
کم نیست ستمها ی تو از چرخ ولیکن
بد گوئی دشمن نکنم در صف احباب
ای داکتر از سکه مزاج تو درشت است
از دل حرف کسی بر سر باز نگوید
ناحق بخدا تا بسردار نگوید
آئینه بکس حسرت دیدار نگوید
عاشق ستم اینست که بسیار نگوید
کس عیب خر خود بخردار نگوید
از دل خود را بتو بیمار نگوید
واقف نبود چشم تو از مردن شایق

چون کس خبر مرگ به بیمار نگوید

چو در گلشن درایم پایم از رفتار میماند
ز جور آسمان هر گرمی نالم که بیدادش
گاهی بر سر زنده سنگ و گهی بر قلب خود خنجر
بچوب خشک نتوان بست راه سیل آتش را
به اظهار محبت هر سرمویش زبان باشد
نمیگردد ز چشم او تغافل دور یکساعت
به پیش دیده مردم زندلاف مسلمانی
به باغ دهر از تیزی شوی بالانشین داتم

زنقص کفو و اسلامش چه پرسو، وای بر شایق

که گردن بسته پیش سیحه و زنا میماند

خواب دیدم که سرم بر سر زانویتو بود
باعث فتنه و خونریزی و آشوب جهان
کیستم من که فروشم به صیامشک ختن
اشک من روغن بادام شدومی زبید
شب که شد مجلس خویان ز رخ رشک بهشت
آن هلالیکه شب عید بود زیب جهان
باید آب دهن یار و یوم بزنند
محتسب راست بگوید و کسی گفت بمن
نمیستم لایق این مرتبه از روی تو بود
ماه من راست بگور ویتو یا خویتو بود
همه از دولت سرکار سرمویتو بود
عمرها ز نظر نرنگس جادویتو بود
هوش و گوش همه ای حور لقاسویتو بود
شد یقینم بسرت سایه ابروینوید
که ز خود رفتنم از نگهت گیسویتو بود
در چمن دختر ز خفته به پهلویتو بود

بزارش قدمی رنج کن ای سرو روان

سالها شایق بیچاره دعاگوی توید

باستغنا و نازی قاصد از کوی تو می آید
ندارد در نظر آئینه بزم سکندر را
میاور بر زبان خویش نام غنچه راهرگز
نمیدانم کجائی لیک هرجائی که میباشم
که پندارم نگاه از دیدن رویتومی آید
سری کز یاری طالع به زانو یتومی آید
که کم بیش دهان تنگ خوشبیتومی آید
من ازش جهت ایشاخ گل بویتومی آید

فرستم قاصد دل باز تا عنبر سرمویت
جفا بر خاکسار خود بکن خورشید رویمن
بیگرددن هر لحظه چون مژگان دو عالم را
ندیده گر کسی در کوه مهتاب ماران را
آزان یوسف لقادوری ندارم يك نفس شایق

که گویم کاروان اشک من سویتو می آید

کجادیوانه رویت سردیرو حسرم دارد
بن اذیدنش يك عالم اسرار ظاهرش
هلال از عاجزی پابر سر خورشید میماند
چه پرسی مشرب آن صوفی صاف صد جورا
مرو در بزم اوای منکر ساز و سرود آخر
مراد ز زیر بار منت مردم عیماند
به پای خود نیاید خانه صیاد هیچ آهو
چه پرسی از وفای دلبری مهر من شایق

که از سامان زیبایی همین يك چیز کم دارد

کسی از دل خریدار تو باشد
دل هر زره خورشید جان ها
نمی باشد گر آئینه نظریاز
دل پرداغ من چون دسته گل
بت من میروی بی بنده هر سر
مرا از گریه غیر است تشویش
سفید است ای پر پر چشم مهتاب
شوی ای ناصح گرفتار آشوخ
مکن واغظ تو خود را پکه پکه

بشایق مرهم جان است دشنام

گراز لعل گه بر یار تو باشد

نقش شیرین را کجافرهادر سوا میکند
کوهکن آیاجه نقشی را بخار میکند
گشته نصب العین او معلوم پیش مخلصان
قوه بسیار دارد برق عشق خانه سوز
چشم جادویتو عمریشد که برده دین و دل
گرچه نخل قامتش افکنده است از پامرا
من کیم تاناب گردشهای دوران آورم
بهر شهرت نام خود بر سنگ خازا میکند
هر چه منظورش بود شیرین و زیبا میکند
زاهد سالوس تاکی جان بیجا میکند
از پدر دامن که یوسف راز لیخا میکند
مار زلفت کی مرا امروز تنها میکند
بیخ صبر و طاقتم آن چشم شهلا میکند
همچو رستم پهلوانیراغم از جا میکند

می شود از دولت جاوید عقبی کامیاب هر که دل از همت عالی زدنیامیکند

گر چنین جذاب و سحر آمیز باشد عشق او

شایق آن شیرین ادا را آخر از ما میکند

از جور و جفا هایتو شهری بفرغان آمد	عاقل شده دیوانه دیوانه بجان آمد
از هجره قمری هرناله که بالاشد	در خاطر من صد بار آن سرور و آن آمد
عشاق بهم بردند از دلیر خود نامی	داغم که مرا نامست ناگه بزبان آمد
ای دیده درو یا قوت بسیار کن ایثارش	کان افسر مهر و یان باشوکت شان آمد
باید که نماد هیچ از هستی و صوفیسم	زان موی کمر امشب عرفی بمیان آمد
اگر چشم تو میترسم کز ابروی مژگان باز	این عریده جو سویم باتیر و کمان آمد
دین و دل خود بروی اهداء بکنم یانه	ای هر چه فرمانی کان تازه جوان آمد
ماتمکده دنیا را بیهوده نمیگویند	بگریست بحال خود هر کس بجهان آمد
در نامه چه بنویسم با دار من القابت	وصف تو که بالاتر از شرح بیان آمد

نومید مساز او را از رحمت عام خود

شایق که بدرگاهت باز از دل و جان آمد

تا گشته ام زیرم تو ای سیمبر عید	خرم کسی ندیده مرا هم دگر عید
جنگی شدن بعاشق دل داده کی رواست	ای دلرای ظالم بیدادگر عید
باشد بعید در نظر من گرچه دیدنت	عمریست میدوم بخدا دریدر عید
شمشیر قتل من شده اکنون هلال عید	تا گشته ابروی کج او از نظر عید
هرگز نیامدی بکف آرزوی من	پالیدم ای نگار ترا هر قدر عید
گشتن بدور یار و دوحج اکبرم	این دولتم نصیب توان شد اگر عید
ای گوهر نشاط هلاکم محقق است	باشم بعید کز تو از این بیشتر عید
باری گذریه بستر بیمار خود نکرد	گشتم قریب مرگ از این رهگذر عید

شایق بطرف کعبه کویت چو میرسد

قربانی نگاه تو میگرد سر عید

یقین دارم که امشب آن هلال ابرو نیاید	چرا کز دل بگوش آواز پای او غمی آید
مگر یاد صباهم شد ز بخت بدر قیاب من	که امشب در مشام عطر آن گیسو غمی آید
شب فرقت اگر بالفرض مژگانی بهم آرم	ز بخت نارسا در خواب من هم او غمی آید
بیای آرزو من خود بچشم خویشتن دیدم	که میگوید که جای آب خون در جو غمی آید
بنام محض نتوان همسرا هل نظر گشتن	بکار چشم هرگز عینک زانو غمی آید
به بحر رحمت او ماهی سیارم ای زاهد	که هرگز یاد من هم چو نتو شستشو غمی آید

چسان تصویر چشم او بخاطر بگذرد شایق

که در دام تخیل نیز این آهونی آید

بازم میسوزم بداغ دوری دلدار خود باز مینالم ببالین دل بیمار خود

گرچه در گوشم ندارد حرف سرد و اثر
دل ز شوقش می دهد جان و نمی گوید بکس
از نوازش های پیردیر منکر نیستم
بسکه در هر گامش افتاده است دل بالای دل
ما بملک فضل اوداد گناهان داده ایم
زاهد و یاد بهشت و شایق و شوق کنشت
ناصرح بیدرد باشد عاشق گفتار خود
سخت هشیار است این دیوانه هم در کار خود
بارها در گردنم انداخته زنا را خود
میکنند بر خویش ناز از گرمی بازار خود
شیخ مینازد اگر بر طاعت بسیار خود

او بفکر کار خویش و من بفکر کار خود

امروز صبا از سر زلفش خبر آورد
فهمید که من شیفته آن قد و چشم
نتوان ز رخس صرف نظر کرد که امروز
در رهگذر آن مهء بیمهر شدم خاک
ای نور نظر مردمک دیدهء من باز
گر مردم هم از پای خمش دور نسازید
یک نافه بمن رانحهء مشک تر آورد
یک سر و فرستاد و دیادام تر آورد
از جیب خط بندگی ام حسن بر آورد
خورشید بمن سجده از این رهگذر آورد
از بهر نثار تویدامن گهر آورد
آن پیر که در می کده عمری بسر آورد

دشنام بود زان قد بر جسته نصیبش

بر شایق بیمار و فانیش کراورد

اگر سوادی من بازلف مشکین تو سر گیرد
دل شیرین بشو و آمد خدا یا خیر کن امشب
زدست غیر میگیری تو سگرت را و چون گوگرد
بود ممنون کارتیشه فرهاد و فاپیشه
نباشد قدر پیش اهل دنیا پیر کامل را
به نزد مصریان یوسف کجا نام پدر گیرد
سرو جان می فروشم این دل خون گشته سر گیرد
کسی در بیستون فرهاد مسکین را خبر گیرد
سر پایم بداغ حسرت و اندوه در گیرد
شده از سکه شیرین دردش او را بسر گیرد
به نزد مصریان یوسف کجا نام پدر گیرد

نمی باشد حیات مسکان هرگز روا شایق

درخت پیر خود را باغبان زیر تبر گیرد

تادر چمن حدیث قدت ای جوان فتاد
آیا صوران چه قیامت کشیده اند
ای نور چشم اهل نظر از کجاستی
آمد نسیم کویتودریاغ صبحدم
ای گلعدارتابه گلستان درآمدی
سرو آب گشت و از نظر باغبان فتاد
تا عکس قامت تو به آب روان فتاد
کز جلوه توشور به هفت آسمان فتاد
چون بیدلرزه برتن این ناتوان فتاد
بیهوش گشت بلبل و از آشیان فتاد

قربان شوم ترادل شایق عزیز دار

کاین گوهر گران بکفت رایگان فتاد

چون به بزم یار خود را تیله هر کس میکند
گوش کن تابش نوی از بزم او پیغام ها
بلبل آتش نواد را آشیان خوشتن
مادر گردون ندادش یکنفس شیر مراد
نو کریوالا مرا تنها چرا پس میکند
تیل فون دل به بین مردم شرنگس میکند
در بگرد از چه شوق بردن خس میکند
گرچه طفل آرزو عمریست چیغس میکند

کی اثر دارد بدل افسون واعظ بیعمل
 هر که از آن خبر مژگان حیکایت میکند
 از قلق سیرکی گردد رقیب کاسه لیس
 بسکه مردم در فغان ولوله خو کرده اند
 نسکه باشد یار من دزد خیال کاکلت
 از شر مردم زبسی از چشم من میریزد آب
 چون مگس در گوش ما تا چند بتگس میکند
 ز خصهای سنینه مجروح جرس میکند
 این پشک در بزم اویسیار خرس میکند
 تا خرطنبور این بازار عرس میکند
 باز در سام دماغم بس گرمیس میکند
 بر زمین چون آبشار افتاده شرش میکند

بهر قتل شایق بیدل مکش تیغ از نیام

فرقت یکروزه ات بیچاره رابس میکند

هر خرچ یوسف و شان بردیده نقصان میکند
 تاراج و یغمای دلم غیر از فرنگ چشم او
 تی کاکلش دارد گنه نی هندوی خال سیه
 ای شانه آن کاکل بتویک موندارد بستگی
 هر چند آن بیداد گراکتون زند تیغم بسر
 زین جور و بیداد و ستم زین قهریش و لطف کم
 راوی روایت این حدیث از پیر کنعان میکند
 نی لشکر خونریز خط نی فوج مژگان میکند
 ظلمیکه بامن میکند آن چشم فتان میکند
 دیگر زیان بازی مکن فکرم پریشان میکند
 افسوس بعد از قتل من بسیار حرمان میکند
 دامن ترا عشق غیور آخر پشیمان میکند

گراشک من در چشم او شایق چنین بیقدر شد

این طفل را از پیش خود آخر گریزان میکند

محبت چون کسی را ببخود و دیوانه میسازد
 ندارد گو مجبوشی با کسی دیگر دیر محفل
 و لیخا چون بزنند مبرستد یوسف خود را
 به طبع اهل دانش ساختن مشکل نمی باشد
 بهر جانی که بنشیند دلم از رشک میسوزد
 مگر با حلقه های زلف مشکینت سری دارد
 مرا از جلوه های شمع محفل پیش رخسارت
 روا باشد اگر ضائع شد اکنون مردم چشمم
 بگلشن هر چه آمد در دهانش راست میگوید
 نه ذوق کعبه می یابند به بابتخانه میسازد
 بشمع پاکدامن این سخن پروانه میسازد
 بیایش حلقه چشمان خود زولانه میسازد
 من آن فرزانه رانازم که باد دیوانه میسازد
 ادایای تو مرا شمع صد کاشانه میسازد
 که شمشاد استخوان خویشتن راشانه میسازد
 زبسی پروانه میباشد بیک پروانه میسازد
 چسان موری براه سیل مداهش خانه میسازد
 که بلبل راشمیم بوی گل دیوانه میسازد

به شوق لعل میگون توای پیمان شکن شایق

مدام از کاسه چشمان خود پیمانه میسازد

نادم از عشق و محبت میزند
 هر که در کوی و فامنزل گرفت
 تادل من عقرب زلفش گزید
 از گلویش زود میگیرد فلک
 بامن دل داده آن شرین ادا
 آن رقیب خائن غدار باز
 دل بخون خویشتن شست میزند
 کی سخن از عیش و عشرت میزند
 نعره ها ساعت بساعت میزند
 یکنفس گردل براحت میزند
 یک دو حرف از روی نفرت میزند
 پیش اودم از صداقت میزند

می نهم تاپای خود در محفلش
بر سر من پیش خدمت میزند
سفله گان رامینوازد آسمان
بر سر من سنگ کلفه، میزند
هر که آمیزد بدم چون مگس
دست بر سر اندامت میزند
گشته زاهد غره، صوم و صلوات
آخر این خراش ریعت میزند
در سراب ناامیدی هامرو
موجهای ریای رحمت میزند
برخ اومات شوشایق که باز

یارش طرنج محبت میزند

ترا از جور و بیداد آفریدند
مرا از شور و فریاد آفریدند
بهر کس هر چه میبایست دادند
مرا غصه گین تراشاد آفریدند
مرا از بسندگی طوقی چو قمری
ترا چون سرو آزاد آفریدند
نگارین تاب سازد پای شیرین
حنا از خون فرهاد آفریدند
درین گلشن بن هم آشیانی
ز چشم دام صیاد آفریدند
دل صد پاره از فک ریلند است
کاین شانه ز شمشاد آفریدند
بمن از روز اول آبسروئی
مرا ششدر نمود آن شوخ از ناز
با صلاح غرور و سفله طبعان
فلک را نیز استاد آفریدند
ره تقلید پیمودن هنر نیست
ترا از زهرایجاد آفریدند
چه رنگین است شایق نکته هایت

مگر از کسک بهزاد آفریدند

دور ظلم و ستم و جور و جفامی گذرد
بند و اگر یکشی هم بخدا میگذرد
دیده دیدنی دارم چه نکویان که ندید
دور حسن توهم ای ماه لقامی گذرد
ایکه بر مستند خوبی زده، تسکینه بناز
غره بر خویش مشوناز وادامی گذرد
همچو پروانه بدورش همه گلهاکردند
از سر کویتو هر شب که صبا میگذرد
شاخ گل را نبرد هیچکسی پیش تنور
اینقدر در دل من یار چرا میگذرد
گر ندیده است قد دیده فریب تو بیباغ
قمری از سرو چرا سربو میگذرد
ای زمرغان شکم پر شکمت پر همه شب
تو چه دانی که چه بالای گدامی گذرد
باید از آتش این شرم همه آب شویم
که بغفلت چقدر صبح و مسا میگذرد
بهتر از زاهد با عیش و تنعم باشد
بینوائیکه حیاتش بندو میگذرد
در حقیقت بودایمن زغم و غصه مدام
هر کرا عمر به تسلیم و رضا میگذرد

بیتوای دلبر خود کام نمیدانی حیف

که سرشایق بیمار چها میگذرد

یکی از سر نوشت و لوحه، تقدیر مینالد
یکی از فکر خام و سستی تدبیر مینالد
بحسن ساخته مفتون نخواهد شد کسی هرگز
کجا بلبل به پیش غنچه تصویر مینالد

بسودای سرزلف تو لیلای زیبایی
 دلم از ساده لوحی میکند یاد برو و شش
 نباشد اهل دانا خوش بغیر از گوشه عزلت
 بهار این چمن دارد خزان آخر غیبت
 نه تنها ساختی زاهد مرا من فوراً ز وضعت
 به دیگ پخته، منعم نباشد چشم امیدم

دل مجنون روش چون حلقه زنجیر مینالد
 که طفل پاک طینت در هوای شیر مینالد
 چو بیرون از نیام آید ببین شمشیر مینالد
 جوانی کز فسردهای طبع پیر مینالد
 ز دستت سبزه نیزای مایه، تزویر مینالد
 که خود در عین نعمت نیز چون کفگیر مینالد

گرفته لشکر خط ملک حسن یارید خویش

چرا شایق دگر از راه بی تاثیر مینالد

اجل دائم به جستجوی این مهجور می گردد
 چه پرسى از زمینهای آهونیکه من دارم
 بروی او که می آید جهان تاریک در چشم
 چو سرمه هر که خاموش است در عین سیه روزی
 کسی را دولت روشن ضمیری میشود حاصل
 ندیده سر و درجان تو این کالای رنگین را
 درخت آرزو هایت ز چشم تر ثمر گیرد

خبر دارد که یار از مرگ من مسرور میگردد
 خیال او هم از پیش نظر مستور میگردد
 چو آن تور نظریک لحظه از من دور میگردد
 بچشم مردم صاحب نظر منظور میگردد
 که چون خورشید در خود و سخا مشهور میگردد
 که از یک کرته، سبز این قدر مغرور میگردد
 برومندان نهال از آب اشک شور میگردد

چومی آید به خاصر کاکل مشکین اوشایق

بچشم روز روشن چون شب دیجور میگردد

گریبان قامت قبای ناز در سر میکند
 همسری بایار من کی میتواند آفتاب
 گروز دباد صبا بر کاکل مشکین او
 نی ز گردون شکوه دارم نی زیخت نارسا
 بر زمینت آسمان گره یزند بیوجه نیست
 از در میخانه بیرونش کنید ای میکشان
 پند ناصح در حقیقت پف بود در گوش من
 این یکی هم از علامات رقیب احق است

سجده تسلیم پیش او صنوبر می کند
 باد روی او جهان تیرا منور می کند
 نگهت زلفش چمن هارا معطر می کند
 هر چه با من میکند بار ستمگر می کند
 باغبان هم تخم گل را خاک بر سر میکند
 زاهد افسرده طبع ما مکر در می کند
 از یق بسیار خورد گوش مرا گرمی کند
 دست پر پشتش چو بگذارد خرخرمی کند

شایق بیچاره را صد پیش پائی میزند

تابه پیش داستان خویش راسمی کند

چرا امشب بگوشم شوردل بسیار می آید
 اگر بیروی او از دیده ریزم آب جاد دارد
 مراد گلشن ای بلبل وزن فریاد معذورم
 دماغ آشفته میگردد مرا ز دیدن سنبل
 دل خون گشته را در طاق ابرویت حفاظت کن
 نباشد مردم چشم ترا رحمی با حوالم

مگر دلداری آید مگر دلداری آید
 به چشم شعله آتش درودیسواری آید
 که بیروی کسی در چشم من گل خاری آید
 کزین گل در مشام عطرموی یاری آید
 خبر داری که این یاقوت احمر کاری آید
 غلط گویند بیمار از دل بیمار می آید

کنون از خود به باغ آرزو شاخ گلی دارم
 بیندازید از گلهای رنگین پای اندازی
 مرا ای باغیان از دیدن گل عارمی آید
 که در گلشن بنواز آنسرو خوش رفتارمی آید
 بموش گردن دل بسته ام زانرو که میدانم
 بکف سر رشته ایمان از این زنارمی آید
 اگر اوقات تلخی میکنم امروز جادار دارد

بیامد شایق آن شیرین ادا بسیارمی آید

چگونه بامنت همچشمی ای پروانه می باشد
 دل از چشم تو یکمژگان زدن غافل نمی ماند
 که چون آن شعله خوشمع تویی پروانه می باشد
 فراموشی اگر چه عادت دیوانه عیسی باشد
 به چشم مست و ابرو تو چون دیدم عجب کردم
 که این محراب راجا بر سر میخانه می باشد
 بود دانه بشمع مجلس افروزی سروکارم
 که فکرو هوش من هر شام در صد خانه می باشد
 سر تسلیم خود هرگز میباید از آستان دل
 نشاط و عیش جاویدان درین غمخانه می باشد
 بدم بیدلان هرگز نیاید مرغ آسایش
 که این وحشی شکار هست مردانه می باشد
 به کنج خانه هم روزی دهد روزی رسان مارا
 کجای مرغ قفس محروم آب و دانه می باشد

دل برداغ شایق را چرا از ناز میسازی

که صد تصویر زیبایت درین گلخانه می باشد

داغ عشق اودلم با خود بمحشر میبرد
 بی نصیب از سجده کویش اگر باشم چنین
 کس بمحشر کی چنین خورشید اندور میبرد
 از جهان مارا خدا ناکرده کافر میبرد
 حلق اسمعیل کی دارد رگ تسلیم عشق
 بار این شمشیر ناز اولاد حیدر میبرد
 از نوازش گریه بیندسوی مور ناتوان
 شیر می لرزیده پیشش بارش اژدر میبرد
 وقت تان ای مفلسان خوشیاد کز دنیای دون
 بار افسوس و ندامت را توان گرم میبرد
 محتسب عیبم مگو کاخرزگوی میسکده
 میر شیب آخر ترا هم بر سر خر میبرد

نازکن شایق به بخت خود که در میدان عشق

دل تو میبازی و آن شوخ ستمگر میبرد

ردیف الرا

سرو خوش بالای من یادت بخیر آمد بهار
 سرخاک شهیدانت نیارودی گلی
 ماه خوش سیمای من یادت بخیر آمد بهار
 سیرگل در عالم مهتاب دارد نشده
 شوخ بی پروای من یادت بخیر آمد بهار
 میدهد سنبل بیامد حلقه های کاکلت
 ای گل رعنائی من یادت بخیر آمد بهار
 بر سر گل حکم نازت بود جاری چون نسیم
 شد فروز سودای من یادت بخیر آمد بهار
 هر سحر با گل عذار خویش میرفتم بی باغ
 حاکم اعلائی من یادت بخیر آمد بهار
 گاه گاهی در سراستان دل خوش میشدم
 باده و مینای من یادت بخیر آمد بهار
 در گلستان آشیانی همچو بلبل داشتم
 ای تماشا جای من یادت بخیر آمد بهار
 کاردین از دست من هرگز نیامد حیف حیف
 جنت الماوی من یادت بخیر آمد بهار
 عشرت دنیای من یادت بخیر آمد بهار

کرد شایق آسمان چشم ترمارانظر

چشمه و دریای من یادت بخیر آمد بهار
باز آمد در هوای سرود لجویت بهار
خرم و شادآب و زیبا چون گلریت بهار
در گلستان سالها سنبیل پرستی میکند
گشته شاید همچون دلبنده مویت بهار
گری چشم من به بیندیکنظر سویت بهار
یکسحر بگذشته شاید از سر کویت بهار
مست و بیخود می فتدشماه از بویت بهار
گریبائی در چمن ایغنچه گلزار حسن
مینوسد نسخه زیبائی از بویت بهار
گریه بیسند جوهر شمشیر ابرویت بهار
غنچه نورسته هر دم سرخ میشد از حیا
گفت چون حرف لب لعل سخن گویت بهار
از سنگاهی نرگس و یادام رادیوانه کن

شد چو شایق مبتلای چشم جادویت بهار

تا بسردارد هوای سر و بالا یست بهسار
راست گویم گریه این قامت خرامی در چمن
دیده تارنگینی و غنسا ز زیبایت بهار
لاله و گل را سراسر از نظر انداخته
تایگیر دیو به این رنگ از کف پانیت بهار
روح خود را میدمد بسک شعر در برگ حنا
گریه بیند قامت مسوزون رعنائیت بهار
تاقی سامت میسرود از یاد او سر و حسن
داغها بر سینه دارد از تماشا شاییت بهار
اینکه در گلزار می آید بچشم لاله نیست
همچو شبنم میدهد در چشم گل جایت بهار
ای در دریای خوبی گریه گلشن بگذری
شد بهر صورت خجالت از مرآپایت بهار
غنچه از لب مسبزه از خط سرو از قد گل زرو
شد مگردیوانه چشمشمان شهلا ییت بهار
آفتاب امسال از یادام روغن میکشند
ای ندای نامه های نگهت انشاییت بهار
تازه فرمودی دل افسرود گمان هجر خود

کرده انداز عشق پیچانش کنون رنج بر پیچ

بسکه چون شایق بود مجنون و رسوایت بهار

من چرا نه میت دهم باروز محشر انتظار
کز قیامت هم بودی بسیار بدتر انتظار
شعله خوری من مسوزان از فریب وعده ام
آتش مسوزنده میباشد سراسر انتظار
شب به بزم می پریشان ای جوان باده نوش
چشم بر راه تو مینا بود و ساغر انتظار
وعده قتل اسیر خرد بفر دامناده
میکشد اکنون مرا ای بنده پرور انتظار
گرچه گشتم داغ داغ از آتش هجران او
بر دل مامی نهد صد داغ دیگر انتظار
گرفی آید بگوئیدای مسلمانان چرا
میدهد مارا چنین آتشوخ کافر انتظار
کی دلش یخ میکند از کشتن یکباره ام
بار بارم میکشد یار از مکرر انتظار

یک دو میزگان بیشتر از مردن شایق بیا

چیست میدانی تو آخرای ستمگر انتظار

ای بقریان رخت رخسار گلگون بهار
بیرخت ای غنچه نورسته گلزار حسن
میدهد هر چند باغ سبز و سرخ اورانشان
گر خزان سنگدل با گل کند چندین ستم
بلبل شیدا بفهم مقصد او کی رسد
یادم از روی لطیف او دهد هر برگ گل
اعتبار و زینت من شایق گل بودنست
ای فدای قاصد سرو و موزون بهار

نیست چندان دلفریب از باغ بیرون بهار

کی توانم آشنا آنچه شمش شهلارا بزور
آخرای شیرین مروت کن که فرهاد از جنون
من بشوق خود نمیدادم به چشمش دل ولی
ماه کنعان گریباید بر سربازار ناز
فلم هستی خوش نمی آید مرا اما قضا
نشکند تا استخوان خویش مجنون از وفا
عمرها شد در میان خاک و خون چون فاخته
زاهد در سینه تنگ تو جای عشق نیست
کافر عشق بتانم از صلیب من می‌رس

می‌پرستم شایق آن زلف چلیپارا بزور

عشق گیرد جلو قافله سالار بزور
گوهر بی بدل دل که مرا کشته غمش
نفسی را که تویی غره آن آخر کار
آبرو را بدو عالم نفروشم افسوس
گرچه در کوچه او خاک شدم باد سحر
عاشق رندم و می خواره و بدنام و لی
گردش چرخ فلک همچو گرافون آخر
شایق آن دلبر تر سا بچه باده فروش

فارغم ساخته از سبحه زنار بزور

دلم ازدغ او گردیده گلزار
تو هم گر عاشقی بلبل افغانی
ز سودای جهان یکسر خلاصم
یدام زلف مشکین توجانان
تغافل تا بکی گاهی نگاهی
بیارو زی ببالینم خدارا
ندارم با گل و گلشن سرو کار
که مینالم من از دست غم یار
شدم در دام زلفش تا گرفتار
گرفتارم گرفتارم گرفتار
بگو قاصد به آنشوخ ستمگار
که هستم از غم هجر تو بی‌سار

جهان برهم خورد ای جان عاشق اگر آنی بجولان سوی بازار
 بجان می پرورد عشق نکویان
 ندارد شایق بیدل جز اینکار

از لب تلخ بود جان من اوقات شکر غنچه پیش دهن ت هیچ نیاید بنظر
 چونتوای خرمن گل سوی گلستان آنی میشود غنچه زرشک دهن ت خون جگر
 در چمن حرف قداویمیان آوردم غنچه از زرشک فروشد بزمین تابکمر
 ای عزیزان شکرارزان شده در دور لیش مصریان را بنمانند ازین قصه خبر
 شکوه پیش پدرش گر ننمایم چکنم ندهد داد مرا تا یکی آن شوخ پسر
 کرده ام حرف تو منظور که گفتی شایق

پیش خاک در او سرمه نیاید بنظر

بیزغم جاهلان فرزانه بهتر به نزد عاقلان دیوانه بهتر
 چو آخر میشود پیمانه ات پر پرو خالی کنی پیمانه بهتر
 بپاد نرگس مستانه او شوم خاک در میخانه بهتر
 مراد رکوی او یک لحظه بودن ز قصر عالمی شاهانه بهتر
 بموهای توای سردار خوبان بود مژگان من از شانه بهتر
 ندارد هیچکس تاب نگاهت نیانی گریزون از خانه بهتر
 خبرداری که از ملک دو عالم بعاشق یک دل دیوانه بهتر
 نباشد در برش چون دانه دل بزاهد سبحة صد دانه بهتر
 به کیش باده نو شان از دو صد حج بود یک لغزش مستانه بهتر
 بزل ف او چو سودا سر گرفته دل خود گردد هم پیمانه بهتر

نشد پیدا چو شایق آشنائی

شوم از خوش هم بیگانه بهتر

دل عاشق نسازی خسته خوشتر بدست ساغر نشکسته خوشتر
 نزید در دهانت تلخ گسویی اگر شیرین بود این پسته خوشتر
 بیک دلبر تسلی کی توان شد از این گلهای بندم دسته خوشتر
 شد از خط جلوه رویش دریا لا که گل با سبزه نورسته خوشتر
 بچشم اهل دانش از دو صد بیت بود یک مصرع برجسته خوشتر

به خوبان اعتمادی نیست شایق

با وعده و فانا بسته خوشتر

من اگر می یافتم باری در آن دربار بار کی بدوشم زندگی میشد چنین یکبار بار
 می فتد بالای چشمت مردم آن زلف سیاه دور کن بهر خدا از پیش این بیمار بار
 میبرد از دل قرار آن چادر سیماب گون میزند بر جانم آن پیراهن گلنار نار
 هریکی را میدهد بازی برنگ دیگری در حقیقت نیست با کس آن بت عیار بار

همچو طفلان میشود زاهد بجوی شیر مست
عاشقان را انتظار از دولت دیدار دار
اوج قصر معرفت بی نربان افتاد اس
از ره منصور زودای مدعی بسر دار دار
عالم و عامی نمیسازند با هم تا ابد
کی بجاهل میتوان شد آدم هشیار یار

تا مراد و سرش با خود بگرداند مدام

میدوانم بعد از این شایق با آن دستار تار

ایشوخ اداهای تو شیرین شده بسیار
از سخری لب حرف تورنگین شده بسیار
از خنجر مؤگان بکف چشم تونرسم
بدمست چون آن عربده آئین شده بسیار
بامن سخنی گوی مبادا که بچسپند
امروز که لبهای توشیرین شده بسیار
ماخون دل ولخت جگر فرش نمودیم
در خانه اغیار که قالین شده بسیار
در هر خم زلف تو دل افزون ز شمار است
چون چینی فخفور که در چین شده بسیار
امروز نباشد ز چه رو خاطر من شاد
چشمه که باین دلشده خوشبین شده بسیار

در زلف تو من خوب رساندم دل خود را

این مصرع شوخی است که تضمین شده بسیار

ای فدای جلوه رخسار گلگونت بهار
ای اسیر قامت رعنا ی موزونت بهار
از حریم ناز در گلشن خرام ایشاخ گل
تا شود سرگشته و بیتاب مفتونت بهار
یک سرخرلیلی وش من گر خرامی در چمن
تا قیامت میشود چون بیدمجنونت بهار
تا نمودی خود کشی ای بلبل حسرت نوا
پنجه گل راحنائی ساخت ازخونت بهار
گر نیفتادی بفکر قامت موزون او
از چه رو آخر بلند افتاده مضمونت بهار
اینقدر ریخت سبز خود چه مینازی دگر
کز خزان صد گوشمالی داده گردونت بهار
زاهد باطن نداری ظاهر آرائی چه سود
از درون تا کی خزان و چند بیرونت بهار

فصل گل شایق توهم از خانه بیرون شوی به باغ

میدهد مردم نشان از صنع بیچونت بهار

کی شود صبح تجلی از رخ دلدار در
تا بنام در ره آن غیرت گلزار زر
میخری پیوسته چون گلهای رنگین از چمن
این دل صد پاره را هم ای گل بیخار خر
نی ببیند سوی خودنی حرف مردم بشنود
چشم زاهد گشته کورو گوش آن مکار کر
نیست تنها قاضی از ناگفتنیها شرمسار
محتسب هم میشود از بحث این گفتار تر
خوانده ام در ماده و فصل کتاب اعتبار
نیست مردی بار خود بردوش کس انداختن
نیست مردی بار خود بردوش کس انداختن
کس بزور از سوزن بی دفعه خود نگذرد
همچو گل آورجیب خود رین بازار زر

بسکه آسان است شایق خون مردم ریختن

میفرود شد در دکان خود کنون فرسار سر

ای بچرخ دلربائی چهره ات بدر منیر
ای بروی صفحه آفاق حسنت بی نظیر

میگذاری تا قدم در مجلس لیلی و شان
طائران گلشن فردوس راکشته است رشك
بی لب شیرین و رخسار صفا خیزی کسی
یاد آغوشش دماغ من پریشان میکند
پیش ماناصح چه بافی قصه های دغراش
از تصنع فطرت پاکست همچون آئینه
بر سرمیز فلان از خون مردم صد طعام
کشتی بشکسته و طوفان مدھش من بخواب
گر بر آورده است زاهد نام نیک از صومعه

میشود حیران رویت دیده برناو پیر
گشته تا مرغ دلم در حلقه زلفت اسیر
زهر میگردد بکامم گرچه باشد شهود شیر
کرده اند از عطر سنبل پیکرا و راخ میر
کن تمیز دستگاه بوریا را از حریر
نیست پنهان از کسی چیزی که دارم در ضمیر
صد شب غم را بروز آورده فاقه آن فقیر
رفتم از کف ای زبا افتاد گان رادستگیر
در خرابات است شایق هم به بدنامی شهیر

ردیف زا

باز به گلشن بیاب رخ گل بریز
سوخته را سوختن آب حیات است و بس
آئینه حسن اوست ای فلك ناسپاس
بارغم دوستان جام می دشمنان
مشهد بلبل رسید باد صبا زود شو
وضع تواضع خوشت با همه دارائیت
رابطه معنویت عاشق و معشوق را
تا نکند حرص و آزار تا ترا خام سوز

شانه بکا کل بزن نگهت سنبل بریز
آتش پروانه را بر سر بلبل بریز
قطره اشک مرا بر ورق گل بریز
آن به تحمل بکش این به تغافل بریز
ناله بکش گریه کن يك دوستدگل بریز
بر سر کشت غنا خاک تنزل بریز
از پر بلبل باین تخت حنا گل بریز
آتش تشویش را آب تو گل بریز

مستی چشم تو کشت شایق دلده را

بر سر تابوت او شیشه بنه مل بریز

بلبل بیا و باز قیامت چمن بساز
ای جامه دوز پیکر دلدار نازکست
بعد از وفات وصل بتان هم غنیمت است
پیوسته شاخ گل بکمان بسته میکند
نقاش گرتو صورت آئینه میکشی
دانم بخوی و بوی گل بیوفای خویش
ای شیخ نیست درد دل خوبان مروتی
ای بوت دوز پای دلارام نازک است

شیرین ترانه بدل کوهکن بساز
پیراهنش ز پرده چشمان من بساز
از برگ گل به بلبل شیدا کفن بساز
باین قد خمیده بیا و بمن بساز
در خلوت عدم بنشین و دهن بساز
قاصد مقام روز تو از خود سخن بساز
تا ساعت اخیر باین سوختن بساز
بوتی ز چرم آهوی دشت ختن بساز

بی مشورت بکشتن شایق مگیر تیغ

از دلبران شهر شیبی انجمن بساز

نکنند مرغ دلم از قفس آزاد هنوز
یخ نکرده بر او دل صیاد هنوز

میچکد خون زدم تیشه فرهاد هنوز
که نبودش خبر از سلی استاد هنوز
میکنند یاد وصالش دل ناشاد هنوز
نقش پرداز عدم خامه بهزاد هنوز
میکنند خاک جهان را بر سرم باد هنوز
بسترم بوی سر زلف تو میداد هنوز
که بگوشش نرسد ناله شمشاد هنوز
میکنند پاس حیا آهوی کهزاد هنوز
دست بردار نگردیده زبیداد هنوز

شایق از بسکه گذشته همه عمرم بقفس

پرسود از پرمن بالش صیاد هنوز

پیش مردم سرخ روی از تیغ جلادم بساز
زین قفس بهر خدایک لحظه آزادم بساز
ای محتب با اثر امروز فریادم بساز
کی پرو قیس ریفن عشق استادم بساز
هر کجا بینی زبا افتاده یادم بساز
سرمه چوبی ای طیب از شاخ شمشادم بساز
کلك دست مانی وارژنك و بهزادم بساز
یا مجاورای فلك بر قبر فرهادم بساز

یا چو شایق کن خلاص از قید وستم ای خدا

یا اسیر کاکل آن سرو آزادم بساز

پیش شمع روی خویان بایدم سوز و گداز
دلربای من بحسن پنجره و خود مناز
تا تورفتی سوی گلشن متفعل شد سروناز
در گلستان رویه بین روئیده نرگس از پیاز
دیده نرگس بود از شوق دیدار تو یاز
طاق ابرویت چو یاد آید مرا نذر غماز
گر نباشد اینقدر آخر زیان اودراز
همچو سرو آزاد باش باتهی دستی بساز

گرچه از خویان ندارد هیچکس چشم وفا

مهربان سازد بشایق خویرویان بی نیاز

با همه جور و جفای حسن میسازم هنوز
در هوای دامنی برخویش مینازم هنوز

قتل عاشق نشود تا به قیامت پامال
من خط بندگی آنروز بجانان دادم
گرچه صد جور و جفا وستم از وی دیدم
ما بدل صورتت آنروز کشیدیم که بود
با وجودیکه دلم آب شد از آتش غم
شب خیال تو کشیدم به برخویش و سحر
آنقدر شوکت زلف تو بلند افتاده
سر همچشمی چشم توندار دید خدا
گرچه پامال شد از فوج خطش دولت حسن

عید قریان است قربانت شوم شادم بساز
منهم ای صیادی پروای عیدم از چمن
بلکه بگذارد بیاس عید ما را پیش خود
خوب شیرین گفته ام در بیستون فرهاد را
لایق فرمان نازت گرنار دده ست من
گریه کرده کور شد چشم زیاد قامتش
نقش پرداز خیال گلرخان شد پیکرم
باشی جاد حرم ناز شیرینم بده

دلبران را ناز دادند و مرا عجز و نیاز
دود آه من برویت عاقبت گل میکند
راست گویم دلبر من دل شکستن خوب نیست
از پدر بهتر کسی فرزند پیدامی شود
سرو من یکره سوی بستان خرام از راه لطف
میشود محراب در چشم دهان ازدها
کی سر خود شمع میبازد میان انجمن
بهرز خود را مکن چون گل پریشان ای پسر

گرچه در چشم گل افتاده است گلبازم هنوز
بر سرکوی محبت رفت خاک من بیاد

تا ببردن هم نرفت از سر هوای قسامتی
میرسد از دل بگوش آواز شیرین کسی
گشته ام نرا د عشق اما چو میبینم ترا
دیگران پیوسته خواهند از خدا انجام نیک

ناله - من ساخت شایق مرغ و ماهی را کباب

بی اثر در گوش او می باشد آواز من هنوز

ایزخم دل آخر چه خندان شده باز
دل تنگ بود غنچه و لیل بغغان است
ای دل بخدا دیده ام امروز بشانه
از مابین گاهی دل در دانه خریدی
کی درس جفا رفته زیاد توستم گر
از روی خود اصلاح چو کردی خط کافر
ای سینه که باز است چنین دیده داغ
صاحب نظری کرده نگاهی بتو شاید

شایق ز کلام تو مجنون است هویدا

دیوانه آن نرگس فتان شده باز

کدامین گل بگشرد میرسدای باغبان امروز
رقیب از آتش حسرت چو قمری خاک بر سر کن
سرت گرده بود از ضعف دل را طاقت رفتن
برو ایدل با امید نگاهی بر سر راهی
بهر کس روشن است این حرف قربان سرت گرده
نشد چون از سید بختی بچشمت آشنای هرگز
اگر گل از هجوم گریه در چشمش نیافتاده

ندانم شمع رخسار که شایق دیده ام دیشب

که چون پروانه می باشد مرا آتش به جان امروز

کرده لب را بدشنام از چه آخر باز باز
گردارد سازشی ایدل بهمرای تو بخت
میشوم این بار خاکستر نشین چون فاخته
گرچه درد عشق را جز وصل جانان چاره نیست
یاب عاشق می کنی ای دلبر طناز باز
یک دوروزی در غمش با طالع ناساز ساز
کز کفم دل برده آن شوخ کبوتر باز باز
امشب ایدل در هوایش بانوای ساز ساز

گلرخان در بردن دل ها قیامت کرده اند

شد بهار و شایق ما میشود گل باز باز

جناب خواجه مشکلکش اغریب نواز
بدست لطف تو باشد مرا امید نجات
برس بداد من بیتوا غریب نواز
فتاده ام بدهان بلا غریب نواز

رہی بمنزل مقصود کسی توان بردن
یقین کہ میشوم از خویش نیز بیگانه
نه طاعت نه نماز و نه بندگی نه نیاز
اگر کنی دنگاهی به بنده جادارد
اگر تو خود نشوی ره نما غریب نواز
اگر شوم بسگت آشنا غریب نواز
به مفلسی شده ام مبتلا غریب نواز
کہ من فقیر و غریب شما غریب نواز
مکن برای خدانا امید شایق خود

کہ میکند بدرت التجا غریب نواز

یارب کہ بیسائی و بمن ناز کنی باز
باشد دل ای شوخ بیک لرزه کہ گفتند
دروصل شود زنده کنون مرده هجرت
ای دل بسگ اوشده، محرم و کفر است
صد بار هزار از فلک آزار کشیدی
درستن چشم تو دل غرقه خون است
تیغی بسمن بزن ای جوهر خوسی
رحم است به احوال من غمزده ایشوخ
جور و ستم تازه تر آغاز کنی باز
صحبت بر قیابان هنر باز کنی باز
مانند مسیحا توهم اعجاز کنی باز
گر شکوه توا ظالم ناساز کنی باز
آزاده درین باغ چه پرواز کنی باز
فریاد از آن لحظه کہ این ناز کنی باز
تا عاشق دل داده سرفراز کنی باز
باور تو اگر حرف شراندا ز کنی باز
باشایق بیدل ستم آغاز نمودی

تا خوش بسر اول غماز کنی باز

گرچه ای گل بیوفائی میکنم بوبت هنوز
با وجود آنکہ دورم ساختی زان آستان
گرچه خاکستر نشینم ساخته چون فاخته
گرچه بیداد مراد رکاسه، سرآباد
منکر قتل چسان خواهی شدای بیدادگر
برق حسنت خرمن صبر و قرارم سوخته
پاره پاره شد دل چون شانہ ازدست ولی
گرچه پیرم آرزو دارم کہ بگذارم شبی
تلخ کامیهای خود پیشست غمی آرم بلب
میشوم بیخود ز عطر سنبیل موبت هنوز
میکشم در چشم خود خاک سرکوبت هنوز
میدهم جان در هوای سرود لجوبت هنوز
خاک میگرم به پیش چشم جادوبت هنوز
بوی خون می آید از شمشیر ابوبت هنوز
این سخن ثابت بود از گرمی روبت هنوز
رشته، جانم بود در تارگیسویت هنوز
ماه بیمهرم سر خود را بزانبوت هنوز
مینمایم احتیاط از تندی خوبت هنوز
تانه پنداری کہ پیری بیدماغم ساخته

شایق دشنام از لعل سخنگوبت هنوز

رفتی رنایدہ چشم من سراپایت هنوز
ساعتی بنشین خدارای نشاط اندوز دل
گرچه می آرد زمانہ سال چندین ماهر و
بر فلک هر چند میباشد دماغ آفتان
جان فدای قامت ای سادہ روی جامگرد
سالها گل میکند از تربتم برگ حنا
دل تسلی ناشده از روی زیبایت هنوز
چشم من کی بسته احرام قشایبت هنوز
هیچکس نگرفته ای شیرین ادا جایت هنوز
ذره، نسبت ندارد هم بسیمایت هنوز
حق آزادی ندارد سرور عنایت هنوز
بوسه میگیرم باین رنگ از کف پایت هنوز

از سرم سودای عشقت کم چسان خواهد شدن
ای تنزه بارگاه بینشانی آستان
رویا فزونی بود چون دلبریهایت هنوز
کس بدیرو کعبه ننموده است پیدایت هنوز
رفته از خود عالمی شایق بصرای جنون

پای از محمل برون تنهاده لیلایت هنوز

باز آمد آن مه عاشق کش زاهد نواز
محتسب در می کده يك ماه بابائی کند
پای ساقی میشود کوتاه زیم میکششان
کی توان ماه مبارک بست دست شوق من
هر که ماه روزه ارد می بمن بادام دام
بر سر خر محتسب بیرونم از میخانه ساخت
تا چگونه بر سر آید ماه بی معشوق و می
من ندارم طاقبت بارگران روزه را
کی نمودم جزمعاصی طاعتی در عمر خود
چون هلال روزه دیدی دیده بند از عیب خلق
تندی خوی تو بروی تلخ باشد ای غنی

مر کسی در بزم نازش جا برنگی یافته

شایق از لطف سخن ساقی بی مطرب بساز

ردیف سین

سجده در قبله ابرویتو میزبید و بس
دل مارا مشکین آئینه جلوه تست
گردش دیدن ورم خوردن و وحشی بودن
در نظر خورده و دیده خود نکشودم
عطر گل چیست بگونگهت سنبل چه بلا

عشوه و ناز و آوازه و رستم لطف و گرم

همه شایق به پروری تو میزبید و بس

بیاهی سازی سرباشه خوس
فلک بیجامریزان آب چشمم
شکسته گرسرودستی چه پروا
چها خوردیم تا کوتی شد آباد
شفابخانه شفاهی داشت نامی
به قرض و وام این فیشن چه لازم
ز گلهادامنت پرباشه خوس
اگر دریاغ با پرباشه خوس
گه سرویس هر قدر پرباشه خوس
همه رنگش ز جاغریاشه خوس
دوادکان تا کرباشه خوس
لباست گرجلنبرباشه خوس

نه چسپد ریگ هادر جاده هرگز سرش یالاک یاگرباشه خویش
 باین لاری توقف بود توقیف سفریاری باشترباشه خویش
 پریده پرده، گوشم زغوغا به بزم ساز سرسرباشه خویش
 به بزم نکته سنجان زمانه
 چوشایق گرلر لرباشه خویش

ردیف شین

باز افتادم جدا از یاری پروای خویش باز خوشنهامی خورم جای شراب وصل او
 باز دنیا بر سرم از جور هجران کربلاست باز می بینم بحسرت جانب خوبان شهر
 باز چون قمری فغانها میزنم در هر چمن باز دور از روی او بینم بسوی آفتاب
 باز دور از روی او بینم بسوی آفتاب باز بزم غیر گشته جای او خاکم بسر
 باز بنویسد نوازش نامه ها به سر رقیب باز نفرستد بمن فرمان ناز انشای خویش
 باز افتاده گریبانم بدست روزگار

باز شایق میکشم در دامن غم پای خویش

تا طبع نازک او گشت آشنای ریزش از دیده خون چکید و شد میتلای ریزش
 آخر رساند خود را در سینه صفایت مارا بخون تشناده بخت رسای ریزش
 کی تاب درد دارد آنشاخ گل خدارا در پای او بریزد خونم بجای ریزش
 مارا عرق مفید است ای ساقی گل اندام در نسخه حریفان دیدم دوی ریزش
 ساقی بریز جامی در حلق تشنه کمان کز یاده نیست خوشتر چیزی برای ریزش
 تاریخ تیغ ابرو خون شهید چشمت از دل بگوش آید هر دم صدای ریزش
 تیغ دعا گرفتم در دست خویش جانا کز بیکر لطیف شد قطع پای ریزش
 شاید که آن برود و بشوید بسیار دیده باشد مانیز بوسه گیرم از دست و پای ریزش
 با صدمم و دعایش دور از بر تو کردم مارا گرفته اکنون آه و ثنای ریزش

آن سینه و گلور اصدبار بوسه کرده

شاید بلند باشد شایق هوای ریزش

مهرس از دل بر من و سامان و تمکینش به تلخی کشت چون فرهاد مارا لعل شیرینش
 اگر باشد چنین حیران روی خویشان دامن یقین دارم که آخر میکند آئینه خود بهینش
 ز خواب مرگ فرهادستم کش بر نمیخیزد نمیدانم که گفت افساناه شیرین بهالپنش
 ندارد قامت برجسته او مصرع دیگر قیامت معنی نزدیک میباشد به تضمینش
 چه شد گرد عوی خون مرا پامال کرد اینجا به حشر شاهد قسولم بود دست نگارینش

دل امشب رفته از خود در خیال زلف مشکینی
گدادر خانه منعم چنان برخویش میلرزد
روا باشد اگر شد تازه داغ دیرینش
که گوئی پاره پاره مینماید شیر قالینش
نمیدانم چرا شایق نشد خیاط و شاعر شد

که عشق جامه زبان است دائم مذهب و دینش
کوهکن لاف و فا چون زده باد لبر خویش
چکند گرنزد تیشه غم بر سر خویش
تابه بتخانه وحدت شده ام سجده گزین
میتراشم بت معبود خود از پیکر خویش
داده ابروی ترایاد چو شمشیر عین
جاش کنم جاش کنون بر سر خویش
چشم و ابروی تو کرده است مراباده پرست
میزیم پهلوی محراب دگر ساغر خویش
شب بیاد سر زلف تو شدم خواب و سحر
یکچمن سنبیل تر یافتم از ستر خویش
از چه بدنسام کنی دختر زبامستان
محتسب در بغل شیخ ببین دختر خویش
شمعت استاده و از سوختن میسوزد
چیست پروای تو پروانه ز خاک ستر خویش
نگذرد هیچکس از در میخانه سوار
محتسب زود فرود آی دگر از خر خویش
نروم از سر کویش بخدا جای دگر
گرچه صدبار مراد داده جواب از در خویش
شاخ گل راهمه مردم بگذارند در آب
میکنم جای تو آینده بچشم تر خویش
نسبت آن چو میوسی کمر تست بیسی

شایقت دوست از آن داشت تن لاغر خویش

گرشبی در کف پای تو گذارم سر خویش
نکنم بسال همارا بخدا افسر خویش
ای که گشته هدف ناوک نازت دل من
مکن آلوده بخون دگران خنجر خویش
تاقیامت نشوی درد دل شیرین شیرین
کوهکن تیشه بیجای مزین بر سر خویش
ساقی گلرخ و مهتاب صفا داده ناب
تابکی جامه تقوی نکشم از بر خویش
کافر مگر نکنم سیسحه بزنا رسد دل
گریه بتخانه به بینم بت سیمین بر خویش
چشم مست تو دل خو نشده رابره بناز
باز در میکده انداخته ام ساغر خویش
از در گوش کسی طالع مارا در سباب
که بخور بشیر سانیدیم کنون اختر خویش
تاکی از حسرت خال سیه ات گریه کنم
مده ایشوخ بآب اینهمه مشک تر خویش
ناله خیزد چونی ازهرین مویم بخدا
هر کجا یاد کنم شوخ ستم پرور خویش

سالها خاک درت رفته پژگان شایق

ای شهء حسن جوابش منمای از در خویش

خوردم بجای باده گلرنگ خون خویش
افزون بدست خویش نمودم جنون خویش
سرو قدت ستون دل من نشد چه سود
کندم اگرچه نقش تودریستون خویش
کس راز نسکه دیده ندارم بیار خود
پیوسته میروم بدرا و بدون خویش
رفتگی بسوی باغ و مه آسمان ز شوق
فرش تو ساخت چادر سیماب گون خویش
شاید باین وسیله ز تم بوسه دست او
تره میکنم حنای کمی رابخون خویش
واعظ کجا ز قامت اودل توان گرفت
برما مخوان برای قیامت فسون خویش

بانیک ویدز ساده گی ویاطن صفا گویم بشکل آئینه رازدرون خویش

شایق سگش ز صحبت من عار میکند

دارم فغان و ناله زیخت زیون خویش

کج مینهم بناز جوزلفت کلاه خویش	تاسوده ام بیای توری سیاه خویش
شرمنده ام به پیش کریم از گناه خویش	عصیان بقدر رحمت عامش نکرده ام
آرم بزیر سایه فضلش پناه خویش	روزی که جان گداز بود آفتاب او
دادم زبسم که سر بهوای تو آه خویش	ابر عنایتی شد و یاران رحمتی
زاهد بیای و توبه کن از رسم و راه خویش	امروز خرم است دل پیر میفروش
می افکنم بچرخ زشادی کلاه خویش	باشد اگر مراد دل گرمی چو آفتاب
کشتی بصورتیکه ندانم گناه خویش	ای دلربای سنگدل بیوفامرا
کز یاده سرخ ساخته چشم سیاه خویش	امروز حرف کشتن ماسبز میشود

شایق مگر ز لطف به بیند بسوی من

سرمانده ام چوسگ بدر پادشاه خویش

من جای باده اشک بریزم به جام خویش	ساقی بکس نمیدهد امشب می از غرور
آخز دیم سکه دولت بنام خویش	کندم به نقش پای کسی حرف بندگی
گریزبان اوندی ذکر نام خویش	کس را مجال حمد و ثنایت کجای بود
یکدم ز خویش هم نشنیدی پیام خویش	دل میدهد بهر طپشت مزده فنا
آخر چرا چرانشناسی مقام خویش	آنجاکه میبری تو بسوزد پرفلک
آن ماهر و چورفت بیالای بام خویش	مردم همه گمان شب قدر کرده اند

کی حرف تلخ میزدش آن شوخ تندخوی

گرمیشناخت شایق شیرین کلام خویش

بگوئید از سر قتلم چرا بر گشته مژگانش	تغافل گرفی آمد پسند چشم فتانیش
مگر نشنیده توصیف لب لعل سخندانیش	چرا از تنگ ظرفی غنچه مینازد برنگ خود
اگر شمشاد بیند در چمن سرو خرامانش	خجل گردد بسی ای باغبان از راستی مگذر
به محشر هم نمیخیزد شهید تیر مژگانش	بخون ریزی زبس تیز است شوخ نامسلمانم
که ناگیرم باین تقریب روزی طرف دامانش	از آن خار مغیلان رسته است از تربتم یاران

اگر زاهد بدست آرد ز چوب تاج مساوی

چو شایق عزتی پیدا شود در بزم مستانش

چرا از خط زره پوشیده آخرا بنچنین رویش	نمیترسد گراز خونریزی شمشیر ابرویش
دو عالم را پریشان میکند تارگی سوسیش	عرقچین گریزون آرد ز سر شوخ کمر مویش
صنوبر گریه بیند سرو خوش رفتار دلجویش	ز گلشن می رود بیرون چو آب جوی از خجلت
نمیگردد چسان آئینه آب از دیدن رویش	گل اندامیکه پاک و صاف خورشید است حیرانم

ترش روئی نکردم درغم آن لبشکرهرگز اگرچه کام عیشم تلخ شد از تندى خویش

دل هرکس به آن پیوست از یادش رود شایق

از آن پیوسته گویم طاق نسیان است مژگانش

اگر خورشید بیند صبحدم رخسار ز بیایش	بقتل خویش خنجر می برآرد از قشایش
بخون غلطداگر دارد سر آزار مایار ب	حنای رنگ میبوسد چرا هر دم کف پایش
شهیدم کرده شوخ جلوه رنگینی ستم کیشی	که گر عالم بخون غلطد نباشد هیچ پروایش
نمیدانم چرا مجنون بیابان مرگ صحر باشد	غی آمدم گر خوش سایه دیوار لیلایش
مپرس از دلبر شیرین ادای تند خو یمن	که اوقاتم بسی تلخ است از لعل شکر خایش
نکرده چشم او گرتوبه از خونریزی مردم	چرا برگشته از قتل چنین مژگان گیرایش
بت من از سرکویت دل بیمدا اکنون	اگر عزم سفر دارد الهی بشکند پایش

بلندی های مضمونم دوبالا میشود شایق

اگر تضمین نمایم مصرع موزون بالا ییش

به محض دیدن از آن گشته ام گرفتارش	که سحر کرده مرا چشم مردم آزارش
شهید خنجر او را از آن شناخته اند	که داشت مردمك دیده عکس رخسارش
بدل یائی پاریس حسن جائی نیست	مگر که جنس وفا کم بوده بازارش
بقاصد از چه دهم نامه را که میترسم	رخش ببیند و گردد چو من گرفتارش
چگونه صرف نظر میتوان ز رخسارش	که بسته اند دل ماهه پیسج دستارش
وفاوراستی و اتفاق و رسم کرم	درین زمانه سفر کرده اند هر چارش
کنون که دختر ز پیر شد بیخانه ما	شده است محتسب ساده دل طلبگارش

ز حال شایق دلخسته میشود واقف

کسی که سنگدل و بی وفا بود یارش

تاکی از نام پدر تاج زنی بر سر خویش	باش از حسن عمل خود پدر و مادر خویش
خوشترا ز اطلس و دیبای کسانش بشمر	کهنه کز آبله دست کنی در بر خویش
نروی تا بدر هر کس و ناکس روزی	سائل مفلس و محتاج مران از در خویش
معنی دین و دیانت بخدا چیزی نیست	غیر همدردی و امداد به هم دیگر خویش
کی خلاصت کند از کشمکش روز جزا	اینهمه تکیه که داری توبه سیم و زر خویش
باهمه لطف و کرم کن بروت پیش آی	تا کشتی شاهد مقصود تو هم در بر خویش
داده از بسکه ز افلاس فشارم گردون	میکنم کوچه غلط از همه تا دلبر خویش
حرف دانش نزن هیچ به بزم جهلا	پیش کوران نسری آب رخ گوهر خویش

واعظی نیست بوضع تو مناسب شایق

همه واقف شده امروز ز خیرش خویش

ای مشیت خاک واقف اکرام خویش باش	در کوشش گرفتن انعام خویش باش
درش جهت بغیر تو کس نیست زینهار	دل داده و اسیر و دلارام خویش باش

خواهی شوی خلاص ز سرچنگ روزگار
از رشك غير نيست بترداغ انتظار
تا چون نگين عزيز چشم جهان شوی
پرواز فکرت تو بگردون غيرسد
آغاز تو اگر چه مقدر بود ولی
ای آنکه لاف دانش وجود سخا زنی
مرغ رمیدهء شکن دام خویش باش
در بزم یار قاصد پیغام خویش باش
نام همه بر آورو گم نام خویش باش
در حیرت صفای درو یام خویش باش
در ماتم حوادث انجام خویش باش
کام جهان بر آورو ناکام خویش باش

آهوی چشم او چون گشته است رام تو

شایق که گفت طالب آرام خویش باش

باز به گلشن بیاساغر گلگون بکش
يك دوسه رطل گران لطف کن اینوجوان
بر سرفرش چمن غنچهء گل در بخن
از غم سرور و ان فاخته گسان را بران
ملك دلم را گرفت قوح غم روزگار
تا که شود جلوه گر صبح جزا در نظر
عمر غنیمت شمر هم بسده وهم بخسور
حرص کم از کم شوی تا خوش و بیغم شوی
نیست اثر در کلام رفته نمک از طعام
گل بسرخویش زن از جگر دم خون بکش
قصهء لیلی بخوان ناله مجنون بکش
باش در آغوش من جوهر آفتابون بکش
پیراهن ناز را زان قدموزون بکش
لشکر مژگان خویش باز بشب خون بکش
از سختت سینه راند کی بیرون بکش
از دل امساك پر دولت قمارون بکش
هر قدر آدم شوی کلفت گردون بکش
عمر سخن شد مقام خامه زمضمون بکش
بندهء نعمت شوی اهل دول سجده کن

شایق صحبت شوی ناز قلاطون بکش

بگوئید ابعزیزان از زیان من به استادش
معلم زاچه رودست نگارم لاله گون کرده
بدور حسن اواز بسکه منظور نظر هاشد
برویش خال خال آثار خط پیدا شده اکنون
اگر مشتاق دیدارت بالطافی غمی از د
نمیدانم چرا بیرون شد از گلشن سبک بلبل
صدای آفرین از بیستون بالا بود هر دم
چو خون اوحنای دست قاتل میشود یاران

صنوبر می پردیک نیزه بالا از زمین شایق

بگلشن گریه بیند قامت چون سرو آزادش

نمیدانم چه ایماه دیده باز از چشم فتانش
الهی خاک کردم بر سر راه نگار افتم
نموده بسکه طوفان در صفائیهای گل رویت
غبار خاطر آئینه رخسارم شود ورنه
که برگشت اینچنین از سینهء ماروی مژگانش
مگر گیرد غبارم گاه گاهی طرف دامانش
عرق هم مانده است ایشوخ چون آئینه حیرانش
برنگ سبزه کردم تر زیان از خط ریحانش

چو گل در سینه من داغ حسرت تازه میسازد
ز سیراین گلستان چیده ام دامن ولی ترسم
ندانم وصف آن بالا ولیك اینقدر دانم
ز حرف راست گاهی کج مبرای باغبان آخر
چنین کزیک تبسم شورا فکنده است در عالم

صراحی نیز چون شایق دل خونین ببرد

از آن پیوسته باشد آبرو بزم مستانش

دلم رابرده چون روی نکویش	نشالم از چه رو آخر ز خویش
ندانم مدعایت چیست ایدل	که هر شب میبری مارابه کویش
زمین و آسمان فرق است بساهم	کجا خورشید می ماند برویش
لبش بسیار شیرین است ایدل	مگر افتاده قدری تند خویش
غمیدانم کز ادیده است سنبل	که گل میریزد از هراتار مویش
چرا آن غنچه لب از من خورد خار	نگفتم هیچ گاهی گل برویش
ز شرم چهره او می شوی آب	مشو آئینه هرگز رویه رویش
دلم در کوی او خون گشت و شد خاک	چرا بیهوده دارم جستجویش

بگو آن بیوفارا شایق مرد

چو مکتوبم بری قاصد بسویش

بنی دارم که باشد یوسف مصری گرفتارش	دو عالم چون زلیخا جان بکف هرسو بیازارش
یدبیسضای موسی خیره از انگشت رنگینش	لب جان بخش عیسی نکته سنج شوق گفتارش
مهرس از دلفریبهای بلقیسی که من دارم	سلیمان میدهد تخت و نگین خود بدیدارش
اگر در خواب بیند روی او را پیر کنعانی	فروشد یوسف خود را و می گردد خریدارش
کجا در دامن نازش رسد مشمت غبار من	که پس مانده است جبریل از براق برق رفتارش

کسی کز ناله ناقوس دل بیخود شود شایق

بدیر عشق بازان قیمت افتاده است ز نازش

تا چون خناری ختم در قدمش خون خویش	روکش من ساخته جامه گلگون خویش
اهل محبت همه رقص کنند از نشاط	لیلی اگر بگذرد بر سرمجنون خویش
چشم فرنگی نگاه از مژه های سیاه	خنجر کین می زند بر دل مفتون خویش
یک شب ماهتاب کو آن گل سیر آب کو	تا بکشم در برش چون دل پر خون خویش
حیف بدرس و فاصفر بود نمره ات	ورنه شدی کامیاب در همه مضمون خویش
دست درازی کنم از چه به آن مار زلف	نیست مرا اعتبار تا که با فسون خویش
منت گردون دون بر سر من کم نهاد	شاگردم و بنده طالع واژون خویش
سروسبک می شود در نظر فاخته	گر بنمائی با وقامت موزون خویش

از دل شایق خبر نیستی ای سیمبر

مفتی مسازش دگر اینهمه ممنون خویش

ابطال حقیقت اسرار گنج بخش
از یک نگاه لطف رساند تر ابحق
نقد نیاز گرتو بیاری بجیب خویش
معلوم شد به خواجه هندالولی شبی
گویند حضرت شده بغداد گفته اند
شایق من ستمزده روسیاه نیز

گشتم مشرف درود یوار گنج بخش

شوخ شیرین لب من در پی بیداد مباح
قوت از خون دل خویش کن ای مرغ اسیر
طائر گلشن بیرنگ تقدس بودی
از من غمزه این نانه به صیاد بگو
نکته دان سبق عشق بودم با هم غیب
نا امید از در مطلوب شود هر که ترا

گفت آرام دل شایق ناشاد مباح

نخواهم بگذرد باد صبا از گلشن کویش
بن درس شجاعت میدهد آهوی چشم او
اگر روشن بخون دل نسازم قشقه خود را
نه تنها زلف میمالد سر خود را بپای او
من آن شمع منور طینتم در زم ناز او
زند صد بوسه با منقار خود قمری ز مینیرا
بگوئید اینقدر باز اهد خشک از زبان من
بلا و ظالم و شوخ و ستمگار و جفا طینت
بن پیر محبت صلح کل ارشاد فرموده
سکندر بعد مردن از جبینش سازد آئینه

اگر شایق شبی ماند سر خود را بر آئینش

جان من از صحبت بیگانگان بیگانه باش
بولهوس بودن به کیش اهل مسلک نارواست
هست فرش بسور یا هم از نسی مژگان من
چون حیات بی ثبات نیست جز وهم خیال
هوش کن ژولیده مویان را بچشم کم مبین
زاهد سالوس تا چون خود سازد گمر همت

شایق دشت جنون و بیخود و مستانه باش

اگر دل داده بی یار باشد یکدم آرامش
بقانون محبت می بر آید حکم اعدامش

شکارافکن جوانی برده از کف صبر و هوش من
 ز نامحروم چسان گیرم سراغ او غمیدانم
 چه رنگین دیدم اغاز گلستان محبت را
 بزودی از سفر آفتاب شهر آشوب می آید
 درین اقلیم نازم شهر عشق خانه ویران را
 مرا کیفیت آنچشم میگون میکشد آخر
 بکار عشق بازی هر که دین و دل ز کف داده
 دگر از شایق بیدل سروسامان چه میجویی

که مصروف غم عشق تو باشد صبح تا شامش

ای بیوفای برای خند آب و قاریاش
 پیدانمیشود به جهان آشنای خوب
 هر کس بمقصدی بود امروز آشنا
 بیکارگی برای تو بسیار دغاست
 از حسن بی ثبات مشو غره ماه من
 خواهی که بر خوری ز جوانی و حسن خود
 خواهی که سرکشان جهان چاکرت شوند
 با صد نیاز زندهء پروردگار باش

هر صید نیست لایق دام توای جوان

از شایقت بگیرد دل و دلش کار باش

چه میپرسی تجلی های حسن دیده آرایش
 نه تنهاری و موی او بود از کف دل و دینم
 ز بحر شور چشمم آبیاری میشود دانم
 به گلگشت چمن رفت آن بهارستان زیبائی
 خوش از دریای اشک شور او شیرین نشد هرگز
 بیای خلد از صحرای محشر کی رود مجنون
 کسی جنس محبت را چه لازم که مخر گرد
 اگر سیب جابود فکر من آواره جادارد
 به جستجوی جانانی که عمری دریدم بودم
 در عالم میخورد شایق بفرقم دور هر ساعت

چومی آید به خاطر گردش چشمان شهلایش

در گلستان یکسحر پس کن نقاب از روی خویش
 نیست شاید به خبر از ناخن گلگون او
 در تفکر عالم دیگر تماشا می کنم
 میدهد سرو صنوبر را قیامت هانشان
 تا ننازد اینقدر گل بر رخ نیکوی خویش
 ماه نویسیار میگیرد بلند بروی خویش
 دیده ام روی تو در آئینهء زانوی خویش
 گر شود واقف بت من از قد و لجوی خویش

رونداد اصلاً رقیب سفله رادرزم خود
 میشود بر خود گرفتار عاقبت آن سیمبر
 جان من قربان مژگانها و چشم مست او
 هرنفس دست نوازش بر سر او میکشد
 خوب می بینم از این رود لب بردخوی خویش
 گرد آئینه باین صورت به بیند روی خویش
 در میان پنجره جاداده است آهوی خویش
 بسکه دارد دوست آن جان لطافت موی خویش

شایق آن خال سیاه پشت لب رابنده ام

پهلوی آب بقاجا داده است هندوی خویش

ردیف لام

ای بنامت مطلع دیوان دل	یادرویت مذهب و ایمان دل
بی مه روی جهان آرای تو	میرسد هر شب بچرخ افغان دل
در حقیقت عاشق و معشوق اوست	دین و دنیا را کنم قربان دل
آنکه عالم در سراغش میدود	جای دارد در سرابستان دل
زیر فرمانش بود کون و مکان	جان فدای عظمت سلطان دل
این زمین باشد غباری بردش	آسمان يك نقطه میدان دل
غیر صاحب دل نمیداند کسی	قیمت دل عزت دل شان دل
گریبان سامانه آتی ماه من	میبری از کف سرو سامان دل
ای طبیب مهربان زحمت مکش	درد عشق او بود درمان دل

عمرها شد منزل سلطان عشق

گشته شایق خانه ویران دل

گریگوش اورسد فریاد دل	میدهد یکروز آخر داد دل
کی فریب دام دیگر میخورد	چشم مست او بود صیاد دل
آخر ایشیرین ادا از دوریت	تیشه بر سر میزند فرهاد دل
ریخت از تیغ جفا خون مرا	آن ستم آماده جلاد دل
اینقدر هادلهی باغیر چیست	کنده ای بی وفا بنیاد دل
ای پر ریزانگاه ناز باز	شاد کردی خاطر ناشاد دل
سرحد چشم خک شد بعد ازین	منزل خود کن جلال آباد دل
از که درس بی نیازی خوانده	گرمی باشی تو خود استاد دل

گر شود شایق بمن دل آشنا

میکنم از خویش هم ایجاد دل

اگر بشکسته پیمان تغافل	گرفته دل بتاوان تغافل
بجز چشم توای جان تغافل	که می باشد سخندان تغافل
مرا کشتی الهی زنده باشی	بحکم ناز و فرمان تغافل
چه میگوید جواب من بمحشر	اگر گیرم گریبان تغافل

سروکاری بنازو عشوه ام نیست	که دست ماودامان تغافل
مراد و رسرت گردان که هستم	شهید ناز و قربان تغافل
چرا آن بیوفادرس نگاهی	نخوانده است از دبستان تغافل
برای کشتنم سوگند خورداست	ستمگرم بقرآن تغافل
چه دارد جز گل داغ تنها	سرت گردم گلستان تغافل
نگاهی سوی من انداز و زرشك	خدا را تازه کن جان تغافل

ندارد گوشه چشمی بشایق

الهی بشکندشان تغافل

بیالهی رحم کن بر حال دل	شد پریشان در غمش احوال دل
آن قیامت جلوه یارب در کجاست	عمرها شد میدوم دنبال دل
ره ندارد در حریمش جبرئیل	نامه او بسته ام در بال دل
منشی چرخ برین آگاه نیست	از حساب روز و ماه و سال دل
تا برو زحشر نتوان یافتن	آرزو و مقصود و آمال دل
گریباید بر سر بازار ناز	هر دو عالم میشود پامال دل
شدا سیر قامت بر جسته	از خدا خواهم بلند اقبال دل
میشود حاصل مرادش ماه من	مصرع زلف تو آمد و سال دل
آن جوان نکته دان مکتبی	سخت قابل گشته در فبال دل

محرم راز محبت نیست کس

با که میگوئی تو شایق حال دل

چهار کردی فرمان تغافل	الهی بشکند شان تغافل
چه ناز است اینچه استغنا چه تمکین	که ما را کشته آن جان تغافل
بن يك گوشه چشمی خدا را	نمیگردد کم از شان تغافل
سخن گفتی سرت نازم با غیار	شکستی عهد و پیمان تغافل
بدشنامی اگر یادم نماید	شوم ممنون احسان تغافل
چو کام حاصل از لعلت نگردید	من و ناکامی ایجان تغافل
سروکاری ندارم با تو ای گل	کنون گیرم گریبان تغافل

نمی بیند بسوی شایق خود

بحکم ناز و فرمان تغافل

ای ز زلف تو مشک ناب خجل	شده از نرگست شراب خجل
پیش ابروی تو هلال به شرم	شده ز رخسارت آفتاب خجل
پیش و تو منفعل شمشاد	از گل روی تو گلاب خجل
بسکه باریدم اشك در غم او	شده از چشم من سحاب خجل
بوسه بر پای او زنده کردم	گشتم از طالع رکاب خجل

گربروی کتابیش بیسند میشود پیش او کتاب خجل
یارب آن ماه مهربان گردان که نگردم زانتخاب خجل
شایق اورا نوشته ام بیبک

هستم اکنون از این خطاب خجل

ز ماتا برده آن بالا بلادل تو گوئی شد گرفتاری لادل
شده تلخ از غم او کام عیشم چرا دادم به آن شیرین ادا دل
غموده ببقارم همچو سیم آب به آن سیمین بدن دادم چرا دل
به جز جور و جفا چیزی نکرده ز من برده است آن بیوفادل
نیفتد بیدلان راتاقیامت بدست خوریویان ایخدا دل
مجدول از من دل داده دیگر که برده از کفم آن دلریادل
ندانستم که بی انصاف بودی میان دلبران دادم ترادل
کسی جز تو نخواهد بردش از من نمیباشد چنین بیدست و پا دل
چنین از ناوکت سوراخ سوراخ چه سازد با تو کافر ما چرا دل

نمیباشد گناه دیده شایق

بود دایم بلای جان مادل

به گلشن گر کنی آشفته کاکل شود چون من پریشان توسنبل
توای غنچه دهن رفتی به گلشن به پیش عارضت شرمنده شد گل
نگاهی گاه گاهی سوی ما کن ندارم بعد از این تاب تغافل
صراحی گردن من پیش چشمست ز خجلت میپرد رنگ ار رخ مل
بیای بت خدارا پیش بنده ندارم در غم هجرت تحمل
به پیش گل چسان جرات نماید مرا حیوان نمود افغان بلبل
کسی اکنون نمیگوید که خاکم کند از تربت او این سخن گل
چواز کوشش نشد کامم میسر گرفتم باز دامن تو گل

بگوازمی پرستی توبه شایق

که میگوید صراحی نیز قلقل

میدهی اغیار را ظالم بدست خویش گل از فراق آورده چشم عاشق دلریش گل
بازروزی خواهد آمدای بهار دلبری تا غایم دسته دسته در حضورت پیش گل
پند پند از باغ بیرون میکند در کیش خود باغبان ظالم بیمهر کافر کیش گل
اینقدرای بوالهوس سوبش چه بینی تیز تیز میخورد بسیار خار از عنده لب خویش گل
میکند رویه بازی فاخته در پیش سرو میشود با بلبل بیچاره گرگ و میش گل

داغهای سینه شایق تماشا کردنی است

کن قبول خاطر نازت ازین درویش گل

اغیار را به بیند تا کی بیار بلبل خواهد شد از گلستان آخر فرار بلبل

گل چیدن از مروت دوارست در گلستان
يك برگ هم ندارد پروای جور گلرا
گر آتش محبت باشد چنین بجانش
بهر خدام گیرید دردست خویش گلرا
فصل گل و خموشی این رنگ در گلستان
از بسکه خویرویان عاشق نواز گشتند
بیند چشم حسرت از هر کنار لبیل
فریادمی نماید از دست خار لبیل
بر آشیان زندهم روزی شرار لبیل
ای دوستان به بینید شد بقرار لبیل
شاید که مرده باشد از انتظار لبیل
امروز دور يك گل باشد هزار لبیل

با چشم اشکبارم شایق بود نشاطی

دارد هوای دیگر با آبشار لبیل

ردیف میم

غلام حضرت عشقم به کردگار قسم
کنید قبضه شمشیر لوح تربت من
سرم چو سبحة به مسجد فروغی آید
دل ز دست تو باشد مدام غرقه بخون
به هیچ وجه تسلی نمی شود دل من
بسان کا کلت آشفته و پریشانم
مرا چو برگ حنا باطنی است خون آلود
قرار برده ز دل شوخ آتشین خونی
مروت از دل خویان امید نیست مرا
حدیث مردن من نقش گشته در دل او
نکرده است بیک عهد خود و فاهر گز
غبار کوی رسولم به چار یار قسم
شهید تیغ فراقم به ذالفقار قسم
هوای میکرده دارم به چشم یار قسم
بسرخی لب ای شوخ گلزار قسم
به دلربایی خویان روزگار قسم
به حلقه حلقه مروت به تار تار قسم
برنگ ناخن گلگون آن نگار قسم
به شعله خیزنی دلهای بیقرار قسم
به بیوفائی یاران این دیار قسم
مرا به سختی سنگ سرمزار قسم
اگر چه می خورد آن بیوفایار قسم

دگر به آتش غم شایق کباب مکن

ترا به سوزش دلهای داغدار قسم

چشمی که دارد از مژه خنجر به چنگ هم
برق محبت از همه آفاق ظاهر است
از من دگر چه می طلبی ای ستم شعار
می خانه گشت تابع قانون اقتصاد
رم میکند ز دیده دل میکندش کار
غرق عرق شدم ز خجالت شب حنا
خاموش در مقابل دشمن چو تیغ باش
بیمار منانده پیش خود اسباب جنگ هم
بی عشق آفریده نشد چوب و سنگ هم
جان رفت بر سر تونا موس و ننگ هم
کار شراب میسدمم اسر روز بنسنگ هم
چشم ترا غزال نویسم پلنگ هم
در خون من نمانده ز دست تورنگ هم
گرمیکشی صلاح بزنش چون تفنگ هم

شایق به بین که با همه نازک طبیعتی

شد آشنای یار رقیب دهنگ هم

چه عید است اینکه نی مردم نه طوف کوی او کردم
نه جان خویش را قربانی ابروی او کردم

مرنج از من خیال نرگس جادوی او کردم
دل آشفته راتابسته گیسوی او کردم
چو مجنون رفته رفته رام خود آهوی او کردم
ز خرد رستم خیال حلقه های موی او کردم
که پیش مؤمن و کافر فغان از خوی او کردم
که شب در خواب صحبت با سگان کوی او کردم

فردم چون صراحی سجده پیش جام می زاهد
سینه بخت و پریشان روزگارم ساخت سودایش
پس از عمری بمن چشمش نگاه آشنا کرده
بدستم باغبان یکدسته سنبل داد در گلشن
مپرس از جور و پیداد نگار فتنه جویم
کنون شیرزبان را هم غیدانم چورویاهی

به پشتم راحت دنیا و عقبی میدهد شایق

رخ امید خود را تابه زاری سوی او کردم

من چرا از یاده نوشیدن پشیمانی کنم	دعوی عقل و قیض آنگاه نادانی کنم
دل چو آئینه همان يك خانه دارد در ساط	در کجا پنهان دگر اسرار پنهانی کنم
دشمن خود را با حسان مینوازم چاره چیست	اواگر خرم میشود باید من انسانی کنم
عمر من بر باد شد در صحبت اهل هوس	چند روزی خدمت اشخاص روحانی کنم
عشق اگر توفیق بخشد این سرشوریده را	خاک درگاه جناب شاه جیلانی کنم

کرده ام چیزی که میباید نکردن بعد از این

آنچه می باید کنم شایق مسلمانی کنم

انتظار دیدن آن چشم جادو می کشم	بر بیاض دیده خود نقش آهو می کشم
میکنم بر صفحه دل نقش تصویر کسی	دست خود را نا امید از دامن او می کشم
مانی و بهزاد عصر خود شدم از فیض عشق	روزگاری شد که نقش آن پررو می کشم
زندگانی میکنم اکنون به یاد زلف او	بار صدرنج و مصیبت را بیک مو می کشم
گر کسی پرسد نشان کوی آن آرام جان	خامه میگیرم بدست و باغ مینو می کشم
سو ختم از يك نگاه لطف ممنونم نساخت	صد جفا و زحمت آن شوخ بدخو می کشم
تا نوازش نامه بفرستد آن نخل امید	امشب از دل تلگرامی جانب او می کشم
رهرو دشت جنون محکوم حکم کس مباد	پای خود را بعد ازین از زیر انو می کشم

نیست شایق چون دعای ما غریبان را اثر

آب میگردم ز شرم و دست پررو می کشم

بسودای غمت در گوشه ویرانه می سازم	به پاس خاطرت باز خود و بیگانه می سازم
چرا بر چاکهای سینه ام چون غنچه میخندی	برای کاکل مشکینت آخر شانه می سازم
به یاد چشم مست ساقی شیرین ادا بمن	کنون از شیشه دل ساغر و پیمان می سازم
بفرستم رخسار نگار آتشین خونی	شب غم بالش خود از پر پروانه می سازم
ز چشمت دیده ام کیفیکه گر شرحش توان دادن	جهان بر آبه يك دم شوخ من دیوانه می سازم
کدامین جلوه نیرنگ یارب برده از خویشم	که نی در کعبه خوش گردم نه بایتخانه می سازم
خدا را خانقاه خود بمن به فروش ایزاهد	که آنجا از برای میکشان میخانه می سازم

بدل عمریست از گلهای داغ آرزو شایق

را. به دباش. ناز. گلخانه مساز.

از شوق چشم یار چو تصور میکشم
 اکنون که دریدر دل دیوانه گشته است
 کی میشود خلاص زمزگان اودلم
 هر جا که نقش خویش کشم در گلوی خود
 دامن مکش زدست من ای پیر می فروش
 هندوی آستانه سلطان چشتم
 چون آشاربی گل رویتو در چمن
 در شهر حسن دل ز کف ما گرفته است
 نقاش حسرت سر کویتو گشته ام

شایق هزار غوطه به بحر سخن زنم

تا گوهری برشته تحریر میکشم

چو زلفش حال خود ابرغی کردم چه میکردم
 برنگ آب رفت از دیده من آتشین خوئی
 بمن آورد قاصد از زبان یار پیغامی
 من دیوانه را چون برده از خود چشم مست او
 دل آواره را دادم به چنگ فوج مزگان
 همه از تیغ بیداد تو میترسند میدانم
 نه نوشیده است چون هرگز شراب ساغر وحدت
 ندارم تاب آتش خیزی صحرای محشر ارا

ز شوق دست بوس قاتل آخراستخوان خود

چو شایق دسته خنجر غی کردم چه میکرد

من کی ز مفلسی می گلرنگ میزنم
 گراز شراب عشق تو روزی شود مرا
 ترمیکنم بخون خود امشب حنای او
 از بس دلم ز جور و جفایش کباب شد
 شاید بداد من برسد زلف کافرش
 پایت اگر چو پشه بیوسم چه میشود
 دامن رقیب سفله بسی خار می خورد
 رسم مخابرات محبت جدا بود

شایق بخاک میکده کزیم محتسب

مینای باده را بسر سنگ میزنم

جانا طبیعت تو مکرد غی کنم
 یعنی که بوسه پای تو دیگر غی کنم
 حاصل شد از دهان و لب یار کام من
 دیگر حدیث چشمه کوثر غی کنم

از بهر جسم آب نریزم ز چشم خود
دنیاستانم و شرف خود ز کف دهم
از خادمان حضرت صدیق اکبرم
شرمنده ام به پیش توای معدن حیا
منکر ز آل و بیت نگردم بهیچ بیاب
از پیروان حضرت نعمان بدان مرا
دارم بشوکت شهء بغداد اعتقاد
شایق کریم مطلق خود را شناختم
هرگز گهر بخاک برابر نمیکنم
این جامه را بدل به جل خرم نمیکنم
انکار تیغ حضرت عمر نمیکنم
خاک در تو بوسه دلاور نمیکنم
من ترك احترام پیسمبر نمیکنم
انکار هر سه مذهب دیگر نمیکنم
هرگز فرویه پیش کسی سرف نمیکنم

من بوسه دست هیچ توانگر نمیکنم

گریه از یاد رخس در ماهتابی میکنم
طاق ابروی تو باشد قبله اهل نیاز
شد ز سرم روی او خورشید هم زیر عرق
دیدهء ما بیتوروزی جانب گل دیده است
کی براه عشق بازی کس بمقصد میرسد
چون نمیخواهم کسی بایار من هم گپ شود
چشم مستش برخ زیباست شایق دیدنی

باز در مهتاب سیر این شرابی میکنم

اگر سوی چمن گشتم اگر در انجمن رفتم
بجز شیرین نمیگویند مرغانش دیگر چیزی
پر و روئیکه عمری داغدار دیدنش بودم
ندانم نشه پرداز دهان کیست آهنگم
ز چین کاکل او نگهت فرودس من آید
بشهر حسن جز جور و جفا چیزی نمیباشد
چواخگر یار دوش کس نگشتم بعد مردن هم
صنم کیش و صمد جورا بهم ربط ازل باشد
جدازان شعله خور جا بدوق سوختن رفتم
بکوه بیستون روزی بیاد کوهکن رفتم
هزار افسوس شام وصل او از خویشتن رفتم
که عمری میشود از خود بسودای سخن رفتم
خطا باشد که پنداری پی مشک ختن رفتم
مکن عیبم چو انصاف و وفا گزین وطن رفتم
که از خاکستر خود کرده سامان کفن رفتم
از آنروگاه گاهی در حضور برهن رفتم
مپرس آب رهوای راحت آباد عدم از من

که چون شایق در آنجا هم بفکر آن دهن رفتم

بیکی شوخ فرنگی نسب ایمان دارم
پیرم اما دل افسرده نباشد به برم
نیست آشفتگی بخت سیاهم امروز
برده از خویش مراقامت موزون کسی
من سودازده گرد قدم مجنونم
منکر فکر بلندم نتوان بود کسی
برخ او که مسلمانم و قرآن دارم
سینه آتشکدهء شوق جوانان دارم
کز ازل تاریخ آن زلف پریشان دارم
کی چو قمری هوس سیر گلستان دارم
سر مهء روشنی چشم غزالان دارم
عمر باشد که هوای قد جانان دارم

بی سبب نیست چنین دلکش و موزون سخنم
 دلبرمکتبی و شوخ و سغندان دارم
 بخدادرنظرم خوشتر از این بیستی نیست
 نقش ابروی تو سرمطلع دیوان دارم
 نه شود دوخته شایق بجز از تارنگاه

زخمهائی که از آن خنجر مرگان دارم

شد بهار و یاز تشویش جهان کم میکنم
 از می رنگین علاج غصه و غم میکنم
 دولت جاوید باشد در حضور پیرجام
 میکنم در حلقه اوقصه جم میکنم
 تا شود جایم بشم گلرخان این چمن
 خویش را سرتابه پای کدل چو شبنم میکنم
 میچکد داشم همان از دیده حسرت نصیب
 بر رخ چون آفتابش گر نظر هم میکنم
 تا توانیها بود معراج من در عشق او
 نی سخن زافرا سیاب و نی ز رستم میکنم
 قامت خم گشته ام شمشیر زهر آلوده است
 کار خصم سفله را اکنون بیکدم میکنم
 خون دل آلوده باشد خنده من چون انار
 در غم شاه شهیدان بسکه ماتم میکنم

رفته رفته شایق آخرازره مهر و وفا

خوشتن را باسگ دلدار محرم میکنم

اگر شام هجرت قیامت نویسم
 بوصلت کدامین علامت نویسم
 حرام است اگر باده نوشیده باشد
 بعنوان زاهد چه تهمت نویسم
 ندیده رخ یارم وزنده مانده
 من از شیخ این کرامت نویسم
 زمکتوب من گل کند فاخته
 اگر نام آن سرو قامت نویسم
 ندارم بهای وصال بقرآن
 بیا کز برای توحجت نویسم
 مباد افتد چشم غیری بنامش
 از آنرو مخفف بپاکت نویسم
 شود خشک چون شانه انگشتهایم
 گراز کاکل اوشکایت نویسم

بلوح مزار پر از شوق شایق

شهید و وفا و صداقت نویسم

دل که آئینه اسرار خطابش کردم
 باز در آتش رخسار تو آبش کردم
 آنقدر ریخت عرق از گل رخسار کسی
 که سبونی دل خود پر ز گلابش کردم
 آنکه شد مانع از دیدن رخساربتان
 پیش رویت و سلامت بکتابش کردم
 قطره اشک مرا اینهمه بر خاک مرز
 که بیاد لب لعل تو شرابش کردم
 چقدر خنجر از آن پنجه رنگین خوردم
 تا بخوناب دل خویش خضابش کردم
 یکسحر بر سر کویت و گذشتم از شوق
 عشرت گلشن فردوس حسابش کردم
 خرقه زهد مرا رنگ ریاساخت خراب
 شستم و غوطه بسی در می نابش کردم
 شبکه از طالع ما بود ببالین رقیب
 بوسه ها تا بسحر رستر خوابش کردم

گفتمش لخت دل شایق آواره چه شد

گفت در آتش بیداد کبابش کردم

به شمشیر ناز تو سرمیفرشم
 بداغ و فایت جگر میفروشم

که من در قفس بال و پر میفروشم	بگوئید با هم صفیران گلشن
دل خود بملک دیگر می فروشم	ندارد چو این شهر گوهر شناسی
که عمر بست بادام ترمی فروشم	مراد نظر چشم فتان کیست
به آن طفل بیداد گر میفروشم	اگر چه کبابش کند مرغ دل را
بذوق لب او شکرمی فروشم	چونی عمر هاشد که از سبزیختی
به آن کافراین مشت پرمی فروشم	اگر مرغ دل گشته منظور چشم
که من خویش را اینقدر می فروشم	بجز مشت خاکی چه باشد بساطم
چومن ساده نیست شایق بدنیا	

که در شهر کوران گهر میفروشم

دل ستمزده را با کسی آشنانکنم	دگریه هیچ کسی الفت وفانکنم
به هیچ رنگ دگر دست خود حنانکنم	به بیوفائی آن گل چونسبتی دارد
قسم به جود مروت منش صلاتکنم	فرشته گر گذرد از حریم کلبه من
چگونه روی بدر سار کبریا نکنم	شکست کبر و غرور کسی چو خاطر من
بیار سنگدل خود جز این دغانکنم	خدا کباب کند سینه اش بآتش عشق
چرا فدای جوانان با وفانکنم	هزار جان گرمی و دولت حاوید
بدل براحت آغوش پوریانکنم	زمانه گر نشانده تخت سلطنتم
اگر بنا کس و کم ظرف دون وفانکنم	بشان فقر و صیادت چه میرسد نقصان
دگر بزاهد و صوفی و پارسانکنم	بدل ربائی خویان قسم سلام علیک
دگریه سبیه و سجاده ریانکنم	بیاریاده رنگین که اعتماد نجات
بخون خویش بفرما وضو چرانکنم	طواف کعبه کوی کسی است در نظرم

کشید دامن وصل تو از کف شایق

چرا شکایت ازین بخت نارسانکنم

پیش هر کس چون گدایان عذر وزاری میکنم	در هر ای نقد و صلش ببقاراری میکنم
دعوی عقل و تمیز و هوشیاری میکنم	از جنون است اینکه پیش نرگس بدمست او
شوخ نا انصاف من هر چند خواری میکنم	ناوک نازت نشد هرگز برون از سینه ام
چند روزی بعد ازین پرهیزکاری میکنم	میکشد از ره مرا چشمان فتان کسی
مرده دل در ملک جان و سوگواری میکنم	ای که میگوئی چراخت سپه پوشیده
بر سرش خوناب اشک خویش جاری میکنم	دامن چشم ملوث گشته از دیدار غیر
گرچه من بسیار او را پرده داری میکنم	کی توان سوز دلم پنهان شدن فانوس وار
هر قدر من ز آدمیت برده باری میکنم	پیش خلق بیشعور از خرید تر گردیده ام

با همه افعال زشت خود ز لطف عام او

باز هم شایق ابدی رستگاری میکنم

کسی عزم سفر دارد ز پیش چشم خونبارم

که بعد از رفتن او مرگ میباید سزاوارم

میا زار از فراق خود مرا قریبان دیسدارت
بہال این دل بی سونس و غمخوار من رحمی
وجود نہا ستوان تاب جدائیہا کجدارد
بزم دل نمکهای جراحت را چہ میپاشی
کہ چرخ بی مروت عمر ہادادہ است آزارم
کہ فردا میروید ایدوستان زین شہر دلدارم
اجل بیروی او مہلت نخواہد داد بسیارم
کہ من در عشق اوای ناصح بیدرد ناچارم
خدارا شایق احوال خراب من چہ میپرسی

کہ بیمہر و ستمگار و دل آزار است دلدارم

پیش لب تونام مسیحا گرفتہ ایم	از شرم این سخن بزمین جا گرفتہ ایم
تصویر قاضی تو بدل کداز سہل نیست	صد آفرین ز عالم بالا گرفتہ ایم
زادہ دیرو تو سبحد شمر تا کہ جان دہی	مادامن صراحی و مینا گرفتہ ایم
پنہان بزرہر مژدہ داریم قلزمی	بایک دو چار خس رہ دریا گرفتہ ایم
کردی معاونت بمن ای پیر دستگیر	نام مبارک تو بہر جا گرفتہ ایم
ہر کس خریدہ است متاعی ازین دکان	ما ہم قماش ترک ز دنیا گرفتہ ایم
ایدل صبور باش کہ دایم زدشمنان	ما انتقام خود ہمدا را گرفتہ ایم

شایق مرید پیر خرابات گشتہ ایم

از خانقاہ شیخ زمان پا گرفتہ ایم

گر چنین از غمت ای تازہ جوان پیر شوم	آخر از دست تود لگیرم و دلگیر شوم
من بیچارہ کہ چون حلقہ بیرون دیم	محرم خلوت نازت بہ چہ تدبیر شوم
از سر گلشن فردوس گذشتن سہل است	از سر کوی تو لیکن نتوان تیر شوم
فکر گیسوی سیاہ تو بود تا بسرم	فارغ ایماہ کی از نالہ شبگیر شوم
گر باین رنگ بود کلفت آزادی ما	بہتر آنست کزان زلف بہ زنجیر شوم
دیگر از پیش رخت چون مژہ بر میگردم	تاہکی در نظرت خار شوم خیر شوم
پیش مژگان بلندت نکشم سربالا	گر چہ از کوش نازش زیر و زبر شوم
منکہ پیوستہ شبہا خم ابرویتوام	زندہ میگردم اگر کشتہ بہ شمشیر شوم
تا زخم بوسہ بہ پاہایتو ایجان عزیز	کاش چون نالہ دمی ہمدم زنجیر شوم

ندھی گرز و فاداد دل شایق خود

آخرای شوخ زبیداد تود لگیر شوم

تا خبر دار از رموز لا مکان گردیدہ ام	چون برہمن بندہ عشق بتان گردیدہ ام
بار قبیان چون توائم دیدار خویش را	منکہ بالای دل خود بدگمان گدیدہ ام
منکہ شبہا حرف داغ شعلہ خونی میزنم	جای دارد گر چو شمع آتش زبان گردیدہ ام
نکتہ آزادیم سرد رہوا چون فاختہ است	تا اسیر عشق آن سرور و آن گردیدہ ام
باید از سنگ فسان لوح مزار من بود	کشتہ تیغ تو ای ابرو کمان گردیدہ ام
بلبلان منہم ز بہر دیدن گل عمر ہاست	بندہ لطف و عتاب باغبان گردیدہ ام
کی خورم اکنون ز حرف مردم بیدرد خار	شہرہ دنیا بہ عشق گلرخان گردیدہ ام

تاجدا گشتم از آن سروروان چون فاخته
همدم بیتابی و شور و فغان گردیده ام
هر طرف در جستجوی سنگ طفلان میدوم

نازشایق بر سر خود مهربان گردیده ام

باتوایدلستان دگرچکنم	درگذشتم ز جان دگرچکنم
شدم از غم چونی شکاف شکاف	بیتو غیر از فغان دگرچکنم
از محبت ندیده ام سودی	غیر نقص و زیان دگرچکنم
از وفا گشته دشمن جانم	آخرای دلستان دگرچکنم
همچو شبنم تمام من اشک است	گر نگر دم روان دگرچکنم
پیش استاد عشق در همه جا	داده ام امتحان دگرچکنم
نسام آن افتخار هر دو جهان	برده ام بر زبان دگرچکنم
به سنگ کوی توست نسبت من	ای شده انس و جان دگرچکنم

عذرم این بس که یار میگوید

شایق ناتوان دگرچکنم

بسیابیا که دگر تاب انتظار ندارم	بسیا که بیتودل و دیده را بکار ندارم
بروی صفحه بالین بیکسی بخدا	بغیر داغ فراق تو غمگسار ندارم
مرو بخانه آئینه اینقدر تنها	که من بچشم خود امروز اعتبار ندارم
اگر چنین نکند کاکلش پریشانم	بخاطر از خط مشکین او غبار ندارم
بصحن باغ گذشته است عمر من افسوس	خبر چو غنچهء تصویر ابرها ندارم
ز همدم نبود زیر تیغ اورفستن	به جبر می کشدم یار و اختیار ندارم
دگر بزاهد دل مرده کی کنم صحبت	که من امید شفائی از این مزار ندارم
براه شوق تو معلوم نیست منزل من	که همچو عقرب ساعت دمی قرار ندارم

به بین ز صحبت نیک و بد جهان شایق

بشان پرتو خورشید تنگ و عار ندارم

چون یاد رویت ای بت طنز می کنم	برانتخاب دیدهء خود ناز می کنم
نیرنگ حسن و سادگی عشق را به بین	دلدار در کنار من آواز می کنم
خود را بدم دیده تکان میدهم هنوز	من در قفس بخواب چو پرواز می کنم
بنشین دمی که پیش توای غنچهء نشاط	امروز عقدهء دل خود باز می کنم
زاهد فتاده در غم انجام خویشتن	بیچاره من که ماتم اغاز می کنم
هرگز نساخت بندهء احسان کسی مرا	پیوسته شکر طالع ناساز می کنم

حرف درون پردهء دل نیست گفتنی

شایق نگهبانی این راز می کنم

چه زحمت زبیداد گردون کشیدم	که تادر بر آن جامه گلگون کشیدم
غم در دورنج و بلا و مصیبت	زدستت چهای پرافسون کشیدم

بدر دیکه مرگش بود زنده گانی
چرا انتظار فلاتون کشیدم
به پیراهن جان اورشاک بر دم
زدیوان غم طرفه مضمون کشیدم
فزون گشت بوی کباب محبت
چو همچشمی چشم او کرد ساغر
شمارستم کشتگان جفارا
مريض محبت شفائی ندارد
که من یوعالی رابقانون کشیدم
زبس شایق بیخودی شد دماغم

چو ساغر تهی گشت اقیون کشیدم

ز جور چرخ مینالم وزین بخت سیه روهم
که دل بامن خصومت دارد و آنشوخ بدخوهم
نه پیش دیگران رویم نه مهر از یاد مهر ویم
مسلمان دشمن جانم شد و آن خال هندوهم
چه شد گر کاکلت بامن سر مهر و وفا دارد
زمژگان تو میترسم از آن چشمان جادوهم
نباشم غافل از خونریزی چشم ستم کیش
نشسته گرچه این مکار در محراب ابروهم
تو چون باشی به پیش رویم گلشن چه کار آید
رخت از برگ گل نازکتر است بلکه خوشبوهم
دلا از کیف صبح و شام من دیگر چه میپرسی
که وقت صبح روئی دیده ایم و شام گیسوهم
مگر خورشید را باروی پر نور تو میسنجد
که حسن از ابروی موزون بکف دارد ترازوهم
دوروزی پیش از این همراه دل خوش بود و قتم
کنون از بیدماغی خوش ندارم صحبت اوهم
بیریدیم از توای بیباک پیوند محبت را
از آن روزیکه راز وراز دارت گشته و سیفوهم
ندانم باچه خود را خوش کنم شایق که در چشمم

جهان بیرونی او آتش بود گلزار مینوهم

بغیرت بینم و غیرت بسوزاند دل و جانم
دگر از آمدن در محفل نازت پشیمانم
بجای اشک میریزد درو باقوت از چشمم
دکان گوهری باشد بسودای تود امانم
نه لذت در سراپایم نه رنگین است پرهایم
زیس نالایقی در گردن صیاد تاوانم
گیاه خشکیم اما عطر گل در آستین دارم
میفکن باغیان بهر خداد و از گلستانم
بیال مورمی سازم ولی هرگز نمیگیرم
به منت گریه بخشاید کسی ملک سلیمانم
دل آواره ام با هیچکس الفت نمیگیرد
زیس وحشت کنون از سایه خود هم گریزانم
بود بالای چشم مردم صاحب نظر جایش
بلند افتاده همچو بیت ابرویت و دیوانم

بحال زار خود شایق از آن بسینار مینازم

که چون زلف کسی منم سیه بخت و پریشانم

باز دل را در حریم نازد لبر می برم
ذره را در دامن خورشید انور میبرم
آسمان گیرم نگیرد بامن بیدل غرض
جان کجا از دست آنشوخ ستمگر میبرم
عمرها شد بوسه آن لبهای گلگون میزند
شکوه پیش میفروش از دست ساغر میبرم
بسکه سیرم ساخته از زنده گی طور جهان
بهر قاتل من بدست خویش خنجر میبرم
عذر و زاریهای من در پیش او جانی نداشت
جای دارد چون بجایش میروم زرمیبرم

گرچه در نردوفای اوسر خود باختم
گرتوز اهد میروی از راه تقوی در بهشت
در حریم کبریائی نیست چیزی در کفم
روی امید و نیاز خود بآن در میبرم
نیست در فردوس هم شایق مرا عیش و سرور

کز جهان با خریشتن طبع مکدر می برم

باز احرام طواف آن سرکویسته ام
از میانش قطع الفت کی توان کردن که من
کی خیال چشم جانان از سرم بیرون رود
دعوی خون مرا آخر خانم شاهد است
کی نهم چسبون مردمک از خانه پای خود بیرون
شد فزون شور و جنون و کار من بر عکس شد
ای قلک مشکین خدا را تخیل امید مرا
طاقت بارگران و گنبد دستار کو
در بلندی ناله ام امشب قیامت می کند

شایق آخر چون کنم باتیغ اوقطع و برید

عمرها پیمان الفت همزه او بسته ام

عمری پی آن آهوی رم خورده دویدم
جانا چون پنجه بخونم چه زنی باز
عمرم بغم لاله رخاں صرف شد افسوس
ایگل بخدا کز سر بازار محبت
جان باختنم در ره وصل تو مراد است
ایشوخ بود رشک عسل پرده گوشت
دور از قدر عنای تو چون فاخته ای سرو
تا عشق مراد ادب کف تیغ قناعت

هر جا بنظر خورد مرا سرو بلندی

شایق بهوای قدا و آه کشیدم

بسکه از زندگی خویش بجان آمده ام
ای چمن جلوه گلستان رخت سیری داشت
آب گردید سراپایمن از جوش حیا
بیقرار است دلم در ره شوق تو جرس
تا بچینم گل داغی ز گلستان غمت
آیم از خون جگر نان من از داغ دلست
یسار آب دم شمشیر تو نوشم بادا
باز در کوبشوای آفت جان آمده ام
حیف صدحیف که من وقت خزان آمده ام
که بپایوس تو ای سرو روان آمده ام
که باول قدم اینسان بفغان آمده ام
یکدور و زای چمن آراء بجهان آمده ام
تا که در غمکده از باغ جنان آمده ام
که بمیدان غمت از دل و جان آمده ام

مست کیفیت چشم توام ای آفت هوش ازازل تابه ابدباده کشان آمده ام
دادازداغ مرایکدونشان خدمت عشق تادیدکه ازکوی بتان آمده ام

نیست شایق بجهان رنگ نشاطی جزغم

بخدا من ازدل پیرو جوان آمده ام

یکنفس کزتودورمیباشم	چقدربیحضورمیباشم
هرکجا برویتوتیغ کشد	بسمل اوضرورمیباشم
دائم ازحسرت دهان کسی	واله چشم مورمیباشم
نورچشما بیاخک پات قسم	لحظه بیتوکورمیباشم
هرشب ازیاد آن شیرین	تاسحرمن بشورمیباشم
غره فضل عام اوست دلم	کی بچاره غرورمیباشم

شایق ازفیض بی زری خویم

کده سرنفس زورمیباشم

من نه تنها گشردش آن چشم فتان دیده ام	عالی سرگشته زان برگشته مؤگان دیده ام
سینه چاک ازخارخارحسرت اوگشته ام	اختلاط شاننه تابازلف جانان دیده ام
پست می آید بچشم سروستان یک فلسم	راستگرم تاقد آن کجکلاهان دیده ام
کی بد آب وتاب آن لبهای خندان میرسد	من بچشم خویشتن لعل بدخشان دیده ام
کی چومردم این زمان ترسم زسیلاب سرشک	بارهایاران بچشم خویش طوفان دیده ام

دردل من ازیدان هرگز ندارم شکوه

هرچه دیدم شایق ازدست نکویان دیده ام

بدل عمریست نقش بوسه پای تومی بندم	بیاکزگلشن حسنت باین گلدسته خورسندم
چوپیوندمحبت راثمرهرگزنی باشد	زباغ سینه عمریشدنهان دوستی کندم
هوای این چمن ازبس کدورت خیزمیباشد	بودحین پریشانی اگرچون غنچه می خندم
بفن عشقبازی تن نخواهم دادبافرهاده	که من نقش بت شیرین ادای خودبدل کندم
میاهرگزبرون ازخانه ات گرآبروخواهی	که درخاطربوده ایم زطفل اشک این پندم

چه شدشایق اگربرهم زدم ربط تعلق را

کنون دردام آزادی بسان سروپابندم

یاد آنروزیکه ماهم دلربائی داشتیم	درمیان خویریان آشنائی داشتیم
یادایامیکه ازخیرات چشم خونفشان	لایق پای لطیف اوحنائی داشتیم
میکشدبیدردیم اکنون چسازم چون کنم	نازم آندم راکه دردبیدوائی داشتیم
دورم اکنون ازحریم درگه دلداریع	پیش ازاین درگوشه آنیم جانی داشتیم
خوب میدانم زسان تیشه فرهادرا	مدتی ماهم بت شیرین ادائی داشتیم
دربهای یک تبسم بردش ازدستم کسی	گوهردلنام بس قیمت بهائی داشتیم
کی جواهرسرمه رادرچشم ما بوداعتبار	دیده روشن تازفیض خاک پائی داشتیم

از چه رو آخر یافتد گل بچشم من که باز
در غمت جان دادم و هرگز نگفتی جان من

شایق اخلاص مند با وفائی داشتیم

من کجا و صاف میان اوزبانی میکنم
آنقدر هادرده عشقش سخت جانم کرده است
از درد دل کی توانم رفت جای دیگری
گرچه پیش چشم او گشتم سبک اکنون چرا
تا شوم از کشتگان تیغ بیدادش حساب
ماه من داری بخاطر آنکه شبهای وصال
چون بگویم بار فیقان حال زار خویش را
تا نگیرد دامن او قطره های خون من
دل بهر کس داده بودم باز میگیرم ازو

من هم ایشایق از این پس دلستانی میکنم

من از اول رفیقان ساده بودم
خوشا روزیکه از شوق نگاهی
ز داغ عشق شوخی لاله روئی
بزللف یار تا بودم گرفتار
بباز آریا گاهی چو زاهد
مراد ورنگاهی برده از خویش
خیال سگ نکرد آتشوخ مارا
مرامید از و جنس و فساد بود
چو دادم دل به آن بروی خونریز
که به آن ساده رودلداده بودم
سر راه کسی استاده بودم
متاع زندگی درد داده بودم
ز سودای جهان آزاده بودم
دکان وعظ را نکشاده بودم
کجاست در فکر جام یاده بودم
بکوش سالها افتاده بودم
گرش نقد دل خود داده بودم
به قتل خویشتن آماده بودم

خوش آندم کز کمال شوق شایق

گدای کوی آن شهزاده بودم

تا که دل را شکار خود کردم
خوشترا ز درد یار چیزی نیست
دی بدست رقیب دستش بود
دوش مانند شمع در زمش
همچو آئینه حیرت محض
مردم از درد و داغ عشق ترا
پیش اواز شکایت بسیار
بسرکاکل پریشانست
عالمیراد چار خود کردم
جستجو درد یار خود کردم
نال از دست یار خود کردم
گریه بر حال زار خود کردم
تا تماشای یار خود کردم
شمع کنج مزار خود کردم
کم چرا اعتبار خود کردم
من سیه روزگار خود کردم

بوسه برپای اوزدم چو حنا

هدف تیرنازاوشایق

سینهء داغدار خود کردم

بساز لر بر لب سر زلف تو سودا نکندم	خویشاقت را دگر آشفته و رسوا نکندم
بوسه از دهنت میطلبم گرندهی	بعد از این از تو دیگر هیچ تمنا نکندم
دیگر ایشمع مراتاب وصال تو کجاست	همچو پروانه مگر سوزم و پروا نکندم
قدر حسنت بمن خسته چه معلوم شود	چشم خود برخ غیر تو اگروا نکندم
تا که بالاتر شود شعله شوق از دل من	حرف بسالای دل را بتو بالا نکندم
پرده بردار ز رخسار خود ای ماه که من	از حسیان نیز برویت و تماشا نکندم
پیش کس نام تو از رشک نیارم بزبان	خانه ات را هم ازین جاست که پیدا نکندم
کی شود رام من آن یوسف کنعان زحیا	تا که زنجیریه پایش چو زلیخا نکندم

مینگارم صفت چشم نگارم شایق

خامد را چون زنی نرگس شهلانکندم

ملاحت نیستم امروز اگر همین برجبین دارم	ندیدم باز بار خویش و احوالی چنین دارم
رقیب از ما حذر کن گرن گشتی دشمن جانت	چه می پسچی بمن ای پنبه آه آتشین دارم
چرا بر خود ننازم در میان عاشقان اکنون	که من هم روزگاری شد غم آن نازنین دارم
گرفته پای جانان و چنان بردست خود نازم	که پنداری بدیسیضا کنون در آستین دارم
بکام کس بود معشوق یا صبری به جراتش	بحالم ای اجل زحمی که نی آن ونه این دارم
بلندی چون ننازد بر خود از اشعار موزونم	بسر پیوسته فکر آن قدس از آفرین دارم
فرود خویش روتا صاحب نام و نشان گردی	که در خاطر مدام این حرف از نقش و نگین دارم

بچشم تابیتدعکس نقش پای رنگینش

بهر جامیروم شایق نگه فرش زمین دارم

نی تلاش آخرت نی فکر دنیا کرده ام	هر در را بر رحمت عالم تو سودا کرده ام
چون ترا پیداغایم از وجود خویشاقت	منسکه ذات خویش را هم از تو پیدا کرده ام
قمریان از من بیاموزند درس عاشققی	عمر هاشد خدمت آن سرور و عনা کرده ام
بادل پر خون بفکر قامت اورفته ام	باز امشب نشهء غم را دو ساله کرده ام
راز عشق و بوی مشک آفریگر در نهان	من کجا خود را بدست خویش رسوا کرده ام
شیشهء دل را چرا از جان ندارم دوست تر	من درین آئینه روی او تماشا کرده ام

ایگل دور از وفارحمی بکن بر شایقت

تا سر دیشب بیادش شور و غوغا کرده ام

ترادیشب بوضع دلبری دلداری میگفتم	بقربان سرنوازت شوم سردار میگفتم
روا باشد اگر امشب سراپا آب گردیدم	که چون آئینه حرف حیرت دیدار میگفتم
شنیدم سرور عنا از خجالت بر زمین رفته	که حرف قامتت را در چمن بسیار میگفتم

سرمارا اگر داری بکار امروز قربانست
که در طفلی چو میدیدم ترا سرکار میگفتم
گراز روی وفایا دمن دل داده میگرددی
ترا در پیش مردم کی فراموش کار میگفتم
اگر سر رشته ایمان نمی برد از کف شایق

سرت گردهم ترا زلف ترا زنا میگفتم

اگر روزی زبزم ناز خود می افکنی دورم
چه پروا از فراق و وصل بیماران الفت را
نباشد هیچ تاب جلوه خورشید شبی را
ز بیم مدعی سویم چرا آخر نمی بینی
ز حرف سرد و خشک خود مخور مغز مرا ناصح
چون نقش پاسرا پای جبهه شو تسلیم کن اینجا
مکن چندین بحسن التفات خویش مفرورم
همان یک عالم دردم اگر نزد یک اگر دورم
بوقت دیدنش گرمیروم از خویش معزورم
که عمری شدن دل داده در عشق تو مشهورم
نخواهد به شدن از مرهم کافور ناسورم
مگو مانند شیطان آدمی از خاک من از نورم
سرم شایق نمی آید فرو جانی بجز کویش

چرا و اعظ دهد چندین فریب از جنت و حورم

بسودای سر آن زلف مشکین شب چو خوابیدم
جدا از بزم نازت حال من دارد تماشائی
نوشتی نور چشم من که ناپیناشوی از غم
بعشقت رشک من از نامه من میشود روشن
چنان از خویش تن رفتم بهنگام تماشا یست
شدم خود باعث افزونی نازان جفا خورا
ز جوش غم ندارم یک ترنگ آرام چون عقرب
ببزم می پرستان عیش من خوش تازه بود امشب

بت هرجائی من شب بزم شایق بیدل

چرا رفتی ندانستم کجا بودی نفهمیدم

شب که یاد کاکل آن آفت جان میکنم
شب منم و خورشید رایک جانبیندهیچکس
گلشن و گلخن ندارد امتیازی پیش من
از عزیزان گرجدائی مشکل آید این چنین
باز عشق بنده پرور کرده یاد عاجزان
نازمت طفلی کجائی تا بفریادم رسی
بسکه رم خورد است طبع من ز اسباب جهان
میشود شایق به چشم هر رگ گل نشتری

ببرخ دلدارا اگر سیر گلستان میکنم

از شوق ابرو تو کجا خواب میکنم
شبهاد و عابگوشه محراب میکنم
گویند بار یاز بحمام میرود
منهم باین امید دلی آب میکنم

نامت نوشته برد را غیار دیده ام
یکبار اگر شد آغاه بیمهرام من
جاناشکایت از تودرین باب میکنم
جنس و فابعالم امکان نمانده است
شایق نمانده حوصله شعر گفتم

مشقی بیاس خاطر احباب میکنم

بیتو چشم خود چرا بر روی گلشن واکنم
یک قیامت عمر می خواهد بقریانت شوم
بیغم عشقت غمی یابم دلی را در جهان
یک تبسم کردی و جان را فدایت ساختم
زندگی مشکل بود آنرا که دلدارش توئی
یک نگه کن سوی من ای بی وفا ز روی ناز
نیستم تا قدر دان معنی اسرار عشق
بر در آن شاه خوبان ره نخواهم یافتن
جانم روزی بیابم هر دعبا بر تربتم
از قیامت آن طرف خواهم جهان دیگری
نام او و نام خویش یکجا نویسم بعد ازین

در میان شهر کابل خویش را رسوا کنم

تا گلشن رخسار ترا دیدن گاهم
روزی که ببیند رخ گرم تو عجب نیست
در خانه چشم نشود جای که امروز
صد جابزمین خورد ز بی طاقتی شوق
سروی ندید است چون آن قامت دلجو
تا گرمی خورشید مضطربش کرد
میخواست که بر روی خورشید دیده بدوزد
رنگینی اشکم نبود بی سبب امروز
دیشب که خیال تو در آغوش خود آورد
از سر دمك دیده نشر میدن گاهم

شایق نظرتیز محبت چه بلا بود

خط را از رخ یار ترا شنیدن گاهم

دارد سر گلبرگ رخ یارن گاهم
یکروز سراپای ترا سیر ندیده
ای برق نظر میرود از کارن گاهم
دایم بسراغ تو بهر کوچه دویده
خون گشت ز محرومی دیدارن گاهم
هرگز نرود جانب گلزارن گاهم
دارد بسرت حسرت بسیارن گاهم
کی میکند انکار ازین کارن گاهم
ای برق نظر میرود از کارن گاهم
خون گشت ز محرومی دیدارن گاهم

تا گشته ز بیماری چشم تو خیردار
بنگر ز ضعیفی شده چون تار نگاهم
بی دیدن آن جلوه که فردوس نظر هاست
شایق بسر دیده بودیاز نگاهم

عاشق غم کشیده رامانم	روی جانان ندیده رامانم
گشته ام داغ داغ حسرت او	لب دندان گزیده رامانم
ای جوان از کمان ابرویست	پیر قامت خمیده رامانم
آنقدر میگیرم از مردم	که غزال رمیده رامانم
بسکه فرمان بریتان شده ام	بنده زرخریده رامانم
می کنم ناله پیش قامت او	قمری سرور دیده رامانم
بیسرو پافتم بکوی بتان	طفل اشکم چکیده رامانم
حامی ام نیست جز زمین گیری	دست و پای بریده رامانم
پایمال سپهرم از طفلی	سبزه نمودمیده رامانم

شایق از نقد داغ او اکنون

مفلس گنج دیده رامانم

بخواب امشب مده من چشم شهلای ترادیدم	سحر که دسته ترگس ز رخت خواب خود چیدم
چرا بر خود نیالم چون هلال از کثرت شادی	که هر جا بود نقش پای جانان جبهه مالیدم
زبان تیغ هم در وصف خطت مو کشید اکنون	مگوای سیمبر حرفی من از خود می تراشیدم
بد چستجوی آن آهوی وحشی دوش می گشتم	رقیب سگ صفت آمد به پیش روی ترسیدم
سرشوریده ام از خاک خواری برغیدارد	چرا چون نقش پا بر آستانش جبهه سائیدم
کنسون حرف خط او بر زبان تیغ افتاده	خوشا عهدیکه من از خویش حرفی می تراشیدم
نگفتم گل بر روی نازک آن غنچه لب هرگز	بچشم داغ عشقش از چه آخر خبر گردیدم

سحر رفتم به گلشن شایق از ناز کمزاجیها

گل روی کسی آمد بخاطر زار نالیدم

افسوس که دلدارم و دلدار ندارم	یعنی بت خوشخوی وفادار ندارم
تانیست چو شمشاد مرا زوریشانه	با کاکلت ایشوخ سرو کار ندارم
یارب چه بلا خانه خرابم که برویش	چون اثینه هم رخصت دیدار ندارم
ای سمره به آنچشم سخنگوی زمن گوی	تاب ستم مردم بیمار ندارم
خواهم که بگویم غم دل باتویت من	اما بخدا طاقت گفتار ندارم
گل میشود ای غنچه دهن خار بچشم	بیتو هوس رفتن گلزار ندارم
آهوی من از بخت رسادم نتوان زد	با چنین سر زلف تو تا تار ندارم
بادانه اشک اینهمه مغرور غنایم	خوشت که من دولت بسیار ندارم

بایار دل آزار گوئید ز شایق

قریان تو من طاقت آزار ندارم

بخدا از غم تو مجنونم مکن از کوی خویش بیرونم
پایت از دست کی دهم چو حنا گر بریزی نگار من خونم
هیچگاهی نکرده افسوس تویه نسیم نگاه ممنونم
نکنی اینقدر جفا با من گردانی که از غمت چونم
نیست با مردم الفت هرگز در یاسبان عشق مجنونم
راستی خصلتم بود دائم زین سبب خار چشم گردونم
شایق از شوق قامت دلدار

چقدر شد بلند مضمونم

چه شد آن دلبر سخندانم چه شد آن شوخ نامسلمانم
چکنم سیر باغ و بوستان را من که از دست غم یزندانم
نرگس از خاک تربتم روید کز شهیدان چشم جانانم
خنده بر چاک سینه ام مزیند پاره شد از غمش گریبانم
دل آشفته جمع چون گردد که من از زلف او پریشانم
گرد ما غم بلند گشته چه عیب بنده قسامت نکوستانم
همچو آئینه روی روز گویم که به پیش رخ تو حیرانم
مردم از دوریست نمی آئی ای سوار امی دل و جانم
تا توفتی عزیز من به سفر از غمت همچو بیکر کنه انم

شایق از دوری غمی میری

اگر آنجانی تو جیرانم

نقش رخ صفای تو یکماه میکشم این ماه را بصورت دلخواه میکشم
ستیل ز خاک روید و مشک از هوا فتد هر جای که کاکل او آه میکشم
از بس ضعیف و زار و خزانم بعشق او تصویر خویش را به پرگاه میکشم
یکدم فرو بخود چو شوم یار میرسد من یوسف عزیز خود از چاه میکشم
گرشده ز رحمت عامش بیان کنم شیخان شهر را همه از راه میکشم
آخر زور آتش عشق تو جان من دود از دمار دشت من ویدخواه میکشم
صد گونه احتیاج هزاران فعا را از دست نفس کافر گمراه میکشم
شاید رسیده پای سگ مرتضی علی نقش جبین خود بدشاه میکشم

شایق بهر خویش ندیدم ز دشمنان

آن زحمتی که از دل آگاه میکشم

بیا که گریه بحال دل فگار کنم دمی بیا تم خود ناله های زار کنم
بیاد رفت همه نقد عمر و من غافل بیا که این دونفس را در گشتار کنم
قلم بخون شهیدان خنجر تو زنم اگر شکایت بیداد روزگار کنم
سحر ز ستر من بوی مشک می آید شبی که یاد از آن زلف تابدار کنم

بروز حشریه نیم نگاه خشم آلود
 بمن رسیده همین دولت از پدر میراث
 اگر بکفر و بخوانی و گریه اسلام
 نگفت کشته خود را چه انتظار کنم
 ز خاکساری و فقر از چه ننگ و عار کنم
 همان ره که تو گویی من اختیار کنم

دماغ نازک عفو کرم نماند مرا

که جرم شایق آواره را شمار کنم

دلت رامبتلای دیگری میخواستم دیدم
 ز حال زار من ای نامسلمان تاشوی واقف
 شوی سیم آب و شتابی قرار از محنت هجران
 ترا چون موی خود آشفته گرمی خواستی کردی
 بجرم آنکه نومید از در خود ساختی مارا
 مرا چون خود آشفته گرمی خواستی کردی
 ترا از غصه چون مولا غریب خواستم دیدم
 ترا استاده حیران بردری میخواستم دیدم
 مگرستان از نزد تو داد شایق بیدل

دلت رامبتلای دیگری میخواستم دیدم

گاه در بیتخانه و گاهی کلیسا میروم
 باسگ او تانگردد آشنا جز من کسی
 طوف مستانش بدور جام می باشد مدام
 شبنمی را جانب خویش آفتابی میکشد
 با پدر میگفت یوسف اینقدر نازم مده
 در حدیث زلف او بسیار پستی منکنم
 بار احسان تنگ ظرفان کشیدن مشکل است
 گرچه شایق جای مجنون را گرفتن مشکل است

چند روزی هر چه بادا باد صحرای میروم

آتش بخرقه خاک بدستار میکنم
 نی پیردیر گشتم و نی بر همن شدم
 نی پای بند کعبه ام نی اسیر دیر
 مجنون صفت بوحش طیور است صحبت
 شاهابه لطف خویش کنی عفو بنده را
 زان کوچه استخوان مرا ای همایون
 از شیخ شهر آنچه بخلوت شنیده ام
 داغیم از فراق و کبابیم از فراق
 چندی حدیث قشقه وزن میکنم
 ای بت اگر چه یاد تو بسیار میکنم
 هر جا که یار میبرد کار میکنم
 سلطان ملک عشقم و دربار میکنم
 زیرا که در گناه خود اقرار میکنم
 یک روز دعوت سگ دلدار میکنم
 امروز قصه بر سر بازار میکنم
 این حرف تلخ راز چه تکرار میکنم

برگ گلی که در کف باد صبا بود

شایق خیال نامه دلدار میکنم

چرا ترسد کسی از آتش من شمع تصویرم
 ز آزادی چه میگوئی و از راحت چه میپرسی
 نسوزد خامه نقاش هم در وقت تحریرم
 که مرغ ناتوان چنگل شهباز تقدیرم

بسی خوردند گل‌های چمن خار از من بیدل
زرگ‌های دل من کاش بودی تارطنبورش
خمیدن‌های ابرویت مراد رسجده می آرد
غلام شاه بغدادم از آن برخویش مینازم
زیر میفروش افتاده تعویزی به بازویم
خدارا شهسواران گوشه چشمی باحوالم

ندانم شمع بزم کیستم شایق من بیدل

که شب در وصل میسوزم سحر در هجر میمیرم

تصویر تو در شیشه و پیما نه کشیدم	از شوق رخت رخت بپیخانه کشیدم
کیفیت چشمان تو مستانه کشیدم	دریاده زدم خامه و در گوشه ساغر
پیوسته بیاس دل دیوانه کشیدم	بدنامی و رسوائی و غم‌های دو عالم
صد ناله مستانه به بتخانه کشیدم	از بسکه تجلای رخس بود بهر سو
صد شد کر که از همت مردانه کشیدم	از بهر رضای توجفای همه کس را
بیروی تو عمریست از این خانه کشیدم	راحت مطلب از من آشفته که آنرا
در کوی خرابات چه رندانه کشیدم	از صومعه شیخ من غم زده خود را
بیهوده چرامنت فرزانه کشیدم	در کویت و دیوانه گیم راهنما بود
در دیده خود عکس پریخانه کشیدم	از حسن نکویان چون شد سیرنگاهم
از دیده خود خواب بافسانه کشیدم	شد باعث بیداری من عبرت دنیا

شایق شوم نام خوشش از طیش دل

نادست خود ز اسبچه صد دانه کشیدم

تا بدر سو منات رفته صدا می‌کنم	باز سیاد رخس روی خدا می‌کنم
شب‌نم کم طاقتم زودهوا می‌کنم	لطف توای آفتاب گشته کنون آفتم
این قدر ای بینیا زاده‌عامی‌کنم	تا نشیند نیاز جز من پاکباز
ای برخ از گل فزون بیتو چه می‌کنم	دیده دل غرق خون ناله و شور و جنون
شکوه خوی ترا در همه جا می‌کنم	تا نشود هیچکس با تو دگر آشنا
قاصد پیغام خویش باد صبا می‌کنم	محرم زلف تو نیست هیچکسی زین چمن
تیشه مزین بر سر از تو رجوا می‌کنم	کوهکن از معذرت آمده شیرین برت
هر چه درین بیشه هاشور و نوامی‌کنم	نیست کسی هم صد دادیده نشد آشنا
چون نکند آشتی واسطه هامی‌کنم	بی جهت آتشوخ را بر سر جنگ آورم
خانه آئینه را خوب صفامی‌کنم	از سر لطف و فارجه قدم کن ببا
بیتوم ای نوجوان بسکه دعا می‌کنم	رفته اثر از جهان کرده اجابت فغان
گرچه که ذکر تو را من بریامی‌کنم	نیست زیان گر کنی از کرم خود قبول

شایقت ای نازنین گشته ببردن قرین

حیف که من بعد ازین فکر دوامی‌کنم

یکدو ساعت عذروزاری پیش استادش کنم
 تلگرام مردنم رامیکشم سورش که باز
 نیست غائب از نظریک لحظه آن آرام دل
 زرکه آب و رنگ دارد در حقیقت آتش است
 دل اگر در رویای فقر بنشیند بپن
 گر نهال پیکر من بی ثمر افتد چو بید
 گرز شایق بیت شیرینی بدست من فتد

لوحه قبر محبت خیز فرهادش کنم

دل در خون نشسته دارم	طبع بیمار و خسته دارم
باهمه راستی و مهر و وفا	طالع ناخجسته دارم
باتو پیمان شکن چه خواهد کرد	منکه قلب شکسته دارم
کی دهانت شود فراموشم	که درین باغ پسته دارم
باز زیر نظریه گلشن حسن	سبزه تازه رسته دارم
هیچ مرغی چومن اسیر مباد	در قفس بال بسته دارم
مکن آزادم از قفس صیاد	زانکه بال شکسته دارم

نیستم شایق چمن که بدل

از گل داغ دسته دارم

قنای لب لعل می آلودیست در خونم	مریزی آسمان برخاک ذلت اشک گلگونم
گیاه خشکم امادیده من دیده گلهارا	میفکن باغبان بهر خدا از باغ بیرونم
تو گر شیرین ادائی من دماغ کوهکن دارم	و گر لیلی وشی منم بعضر خویش مجنونم
کسی زاغ و ذغن را در قفس بندی نمی سازد	چو لیل شدلای جان من فریاد موزونم
برغان چمن دانسته سازم شان آزادی	اگر صیاد سازد از قفس یکبار بیرونم
نمیدانم که بیکام و زبان حرف از کجا گوید	بحیرت رفته کیفیت چرخ گرافونم
پس از مرگم به آب دیده باید شستشو کردن	که حسرت کشته کیفیت آنچشم میگونم

به صد تعریف و توصیفم نیاید زلف او در کف

باین مارسیه شایق اثر کی کرد افسونم

اگرچه نیم نفس طاقت خمار ندارم	دو هفته شد که از آب خوشگوار ندارم
مکن بیاده پرستی ملامتم ابی شیخ	اگرچه فاعل مختارم اختیار ندارم
بیار باده گلگون بن بموسم گل	قباه و سبزه و سجاده را بکار ندارم
برس برای خدایا علی بفریادم	دگر تحمل آسیب روزگار ندارم
بزه خویش توای پارسا بناز که من	دگر امید بجز فضل کردگار ندارم
نیامدی و گذشت آب دیده ام از سر	که تاب آتش جان سوزانتظار ندارم

درین حدیقه باشك ندامتم خشنود چه میشود که قماشای آبشارندارم
روایتی که کندمردم ازخرابی سیل بچشم خودکه نبینم من اعتبارندارم
چه زندگیست بگوشایق از برای خدا

که اعتبارسگی هم به پیش یارندارم

بازدردیرمحبت خاک برسر میکنم ناله ناقوس دل رباباثرتر میکنم
شیخ میبویدهان ساکنان میکده گاه گاهی بوسه منم ازین در میکنم
همچو مژگان مرادخارزاهد میزند تاسادچشم مستت می به ساغر میکنم
مینمایم ناتوانیهای خودهرجاییان آن ستمگرابه قتل خوددلاور میکنم
تانگرددشرم سارازغیبتم پیش رقیب دیده ودانسته گوش خویش را کر میکنم
خواجه نوکیسه پیشه خودغاید چیزکی من چه باک ازعروگوزوخیزاین خرم میکنم
تانیندازد رقیب امشب مرابایار جنگ زودتراین جیره را ازبزم او بر میکنم
مرگ بهترمینماید پیش من ازاحتیاج میخرم تریاک قرضی کز توانگر میکنم

نیست چون شایق بکابل عزت اهل وفا

میروم در شهر دیگر کسب دیگر میکنم

باز از چمن بیامدبوی بهار کم دل میبرد به گلشن صورت هزار کم
می آورد زموش باد صبانسیمی رفته است از کف ماصبر و قرار کم
از آب دیده ما غافل شدن چه لازم نقصان رسد بدم زین جویبار کم
افتاد چون بپایش زلف سیاه گفتم آخر رسد بپایان شبهای تار کم
ساغیر نیز دارم بسیار صحبت گرم تادرمیانه پرسم احوال بار کم
آخر چه سان به بینم روز وصال رویش چشمم که میشود کورد انتظار کم
ایشاه ملک خوبی یارب که زنده باشی گشتم زیادمویت شب زنده دار کم
امروز در گلستان رویش نمیتوان دید ترسم رسد بپایان آن گلغذار کم
اما کنار جوئی کیفیت دیگر داشت کردی باین بهانه دل را شکار کم

باز در هر شایق بسیار پرخطر بود

خود را کناره کردم زین بیرو بار کم

خوش آنساعت که در گلشن گل روی ترابینم کنم صرف نظرا ز سنبل و میوی ترابینم
خوش آن شامیکه خوش سازد هلال عیدمردم را بجای ماه نو من نیز ابروی تو ابینم
خمار حسرت ازباده خوردن کم نمیگردد که من در جام می هم چشم جادوی ترابینم
سرت گروم دعای صبح و شام من همین باشد که در صبح جزاهم شام گیسوی ترابینم
نمیبخشد دل ماراتسلی جنت و حورش مگر روی ترابینم مگر روی ترابینم
فدایش مینمایم گورهدنیا و عقبی را بکام دل اگر لعل سخنگوی ترابینم

دگر شیرینستان را نمیدانم چورویاهای

اگر در خواب چون شایق سگ کویترا بینم

شد بهار و بر لب گل ساغرمی میزنم
 جام جمشیدی بدستم گرده ساقی بناز
 کی سرخو دم نمایم پیش دست محتسب
 تا شود واقف ز اسرار خرابات مغان
 ذکر ارباب کرم باشد نشان احتیاج
 حرف دنیا در حضور اهل دل باشد خطا

نشنود شایق سپهر کینه جوی آوازم

من چرادر گوش کر هر لحظه سرنی میزنم

ترا صدشکر هم آخر ددی مبتلادیدم
 تو ای بیدرد عمری شد ز حالم بیخبر بودی
 بحال سینه چاکان محبت خنده میکردی
 بمن بیگانه رفتاری گرفتی ای جفا طینت
 حدایار ترا سنگین دل و بیرحم تر سازد
 چه خوشبختم که امروزت بهجران آشنادیدم
 چه زحمت ها که از دست تو کافر ما جارادیدم
 اسیر دام زلف دلبر شیرین ادا دیدم
 خوشم اکنون گرفتارت بدرد بید و ادا دیدم
 ترا مانند گندم هم بزر آسیدادیدم
 چه خوشبختم که امروزت بهجران آشنادیدم
 چه زحمت ها که از دست تو کافر ما جارادیدم

بشایق کرده توصیف شرم و عصمت یارت

منش همراه صد بی باک شب در سینما دیدم

بعد از این از شوق رویش گل فروشی میکنم
 روزگار بشد بزیر سایه مژگان او
 همچو شبنم دست خود از زندگانی شسته ام
 شیخ در پرچون لباس زهد و تقوی کرده است
 میرسد چیزی بمن از اهدا دنیا پرست
 راحت از امداد مردم کی بود منظور من
 در هوای چشم مستش باده نوشی میکنم
 استخوانم سرمه گردید و خموشی میکنم
 منکه با خورشید رویان گرم جوشی میکنم
 من چرا باشم برهنه پرده پوشی میکنم
 چند روزی خدمت این گاودوشی میکنم
 در قفس هم از پر خود زیر گوشی میکنم

نیست چون سرمایه میخانه از خود ساختن

شایق از شوق لبش سگرت فروشی میکنم

گرچه آبروی صرف بیندائی میکنم
 میکند دستم به پیش بنده گان خود دراز
 نیستم شرمنده پیش مسلک وجدان خود
 میکشم کالای همت راز باغ آرزو
 شوق چشمان سیاهی ساختن روز من سیاه
 بردر شاه کرم پرور گدائی میکنم
 چون فرامش لطف و اکرام خدائی میکنم
 بار فقیان کی بمطلب آشنائی میکنم
 خانه در کوچه طاقت کرائی میکنم
 روزگاری شد که مشق سرمه سائی میکنم

خواهشات نفس من شایق فزون است از همه

کی کجاده عوی زهد و پارسائی میکنم

قدر عنای تو در آب تماشا کردم
 دین و دل تحفه بسرکار نگاهت دادم
 شوق آغوش ترا باز د و بالا کردم
 سرجان را بر زلف تو سودا کردم
 سادگی چیست از این بیش که روز خوش خود
 سالها تلخ باندیشه فردا کردم

دوستان را زخود آزرده چسان خواهم کرد
 سوختم شمع صفت مستی خود را یکسر
 جای درمردمك دیده، خوشت دادم
 سروجان و دل و دین راحت اقبال و نشاط
 نیست سرتاسر آفاق کنون جای سرور
 منکه بادشمن خود نیز ممدار کردم
 تا که جاد حرم ناز تو پیدا کردم
 من بچشم تو ترا خوب تماشا کردم
 همه را باز یقربان تو یکجا کردم
 خنده در میکده بیجای غما کردم

دوش از فرقت آن آهوی وحشی شایق

داغ از ناله دل لاله، صحرا کردم

ز آهنگ صدای کیست یارب با اثر گوشم
 نباشد از نهیب دوزخ سوزنده ام باکی
 حلاوت خیز گشته، مغز مغز استخوان من
 شنیدم بیت موزونی بوصف سلك دندان
 صدای تیلیفونت آمد و بیهوش گردیدم
 خدرا ای پسر بامردم جاهل مکن صحبت
 بغیر از ناله، جانکاه نشنیده است آوازی
 که تار و زیامت نشنود حرف دگر گوشم
 شنیده نام پاك حضرت خیر البشر گوشم
 حدیث لعل شیرین که آمد باز دگر گوشم
 که دارد همسری با حلقه، پراز گهر گوشم
 که میشد چشم من میبود اگر امروز دگر گوشم
 که میباشد در نیمه معنی پراز بند پدر گوشم
 ندانم شاد گردد از کدامین رهگذر گوشم

اگر چه دست خالی زندگانی میکنم شایق

درین محفل شده کراز حدیث سیم وزر گوشم

چنان شیرین بر آید از دل ناشاد فریادم
 ز دلتنگی نباشد ناله، من در قفس اما
 من آن مرغ اسیر چنگل شهباز تقدیرم
 چو آهنگ نیاز و ناز از یک پرده میباشد
 چو مجنون و وحشت آبادی بیابانیست منظورم
 شنیده ناله، زارم چو قمری سروبالائی
 مرار سوای مادر زاد میگفت ای نکورویان
 به آن اندازه بی تاثیر و خشک است ای مسلمانان
 که گونی ساختند از تیشه، فرهاد فریادم
 از آن نالم که خوش سازد دل صیاد فریادم
 که بالاتر رود از گلشن ایجاد فریادم
 برآمد از گلوی خنجر جلاد فریادم
 که تابا لا شود بی پرده و آزاد فریادم
 که دارد صدها را کنون مبارکباد فریادم
 چو در طفلی بمکتب میشنید استاد فریادم
 که گشته هم نوای سبحة، زهاد فریادم

گلستان مینماید پرده های گوش را شایق

مگر بیرین شود از خاصه، به زاد فریادم

بناله از درت ایشوخ بیوفار فتم
 تو شاد باش باغیاری حبله کار که من
 بغیر دختر رز پیش او نبود کسی
 به هیچ قلم شبیهت نخورد در نظرم
 گرفته از سر کونین يك جبین نیاز
 ز بیم حادثه، روزگار فتنه گزین
 نگویمت چه بدل دارم و کجا رفتم
 ز کویت ای بت بیگانه آشنار فتم
 سحر به صومعه، شیخ پارسار فتم
 هزار شب بخیال توسینما رفتم
 به سجده، در سلطان اولیاء رفتم
 به آستان معلائی مرتضی رفتم

توساکن دل خونین ومن زیبخیری بدیروکعبه دویدم به کربلارفتم

فلک به سنگ حوات مرازندشایق

بجرم آنکه سرکوی او به پارفتم

از آن دارم غم پیری که منفور جوانانم
به پیری مالک سرمایه بسیار گردیدم
بهشت بزم خوبان باید اکنون جای من باشد
بجرم پیرگشتن چون مرا افکنده دور از خود
به پیری کی توان منظور چشم نوجوانان شد
شده موی سفیدم گلرخان رابعث نفرت
به غفلت عمر شد بر یادوزین اندوه میمیرم
کدامین شاخ گل بوده است یارب زیب آغوشم
بجای اشک از چشم من اکنون مشک ترریزد

خداراشایق از نام و نشان من چه میپرسی

هیولای دوعالم رنج و غم یعنی که انسانم

ندارد جلوه روی کسی مهتاب هم دیدم
بجوی افتادعکس روی گرمش نیست بیوجهی
نخفته چشم من يك لحظه ای نور نظریتو
سراغی از دل خونین خود هرگز نمی یابم
سحر توصیف دندان ترانادیده میگفتم
چگونه نفس کافر کیش من عبرت نمیگیرد
به پیش ریش زاهد پوستین راپشم میدانم

بحمدالله کز روی سخندانان شدم خرم

چوشایق اشقری و سمل و بیتاب هم دیدم

روزگاری شد که داد از آشنائی میزنم
گرچه میدانم پیرگ من خوشست آن سنگدل
خس کجا و شوق وصل آتش فولاد سوز
سجده میزید به پایت ای بت شیرین ادا
پیش بیمار آن چشم یاریدردی بلاست
باسگان شاه مردان نسبتی باشد مرا
همچو ماهی در کرائی می فتم از درد و داغ

همنوی من کسی شایق درین ویرانه نیست

در صف زآغان دم از لیل نوانی میزنم

سینه را وقف غم لاله عذاری کردم سکه داغ فراوان بیداری کردم

عارض او گل موسنبل وقامت شمشاد
قرص رویش چوازان زلف سیه گشت عیان
من بموی سیه اش دیده ترمالیدم
بکنارگل ورخساره مه بوسیدم
اشک خونین من ای چرخ مرزان بیجا
چنگ دردامن دلدارزدن گستاخیست
بسکه یکجاشده درحلقه او مرده دلان

تابیاید جگرپاره شایق یادش

تحفه مجلس آن شوخ اناری کردم

بزاغ بخت سیه نازبره مادارم
کجاست چشم امیدم بچرخ سفله نواز
کباب روزخوشنداهل روزگارولسی
بهیچ وجه دورنگی زمن غمی آید
مباددست امیدم بهیچباب بلند
مراکه هستی موهوم خوش نم آید
ازینکه دعوی شیری نموده ام شاید

خدا بخیل نسا زد مرادگرشایق

غلام حضرت شاهم رگ سخادارم

شعرورنگین ساخته رزقی میسر میکنم
بی حضورت کاسه چشمم پرازخون میشود
بسکه سروقامت اوراست بینم ساخته
خوش بودو قتم به تنهائی خیالی ساختن
میچکد شیرازدهان ومیرودازدیده آب
ازمحبت گریه بیندسوی من اهل دلی
میفتد صدلکه دردامان من ازدست خلق
باهزاران بینوائی آمدم بر درگهت

شوخی آتش پاره شایق مرا بر باد داد

آب میریزم ز چشم و خاک بر سرم میکنم

گرچنین لاف وفای عشق لیسلا میزنم
روشن وسوزنده تر باشد ز قرص آفتاب
گریه راه عشق آن یوسف لقاسوزم چنین
کی سرشوریده ام دریای مقصد میرسد
یکشب آخر در حرم دل بیاجایت به بین
ازجنون میدانم آخر سر بصحرایم زنم
ساغری گزدست آن خورشید سیما میزنم
آتش حسرت به نی بست زلیخا میزنم
بی سبب در جستجوی آن سروپا میزنم
من به قربان سرت کی لاف بیجامی زنم

دره‌وای انتظار آن محیط نازباز
خنده از سیلاب اشک خود بدریامیزم
صرف بر ترک معاصی هم نگشتم کامیاب
پیش مردم گرچه لاف ترک دنیا میزنم
میسزد شایق که سازم ازنی نرگس قلم

منکه عمر شد سخن زان چشم شهلا میزنم

از یاد قامت غزل انشانی کنم	یعنی که شوق عالم بالانمیکنم
نامت نیارم بر زبان بازتابد	خود را در گریه عشق تورسوانمیکنم
چون نیست مطلبش بجز از ذکر نام تو	گوشی بناله دل شیدا نمیکنم
دل میستانی از من ویرسنگ میزنی	این شیشه را در گریه سودا نمیکنم
جائی بدل نمائند که بیداع او بود	زان بیوفاشکایت بیجانمیکنم
از یخت نارسان کنم آرزوی وصل	تا حشر شوق بیضه عنقا نمیکنم
دنیا اگر دهند من نامراد را	نالش به پیش مردم دنیا نمیکنم
با پاهرنگی نبرم نام کنش را	این فتنه را بملک تو برپا نمیکنم
نادان مرا بمرگ رضا میکنند مدام	من تا ابد شکایت دانا نمیکنم

ممنون لطف کس شدن از مرگ بدتر است

شایق علاج خود بمسیحانمیکنم

نمیگردم خوش از چیزی دل آواره رمانم	چنان افسرده روح من که سنگ خاره رمانم
بکنج نامرادی گفتگو با خویشتن دارم	مریض بی‌کس و دور از وطن بیچاره رمانم
بخون می‌فلطم و اما خوشند از دیدنم یاران	درین میخانه چشم مردم میخواره رمانم
بگردون گروسم بر زیرستان است چشم من	بحمد الله در روشندلی سیاره رمانم
نه سنگی میزنم بر سر نه بر خود می‌کشم خنجر	خداناکخواسته يك آدم بی‌کاره رمانم
سراپا ناله ام اما نمیداند کسی حرفم	درین دارالالم یارب گلوی پاره رمانم
بچشم دیگران خوش می‌خورد حال پریشانم	زهی طالع که من هم زلف آن مه پاره رمانم
اگرچه در برم باشی ندارم هیچ آرامی	به عشقت طفل شیرین حرف من گهواره رمانم

کسی از من ندارد چشم امیدی درین وادی

باین بی‌حاصلی شایق زمین خاره رمانم

من نه باغ جنت ونی آب کوثر می‌خرم	هر دود نیارامی دینا و ساغر می‌خرم
کریدست من بیاید گنج های خسروی	یکدقیقه آرزوی وصل دلبر می‌خرم
نور چشم من ببین کز یاد مژگانان هنوز	دشنه و تیغ و ستان و تیرو خنجر می‌خرم
هر چه از مال و منال آید بدستم در جهان	گرتوانم سرمه واری خاک آن در می‌خرم
نیستم سودوزیان اندیشه چون نوکیسه گان	هر چه در بازار هستی شد میسر می‌خرم

دولت روی زمین شایق اگر باشد از من

یکدل خون گشته و یک دیده ترم می‌خرم

بی عشق حسن را نبود امتیاز هم کمتر از نریست مقام نیاز هم

تنهانه گل زدیدن رویت بخون نشست
شمشاد شد خجل ز قذت سرو بازم
داری طلا و نقره چون رکس اگر یکف
لذت دهد بکام تونان و پیاز هم
ایزاهد الا بقدر که بطاعت غره
ترسم تر ابر کار نیاید نماز هم

شایق غلام حضرت سلطان چشت بود

هنگام مردنش بنمائید ساز هم

ببزم گلپرستان کیش و آئین دگر دارم
که از صدا باغ یکشاخ گل گرا دو ستار دارم
پراست از اشک دامنم بیا آخر قاشا کن
که از شوق بنا گوش تو یکدربا گهر دارم
بجز صحرای نمی آید خوشم جانی ز دل تنگی
که همچون لاله داغ دلربائی در جگر دارم
من و دریای خم پیوسته هست و بیخود افتادن
ازین مسلک نیمخواهم که هرگز دستبر دارم
شدا و قات طبعیان تلخ از بیماری سختم
ز بس گشتم فنای شوخ و شیرینی شکر دارم
نبرداریده هرگز زنی نیاس سرخ تابوت
مسلمانان دل آغشته در خون ببر دارم
حدیث بیستون و مرگ فرهاد استمکشرا
زمن بشنو که زین افسانه شیرین خبر دارم
مرا از عالم عقبی نباشد هیچ پروائی
در آنجا باغ زیبائی زمیراث پدر دارم

فضای دشت آزادی جدا کیفیتی دارد

بزدان قفس شایق کجا پروای پر دارم

چون توای فرهاد ماهم کار سنگین داشتیم
بیستون و جوی شیروبار شیرین داشتیم
شب در آغوش تخیل زان بهار ناز باز
سنبل و گل لاله و ریحان و نسرين داشتیم
بشکل آواره راجور خیزان بر باد داد
ما شکایت پیش ازین از دست گلچین داشتیم
بنای دارد گریه سنگینی رود تابوت ما
عمر هادر دل غم آنکوه تمکین داشتیم
باعث نفرین مردم گشته ایم از راستی
باطن زاهد سراپا بود باب سوختن
سادگی بود آنکه ما امید تحسین داشتیم

شایق امشب عیش مارا کس به تنهائی نداشت

صد چمن گل در نظر از اشک خونین داشتیم

مور ضعیف خلقت ایوان قسمتم
حسرت نصیب جدول دیوان قسمتم
جز نام نیست چیز دگر در سباط من
تصور عذلیب گلستان قسمتم
دست مرابه سیم و زر آلوده کی کشد
منون لطف و شیوه احسان قسمتم
جز خارهای حسرت و اندوه مفلسی
یک گل نرسنه است بدیوان قسمتم
زحمت مکش طبیب دگر در علاج من
امکان پذیر نیست چو درمان قسمتم
از نعمت جهان تعیش نجیده اند
جز داغ آروزی تو در خوان قسمتم

شایق غیر سدی کف آرزوی من

کوتاه بود گوشه دامن قسمتم

کی به کعبه از حرمت عزم رفتن میکنم
بیوفائی با سگ کونی تو کی من میکنم
فصل گل بیکار هرگز نیستم چون عذلیب
میرودم در گلشن و فریاد و شیون میکنم

در گلستان هر سحر از یاد رویت جای گل
 پرده پوش دوستان خارجشم دشمنان
 در هوای قامت او گر صد ابا لاکنم
 پای بند سبحه و زناز هرگز نیستم
 اشک خون آلود خود از لب دامن میکنم
 در جهان زندگانی کسار سوزن میکنم
 بر سر قمری قیامت صحن گلشن میکنم
 لبیک پاس خاطر شیخ و برهن میکنم
 رسم و آئین محبت شایق از من یادگیر

روزگاری شد که سریازی درین فن میکنم

بیاد چشم او یک عمر در میخانه می بودم
 بمن ساقی شراب ناب میدادی دم آخر
 مشوازدانه ام غافل توای صیاد بی پروا
 از آن کاکل جدائی تاغی نکردم سرموئی
 قمیز نیک و بد کردن قیامت عالمی دارد
 چه میکردم بزندان هوا و حرص چون زاهد
 کسی میگفت بر من کاشکی نیرنگ مستی را
 به آتش میزدم خود را و میکردم چراغانی
 ز سودای لبش لب بر لب پیمانه می بودم
 که تا صحرای محشر بیخود و مستانه می بودم
 که من در آشیان خویش نازکدانه می بودم
 چه میشد بادل صد پاره خوشانه می بودم
 خداوند اچو میشد اندکی دیوانه می بودم
 اگر زنجیر بند سبحه صد دانه می بودم
 که در خواب عدم چندی باین افسانه می بودم
 به آتش میزدم خود را و میکردم چراغانی

به بزم ناز و شایق اگر پروانه می بودم

اگر یکروز در بیان در میخانه می بودم
 بدور شمع رخسار تو اینست آروزی من
 نمیدانم کیم از من چه میسازند در آخر
 زمن دیوانه گان آزرده میگشتند تا محشر
 بمن ای آشنا میداشتی گر گوشه چشمی
 قبول بزم ناز و اگر میشد نیاز من
 از این جاتابه کوثر بیخود و مستانه می بودم
 که بی پروانه می بودی و من پروانه می بودم
 اگر عاقل نبودم کاشکی دیوانه می بودم
 درین ویرانه عبرت اگر فرزانه می بودم
 کجا نمون لطف و منت بیگانه می بودم
 قبول بزم ناز و اگر میشد نیاز من

کجا شایق چنین سرگشته و دیوانه میبودم

تابکی شکوه زیمهری ایام کنم
 عطر گل میچکد از هر مژه ام جای سرشک
 عاقبت چشم تو دیوانه کند مردم را
 ساخت نارام ترم و سوسه دبر و حرم
 تابکی بر سر راه تو تغافل مشرب
 چون شد کام من از دولت و صلت حاصل
 موسیقی ز سرم برده هوای عشرت
 چارپا را نتوان ساخت بکوشش آدم
 آسمان را بجای تو بدنام کنم
 بسکه یاد رخت ای شریخ گل اندام کنم
 این سخن ثبت به برگ گل بادام کنم
 جان دهم بر سرموئی تو که آرام کنم
 روزها را با میدنگه شام کنم
 بعد ازین صرف نظار تو ناکام کنم
 بلب گور چراغ صه بهرام کنم
 عمر را ختم اگر سوره انعام کنم

شایق از شوق مه سرو قدش خویش مدام

از لب جوی صفا تا بلب بام کنم

تابسر سودای آن زلف پریشان داشتم
 مشک تر در جیب خود سنبیل بدامان داشتم

بعد ازین بی اویجزمردن ندارم چاره
تابدور قامت او بود گشتن کار من
از زبانه نام شیرینش بر آمد ناگهان
داغ حسرت ساخت دل را دیدن آئینه ات
از چه رولعل و گهر در گردنت انداختی
نیست دستار و یز از این خوشتر که گویم روز حشر
بیتواز گلشن بداغ دل قناعت کرده ام
دیده ها تار یک شد چون شمع بعد از مردنم
داغ عشق او رفت از دل باین موی سفید

شایق آتش را بر پیر پنهان داشتم

کجایم محبت میتوان گشتن فراموشم
بفکر سنبیل موی پریشان میشود طبعم
سمن از تربت من تا بروز حشر میروید
نه تنها بر سرم آتش بود دنیا و اسبابش
چو تار ساز از دست کسان افشا شود رازم
پلنگ مرگ دارد هر نفس قصد هلاک من
به جستجو دیدم از عدم تا عالم امکان
ز جبر و اختیارم نیست آگاهی ولی شایق

نگردد بر مرام من بهر کاری که میکوشم

در قدح خون دلم ریخت شرابش دیدم
جلوه ساقی گلچهره مرا برده ز خویش
عکس ابرویت و افتاد بچشم تر من
همچو خورشید که معلوم شود از پس ابر
رخ زیبای کسی را که گلش میگفتم
حکم اعدام مرا کرده بصد گونه رقم
شده از صبر دلم باقی و فاضل ز نیاز
سجده چون مژه کردم بدر دیده خود
قاصد پوسته مکتوب مراد داده باو
شایقت و سوسه روز قیامت نکشد

که بشبهای فراق تو عذابش دیدم

شد بهارویی گل رویت قیامت میکشم
در حریم پرده دل دائم از شوق رخت
صورت ابروی جانان را کشیدن مشکلت
در گلستان ناله و در خانه حسرت میکشم
نقش گل می بندم و رنگ لطافت میکشم
این کمان را من بصد خواری و زحمت میکشم

گر بود قشال روی دلکشت صورت پذیر
 من بروی پروه دل خوبصورت میکشم
 زان کمر تا کس نیارد حرف دیگر در میان
 صورت این موی را خوش بانزاکت میکشم
 سرمه دیگر نمیخواهد نظر ساز فنا
 از غبار رفته گان در دیده عبرت میکشم
 پادشاه در خداوندیت جای حرف نیست
 من ز نام بندگی برخویش خجلت میکشم

تابکی شایق من غافل با فسون امل

بار نفس کافر زویا طینت میکشم

گاهی که نقش یوسف محبوب میکشم	در پرده های دیده یعقوب میکشم
یکدسته خوب نیست گریبان دریدنم	دستی دگر ز دامن مطلوب میکشم
احوال یار میرسد از تلگرام دل	کی انتظار قاصد و مکتوب میکشم
بنشین دمی بدیده که هر لحظه از مزه	این خانه را برایتو جاروب میکشم
از یاد قامتیکه نزاکت قبای اوست	آبی که می کشم بچه اسلوب میکشم
در چشم تر تصور رویتو خوب نیست	این عکس رازخانه مرطوب میکشم
ای کوهکن ملای که منم بلوچ دل	شیرین تراز تو صورت محبوب میکشم
باز اهدم چکار که در دیده نیاز	من خاکپای سالک مجذوب میکشم

شایق بفکر خویش بمانی اگر مرا

تصویر یار را بدلت خوب میکشم

شیرین ادای من ز غمت کوهکن شدم	از تیشه جفای تو گلگون کفن شدم
تا از سگان آنسر کو گشته ام جدا	بی اعتبار در نظر مردوزن شدم
از بس رقیب گرم قماشای یار بود	چون شمع داغ داغ در آن انجمن شدم
اسلام و کفر هر دو زنم ننگ میکنند	نی شیخ شهر گشتم و نی برهنم شدم
شاید اگر ز نقره بود لوح تربتم	یعنی شهید تیغ توای سیمتن شدم
از جرم لاف عشق توای شمع انجمن	پروانه وار مستحق سوختن شدم

شایق کسی بدیر محبت چومن مباد

نی بت پرست گشتم و نی برهنم شدم

ردیف نون

گفتاکه جان خود بسرمانثارکن گفتم شهیدناز توام اعتبارکن
گفتاکه میروم بتماشای لاله زار گفتم بیاسیردل داغدارکن
گفتاکه برده است زخویان دل ترا گفتم زخود سوال توایگلغدارکن
گفتازخادمان درمایکی تویش گفتم مرا بجمع سگانت شمارکن
گفتاجفا برایتو خوب است یا وفا گفتم بهره خوش توشوی اختیارکن
گفتادوای ضعف دلت نیست درد یار گفتم دوای ضعف دلم درد یارکن
گفتاسرتو میزنم آخر به تیغ ناز گفتم مرا خلاص ازین انتظارکن
گفتاز بعد مرگ چه باشد مراد تو گفتم بخاک من گذرایش سوارکن
گفتاکه شایق گل رخسار کیستی

گفتم که خود بداد محبت شکارکن

روزگار بشد بعشقت آه فریاد است و من وز جفایت پیش هر کس داد و بیداد است و من
در شب هجرت غمباشد رفیقم هیچکس عمرها شد این دل پر خون ناشاد است و من
رفته رفته درد دل آن بیسوفاشیرن شدم سنگ شیرین ساختن ایجاد فرهاد است و من
خفته قمری گرد را غوش وصال سرو خود در هوای قامت او پای شمشاد است و من
هر کسی در این چمن پابند فکر حاصلی است راست پرسی زین بلایک سرو آزاد است و من
دوستان را اگر نکردم خدمتی معذور دار دشمنان را سر بریدن کار جلاد است و من

شایق از مهر پدر هرگز ندیدم سود خود

گر خدا خواهد از این پس جور استاد است و من

بسیار پریشانم یا خواجه بهاوالدین درمانده حیرانم یا خواجه بهاوالدین
نام تو چسان آید شاهبزیان من شرمنده عصیانم یا خواجه بهاوالدین
در قافله هستی هر بنده کسی دارد من بیکس حیرانم یا خواجه بهاوالدین
عمریکه تلف کردم بیهوده به بیباکی امروز پریشانم یا خواجه بهاوالدین
من گرد بیابانم افتاده بدامانت آوری گلستانم یا خواجه بهاوالدین
از مدرسه دانش آموزین چیزی چون جاهل و نادانم یا خواجه بهاوالدین

گر شایق عصیانم یا لایق حرمانم

من چاکر مردانم یا خواجه بهاوالدین

مرا از قامت خود کشته است یار من خدارا سروینشانید بالای مزار من
بلک بیکسی تاکی مسافر میتوان بودن مگر تسکین پذیرد در دیارم در دیار من
خدا از پنجه شاهین مژگانش نگهدارد عجب صیاد قلب افتاده شوخ دلشکار من
بقربان سرت کردم شود بیمار میدانم اگر یک لحظه در چشم تو باشد انتظار من

چونی سرتاپا گرناله کردم درغم عشقش
برس اکنسون بدادم ایشهء مشکلکش آخر
بخون دیدهء دست خویش رنگین بایدم کردن
توگوئی پیکرم خارا است وبالین آتش سوزان
نوازش راندارد یاد طفل نی سوارمن
که از پیداد گردون مشکل افتاده است کارمن
که می بینم بچشم خویش رفت از کف نگارمن
که خالی مانده ز آغوش کسی امشب کنارمن
بپای خود کسی شایق نرفته دردم سیلاب

خیال اوچسان آمد بچشم اشکبارمن

ساقی بسا غریب از ریز آبی که دارد رنگ خون
غمها ز دل بیرون کند رخسار را گنگون کند
ازدبوم میسازد پری برخاک بخشد گوهری
زاهد خورد راصل شود ناقص خورد کامل شود
باشد پری در شیشه ها از سر برداندیشه ها
از خاک روغن میکشد از دانه خرمن میکشد
شدد دختر ز نام اود لها اسیر دام او
یک جره گر آه خورد شیرش نیاید در نظر
ساغرکش مینای آن واصل به بزم معرفت
خاک در پیرمغان خوشتر ز صدر طل گران
خونیکه میگردد از آن حسن نکورویان فزون
خم ساز افلاطون کند دیوانه سازد زوقنون
زبینهء دانشوری بر علم و عرفان رهنمون
جاهل خورد عاقل شود بالاتر از عقل جنون
در پای خم افتاده اش واقف ز رمز کاف و نون
دود از دل من میکشد این شعله خیز آبگون
یکساغر گلفام اواز جهان عشرت فزون
گرمور نوشد قطره بر میکند صد بیستون
دیوانهء سودای آن داننده راز درون
زاهد افتاده در گمان از غفلت فکر زیون
رمز طریقت گفتمت سر حقیقت گفتمت

شایق برود در میکیده قربان ساقی شوکون

خرم شبی که مجنون بایک صدای شیرین
در خاک تیز تلخ است کام و زبان فرهاد
تا اشک شور فرهاد در جوی شیر افتاد
داروی این طبیبان بسیار تلخ و ترش است
تا روز حشر سرخست پاهای نازک او
بیجای رفت خونت ای کوهکن صد افسوس
میگفت پیش فرهاد افسانه های شیرین
دارد هنوز در سرفکرو هوای شیرین
بسیار بانگ شدن ازادای شیرین
فرهاد را نشاید غیر از دوی شیرین
کز خون کوهکن بود رنگ حنای شیرین
باید که می فشاندی آنرا پهای شیرین

فرهاد و ش نمودم بسیار جان کنی ها

شایق نیافتم حیف یک آشنای شیرین

بسکه مردم کرده اند امروز نفرین از جهان
عیش این گلزار غیر از داغ دل چیزی نبود
هم بهارش بی حقیقت هم خزان وهم خیال
غیر حرف عشق دیگر از شنیدن هیچ نیست
نی بمشتاقان وفا و نی بمحبوبان حیا
میکنند هر کس بقدر همت خود انتخاب
گرچه دین خویش را سودا بدنیای کرده ایم
وقت مردن کس نخواهد رفت غمگین از جهان
لاله آخر می رود با چشم خونین از جهان
کن تماشا یکدو ساعت فلم رنگین از جهان
یکم مبادا قصه فرهاد و شیرین از جهان
رفته رفته گم شده است این رسم و آئین از جهان
ماویاد قامتت ای سرو سیمین از جهان
از کرم مارا مبر یارب تو پیدین از جهان

این قباى اطلست چون گل پریشان میکند
باش قانع چون بهی بادلق پشمین ازجهان
دست خالی نیستم شایق به بازارجزا

میبرم باخوشتن غمهای دیرین ازجهان

ای طیب دردمندان چارهء کارم بکن	التفاتی بردل رنجورویسمارم بکن
تابکی باشم خمارآلودهء رنج والم	ازشراب لطف خودیکباره سرشارم بکن
ای فلک خونم بریز آخرجای آبرو	یکشب آنراهم حنای پای دلدارم بکن
منکه دارم احترام مرشدت چون پیردیر	زاهدآخرتوهم تعظیم زنارم بکن
رشک می آیدمرا ای ناصح بیدادحیف	ورنه میگفتم قماشای رخ یارم بکن

ای سکندرشایق ونیم نگاه لطف تو

ازدلم آئینه سازومحودیدارم بکن

فتاده بارغم یارتابه شانهء من	کسی ندیده خوشی رادگرخانهء من
سگ توگوشهء چشمی باستخوانم دید	درست گشت به پیش همابهانه من
اگرغمیکنی آزادم ازقفس صیاد	مباش بیخبرآخرآب ودانهء من
همینکه بال وپریم باغبان ظالم بست	گرفت آتش ودرد ادآشیانهء من
همیشه میطلبم ازخداکه پیرشود	جوان کش است اگرچه بت جوانهء من
نیم خطا وخطائی نکرده ام بکسی	غیرودبخطا تالابدنشانهء من

بهیچ وجه ندانم گناه خودشایق

که یارمیرمدازوضع دوستانهء من

بهارآمدتوهم ای غنچه لب سیرگلستان کن	مرادورسرت گردان وسنبیل راپریشان کن
چمن آئینه بندان شدکنون ازشیشه شبنم	زداغ عشق ای زاهدتوهم دلراچراغان کن
به پیش ابرنیسانم چرابی آبرو سازی	زسیلاب سرشک خودتونیزایدیده طوفان کن
چونی ازهرسرمویم فغان وناله میخیزد	بیاوزآتش عشقت قماشای نیستان کن
بودهرنقش پادر راه شوق چشم بینائی	بیای نوبهارنازوسیرنرگلستان کن
طیبا تخم ریحان توکی تاثیرمی بخشد	علاج ضعف دل آخرحال روی جانان کن
مده ایعشق درچنگ زلیخا دامن یوسف	خدارارحم برحال خراب پیرکنعان کن

شده عمریکه افتاده است دریالین غم شایق

زوصلت درد آن بیچاره را ایشوخ درمان کن

یارب مرابدوری اومبتلامکن	بیگانه ام زمحفل آن آشنا مکن
میمیرم ایفلک بخدا رحم لازم است	دیگرمرازجان عزیزم جدامکن
بیرون مروزروزن دل آفتاب من	اینخانه رابرای خدای ضیامکن
ماچشم خویش برسراوسرخ کرده ایم	آهنگ پای بوس کسی ای حنا مکن
ایچرخ سینه خاک غم یارگشته ام	مانندگندمم تودگرآسیامکن
بی عشق ای طیب دلی نیست درجهان	تاپوره دردکس شناسی دوامکن

زاهد سخن ز غفلت بسیار نشنود در گوش مرده این همه آخر صدامکن
 دون همتان کجا بسخن آشنا شوند کار قلم طمع زنی بسوریا مکن
 گرچشم لطف باشد از شاه ایر فیک گاهی نگاه قهر بسوی گدامکن
 اسباب عیش راهمه بردند از دلت

شایق بروی کس در این خانه وامکن

يك لحظه سوي نرگس بیمار نظر کن از يك نگاهش منفعل ای نور بصر کن
 در سنگ بودنیز چوراء آب روان را ای گریه خدارا بدل یار اثر کن
 دل بیتو خرابست کنون ایشه خوبان آیاکه ترا گفت ازین شهر سفر کن
 یکبارہ نیائی کہ ز خود میروم ایشوخ از آمدن خویش مرا پیش خبر کن
 زینسان کہ روی هرنفسی جانب اغیار گاهی بسر تربت مانیز گذر کن
 بایار بگوئید ز تحریک نگاهی باز این دل سپاره ماز بروزر کن
 خواهی نخورد سلطنت حسن تو بر هم آژاه اسیران سر زلف حذر کن

شایق چو با و نامه نوشتی بمیانش

بیتی رقم از نازکی موی کمر کن

جان من اینقدر عتاب مکن دل مارا با اضطراب مکن
 بار قیبان بی شرف منشین فکر مارا دگر خراب مکن
 مشوا ز خانه بی نقاب بیرون خجل از رویت آفتاب مکن
 بسر خاک مدعی مخرام دل مارا ز حسرت آب مکن
 ای بت دلریا دل مارا بسمل از نغمه رباب مکن
 تاکه باشد سر شک من خونین پای خویش از حنا خضاب مکن
 ای اجل چشم من براه کسی است یکنفس بر سرم شتاب مکن
 ماه من خون دیده دارم چشم خود سرخ بر شراب مکن

بکف شانه تار زلف مده

دل شایق به پیچتاب مکن

پوشیده باز جامه گلدار یار من چون لاله گل زدست دل داغدار من
 گاهی برخست سرخ و گهی بالباس سبز دل برده رنگ رنگ زمن دلشکار من
 میزید آنچه در رزایی او بود از سکه جامه زیب فتاده نگار من
 اکنون شده است جامه خار ابحان او زان خارها که خورد زمن گلدار من
 دامن کشان ز پیش نظر ماه من مرو دیگر مده بیاد تو مشقت غبار من
 کسی آرزوی گلشن فردوس میکنم باشد اگر بگویتو جانامزار من
 ساعت بدست خویش مینداینچنین دگر ای سیمبر ز دست میرا اختیار من
 بنده نقاب خود بکشای بهار ناز چندین گره مزن دگر آخر کار من

برداشتی نقاب از آن روی آتشین
آتش زدی بخرمن صبر و فرار من
شایق منش بخون جگر پروریده ام
کی طفل اشک دور شود از کنار من

بیجا جانام را قربان خود کن	شهید خنجر مژگان خود کن
چه میگیری بکف آئینه هردم	مراهم یکنفس قربان خود کن
نگار ارخت خارا را چه پوشی	ز گل پیراهنی بر جان خود کن
به الطاف نگاهی ایشه حسن	مراشمرنده احسان خود کن
بیا ملک دلم ای نور دیده	خراب از نرگس فتان خود کن
نصیب از خوان وصلت برده هر کس	مراهم ساعتی سحران خود کن
گریبان نگیرم تابه محشر	غبارم محرم دامان خود کن
کنون ایدل جهان را بیرخ او	خراب از دیده گریان خود کن
ندارم تاب سرگردانی دهر	مراسرگشته مژگان خود کن

چو آن کافردلت را برده شایق

فدایش گوهر ایمان خود کن

ایدل بطق ابروی جانان نماز کن	یعنی توهم برابرنازش نیاز کن
پی برده است لیلی محمل نشین ما	ای بیخبر برای خدادیده باز کن
خواهی رسد بگوش تغافل نبوش او	تامیتوان شکایت زلف دراز کن
کمتر مدان ز آئینه حیرانی مرا	گاهی نظرسوی من پاکباز کن
از جد و جهد هیچ بجائی نمیرسی	تفویض خویش بر کرم کار ساز کن

افتدهای عالم بالا چو در سرت

شایق نظریه قامت آنسروناز کن

مروباغیر قربان سرت من	گرفتار و اسیر و چاکرت من
ز درد دل ببرت بسسار نالم	اگر یکبار گونی دلبرت من
شبی پابرسم نگذاشتی حیف	شدم رسوای عالم بر سرت من
صفائی ها کجا و حیرتم کو	که چون آئینه گیرم در برت من
گدائی پیشه خود کردم آخر	که آیم گاه گاهی بر درت من
اگر میرنجی از حرف من ای ماه	غمیگویم که شام و دیگرت من
دل خود جمع کن جاناز بیتاب	نخواهم رفت جانی از درت من
دلا کنون مرا پروا نداری	بکوی یار گشتم رهبرت من
خراب گردش چشم تو گشتم	بیای مست دور ساغر ت من

بجانان گفته ام شایق مکرر

مروباغیر قربان سرت من

ایکه پرسی ز چه رو آمده جان بربل من سرگران است زمن شوخ جفا مشرب من

روز سرگشته و شب همدم فریاد و فغان
 از سرکوی تَوای دلبرناقد رشنانش
 رحم کن بر سر این کشته شمشیر جفا
 عمر هاشد که بود عشق نکویان بخدا
 هیچ از قتل رقیبان دغاباکم نیست
 بجز از شریت عناب لب او شایق

قطع کی میشود از داروی دیگر تب من

ز سینه ناوک مژگان او کشیدم من
 خلاصیم چه خیال است از پریشانی
 مشو برای خدا سنگ شیشه دلها
 چرانبرد مرا با خود آن جوان بشکار
 چو تیر تازیرم رفتی ای نهال مراد
 غزال وحشی دشت محبتم شایق

سزد ز مردم عالم اگر رمیدم من

ریسده نگهت زلف کسی بشامه من
 یکی زمکت بیانم جناب فرهاد است
 خیال یار که زخمی است مرغ نامه برم
 برهنه گئی بخدا نشه دگردارد
 دگر بخت فرودس احتیاجم نیست
 شریک درد و غم هندو مسلمانم
 صراط مویتو میزانم آبروان کجست

سرش به تیغ جفا میکنم جدا شایق

بغیر حرف و فاگر نوشت خامه من

من بقریانت مرود یگر به گلگشت چمن
 مو نمودارم خبر از سینه چاکبهای او
 تیغ آبروی ترا پیوسته فکر قتل ماست
 اینقدر ای چرخ دولابی خدارا رحم کن
 بوسه بردست نگارم ای حنا چون میزند
 از لب چون غنچه اش خواهم که گیرم بوسه
 راست گویم چون قدت سروی ندیدم جانمن
 رنج غریب دید یوسف تا عزیز مصر شد
 هیچ کس عزت نبیند ای عزیزان در وطن
 شایق ما از غم ناز کمزاجی مرده است

از حریر برگ گل باید نمود اورا کفن

قمریان جمله رسیدند با فغان از من
کی نمودم بقدرش نسبت سروشمشاد
نگه تیز بروتو نکردم گاهی
نیست منظورتان سرمه عزیزان بخدا
بسکه از لاله رخان داغ فراوان دیدم
پیش سرو قد او گریه صنوبر بینم
نه بدیر است قرارم نه بمسجد آرام
شایق آهونگهان تاکه بدم آوردم

رفت مجنون ز خجالت به بیابان از من

الهی همچو مجنونم بدر عشق رسوا کن
خدا را چشم پوشی تابکی از حال زار من
نمیگویم بالطافی نوازش کن مرا اکنون
اگر امروز از جور و جفای خود غیترسی
چرا ای غنچه لب هر روز در گلزار میگردی
میان خاک خون تاکی طیم ازدوریت جانا
نباشد گلرخان رالطف وانصاف و وفا هرگز
دلش را بردی و تنها ببالین غم افتاده

بیاحال خراب شایق ایدلبر قماش کن

تارفته از نظریت شیرین زبان من
رفتم از آن صفا کده مشقت غبار خود
تارفته است آن مه بیمهر از سرم
قمری بروی خاک فتاد و طپید و مرد
قاصدمبر که نامه من پاره میکند
تا گشته ام بوصف لبانت سخن سرا
مجنون به پیش من سبق خویش تازه کرد
شایق بزهر چشم مرا کشت عاقبت

آن دلبرستم گرنامهریان من

من بقریان اداهای بتان غم شان
خویرویان چقدر آمده اند آفت جان
یکنفس اهل دلی را بزیارت دریاب
گوشه گیران غمش با خبرند از دو جهان
که پسندیده ام از عیش جهان ماتم شان
جای در بزم رقیب است جفای کم شان
هر نفس کاسه زانو شده جامجم شان
که چو شهد است بکام من بیدل سم شان

سرخویان جفا پیشه سلامت بادا
گرچه از مردن من نیز نباشد غم شان

شایق از لاله رخان نیست مرا چشم امید

که تغافل شده امروز وزیر اعظم شان

چه وضع خوب می‌خواهی دگر ای آشنا از من
که آن بیگانه خو عمریست می‌گردد جدا از من
بر روی بت قبولم سازای راهب بزناری
که نفرت می‌کند بسیار شیخ پارسا از من
زبس برگشته طور روزگارم سخت می‌ترسم
که آن برگشته مؤکثرانگر داند خدا از من
زکشت عمری حاصل کنون برخویش می‌سوزم
که نی بیگانه سودی دیده نی آشنا از من
خدا را ای طیب ازبستر من دورترین
چه معلومات می‌خواهی ز درد بیدو از من
بسازم درد عادتست نیاز خویش چون کشتی
که آبروی میریزد بوقت التجاز من
کنم آب فراط دیده رادرماتش جاری
بامیدیکه خوش گردد شهید کربلا از من
زخود بینی بترهرگز نخواهد بود عصیانی
بیاساقی بیک ساغر برون آورم از من

پژگان می‌کنم فرهادوش صدسنگ خارا را

اگر خوشنود گردد شایق آن شیرین ادا از من

خط شیرین بنویسد بفرهاد از من
که در آن دامنه کوه کند یاد از من
عاقبت رام توان گشت با قسون وفا
تا کجا میرمد آن شوخ پریزاد از من
دوستان بهر خدایک دوسه بیت شیرین
بنویسد سرتربت فرهاد از من
آنقدر خون بوجود من افسرده نبود
که دمی آب خورد خنجر جلا از من
بخدا جزائف قامت او یادم نیست
گرچه آزرده شود خاطر استاد من
منکر سلسله بخت سیاهم نشوی
که بود زلف توهم صاحب ارشاد از من
غزل شایق آواره بیزمش بهرید

تا مگر یار و فاجوی کند یاد از من

باز شد صحن چمن یک عالم نور از خزان
باغبان بسیار باید بود مشکور از خزان
زندگانی بی جمال گلرخان آتش بود
آب شد فواره هم چون شمع کافور از خزان
گرچه غمگین بود اوراق گلستان در بهار
شد مطلا یک قلم امروز مشهور از خزان
رنگ زردی بیش یاران بدتر از مردن بود
چهره گل باد یارب تا بد دور از خزان
نیست تنها سینه بلبل کباب از ظلم او
داغ گل هم رفته رفته گشت ناسور از خزان
گردش ایام هر جا سفله را خوش می‌کند
آشیان زاغ شد در باغ معمر از خزان
سیر گیتی رنگها دارد ز خود غافل مباح
در گلستان درس عبرت بود منظور از خزان
برگ برگ این گلستان چون طلای احمر است
باغبان امسال باید بود مغرور از خزان
برضعیفان سود بخشیدن انقلاب روزگار
میشود زربوش سقف خانه مور از خزان

شایق میزان طبع خویش مستانند و بس

نشه می‌گردد سراپا تا ک انگور از خزان

گر ببیند رنگ و روی شاه گل در خزان
میچکد هر لحظه خون از چشم بلبل در خزان

نیست چون نازك دلائر طاقت وضع خنك
هر طرف پامی نه دخشت طلافتاده است
بیخودی خوشتر بود روز وداع گلرخان
كاكلش موج دگر دارد بروهنگام خطم
گل نبازد تا بکی رنگ تحمل درخزان
چون نباشد باغبان صاحب تحمل درخزان
یك تنفس مگذار از كف ساغر مل درخزان
تازه مضمونیست جوش سنبل درخزان
رفته چون گل دلبری شایق ز پیش چشم او

میزند آتش بدل فریاد بلبل درخزان

ایشیخ جنان از تو گلزار جهان ازم
بگذار رقابت را ای دشمن مشتاقان
در مجلس میخواران تا کی سخن کوثر
ایزاهد دل مرده حکم ازلی بوده
تو منتظر حوران من واله مهرویان
آمیزش همجنسان خویست نگار من
هر کس بجهان دارد وضعیت مخصوصی
در صومعه زاهد مارا مطلب شایق
حور از تو قصور از تو دیدار تان ازم
عیش دوجهان از تو آن راحت جان ازم
آن آب ذلال از تو این رطل گران ازم
طوبای بهشت از تو آن سرور روان ازم
آن نسیه برو از تو این نقد عیان ازم
لیلی نگهان از تو منجون روشن ازم
صد جور جفا از تو صد صبر و توان ازم

آن پیر طریق از تو این تازه جوان ازم

نکرده ام بتو من دوستی برای چین
اگر تو رفته مهر و فغان گهداری
اگر چه ساخته گردون دون مرا عریان
بدوست شیوه آدمگری جدا باشد
جداست منتظر شیوه های مهر و وفا
مرا بدم محبت شکار خویش کنید
کسیکه شیفته وضع دوستانه تست
دو سال شد که ندیدم جمال مکتویت
کسی ندید دلم را که جای الفت تست
کسیکه یار تو باشد بمطلب و مقصد
بصد لباس بیاران نموده ایم بیان
که نیست مسلک وجدانم آشنای چین
غمی فتنه بسرم تا ابد هوای چین
غمی کنم سر خود را فرو به پای چین
که بیشتر ز جلی نیست انتهای چین
جداست مستحق جامه و گدای چین
که مرغ دل نشود صید تارهای چین
ندید نامه لطف ترابه لای چین
چنانکه گوش نه بیند رخ صفای چین
ولی شنیده همه گوشه اصدای چین
چرا با و نفرستی کفن بجای چین

بصد لباس بیاران نموده ایم بیان

که نیست شایق دلداد جان فدای چین

مهء بیمهر من قدری بعاشق مهربانی کن
همه سویتومی بینند و میسوزد مرا غیرت
بمیر از تشنه کامی و میرزان آبروی خود
جوانمردی غمیباشد زبون دشمنان گشتن
چرا از جمله های حادثات دهر میترسی
فریب عیش موهوم جهان مفت توای منعم
اگر میل دلت با او غمیباشد زبانی کن
سبك برخیز از بزم و بمن هم سرگرانی کن
فدای قطره اش صبحر آب زندگانی کن
بضد نفس کافر کیش چندی کامرانی کن
بمیدان نبرد زندگانی قهرمانی کن
بیاز یگانه طفلان یکدوم اسپك دوانی کن

خمیر فطرتش کی مایه مهر و فساد دارد
چسان اصلاح خواهد شدند انم وضع رفتارش
به پیشخان بخوان این مصرع بامزه را از من
لباس قمیتی قیمت ندارد پیش دانایان
ز روی حافظ و سعدی و بیدل شرم دار آخر
وفای دلبران دیدی و یاران جمله سنجیدی

دگر شایق دو روزی بر در دل پاسبانی کن

رنگین بساز دیده بدیدار ارغوان	بلبل بیابین گل بیخار ارغوان
یک چند روز باش گرفتار ارغوان	دیدی شکوفه پاهو بود و سیوفا
رنگین تراست از همه گلزار ارغوان	گلها تمام دیده فریبند و خوشنما
قیمت فتاده جامه گلدار ارغوان	غرق زمره است ببین لابلای آن
هر کس که دید گرمی بازار ارغوان	گشت از شکوفه سر در دل پر محبتش
کز دیدنت خراب شود کار ارغوان	ایشاخ گل بکوه چو کبک دری مرو
در عشق باش پیرو رفتار ارغوان	سنگین نشسته بادلك خونفشان خود
ای خواجه روشنائی و انوار ارغوان	از نخل طور طور گریاد میدهد
واقف اگر شوی تو با سرار ارغوان	میزبندت که دم زنی ای خواجه از صفا

دارد برنگ جامه دلدار نبستی

دل نیز گشته شایق دیدار ارغوان

باد صبا پیامی از من ببر جانان	شدمدتی که دورم زان شوخ نامسلمان
بگذر ز لطف روزی بر تربت شهیدان	تاسرخ روی خیزد این بنچه لب بمحشر
مجنون صفت گرفتیم اکنون ره بیابان	در شهر خویر و یان جانی چو نیست مارا
صد پیچتاب دیدم زان کاکل پریشان	سودای عشقت ایشوخ تاب سرم فتاده
این قصه را نباشد ایدوستان چوپایان	احوال مرغ دل را از زلف او چه پرسید
زیر نظر چو داری ایشوخ تیرمژگان	از بهر کشتن ما خنجر یکف چه گیری
کافر نمینماید این شیوه با مسلمان	میمیرم از فراقت تا کی زمن جدائی

غیر از جفا بتان را کارد گر نباشد

مآمدتی است شایق کندیم دل زخویان

مرا مهر سیاه چشمان نخواهد شد ز دل بیرون	اگر آید عزیزان بر سرم صد گردش از گردون
نگار من کرا گشته که باشد پنجه اش گلگون	حنا هرگز ندارد جرأت بوسیدن دستش
چرانرگس نمیرود ز خاک تربت مجنون	بیاد چشم لیلی جان شیرین داد و حیرانم
زیس شعرم بلند آید بوصف آن قدموزون	نفهمد پست فطرت تا قیامت معنی اورا
مکش پیکان خود را جانم از سینه ام بیرون	ز آه آتشینم عاقبت بی آب خواهد شد

مگردارد سرقتل من خونین جگر شایق

که باز امروز پوشیده است یارم جامه گلگون

حاصل نشد ز لعل کسی آرزوی من
آب روان نیم که روم طرف بوستان گل گل
شگفت داغ تو در سرزمین دل
تا کی تو حرف خویش کنی پشت سر سفید
رفتم از آن صفا کده مشقت غبار خود
تا سرو گل ز حسن تو کردند منفعل
دل را به عشوه لعل خموش تو برده است
شایق به آه و ناله برفت از جهان و گفت

حاصل نشد ز لعل کسی آرزوی من

اگر نگذاشت رسم بیوفائی گله دار من
نیاشد هیچ تاب جلوه خورشید شب من را
جنونم از خط سبزش دیوالا شد به حمد الله
شهید دست آتشوخ سپاهی گشته ام آخر
سبزه دستان ز بهار پیوند محبت را
نمی آید اجل هم از همجوم خوف نزدیکم
مرا کشته است یاد قامت محشر خرام او

چرا شایق نروید سرو و شمشاد از مزار من

بیای جلوه روی خوشت باغ بهشت من
نهان از چشم زاهد در حریم دل بتی دارم
بخاک آستان بوت را بم نسبتی باشد
مشوم مرکز تاثیر سماع و کیف اسرارش
نباشد دیدن آن شکل مداهش کمتر از دوزخ
فشاندم در زمین قلب صد تخم امل لیکن
نمیدانم چه خوبی دیده از وی جز پریشانی

که باشد شایق زلفت دل الفت سرشت من

آن بی وفا گر بشنود یکبار عرض و داد من
بعد از وفات خویش هم صد تیشه میزد کوه کن
امروز پرهای مرا هلا باالی میکند
دیگر مخوانیدم بیباغ ای بلبلان همنوا
ای مدعی عیب مرا بسیار گفتن خوب نیست
از هر چه آمد در نظر شد با عث آگاهیم
تا آسمان کی میرسد ایدوستان فریاد من
شیرین اگر بیچاره را می گفت ای فرهاد من
باشد و بال بال هم در گردن صیاد من
پایند دام زلف او شد خاطر آزاد من
ایراد واقع میشود بر صاحب ایجاد من
در مکتب هست پیود هر ذره استاد من

پیوسته ابرویش بود در پیش چشم جلوه گر

این مطلع زیبا چسان شایق رود از یاد من

بابوالهوس بجاده الفت قدم مزین
دل‌های دردمند می‌آزارهوش کن
ایدل زابروی کج اواحترازکن
تاتازه قشقه ات ننمائی بخون خود
بابنده گان نفس چگونئی حدیث دل
الماس وارسته بگوهرشناس باش
اندر زووعظ سود ندارد به غافلان

شایق درین زمینه خدا را قلم مزین

تو گریارم شوی از سر جوانی میتوان کردن
تو گریاشی حریف من باین دستی که می‌لرزد
درخت پیکر من گرچه خم گشته چو ابرویت
بحسرت مردم و پیدانشد افسوس هم‌رازی
شبئی از روی دلجوئی اگر مهمان من باشی
به آنشوخیکه دیدی خود بکن انصاف ایقاصد
بیزم یار آمد بیخیز زاهد بی‌آرومی
سراسر چشمه حیوان بیکساغرفیگیرم
ز جاهل معنی رنگین هوا بندی بود شایق

که طفل ساده هم کاغذ پرانی میتوان کردن

در آتش فراق برآمد کباب من
یکباغ سنبل است سحرگاه بستم
دل را بطاق ابروی دلدار مانده ایم
کردم سوال از آن لب خاموش بوسه
اوصاف ماه رویتو باشد مقام آن
آرام چون کنم که چوسیماب فطرتست
زاهد طواف کعبه مزیدت کند خدا

شایق رقیب بوالهوس هرزه گوی باز

آیا چه گفته است باودر غیاب من

جهانیرا بجان آتش زدی آخر ترحم کن
طیب عشق بیمار ترا گفتند فرموده
لب جواریاروی عرق آلوده جادارد
گل بیخار چون پیدادین گلشن نخواهد بود
چرا ای محتسب آخر چنین بیکار می‌گرددی
درین وادی بسوی غیر تاکی چشم خود دوزی
دگر آنروی گلگون را نهان از چشم مردم کن
لبان برگ گل را باز شیری از تبسم کن
دلا اکنون میان آب سیر ماه و انجم کن
که گفت ایدل تراد رجستجویش روز خود گم کن
بیاجاروب زن میخانه را واده درخم کن
تو هم ای قطره چون دریا بشور آئی و طلاطم کن

بگوش از ناله های آسیا این حرف می آید
که خود را گرد راه راحت مردم چو گندم کن
اگر عشق آن بود شایق که روز چندم دیدم

بقربان غم او یک جهان عیش و تنعم کن

ز تنهائی دلم خون شد غمی آید نگار من
نه صبحی بر لب آبی نه شامی پیش مهتابی
نه بینم تا که روی عیش و راحت را دگر هرگز
خدا را لطف کن ای ساقی شیرین ادا جامی
یقین دارم که از سر زنده و جاوید خواهم شد
الهی سرمه خط بسته سازد راد آواز اش
چسان قانع شوم از حرقت این صاحب نمیدانم
فزون تر ساخت چرخ کینه جو بار غم و دردم
نگارم گرنیاید می رود از دست کار من
زند گلهای داغ آرزو موج از بهار من
زمانه کور خواهد ساخت چشم انتظار من
که شد لب برزاکنون کاسه صبر و قرار من
صبا عطری گراز موی تو آرد بر مزار من
غمی سوزد دلش بر ناله های زار زار من
که باشد آرزوی دل برون از اختیار من
بگوشش می خورد بد ناله های زار زار من
گهر های خیالم از شمار افزون بود شایق

شده دربانک معنی پخته اکنون اعتبار من

از من بگو نام را دیگر سخن چینی مکن
با جمله گی شو متحد بگذارد بغض و کینه را
تندی بجای خوشتن کی تلخ باشد جان من
با مردم اهل شرف بی حرمتی باشد خطا
رنگین تر از خلق نکو نبود لباسی در جهان
ای منکر آئین حق راه خطا پیوموده نی
پنداشتی از دانشت بالا نباشد دانشی
تا کی میان انجمن خاموش بنشینی چو من
شایق بباغ زندگی هرنوش دارد نیش ها
ز نهار با اخوان خود پیوسته بدبینی مکن
هر جای بحث و گفتگو از شیعه و سنی مکن
هر کس چون قلت می خور بی جای شیرینی مکن
ز نهار ترف نسوار خود در کاسه چینی مکن
کوشش گراهل دانشی در جامه رنگینی مکن
امید نهضت در وطن از راه بیدینی مکن
لا حول گوی ابلیس را بسیار خود بینی مکن
در دیده ها گردی سبک بسیار سنگینی مکن

شایق بباغ زندگی هرنوش دارد نیش ها

گرمیبری از خارید خوشت گلچینی مکن

هرگز ندارد راستی يك ذره سرون از من
در دل شیدای خود کی میتوان گفتن بکس
ای بی وفا از چشم من چون اشك رفتی عاقبت
روزی به قبر کو هکن فریاد و شیون داشتم
گفتم نگه دار خدا از چشم و مژگان مرا
ماندنی از خوشتن شایق تهی گردیده ام
این سرو کج افتاده است از طالع نا ساز من
رسوا کنند ایدوستان هم از من هم از من
گل بازمی آرد ز غم این دیده گل باز من
شیرین بگوشش خورده است ایدوستان آواز من
گفتا که جان کی میبری از چنگل شهباز من

ماندنی از خوشتن شایق تهی گردیده ام

ناخن بزخمم گرزنی بالا شود آواز من

یارب به آب و عزت مردان راه دین
بهر تر ز کوثر است بمن آبروی من
این سر که درو نیست هوای سخا وجود
بی آبرو مساز مرا پیش آن و این
از بهر نان مرز چنین آب یا معین
اورا مکن فرو فرو مایه بعد ازین

یکقطره آبرودو عالم برابر است
برباد آبرو منما پیش هیچکس
چیزی که آبرو بر دزهر قاتل است
از روی مهرانل شرف پیش دوستان
ای آسمان بخاک مزین گوهری چنین
بنشین بخاک یاس و یکش آه آتشین
باشد اگر چه در نظرت شهید و انگبین
خورشید و ارمیرسد از چرخ بر زمین
رویش سیاه زان شده شایق که بهر نان

از دست خویش داده چنین آبرونگین

ایخیال نرگس مستت جنون افزای من
لایق شان تو القابیکه بنویسم کجاست
از کدامین درد خود پیش بنالم زود تر
کم زه و زخ نیست پیشم یاد گلزار بهشت
گرنسوزد ناله من از قفس تا آتشیان
ساغر چشمم پر است از اشک گلگون سالها
جورا و از لطف و لطف اوز جورش خوشتر است
دعوی آدم گری کی میتوانم پیش او
حلقه های کاکلت سر حلقه سودای من
جان من جانان من بادار من مولای من
ایکه زخم تیر نازت خورده سز تاپای من
تا سر کویت و گشته منزل و ماوای من
کسی پر م و امیکند صیادی پروای من
عاشقم اینرنگ باشد باده و میسنای من
این دورنگی خوب زبید برگل رعنائی من
خورده بر نقش کف پای سگش تاپای من
بلبل از خاک مزارم نگهت گل یافته

بسکه باشد شایق دیدار او اجزای من

تا میتوانی بر سرم جور و ستم ایجاد کن
روزی پشیمان میشوی از کشتن بیجرم من
ای لاله خونین جگر خود دیده با چشم سر
تاکی به پشت پازنی بگذاردستی بر سرم
زین دارفانی میروی روزی بنا کامی برون
تخمیکه میپاشی بخود بمنون نسازی دیگران
مانند طفلان تابکی در خاک و گل بازی کنی
دایم نهال با ثمر بر سر خورده سنگ و تبر
خود را بشهر دلبری مشهور در بیداد کن
بعد از سرم این حرف را در زم خوابان کن
یک قصه شیرین بمن از زحمت فرهاد کن
ژولیده موهای مرا چون خامه بهزداد کن
زنهار صرف بندگی این عمر قیمتدار کن
بی منت و چین جبین بر مفلسان امداد کن
دلهای ویران گشته را از دست خود آباد کن
از قید هستی خویش را مانند سرو آزاد کن

نی شایق دنیا شدم نی عاشق مولا شدم

ای مرشد گمگشتگان راهی بمن ارشاد کن

ایچرخ بیمرت و فرزند پیر کنعان
آخر دست گلچین بالا شود صدایت
هر کس که باتوای گل دعوی همسری کرد
شوکت مدار گشته خال سیه ز رویت
آخر رقیب ماراد و رازد تو سازد
آن چشم فتنه جورا باشد سری بر لفش
افتد چرا بچاه و باشد چرا به زندان
تاکی غمی برانی ای بلبل از گلستان
آخر شود چو زلفت آشفته و بریشان
چون مورکی که باشد در دامن سلیمان
آمد برون ز جنت آدم زدست شیطان
چون جرمنی که بسته عهد وفا به جاپان

دردت دوانداره جز وصل یار شایق

و حسرتا که بگذشت عمرت بفکر درمان

ماه صیام دارد تقوی و زهد و ایمان
چون سایه دامن او از کف نمیگذارد
حیف است مرد عاقل با جاهلان نشیند
در بزم اهل دنیا از حرف حق مکن بحث

شادم که مهر و جورش افزون شود بشایق

تا بولهبوس نگردد از عشق او بشیمان

بسکه رنگین جلوه گشته باغ وستان ازخزان
اینهمه نقش و نگار آخر ندانم کار کیست
در چمن از بسکه دیدم جلوه های رنگ رنگ
سینمای بی تکت آخر تماشا کرد نیست
میدهد رخساره فرهاد و مجنون را بیهاد
همچو برگ بیدمیلر زنده ریک در چمن
گل نه تنها بادل خون گشته خود شد فرار

نقره شبشم بیای افتاده شایق از نظر

با طلا بازی کنند اکنون درختان ازخزان

بهار آمد که باشد گوشه میخانه جای من
بهار آمد که با آن شاخ گل باشم به گلزاری
مکن فصل بهار از یاده خوردن منعم ایزاهد
طیب صاحب ذوقی درین وادی نمیباشد
زمین بوسد کف پایم فلک دور سرم گردد
کجادر مطبخ منعم دماغم چرب خواهد شد
آزان لعل شرابی آنچه در دل آرزو دارم

چه پرسه شایق از اشک روان و آه سوزان

که در شهر محبت این بود آب و هوای من

گرچه گوش هرد عالم کر شد از فریاد من
جام می در گوشه محراب مینوشم دمام
نی همین داغ دلم در گلشن افزون میشود
پیکرم در بیستون آرزو بر یاد رفت
نقد داغ و جنس غم باشد فراوان در دلم
بلبل و قمری هم اکنون واله روی تواند
چون نیاید سیل جز خاشاک چیزی در ساط
در محیطی کز وفا و مهر صفر مطلق است

هیچکس نگرفت از آن بیداد مشرب داد من
چشم مست اودرین مشرب بود استادم
کی بهشت آتشاخ گل را میبرد از یاد من
آخیر شیرین نپرسیدی چه شد فرهاد من
عشق اوکی میروذ از خانه آباد من
غنچه نورسته من سروناز ایجاد من
زین خجالت در عرق تر میشود بنیاد من
تا بعد خرم نخواهند شد دل ناشاد من

مقصدم از ناله کردن در قفس اینست و بس

تا نباشد مرغ دیگر غافل از صیاد من

کارم از سود ای موی یار شد صورت پذیر

طرفه رنگین است شایق خامه بهزاد من

خداوند اتوا ز چشم بدمردم نگاهش کن	بشهر حسن و ملک دلربائی بادشاهش کن
باین حسنی که میسوزد جهان را بر تور ویش	الهی آفتاب کشور اقبال و جاهش کن
اگر شرم نمی آمد بناصح صاف می گفتم	که آخر یک نظر بر چهره عالم تباهش کن
سخن با با صبا مشک ختن گفته است از موت	گران مادر خطا پیش تو آید و سیاهش کن
بمژگان گر خیال تیر باران دلم داری	بقربانت ولی یک بار پیرسان از گناهش کن
دلیرا کز من ای مہپاره بردی رایگان مشکن	که این گوهر یکار آید ترا روزی نگاهش کن

بجرم آنکه شایق بوسه کردی پای رنگینش

سرد رخا و خون افتاده خود عذر خواهش کن

آن گل ز دیده رفت و نرفت از خیال من	یکجا بهم رسیده فراق و وصال من
یارب اسیر نرگس فتان خود شود	تا از دلم بیاید و گرید بحال من
آفتاب را بسال نمی بینم ای دریغ	یارب نصیب کس نشود ماه و سال من
روز و وصال او که چنین سوخت پیکرم	آیا شب فراق چه باشد مال من
باشد مرا کمال ارادت بدلببران	افسوس دشمنم شده انداز کمال من
گفتم که دوزخ است بتر با عتاب تو	چین برجبین خویش فگند از سوال من

آخر به کیفرستم و جور خویشتن

شایق اسیر دام کسی شد غزال من

ردیف واو

سبحه فرسوده مارا که می گیرد گرو	تا ز پیردیرستانم یک زنار نو
ما و معشوق و لب گل باده و نقل و کباب	زاهد و سجاده و دلق رثائی قرص جر
تا نگردی خاک چشمت کی بپای میرسد	باید از نقش قدم عبرت گرفت ایراهرو
غیر من کافتاده عکس ابرویش در چشم تر	کس نمی بیند به آب شور دانه ماه نو
خوشتراست از مهربانی و دعای جاهلان	از زبان عاقلی گریشنوی دشنام و دو
آخر از عزم متین آمدنش بر هدف	هر که در هر کار همچون تیر باشد راست رو
شان و استغنائی سلطان قناعت دیده ام	کهنه دلق خویش را دانم بسی بهتر ز نو

از چه میگوئی تو شایق صورت ایدآل خود

بهر آن بیگانه خوی ظالم گپ ناشنو

هر کس که بمالد سر خود در قدم او	خورشید کند سجده به خاک حرم او
ببهر زوفای دگران است جفايش	خوشتربود از شادی آفاق غم او

یارم که بجز جور و جفا کار ندارد صد نیکی اغیار فدای ستم او
هر کس که بدستش برسد ظرف قناعت نی میل بجامش بودونی بجم او
چون اشک روانم نکند بر درمردم این چشم امید است مرا از کرم او
شوخی که بتار رگ دلهازده ناخن من دم نزنم هیچ به پیش مدم او

قاصد برسان این غزل شایق و فردا

بیتی بخط یاریا و رقم او

از بسکه صفائی زده موج ازیدن او چون پرده فانوس بود پیرهن او
با من سخن از جنت فردوس مگوئید سرو چو قد یار ندارد چمن او
جادار داگزنده شود مرده وصلش کمتر ز قیامت نبرد آمدن او
ایدل سخن بوسه نیاری بزبانست این حرف مبادا که فتد در دهن او
امشب سبب رفتنم از خویش می رسید رنگ دیگری داشت بسرگل زدن او
تادل خنکان را شده محفل زرخش گرم آسیب رسید است به سیب ذقن او
از بسکه کبابم کند آن گل به تکلم بالا شده بوی دل ما از سخن او

مرد از غم گلپیرهنی شایق بیدل

زنهار سازید گلابی کفن او

برده دلرا ابروی پیوست او چون کمان شد قامت از دست او
کار دل زینسان پریشان کی شود گرفتند زلفت به بند پیوست او
بشکند یارب دگر دست رقیب تابکی دستت بود دردست او
سرواگردم زد زبالایت مرنج شد بلند آوازه فکریست او
غرقه گرداب حیرت ساخته ماهیان را آرزوی شست او

خون من شایق کند پامال ناز

گشته ام خونین جگر از دست او

چون غنچه تنگدل شده ام از دهان او گردیده ام چوموی ز فکرمیان او
آن طفل نی سوار کجا می رود که باز افتاده است لشکر دل در عنان او
هرگز ز خنده پیش نیاید لبم که باز حرقی شنیده ام به خدا از دهان او
نقاش ابرو و تیغه نازت به خویشتم کس کی توان کشید بجز من کمان او
بلبل بحیرتم بهوای که می پرد امشب شنیده باز مگر گل فغان او
باشد هوای ماه چرا اینقدر بلند بوسیده است نیکه چو من آستان او
فرهاد گری عشق سرخویش داده است از جان گذشته ام من بیدل بجان او

شایق نمی کند بگلی یادم آن نگار

شایق گرفته لشکر خط گلستان او

خط ندارد صفحه رخسار او خالی از ریحان بود گلزار او
بسکه گردد سر بر سر گرد سرش رشکم آید بر سرود ستار او

میفتد عیسی به بستر یک قلم
حلقه میسازد جهان را بر سرم
از خجالت آب گردد قند هم
از کفم دل برده تر سازده
بیوفای من نمیداند وفا
میشوم مستغنی دنیا و دین
بنده کی دارد بجز نقد نیاز
گریه بیند نرگس بیمار او

کی دگر شایق بکس دل میدهد

زا کفش دل برده تادلدار او

مه بیمهر من کجائی تو
مردم ازدوریت غمی آئی
جانم ازدوریت رسیده بلب
گاه باما به لطف و گه بجفا
کشتهء عالمی به نیم نگاه
سوی بیگانگان چه می بینی
تار زلفش نمیرسد بکفم
راستگویم نمیرسی بقدش
تاب هجران نمانده است مرا
ای اجل تابکی نیائی تو

رور و شب می طپی پی روزی

شایقا سنگ آسیائی تو

بجای سازامشب ناله زین بینوا بشنو
بهار آمد بر در سایه بیدولب جوئی
بشکر دولت خود از گدای بینوا گاهی
بانصاف و مروت باش با خلق خدادادم
بچشم کم مبین دیوانگان بیسروپارا
ترا گوش دگر هم داده در دل صانع بیچون
صدای ماتم فرهادای شیرین ادا بشنو
نواى قلقل مینا و ساز دلربا بشنو
فغان و ناله و شور و نوا و التجا بشنو
مشور حمت کش دشنام و نفرینی دعا بشنو
زمان این نکته چون گوهرا ز بهر خدا بشنو
که پند سودمند و دوستان با وفا بشنو

برو گمنام کن خود را بدشت بیخودی شایق

نه از بیگانه بدگونی نه وصف آشنا بشنو

جانم بلب رسیده ز جور و جفای او
از مفلسی نمانده مرا آه در جگر
از زلف او تشد سرموئی خلاصیم
با آنکه هست سرمه ز ماتی ره روزتر
قطع نظر نموده ام از تو تیا طبیب
گشتم شهید خنجر جور و جفای او
شد نقد هستیم همه صرف هوای او
یارب چو من مباد کسی مبتلای او
آخر چسان بچشم تو گردیده جای او
در چشم من بس است همین خاکپای او

میزد به تیغ غمزه مرادوش آن نگار زلفش نمی فتاد اگر پیش پای او
فرهاد بهر یار اگر کوه کنده بود

مانیز جان کنیم چو شایق برای او

نی الفت ماکم شده و نی ستم او باور نتوان کرد بقرآن قسم او
گرزاهد خود بین شده مغرور بطاعت مانیز بنایم بفضل و کرم او
من شمع سحرگاهم و اوصیح تجلا در گریه اگر زار میمیرم چه غم او
تا چند به نی بست خود افتاده زلیخا سنگ سرایش شده گویا صنم او
مانی چو کشدن نقش کف پای لطیف باید بود از موی سر من قلم او
مدهوش تغافل کده چشم توایشوخ مستیست که پیچانه بود جام جم او
در عالم مهمل چه ترقی چه تنزل بی سرچوبه ساز چه زیر و چه بم او

شایق ز سفر کی رسد آگاه که هر سو

قرش است دل و دیده بزر قدم او

ندیدم ای وفا چیزی بجز نقص و ضرر از تو الهی در بدر گردی که گشتم در بدر از تو
بسوزی ای محبت همچون در آتش حسرت که افتاده است در آفاق هر سو شور و شر از تو
ز احوال خرابم دشمن آگاهست و میخندد هزار افسوس میسوزم بعشقت بیخبر از تو
صدا باسیم دایم اتحاد معنوی دارد چسان آخر جدا گردم بگوایس میبر از تو
چو مژگان قامتت افتاده پیش چشم من دائم چگونه میتوان ای جان و دل صرف نظر از تو
کنی گریه ای یوسف بیک گل نور چشمانش نمیخواهد بکنعان هیچ سوغاتی پدر از تو
ز راه خانه اغیار دایم بگذری ظالم غباری هست در خاطر موازین رهگذر از تو
بیاد هست در طفلی که من پیوسته میگفتم بایام جوانی فرض میباشد حذر از تو

نمیدانی زیار خود کسی را در جهان بهتر

ولی در چشم او شایق نمیباشد بر از تو

باز آمد روزه و هر روزه بینم روی او روی و أصبح عبادت شام من گیسوی او
گر جبین با صفایش را افق خوانم بجاست چون هلال عید من پیوسته شد ابروی او
روزه خوشدارم که بعد از وی رسد عید نشاط باز گیرم بوسه ها از ترگس جادوی او
حلق خشک روزه داران را به چشم کم مبین میخورند این تشنه گان آب کرم از جوی او
گر نمی آیم بختم و یا بنمسجد نیستم میکنم شب تاسحر شور و فغان در کوی او
کی قبول حق توان شد روزه های بینماز حکم یک ذات مقدس چون بود هردوی او
ایکه خود را می شماری امت مولای ما خوی او را پیروی کن تا به بینی روی او

بهر شایق لطف کن تصویر خود ماه صیام

تا شود عید دگر هر دم که بیند سوی او

ایکه شد عمر عزیزم همه بر باد از تو کی شود شاد ندانم دل ناشاد از تو
با وجودیکه ز من داد به پیش شب و روز ندهی داد من دل شده را داد از تو

دل و دین باز بقریان تو کردن از من
سالها سوی چمن رفتی و افسوس هنوز
گشته اینسان که باو تلخی مردن شیرین
شکوه هر گرمکن ای مرغ دل از دام و قفس
نا امیدم منما از در خود بهر خدا
ای منور بکرم عالم ایجاد از تو
باز دل شایق رخسار جوانی شده است

چیست ای پیر طریقت بمن ارشاد از تو

نه گل شناسم و نی شمع المحمن بیتو
نه خانه منزل راحت نه باغ جای سرور
به هیچ وجه نخواهم شد از فلک ممنون
چگونه شعر سرایم چسان کنم تقریر
خیال من که زمستان و عالم برف است
بیابایوه مهتاب روی خود بنما
بمن رسیده همین داغ و سوختن بیتو
مگر بسرفگنم خاک این وطن بیتو
اگر چه هر دو جهان را هد بمن بیتو
که گشته است فراموش من سخن بیتو
بدیده بسکه خنک خورده نسترن بیتو
که کرده است سرخویش در کفن بیتو
بیاکه شایق شیرین کلام ما اکنون

بمرگ خود شده راضی چو کو هکن بیتو

جانانظر لطف تو در باره ما کو
از صورت حال که بظاهر خبرت نیست
یکروز گذارت نفتاده است بخاکم
تا کی نه نمایم ز جفا تو شکایت
اکنون که خدا لطف نمود است بحالت
شایق نکتم از چه ز احباب شکایت
مهرت بمن غمزده بیسرو پا کو
آن رابطه معنویت همزه ما کو
پیش تو نفس قدر شهیدان وفا کو
ای سست وفا شیوه خاص تو ما کو
بادلشدگان لطف تواز بهر خدا کو
شایق نکتم از چه ز احباب شکایت

کردند حق دوستی بنده بجا کو

ای نور دیده یکنفس از چشم ترمرو
چون بلبل از قفس به جمال تو سرخوشم
دردیده بودن تو ی مردم ستوده نیست
فلم دیگر مباد که آید بروی کار
در عیدگاه نیز که جای عبادت است
در گزمرا بدیده خود اعتبار نیست
ای نوردیده یکنفس از چشم ترمرو
چون بلبل از قفس به جمال تو سرخوشم
دردیده بودن تو ی مردم ستوده نیست
فلم دیگر مباد که آید بروی کار
در عیدگاه نیز که جای عبادت است
در گزمرا بدیده خود اعتبار نیست
ای آدم فهیم بدنبال خرمرو
میسیرم از برای خدا در سفر مرو
ای گلشن نگاه ز پیش نظر مرو
بنشین بخانه دل و جای دگر مرو
در سینما و صحنه مدام اینقدر مرو
از سال یکدو مرتبه بسیار ترمرو
جانا بجای مردم بی پاسرو مرو
ای آدم فهیم بدنبال خرمرو

شایق هرازیار نگفتم که بی رفیق

راهیکه هست فیصد صد پر خطر مرو

ردیف‌ها

من بیدل چسان گیرم جدازان دلستان روزه
نیازن از نینسان را بود کیفیت دیگر
توپیر صومعه چیزیکه می گوید اطاعت کن
شده عمری که دارم روزه از وصل نگار خود
مبادا هم چو چشم خود شود بیمار می ترسم
هلال عید من ابروی جانان است خوش دیدم
به بزم ساقی آرام جان و دلستان خود
چرا ماه صیام از صل او شایق کنی بیغم

چگونه بشکند آخردیدارستان روزه

پیمان دوستی بر قیبان شکسته به
دیوانگان ترگس مست توجان من
بکشادهن بحرف شجاعت که سوختم
حسن حقیقت است در آئینه مجاز
مارانشان ننداد بما آنچه بوده ایم
گفتیم گریه و تومار امزن به تیغ
عهد وفا به رکس و ناکس نه بسته به
دایم بیاد روغن بادام خسته به
شاهدار امید خلائی نه بسته به
از صدهشت دیدن روی خجسته به
چون قلب گشته آئینه دل شکسته به
کاین خارها بگلشن حسنت ترسته به

گشته دلش ز لطف و عتاب توداع داغ

گل ماندنت به تربت شایق دودسته به

دل از تنگی بجان آمد ترانادیده نادیده
خوش آنروزیکه پیش دلبر خورشید روی خود
بروی شانه شمشاد زیر سایه سنبلی
بدیر عشق بازی منم اکنون برهن گشتم
رقیب سفله با من گفت از روی زبان بازی
ز چشم چون ترازو تارمژگان کنده خواهد شد
بیای غنچه امید من خندیده خندیده
عرق می گشتم از سرتا بپا شرمیده شرمیده
نوشتم مصرع زلف ترا پیچیده پیچیده
جبین خود پهای آن صنم سائیده سائیده
حدیث لعل شیرین ترا خائیده خائیده
مه و خورشید را باروی اوسنجیده سنجیده

بیاد رده شایق که از بیداهجرانت

فغان بالا شد از چشمش چونی نالیده نالیده

به آن بیگانه خودادم و دین دل آشنا گفته
بن جوریکه دارد ای مسلمان آنفرنگ آئین
چرا ترسم ز دوزخ یاد دارم نام ذاتیرا
اگر راهب بگیرد سبحه ما را بزناری
بلای عشق را بر خود پسندیدم قضا گفته
بقرآن آمده انجیل فرموده خدا گفته
که ایزد از کمال مرحمت اورا شنا گفته
به آن بت دین و دل را میدهم اکنون خدا گفته

نشانده آخر مراد رخاك بى انصاف و بد خوئى
 كنون جورىكه مى بيند ز دست خویش ميبيند
 كه در چشمم كشيدم خاگپايش توتيا گفته
 دل بدبخت من احوال خود با و چرا گفته
 من بيدل غم دنيا و عقبى ميخورم شايق

طبيبم از كدامين رهگذرى اشتها گفته

خوكرده بدردم غم درمان كه ومن كه	بیمار توام ناز طبيبان كه ومن كه
بايد ز سراپاى تومن ديده بپوشم	افسرده دلم سير گلستان كه ومن كه
ايشوخ گراز عشق توديوانه نباشم	انصاف بده چاك گريبان كه ومن كه
جادارداگر جاى بيزم توندارم	بى پاوسرم محفل خوبان كه ومن كه
كى بهره زخورشيد بر ديدده خفاش	بابى بصرى ديدن جانان كه ومن كه
چشم تويميخانه مرا برد و گرنه	قربان شومت صحبت مستان كه ومن كه
خوشتر ز جهان گرچه بود داغ محبت	اى رشك پرى مهر سليمان كه ومن كه
برسيدلیم رحم ندرارى چه بلاتى	اي چرخ خدا را غم هجران كه ومن كه

شايق مطلب از من بيدل سروسامان

ديوانه يارم سروسامان كه ومن كه

بسكه سروقدت ايشوخ رسافتاده	تابگوشت برسدناله زپافتاده
هر نفس بر سر بيچاره قيمامت گذرد	هر كه مانند من از يار جدا افتاده
ناز پروردلكى بود خدا يابه برم	آخرا ز دست من امروز كجا افتاده
حق مارانكند از چه بيك نازادا	نازينينيكه باين نازو ادا افتاده
تا گداى دران شاهم نكويان شده ام	سخنم در دهن شاه و گدا افتاده
بلبل از ديدن رويت نه همين رفته ز خویش	بوى گل هم ز كف باد صبا افتاده
مانع رزق كه آيا شده باشد كه چنين	يك قلم از نظر خلق حيا افتاده
زندگى نيست متاعيكه از و صرفه كنيم	غم دلدار چرا در پى ما افتاده

مطلب شعر تراز شايق افسردهء خود

عندليب گل رويت زنوا افتاده

چه شد كز دوريت بيدار درفته	شب وصل تو كى از ياد رفته
برنگى آمد آن نوحه بگلشن	كه از خود يك قلم استاد رفته
جدا از گل نماده زنده بلبل	چه شد كز خاطر صياد رفته
تويودى شاد با غيار ديشب	چهار خاطر ناسا درفته
بسوداى سر زلف تو خويست	كه نقد عمر ما بر ياد رفته
به پيش قامتت ايسر و طناز	ز خجلت بر زمين شمشاد رفته
چنان جانم برون آمد به حسرت	كه خون از ديددهء جلاد رفته

سراغ شايق از مجنون نمودن

بگفتاديدن فرهاد رفته

باز از فراق جانان جانم به لب رسیده
ایدوستان به بینید آن دلریانیاید
درد و رخط خدارا غمگین چرائی ایدل
بسیار کارها بود در عشق خانسانسوز
از دوریش نازت تاب نگاه مشکل
در دست من گرفتد خون حنا بر سزم
روز ازل نصیبم کردند در عشقش
احوال شیشهء دل از اشک خویش پرسم
کی رنگ زرد گشته است غماز عالم اکنون

انشوخ روز اول شایق بگپ رسیده

فلک بامن چرایارب چنین نیرنگ، سر کرده
چرا چندین پریشان است زلفت کجکلاه من
غبار خاطر او گرنگرده اینقدر گویم
مشو از کم نگاهیهای او حیران توای نرگس
کشید از کوه غم بسیار سختیهای رنگارنگ
اگر بیمار چشم سرمه سایت گشته ام جانا

باین بلبل قفس از چوب گل صیاد میسازد

ببین شایق چسان لطفی بحال مشت پر کرده

بستان را اگر لعل خندان رسیده
دم مردن من مسیحامیارید
سراسر چو کاکل پریشانم امشب
زلیخا چه پنهان کند از الفت
بشارنگه سینهء مار فوکن
پریده است خواب امشب از چشم زنجیر

بصحن چمن گلرخ کیست آخر

که بیچاره بلبل با فغان رسیده

تلخ است بر سر من بسیار ماه روزه
صد دست پر حنار سیلاب شسته در خون
سیلاب داده بر باد بسیار نو خطانرا
صد هانهای رعنا گم گشته از نظرها
دیدیدی نیازی پروان کس ندارد
عمر گرامی از سردانی که پی نیاید
بسیار تر زهر ماه لطف و مساعدت کن
از بسکه تند خوشدلدلدار ماه روزه
صد چشم گشته امسال خونبار ماه روزه
با خون دل غنائیم افطار ماه روزه
باریده خون ز چشمم این بار ماه روزه
درندگی بگوئید ز نهار ماه روزه
از شام تا سحر باش بیدار ماه روزه
با مستمند و نادار ز نهار ماه روزه

جزیکسی چه باشد در کلیه غریبان
افتاده است آنجا ناچار ماه روزه
یاباش محواسراری کدلی بدست آر

شایق مباحش بیکار ز نهامه روزه

بدل دارم غم آن ماهپاره	مخوانیدم دگرسوی اداره
عجب نبود اگر سوزم سراپا	بدل زد آتش عشقت شراره
دو چشمم چار شد دیشب نیامد	مهء بیمهر من یاران چه چاره
چو دیدم در بر رویش درگوش	یقین کردم که مه دارد ستاره
بترس از دلبر قصاب ایدل	که از عشاق می بندد قناره
چه میپرسی ز بیداد نکویان	ندارد جور این مردم شماره
بکابل چون بتان یورپی نیست	بساز ایدل با فغان و هزاره

نگفته هیچکس شایق بیارم

که عاشق را نیازاری دوباره

مرا ز چشم خویش انداخت یار آهسته آهسته	چو عمر ز دست من رفت آن نگار آهسته آهسته
اجل خود را بمرگ من چرا بدنام میسازی	که می میرم بدرد انتظار آهسته آهسته
نگاه دیر دیرش زود دل را صید میسازد	رود صیاد هنگام شکار آهسته آهسته
بنازم شام وصل اول عشق و محبت را	که نالیدم به پیشش زار زار آهسته آهسته
نوشت از خون منصور این سخن را مرد دانائی	که آرد عشق عاشق را بدار آهسته آهسته
هوای زلف پر پیچ کسی شد باعث مرگم	هلاکم ساخت آخر زهر مار آهسته آهسته
جدا از وی چو آن نخلیکه دور از آب میماند	بخاکم می نشاند روزگار آهسته آهسته
دماغ خیره طبعان هم ز صحبت میشود روشن	زمین سرسبز گردد از بهار آهسته آهسته

مرا افسردگی شایق کشید از محنت دنیا

ز دریا مردهء میگرد کنار آهسته آهسته

کدام ساقی گلچهره از میان رفته	که نشه از می و مستی ز گلرخان رفته
چنان رمیده اثر از جهان بی بیناد	که دلکشی ز نگاه پری و شان رفته

قد تو تا شده ای سرو خوش خرام بلند

فغان خسته دلان هم به آسمان رفته

دل کی سیحهء صددانه میشه	همیشه ساغر و بیمانه میشه
تو گفتی دیگر ت جانانه میشه	به قربان سرت جانانه میشه
برای دشو را ز گبر و مسلمان	چو یار من برون از خانه میشه
حدیث چشم او پیشم مگوئید	که مرده زین سخن دیوانه میشه
بمن آن آشنا ز حرف دشمن	خدانا خواسته بیگانه میشه
بیاد کاکلت جانا چو شمشاد	کنون دستم برون از شانه میشه

دلی دارم که ازیتابی شوق گهی مجنون دمی فرزانه میشه
 بجائی میرسد عاشق که آنجا فراموش کعبه و بیتخانه میشه
 قبول خاطر آن بت نیازم خداوند که میشه یانمیشه

جنون من شود شایق دویالا

چو یاد آن نرگس مستانه میشه

روزم از زلف سیاهت شام هجران کرده ، سینه ام از داغ عشق خود چراغان کرده ،
 گوشه دل هم نماند آباد از دست غمت ای کمان ابرو جهان را خانه ویران کرده ،
 هرا دایت میبرد از خود پرنگ دیگرم ای محیط نازبا از امروز طوفان کرده ،
 چون سگان در کوی لیلی استخوان باید شکست از چه ای مجنون ترجای خود بیابان کرده ،
 باتوجانابه دازین هرگز نگوریم حال خود بارها از گفتنی مارپشیمان کرده ،
 امپراطور محبت کی کند اینرا قبول ای زلیخا از چه یوسف را بزندان کرده ،
 از چه روایدل نگردی صاف همچون آئینه سالها و صف رخ آئینه رویان کرده ،

ای بت شیرن ادا از یک نگاه تندباز

شایق شوریده را منون احسان کرده ،

دوروز شد که دلا زار و بی وفا شده ، بگورای خدا با که آشنا شده ،
 بدو و حسن تو صاحب دلی نمانده بشهر برای بردن دلهاتو هم بلا شده ،
 چنین که میطیدای ساعت اینقدر دل تو زبند دست که آخری گرجا شده ،
 ننشسته بسگ کوی آن وفا دشمن رقیب اینقدر آدم تواز کجا شده ،
 نظریگر می آنچه ره خوشنما گفتم که آفتاب من امروز خوشنما شده ،
 شبی به پرده نیرنگ خود تماشا کن دلا برای چه مشتاق سینما شده ،

چه کرده است شهیدت شوم گناهش چیست

به قتل شایق بیدل چرا رضا شده ده

بسکه کارتیشه فرهاد رنگین آمده هر که ببند نقش او گوید که شیرین آمده
 سنگ بر سرمیزند خسرو شرم کوهکن نقش این استاد کار از بسکه سنگین آمده
 گرنه دار زلف بر سر شوق پایوس ترا از چه رواز عالم بالا به پائین آمده
 شوخ من تاریختی خون شهیدان را بباک حرف تیغت هر کجا دیدم رنگین آمده
 گرنگشته مرغ دل در دام زلف او اسیر همچو گنجشک از چه رو آخر به چنین آمده
 ای مسلمانان بسی میترسم از ایمان خود باز در خاطر مرا آن دشمن دین آمده
 کار فرهاد محبت پیشه را خسرو چو دید گفت این تصویر زیبا سخت شیرین آمده

شایق آن مغرور حسن از بسکه بد بیند مرا

قاصدی از کوی او پیوسته غمگین آمده

خط اوقیمت ریحان شکسته لبش یاقوت را دندان شکسته
 الهی نشکند آنشاخ شمشاد بر عنائی صف خویان شکسته

دل مامشکن ایظام که از تست
چناق دوستی بشکست باغیر
بتی دارم که دندان لب او؟
چومیناگردنش باید شکستن
بمهریان تواضع نیست لایق
علاجم ای طیب آسان ندانی

دل شایق پیر پرواندارد

بقریان سرت ارمان شکسته

باز یامن آن بت شیرین ادا جنگی شده
بامن دل داده آن کافر سرشت سنگ دل
شوخ ناانصاف من کز نام عاشق میرمد
سینه چاکان رانباشده باک از جور فلک
نیست این بارم از او هرگز امید آشتی
او بروی غیر یامن از طریق مصلحت
جای رنجش نیست هرگز ای طیب مهربان
بردن جان مشکل است اکنون مرا از این بلا
اهل دنیا غفلت و بی باکی از حد برده اند
کفر و ایمان را چه میدانم که بامن دیر شد

شایق از آغاز و انجام چه میپرسی که یار

مهربان بود ابتدا و انتها جنگی شده

از آن رو کاکل جانا شکسته
نمیدانم که تاوان از که گیرم
چو گندم دشمن آدم نبودم
با صلاح وجود خود چه کوشم
دل ظالم شکستن مشکل آمد
جنونم پخته شد اکنون درست است
اگر نشکسته پای غریبی
ندارد کار ایشان هم درستی

مکن تکلیف رفتن شایق خود

که پای خویش در دامان شکسته

چومی بیند گل نوحیز من بسیار آئینه
چنین کز ساغر چشم تو گردنشه هر ساعت
شمیده نگهت گلبرگ رخسار ترا دایم
از آن رو دامنم آخر میشود گلزار آئینه
بت من رفته رفته میرود از کار آئینه
نباشد از چه رشک خانه عطار آئینه

مبادا قدمیان خویر و بان رسم خود بینی
 سکندر کربیا بدهم نمیخیزد ز جای خود
 مزن ز نهار خود را در دل پاک صفا طبعان
 مراد دل میسر میشود شب زنده داران را
 بسی ترسم من از زلف سیاهش وقت آرایش
 مباد آهوی چشم یار من هم رام او گردد
 کسی در خانه اش تا پانهاد صد عیب او گوید
 دلم شایق ز فرط رشک رغیرت آب میگردد

در آن ساعت که می بینم بدست یار آئینه

نموده باغ را روشن شکوفه	قیامت کرده در گلشن شکوفه
که میارزد بناییدن شکوفه	بکش ای بلبل شوریده نازش
که دارد سرعت رفتن شکوفه	مده از دست دامن تماشا
چرا دادی بدست من شکوفه	گلایبی جامه راداد یادم
نباشد لایق دیدن شکوفه	جدا زان آتشین روی گل اندام
نمی سازد بطبع من شکوفه	بهران توای گل دسته حسن

چو شایق از خیال آن بروش

درده جامه را بر تن شکوفه

که جای سرمه را کرده بدیده	ندانم از سیه بختان چه دیده
شده سیب و بدست او رسیده	دلم صد بار اندر خون طپیده
اگر باشد غلام زر خریده	بعاشق کی کند معشوق الفت
صنوبر قامت یارم ندیده	چرا آخر دماغ او بلند است
بود جای تو هم بالای دیده	تواضع پیشه گریاشی جوابرو
پیایوس نگار ما رسیده	حنا ز بخت سبز خویش امشب

قلم از بال عنقا کرده شایق

مصور چون دهان او کشیده

شام فراق محنت و هجران ندیده	جانا تو درد دوری جانان ندیده
کیفیت جدائی یاران ندیده	دور از دیار یار نگشتی تو جان من
غم را بخویش دست و گریبان ندیده	ایگل بچاک سینه من خنده میزنی
گلچهره مرا توبه بستان ندیده	ای باد صبحدم بسریلبلت قسم
گر کاکل کسی تو پریشان ندیده	آشفته است خاطرت ای سنبل از چه رو
ناز واد او غمزه خویان ندیده	ناصر نصیحت من بیدل چه میکنی
لا تقنظو یا آیه قران ندیده	ای شیخ از گناه مرا طعنه میزنی

یوسف صفت بداد زلیخا کجارسى زنجیرو بند و محنت زندان ندیده.

شایق بکوی بارچو واقف چه میروی

آنجا بخون طپیده عزیزان ننسیده.

من بقریان تو گردم سرو آزاد که.	دلبرم حشر خرام فتنه بنیاد که.
نیستی هرگز بقید فکر عشاق اسیر	ای گرفتار تو گردم سرو آزاد که.
عالمی راجلوه. حسنت بشور آورده است	جان من آخری گو شیرین فرهاد که.
ماه من هر لحظه امشب سریزانومی نهی	بازد رفکر غذاب جان ناشاد که.
از سر خود بگذرد گر پرسد از چشمت کسی	کاینچنین خنجر یکف مستانه جلاد که.
از غبار لشکر خط چشم حیران خیره شد	شوخی من آیایی تاراج و بسداد که.

شایق از طبع روان شعرت قیامت میکند

پیرو طرز خرام فتنه ایجاد که.

کدام شاخ گل آیابه بوستان رفته	که باز ناله قمری با آسمان رفته
صدای سرمه کجا میشود ز سرم بلند	که حرف روز سیاهم با صفهان رفته
نمیکند نظرا عتبات بحر و بهشت	کسی که روی ترادیده از جهان رفته
نشسته است بخاکستر از غمش قمری	کدام سرو قد آخر ز بوستان رفته
چرا چو غنچه جگر خون و تنگدل نشوم	مرا که حرف دهان تو بر زبان رفته
زیم وصل تو تا گذشته ام جدا جدا	زدل قرار و شکیب و ز جسم جان رفته

نهاد بر کمر خویش دست و گفت از ناز

کجاست شایق دلداد کز میان رفته

به بزم او که ما ریاد کرده	که دل بی طاقتی بنیاد کرده
بقرآن تا قیامت بنده. اوست	قدش کی سرور آزاد کرده
زمزگانش مگو چیزیکه درد دل	خلش چون خنجر فولاد کرده
بزور شان زلفش در کف آورد	مرا چون موغم شمشاد کرده
بت من راست گویم هر که دیده است	قدت را از قیامت یاد کرده
به بیمار ان خود آنچشم مخمور	چرا چو رستم بنیاد کرده
رقیب از رشک میمیرد که آنشوخی	بدشنامی دل ماشاد کرده

بمن روشن شد ایشایق که ایزد

ترا از بهر غم ایجاد کرده

تاماه شهر آشوب من خورشید مکتب گشته.	بازره. نا چیز خود بیگانه مشرب گشته.
تادر حریم دل ترا چون روح خود جاداده ام	گر راست میپرسی زمن ای بی وفا چپ گشته.
دیشب بزم میکشان بودت بکف رطل گران	امروز چون شیخ زمان با مامو ادب گشته.
رخسار گلگونت مرا آتش بجان انداخته	اکنون بلای جانم از گرمی تب گشته.
بامن ستمها میکنی صد ناز سبجا میکنی	تا بار قیب بد زبان ای شوخ هم گپ گشته.

عطر گل و موج سمن پیداست درهرالحسن
ازدوردیدی یکنظر میسخانه بازیب وذر
مانند آن ابروی کج دیدی هلالی ای قمر
از جانب اهل سخن هر جا مخاطب گشته
ناخورده آن روح بشر زاهد مذهب گشته
در مشرق و مغرب توهم هر روز و هر شب گشته
تبریک میگویم ترا که دولت سلطان حسن

شایق کش و بیدار گمراکنون مخاطب گشته

ای عید زرخسار تو در خانه دیده
لاغر شده تمامه نواب روی تو دیده
کرده همه را درید از بهر سراغت
تا و لوله حسن ترا عید شنیده
تصویر من و تست در آن خوب نظر کن
هر قطره اشکم که شب عید چکیده
ابروی ترا دیده که خم گشته مه نو
در خون شفق از حسرت روی تو پیده
در گوشه ابرویت سوهندی بچه خال
ترسیده و پنهان شده زین تیغ کشیده
از نگهت فردوس بخود باز نیاید
عطر سر زلف بمشامی که رسیده
جائیکه بود چهره گرم تسویت من
مهرباب بود پیش رخ دیده فریبت
یک سر کل بینی پچق گوش بریده

تامست چو چشم تو شود شایق بیدل

افتاده بمیخانه پیمانه کشیده

کسیکه دل بشوای شمع الحسین بسته
بشعله غمت احرام سوختن بسته
چنین معطر خوشبو که جاست روغن موی
مگر یکا کل خود نافه ختن بسته
فلک درست نماید چگونه کار کسی
که قلب خویش به آن زلف پر شکن بسته
قدم ز گویتو بیرون گذاشتن کفر است
رقیب تهمت بیجا پای من بسته
خزان مگوی که مشاطه طبیعت باز
حنابدست عروسان این چمن بسته
اگر ز غیبت احباب لب نمی بندی
چرا بروزه غمائی دگر دهن بسته
غلام همت آنم که از سر غیرت
کمرب خدمت بهبودی وطن بسته

بیاد چسار گاج سفید او شایق

دل رمیده به گل های نسترن بسته

ای سرو ترا چسار گلدار شکوفه
از سرو کسی دیده دگر بار شکوفه
ای غنچه امید من دلشده دریاغ
بیروی تو در دیده بود خار شکوفه
دانم که شود موجب رسوائی بلبل
زنهار مبر سر باز از شکوفه
ایشاخ گل امروز ترا داد بیاد من
تا چهره نمود از سردی و از شکوفه
یک بلبل آواره بود شیفته گل
دارد بچمن عاشق بسیار شکوفه
در دامن نازش نرسد دست من امروز
نازد بخود از جوش خردار شکوفه
از چوب گل تازه و خوشبوی که سازد
بنگر که بود عالم اسرار شکوفه

شایق گل نایاب خورد در نظر من

بی ساغر گلگون و لب یار شکوفه

شدم باز مست از بهار شکوفه
چونرگس سرخود بمالم بپایش
مرانیز شاخ گلی برده از خود
چه رنگ است یارب مگر خون بلبل
دل آب میگردد از رشك شبنم
دوسه دانه بادام اگر بود در باغ
خوش آنکس که نوشدمی ارغوانی
چه نیکو ثمرهای شیرین دهد بار
بهار آمد ای باغ رویت سیه شد
کنون می بنوشم کنار شکوفه
کشیدم بسی انتظار شکوفه
که هستم بجان دوستدار شکوفه
درین باغ شد آبیاری شکوفه
که خوابیده خوش در کنار شکوفه
شود مرغ دل هم شکار شکوفه
به گلزار یا گل عذار شکوفه
بین چشم شب زنده دار شکوفه
چه بدمیکنی در کنار شکوفه

کسی چون نسیم سحر نیست شایق

انیس و محبت شعار شکوفه

چه کرده ام که بمن باز سرگران شده
بدوستی قسمت میدهم که باز چرا
برون شده است روان از تن فسرده من
چه گفته اند بگودشمنان هرزه ترا
چه شد که عشق مرا ساخت ماه من رسوا
مگر چشم منت دیده اندم محتجنین
بسرریزدم استاد یارو میدانم
چه دیده چه شنیدی چه گفته اند ترا
انیس و همدم و دلدار دیگران شده
رمیده زمن و یار دشمنان شده
بغیر در چمن ای سرو تار و اوا شده
که در حق من بیچاره بدگمان شده
توهم به ظلم و ستم شهره جهان شده
که کامیاب شنیدم با امتحان شده
که باز بر سرم ای چرخ مهربان شده

که خصم شایق بیمار ناتوان شده

پسریکه بر سر او ده هزار سر شکسته
پسریکه مادر او را به هزار ناز پرورد
تو که شیشه ضعیفی مکن از فلک شکایت
نه همین زدست زاهد سرماشده است مجروح
تو یزویکوه و صحرا که منم اسیر خلوت
سرالفتی چو یک موشکستان ندارد
سرنان کنون سراوید هزار در شکسته
شکم گرسنه او کمزیر در شکسته
که بسنگ ناامید دل صد گهر شکسته
خم و جام و پیک و ساغر همه سر سر شکسته
تو سناز بر جوانی که مرا کمزیر شکسته
سر زلف او ندانم بچه رهگذر شکسته

سرخار را الهی مشکن پهای آن گل

دل ناتوان شایق چه غم است اگر شکسته

دل بوسیدن پای کسی را آزر کرده
چرا پیوسته می بینم بخواب ابروی خونریزش
خوشا روزیکه جای باده در بزم نکسورویان
بچشم بلبل شیدا شده دام و قفس شیرین
بهر کس رو برو گشته غمش دروادی الفت
محبت داغ هجران راسزای جرم او کرده
قضا مرگ مرا شاید بزیر تبیع او کرده
گذشته از سرو خون دل خود در سبو کرده
مراتع عشق بی پروا اسیر دام او کرده
همیشه خانه ویران ما را جستجو کرده

تروخشك گدای بینوا از من چه میپرسی که نان خشك خود را تر همه با آب رو کرده

به بیدردان ندارد میل صحبت شایق بیدل

که آن بیچاره عمرش دبداغ و درخو کرده

در باغ شد بچشم تاجلوه گرشكوفه چون روی یارم افزود نور نظرشكوفه
یکبار دیدن او ایدوستان ضرور است آمدن بعد یکسال باز از سفرشكوفه
در آشیان بلبل راه در آمدن نیست از بس گرفته در باغ دیوار و درشكوفه
دیدم به سایه اوشاخ گلی نشسته امروز در چمن داشت موج دگرشكوفه
گل گشته عاشق گل مضمون نومبارك بوسید و برویم آن سیمبرشكوفه
سیر چمن بیاران یک لحظه مفت خود دان روز از نظر بر آیدای بیخبرشكوفه
کوشش بخلق نیکو افزون تراز هنر کن دارد نهال هر جا پیش از ثمرشكوفه
از شوق آن در گوش ای سرو پیرهن پوش در باغ من فروشد لعل و گهرشكوفه

از زخم چشم بلبل دارد خندان گاهش

آن شاخ گل زده باز شایق بسرشكوفه

ای نسیم سحر از گلشن یار آمده باز قافله مشك تبار آمده
رفت بیداد خزان یک قللم از خاطر من مگر از جانب سلطان بهار آمده
بوی آن زلف رساندی بمن وزنده شدم تازه باشی که دم مرگ بکار آمده
گر کنم جای تو بر دیده خود جساد دارد که ز سر کوچه آن لاله عزار آمده
مرحبا مقدم جانبخش ترابنده شوم که به پرسان دل رفته ز کار آمده
پشام دل بلبل صفت ما امروز خوش رسیدی تو گلشن بکنار آمده

روغای تود هم جان ویسی منفعلم

که به مانمکده شایق زار آمده

ر د ی ف یا

بچشم خود بکش چون سرمه از روی مسلمانی غبار آستان حضرت محبوب سبحانی
فدای خاکپای دوستانش جان من بادا شوم قربان هندوئی که گوید شاه جیلانی
بروایدل غبار در گه سلطان گیلان شو که بخشد همتش پیوسته موریرا سلیمانی
کسی کورا خدواند جهان محبوب میدانند غمیدانم چه گویم وصف او را من زن نادانی
که داند پایه قدرش که مینازد ملائک هم ز حب پیر پیران گوهر در سای انسانانی
عجب قومی که دارد با پدر اخلاط مخصوص باو لادش عداوت میکنند اینست حیرانی
بقرب حضرت سلطان محی الدین محبوبیت بشوق خود بیریار مر ازین عالم قانی

به بغداد شریف برخداوند ابلطف خود که از بسیدن خاکش بیایم فیض روحانی
بحق لعل جان بخشش مکن شرمنده ام یارب

که عمری شایق بیدل زده لاف سخنندانی

ایسروسردارم یاخواجه اجمیری	وی مونس و غمخوارم یاخواجه اجمیری
ازلعل شفا بخش یکبوسه عنایت کن	عمریست که بیمارم یاخواجه اجمیری
درهندتوئی سلطان بنوازغریبانرا	من مفلس و نادارم یاخواجه اجمیری
روزی که گذارندم درعالم تنهائی	لطف توشود یارم یاخواجه اجمیری
هرکس بکسی نازد در غمکده دنیا	من نیز تر دارم یاخواجه اجمیری
تا چند باین غفلت تاکی بچنین زحمت	باخویش گرفتارم یاخواجه اجمیری
خواهم که کنی سرمست از یاده دیدارم	از یاده دیدارم یاخواجه اجمیری

جاروب کشی خواهم ایشاه بدریارت

من شایق اینکارم یاخواجه اجمیری

به غفلت تابکی سودانی سودوزیان باشی	خوشاکزیاد او فارغ زسودای جهان باشی
بمردی فی المثل گرتیمور صاحب قران باشی	بچشم مردم از زن کمتری گریبقران باشی
بغیر از داغ گشتن نیست چیزی حاصل کارت	درین مطبخ چو آشگیراگر آتش زبان باشی
بقتلم چشم مست خود اگر چه سرخ میسازی	بباغ زندگانی سبزیاسروروان باشی
هزاران معنی رنگین بخاطر میرسد مارا	بمحفل چونتوایشیرین ادای نکته دان باشی
مکن باسفله طبعان گرمجوشیهای بیموقع	که ذلت میکشی هر چند خورشید جهان باشی
بکنج انزواتا چند بی نام و نشان بودن	بکن در جامعه خدمت که تا الم نشان باشی

توهم روزی بپای گلعداری میرسی شایق

اگر سرگشته این باغ چون آب روان باشی

بدمیبری که گفت کسی خو پروستی	شیرین ادای من چقدر تند خوستی
آئینه از غبار نفس خیره میشود	منشین باین و آن بت من ساده روستی
سروی نیافتی جو قد یار در چمن	ای آب عمرها شده در جستجوستی
شوخی که نام و ننگ تو بر یاد داده است	نامش کنون مگیرد لایب و ضوستی
آئینه نسبتی نبود بارخش ترا	آخر ز راستی مگذر رو بروستی
ایدل بکن برای خدا خوی خود نکو	تا چند در بدرپی روی نکوستی
روزی نشسته بستر تخت عز و ناز	روزی بتخته منتظر شستشوستی

شداخ پیکرت نرسیدی بوصل یار

شایق هنوز کشته این آرزوستی

بیتومرگ است ایدل و جان پر سرما زندگی	بعد از این هرگز نمیخواهم بدنیا زندگی
رفت آن آرام جان از پیش چشم خون فشان	میکنم بیروی و افسوس بیجا زندگی
گر سرم از تن جدا سازی بقریان سرت	آنقدر شیرینی نباشد بدردل ما زندگی

روز وصل عاشق بیچاره دور افتاده است
در سراغ گوهر یکدانه راحت که نیست
گزهستی مدعا خونا به دل خوردنست
صرف عشرت ساز عمر خود که در این انجمن
گرنیاشد در نظر چشمان فتان کسی

من نه تنها شایق دیدارم ای آرام جان

میکند از شوق رویت جمله اشیا زندگی

بصدافسون فریم داده با خود آشنا کردی
نمیگفتی که غیر از تو ندارم آشنا هرگز
بروی سبزه در گلشن چو شبنم بود جایمن
حریم دل که جای عشرت ناروادایت بود
دل مانا ز پرورد و صالت بود ای ظالم
هماندم تا قیامت هم نخواهد رفت از یادم
فراق یار کم بود ای سپهر کینه جو آخر
نمیدانم چرا ایدیده رنگین است مژگان

وفایت بار قبیان دغاهم دیده خواهد شد

اگر یاشایق بیمار خود جور و جفا کردی

آشفته مرا ساخته موئیکه توداری
قاصد سلامت دهد امروز فریم
ایدیده بکن صرف نظر زان گل رخسار
پستتست به پیش قدش ای فاخته سروت
پیش رخ اودم ز لطافت مزین ای گل
آدم نبود آنکه ز فردوس کند یار
گفتم بدل پاره کزان سوزن مژگان
کس همسر او نیست دل در همه آفاق

شایق بدلت جای مده صورت چشمش

میخانه نگنجد بسبب موئیکه توداری

دلا اگر سرالفت به چشم اوداری
بزرادرانه به اغیار میکنی الفت
دگر چو آهوی چشمش نیافریده خدا
بهشت و دوزخ موعود من مگر که تونی
بدوزخم دل من بسوزن مژگان
دگر ز مذهب و ملت چه گفت گوداری
بما پدر کشی ای طفل تندخوداری
دلا به کوه و بیابان چه جست جوداری
چرا که خوی بدو عارض نکوداری
شوم فدای سرت دست در رفوداری

کدام گل بخرامدیده ات شایق

که باز صحنه این خانه شستشوداری

به چشم من رخت گردیده باشی ز احوال خبر گردیده باشی
 چه میبرسی بزل ف یاراشکم شب یلدا یاران دیده باشی
 نخواهد شد جبینت خاک هرگز که در پای گلی مالیده باشی
 رقیب آنشوخ دارد دوست مارا تو هم شاید از او پرسیده باشی
 بر آب دیده دیدی عکس زلفش دلازین مارها ترسیده باشی
 چنین بلبل که از باغت کشیدند بزیر قصر گل نالیده باشی
 چه نازی از بهار این گلستان چو صدف خل خزانش دیده باشی

اگر شایق برفت از وی بنا کام

تو تا کی در جهان پائیده باشی

نه از بیگانه میشرمی نه روی آشنایی چه سودای بیعروت زین همه جور و جفا بینی
 نه بیند دیده هرگز دیده خواهی بود مژگانرا که میدانند عیب اهل بصیرت پیش پای بینی
 بدریا قطره چون گم گشت دریا میتوان کردن تو هم از خویش بیرون شو که تا یکسر خدا بینی
 به خضرای ساکن میخانه صحبت میکنی ترسم خدا نا کرده رنگین تر ز می آب بقای بینی
 برو صفحه آفاق گر رویش نمیشاید چو آن بینی نه بینی هم بلند خوشنما بینی
 بخوان غزت تاجر خ نان آساده دجائی چو گندم رنجهامی بایدت زین آسیا بینی
 بقانون قضای بوعلی منهم یقین دارم که چون آید اجل کی از شغای خود شفا بینی

بقربان سرت ای نور چشم اهل دل جانم

ترحم کن با و چون شایقی بیدست پای بینی

بیا کز دوریت دارم دلی آغشته درخونی وجود در دره مندور رنگ زرد و اشک گلگونی
 بلا پوشیده یکسر کوه و صحرای محبت را کس اینجا نمیتوان بودن بجز فرهاد مجنونی
 سرت گردم چه میبرسی دگر نام و نشان من اسیر و ناتوان و بندهء مجبور و مفتونی
 زبیدردی بجان آمد دلم ای عشق میخواهم بت سنگین دل و نراد و مکار و پرافسونی
 مکن از اهل دولت خواهش جود و سخا هرگز که میدانند هر یک خویش را امروز قارونی
 دگر چون طوطی و بوزینه از تقلید بیرون شو تو هم از خویشتن ایجاد فرما برق و سالونی
 بفکر رادیو یزم محبت را مکن بی سر ربابی طلبهء طنبور کی چنکی گرافونی

بلند افتاده شایق معنی اشعار موزنم

که عمر میشد بسردارم هوای سرو موزونی

خواهم که بگلشن باز باشی مله باشی گل بینی و گل بونی و گل چینی و گل باشی
 دردیده مکن جای ای شوخ که میخواهم در قصر دل پرداغ بریستر گل باشی
 مارا چو پذیرفتی در زمرهء عشاق در شهر نکو رویان فرمانده کل باشی
 از ریش و قبا ی خود زاهد مگذر هرگز ای مرکب شیطان حیف بی قیزه و جل باشی
 در جامعهء امروز ایوای باحوالت گر تنبیل و بیکاره فرسوده و شل باشی

در بزم نیابی جاگر ذوق سخن داری

دریاغ نماندت گر شایق گل باشی

از آن شیرین ادانی لطف می بینم نه احسانی
ندارد جانمن کاری بغیر از کشتن عاشق
بیاد رخانه دل ماه من امشب تماشا کن
بیابان مرگ آب زندگی کی خضر می گردد
خدا مرغ دلم از دام زلف او نگهدارد
اگر جانان دل شیدا شکست از ناز جادارد
نیاید چون بدست من گریبان وصال او
ندارد گوشه چشمی گر آن لیلی نگه بامن
دل خونین اگر چون گل بود صد چاک می شاید

چه میپرسی به عشقش از سروسامان من شایق

که از بیداد هجر او نه سردارم نه سامانی
دیشب ایدل میشنیدم التجائی داشتی
پیش طاق ابروی جانان دعائی داشتی
رشته زلف نکویانت بکف بودی مدام
شانه آسا گرتو هم بخت رسانی داشتی
تادل شایق گرفتی مدعی گردیده

من بقریان تو آندم مدعائی داشتی

ایکه هر جانب تماشا میروی
کی پسندد بار هر جانی کسی
ای سگت من از چه تنهامیروی
از دورنگی هر طرف باخار و خس
ماه من بیهوده هر جامیروی
دل بصدو سواس می گردد دچار
ایگل رعنا و زیبامیروی
ایدل از فکر جهان آزاد شو
شوخ من هر جا که بی مامیروی
چرخ ظالم نشنود فریاد کس
کی پی آنسرور رعنا میروی
گر نبندم پایت ایدل عاقبت
از چه ای ناله به بالا میروی
زاد راه آخرت آماده کن
بر سر آن چشم شهلا میروی
گر بود جنگ تو پراکنون چه سود
گرنشدا امروز فردا میروی
آهوان رانیز رام خود بکن
دست خالی چون ز دنیا میروی
پنبه غفلت برون از گوش کن
همچو مجنون گریص حرامیروی
گربه پیش مرد دانا میروی

شایقا غافل مباش از اصل خود

آخرای قطره بدریا میروی

ندارم بردر میخانه جن مردن هوس چیزی
چنان چشمت بغارت داد ظالم خانه دلرا
چه شد گر محتسب زینباب گوید با عسس چیزی
لباست هر قدر نازک بود ایشوخ میزید
که جز داغت نمی یابد درین غمخانه کس چیزی
نه وجه نقد دارونی وفای نسبه میدانم
برای جامه ات می بافتم از تار نفوس چیزی
چو شبنم آب میگردم من بیچاره از حسرت
نخواهی یافت جانان از رقیب بسوال هوس چیزی
خدا را بعد از این ایگل مگو یا خار و خس چیزی

مبادا یعزیزان یوسفی در کاروان باشد که می آید بگوش من ز آواز جرس چیزی
چراشایق حدیث دردم افتاده است در عالم

نگفتم گرچه من از حال زار خود بکس چیزی

گر کند یکبار بامن باز جانان آشتی	میبرد از دل غم شبهای هجران آشتی
گشت مویمن سفید و قامت گردید خم	کی کنی بامن یگرای نامسلمان آشتی
میزنی تا کی ترازوی رزمین آخزن آز	نیست مشکل جانم پیش تو چندان آشتی
دیده هاترم میشود هنگام سیر آفتاب	میکنم همراه او با چشم گریان آشتی
راست گویم با تو ظالم عاشق شوریده را	جنگ زهر قاتل است و دشمن جان آشتی
بامن افسرده دل کن از ره مهر و وفا	شوخ آتشپاره من در زمستان آشتی
ایدل مشتاق چندی صبر میباید نمود	بوسه را بسیار خواهد کرد از آن آشتی

گرچه باشایق سرداری تو پنهانی ولی

کن برغم مدعی با او غایان آشتی

شاید اگر بدوزم از تار جان دریشی	تایار من بپوشد روزی همان دریشی
شبه چنین که باشد دور از بر تو جانا	آخر رسد دستت روزی بجان دریشی
همچون اتو فتاده در مغز جانم آتش	تا کرده در رخود آندلستان دریشی
زیبائی تر امن هرگز یکس ندیدم	پوشد اگر چه امروز پیرو جوان دریشی
پیوسته مینهد سردر پای یار پطلون	از بسکه دوست دارد او را بجان دریشی
گفتم بر آستینش چین برجبین چه داری	گفتا نکرده امروز آن نوجوان دریشی
امشب ز در در آمد شوخ مفش من	پوشیده است گفتم سروروان دریشی

موی میان چو افتد شایق بچشم خیاط

آیا چسان بدوزد بهر تان دریشی

چون بار قیپ الفت بسیار میکنی	جانا چرا تو عمر مرا خوار میکنی
داری مناسبات محبت بدیگران	با بنده بر خلافت اظهار میکنی
گلهای این چمن همگی خار میخورند	در بر تو چون لباس گل خار میکنی
از کویست استخوان مرا ای همایر	کازرده خاطر سگ دلدار میکنی
داغت نه بینم ای غم جانان که از وفا	دایم عیادت دل بیمار میکنی
آخر مزاج نازک گل میشود خراب	ای بلبل اینقدر ز چه گفتار میکنی
یکروز اگر ز خانه نیانی برون مرا	رسوای کوچه و سربازار میکنی
آئینه خانه توالهی شود خراب	مداغ گشته ایم و تو دیدار میکنی

دارم خبر ز عشق تو شایق که سالهاست

اینکار مینمائی و انکار میکنی

ای بهار زیبائی ای بهشت رعنائی	جان من بلب آمد تا بکی غمی آئی
می بسا غزایادت خاطر وصال اندیش	گل بدامن از رویت دیده تماشائی

یابدار دست از من تادرم گریبانرا
غمزه ات کشد ما را خنده تو جانبخشد
در نظر تومی آئی هر طرف که میبینم
من ترا احدی بنم در حریم پنهانی
هم بکعبه مسجودی هم بدیر موجودی
سینه خانه زنبور گرچه شد زبیکانت
گل بصره گلشن خار چشم بلبل شد
لاف هرزه ای مجنون پیش مامزن زنهار
یابده بچنگ من دامن شکیبانی
پاس کرده جانامکتب دلارانی
برده ز چشم من گرچه نوربینانی
گرچه احمدت خوانم در جهان پیدانی
پر بود همه عالم از تو یار هر جانی
داده خنجر ت مارادم بدم دلاسانی
کرده بجان خود تا تو رخت خارانی
منکه میشناسم خوب مردمان صحرانی
جامجلس رندان شایق از کجایابی

تانکرده حاصل نام نیک رسوائی

پیش آن بدخوچرانام محبت میبری
گریخوا بانند پر بلبل صبا اما چه سود
گریبان ناز و ادایت جلوه در محشر کنی
ای بت از خود کش بیگانه پرور عاقبت
شرم دارای برگ گل از دیده حق بین ما
جذب اضعف دل را کی بود دیگر علاج
این گناهت بس بود زاهد که از بیداشی

پیش از خود رفته گان چشم او شایق چرا

نام شیخ و زاهد و ملا و حضرت میبری

جور و پیداد و تغافل را چو از حد میبری
رو بروی غیر نام یار من جانامپرس
نام آن قامت چو میگیرند یک قدمی پرسم
گرچه صفت میدهم در امتحان دوستی
بردت دیدم رقیب هردری استاده بود
روی او ما را خوش آمد بدرسیدش از چه رو
کی برسم آشنائی جان من رو میبری
تانگویم بر زبان حرفی کز وید میبری
زان که دل را سرون از من تواز قد میبری
غمزه جور جفا را کاملاً صد میبری
ای مسلمان از چه رود رکعبه مرتد میبری
پیش او ما را دگر بهر خوشامد میبری

از مسلمانان کشیدی شایق بیچاره را

گر گویم نام مسلمان گشته بد میبری

ندارم قاصدی تا پیش او گوید من حرفی
من آواره هم آخر اسیر و نو گرفتارم
سرت گردم خموشی تا یکی دلتنگ گردیدم
حدیث گلشن و حرف چمن بامن نمیسازد
چرا سازد پریشان از خطا آنزلف مشکین را
پریشان از چه میباشی تو ای سنبل غیدانم
مگر گوید صبا از من به آن گلپیرهن حرفی
خدا را ای صبا از من برغان چمن حرفی
چرا آخر نمیگویی تو ای غنچه دهن حرفی
عزیزان پیش من گویند از آن گلپیرهن حرفی
چرا گوید صبا پیش وی از مشک خفت حرفی
مگر از طره جانان شنیدی همچو من حرفی

چرا توصیف سیب باغ جنت میکنی زاهد
 سراپا میگذارد شمع محفل ز آتش غیرت
 دلم آمده شور از تلخی غم تندخو بمن
 بگو در بزم مشتاقان از آن سیب ذقن حرفی
 اگر از قامتش بالا نشود در انجمن حرفی
 بیا و ساعتی بنشین بگو شیرین سخن حرفی
 زبان شکر باله را بیا از هرین مویم

اگر یکبار در گوشم بیاید زان دهن حرفی

شوخ ناانصاف من سرگشته و ابتر شوی
 سوختی جان مرا از برق بیداد و جفا
 تابستانی از دل بیمار من ای خصم جان
 سینه ام صدپاره شد چون شانه از دست غمت
 آمد از یاداری چون من غلام نفرت
 ساختی این بنده را رسوای عالم بر سرت
 کی صراحی و ش کنم پیش تو دیگر سرفرو
 سخت بی پرواست صیاد قضا شهپاز من
 راست گویم بدروادار تو هرگز نیستی
 نیست دنیا را بقا فردوس باشد منزلت
 گرچه از شمشیر نازت دل بخون آغشته است
 من بقریان سرت باشای خود صلح کن

از مسلمانانی چه لازم بگذری کافر شوی

اگر از خود گذشتی شبلی و منصور میگردی
 چرا از بیخودی آخر نگشتی محرم خود هم
 بچشم کم چه میبینی ز غفلت خاکسارانرا
 دلاگریش کنی شان و شکوه خود تماشا کن
 نداری در ساطع خود بغیر از استخوان چیزی
 و گر خود را ببینی بلعم غور میگردی
 خدارا در کجا یابی چو از خود دور میگردی
 خبرداری که روزی خاک چشم گور میگردی
 بموای کاسه چینی سرفغفور میگردی
 بناز عشق اگر سوزی سراپا نور میگردی
 کنی گر خدمت اهل دلی را شایق بیدل

یقین بالای نفس کافر خود زور میگردی

بمن سببی ز نازای آفتاب انجمن دادی
 نقاب از روی میفکن تان سوزی سیمه گل را
 بگو شمع سخت شیرین است امشب ناله مطرب
 نیارم بر زبان خویش دیگر نام کوثر را
 که دانم اختیار کرده دنیا به من دادی
 همین بس کز قدرت خجلت بسرو این چمن دادی
 بمن ساقی مگر می گفسته خون کوهکن دادی
 اگر یک بوسه از لعل لبست امشب بمن دادی
 باین بیماری و آشفتگی صد آفرین شایق

که در اقلیم معنی باره داد سخن دادی

بخواب امشب ز وصل یار خود چون کامیابستی
 نشد مثل تو بیدار جهان بسیار پالیدم
 دل ناشر کم من آخر چرا در اضطرابستی
 بروی صفحه آفاق بیت انتخابستی

به پشت در نظر حسن بتان سیاره می آید
 دلاگفتی کز انجان وجگر صرف نظر کردم
 مرا از خوردن می منع می فرمودی ایزاهد
 غمی یابی دگر جز صفحه دل نقش تحقیقی
 تودر آئینه حسن نکویان جلوه هاداری
 برای کشتن شایق چه بی باکانه می آئی

بقربان سرت گردم مگر مست شرابستی

امشب که از حریم دل ماجداستی
 گرد هزار سال نه بینی رخ مرا
 ای باد عطریزه گلزار کوی او
 افتاده زیر پای سمندت هزار دل
 در آدمی ندیده کس این رنگ صورتی
 در بیستون محنت و زحمت چو کوهر کن
 بر روی یار این همه بی باک دیدنت
 اکنون که یار و عده قتل غوده است

جان ش بلب رسیده بیای ستم شعار

آخر چرا بمردن شایق رضاستی

سرت گردم با وج دلربائی آفتابستی
 روا باشد که باشد در دیباض چشم من جای
 تو کز نسیم نگه میخانهارا میزدی بر هم
 مرا ای سایه خوش سخت داغ رشک خود کردی
 من از خون جگر پر کرده ام بهر تو خمهارا
 کدامین سینه از دست تو گشته چاک چون گندم

از آن روز که شامل گشته در مکتب عشقش

بمضمون وفات شایق همیشه کامیابستی

قاصداحوال دلبر آوردی
 ای مسلمان بنامت که بمن
 ای نفس تا بر آمدی زین شهر
 بار قیاب آمدی به پرسش من
 باده در بزم گلرخان بر من
 غیر بر سر گرت تو آتش زد
 جای شیرم به طفلی ای گردون
 هر قدر پاس آبرو کردی
 همه غمها زد بر آوردی
 خط آنشوخ کافر آوردی
 نفس يك جهان بر آوردی
 ای میسحاب خود خرا آوردی
 در بهشت آب کوثر آوردی
 دود از پیکرم بر آوردی
 خون زیستان مآدر آوردی
 آنقدر لعل و گوهر آوردی

بوسه پای تو میکنم شایق

گرزگوی بتان سرآوردی

درین محفل نباشد گردستم جام لیریزی
 دلم آشفته میگردد بسی ازدیدن سنبل
 ندانم با کدام ابروی کج پیوستگی داری
 باین تیزی که کشته کوهکن رامیتوان گفتن
 بگو شمع ناله مطرب کجاثاثیر میبخشد
 بداغ من مزین ناخن که سوزد خرمن هستی
 دوا خون دل و پرهیز از آسایش گیتی
 بت چو کی نشینی را گرفتارم درین محفل
 چه گفتی بار قییب بیحیا پشت سرم دیشب
 ز ساقی التجا دارم نگاه نشه آمیزی
 پریشان خاطر ام از نگهت زلف دلاویزی
 که در چشمم هلال عید باشد تیغ خونریزی
 که اول تیشه فرهاد بوده لعل شب ریزی
 دلم را برده آهنگ نشاط افزای مهمیزی
 اگر از سینه بیرون آورم آه شرور خیزی
 ندارد غیر از این عاشق دگر درمان و پرهیزی
 صبا مشیت غبار من ببرد پایسه میزی
 که باز امروز بامن گفت حرف طعنه آمیزی

بهرمژگان زدن شایق دو عالم را زنده برهم

چو چشم او بدینا دیده باشی فتنه انگیزی

چکنم باز که دل گشته گرفتار کسی
 پیچتابست نصیب دل سودازده ام
 از چه رو چهره خورشید چنین زرد بود
 یکقلم درس وفا یاد ندارد چکنم
 گشته منقار توای کبک دری سرخ چرا
 یکقلم نورنمانداست بچشم بادام
 مالیا وقت جنون من سودازده است
 همچو آئینه بود محور خسار کسی
 چون شکنج سر زلف از غم دستار کسی
 گرنیاشد بغم خویی رخسار کسی
 دلبر سنگدل شوخ ستمگار کسی
 خون نخوردی اگر از حسرت رخسار کسی
 بسکه گریان شده از رنگس بیمار کسی
 تازه تر سبزه خط ساخته گلزار کسی

دیدم امشب چه بلا خواب که خاکم بدهن

رفته شایق بسفر یار دلازار کسی

خوش بود بابت سخندانی
 کرده آشفته و پریشانم
 راستگویم ندیده ام ایگل
 بی بلانیست ناله زنجیر
 بت من چون دهی جواب خدا
 نه هراسد ز خنجر و پیکان
 خار از من مخور اگر گفتم
 نیست لیلی وشی بشهر اکنون
 شب مهتاب در گلستانی
 بخدا کاکل پریشانی
 چون لبث غنچه در گلستانی
 یوسفی دیده باز زندانی
 که نکردی به بنده احسانی
 سینه ام دیده تیرمژگانی
 چون رخت نیست گل به بستانی
 همچو مجنون من اویا بانی

نیست شایق کسی بکوچه عشق

چون تو امروز خانه ویرانی

داده ام دل با آفت جانی
رفته صبح قیامت از یادم
نیست در زیر آسمان هرگز
بخدای عسل به پیش لبش
گاه گاهی بکن بجانب ما
بدل یار کی شود شیرین
شده است از برای ضعف دلم
بر قبیان بوالهوس گوئید
گرچه در کوی عشق خاک شدم
چون هلالش رسد دماغ بلند
تازه گردید داغهای دلم

باز شایق ز آب پیکانی

تاکی ای بیوفانی آئی
دل ز هجرت می طپد شب و روز
تا یکی روزه گیرم از وصلت
از چه ای سرو خوش خرام کسی
شده تلخ از غم تو اوقاتم
یکشب ای ماه رویه کلبه ما
همه بیگانه ام از صبر و شکیب
توئی امروز جانمن شه حسن
در دمن باورت غی آید
پیش آن خاکپای در نظرم

مرد شایق چراهه تریب او

از برای دعانمی آئی

دل بیخاغان بکوی کسی
نیست در خاطرش غبار امروز
بنده رارشك می کشد بخدا
از نگاهی مرابشور آورده
سینه ام چاك چاك چون نشود
طفل شوخ سرشك پیش بتان
مکن ای تندخو دگر شیرین
می خورد خار از چه روی زمن
چه فغانها کن اگر نشود
می کند باز جستجوی کسی
دیده آئینه باز روی کسی
منگرجان من بسوی کسی
دلبر شوخ تند خوی کسی
شانه در کف گرفته موی کسی
از چه میریزد آبروی کسی
از لبست کام آرزوی کسی
مانگفتیم گل بروی کسی
خط او سرمه گلوی کسی

می نشینم بگوشه که مگر نشنوم هیچ گفتگوی کسی

شده ناسورد اغهای دلم

شایق از زلف مشکبوی کسی

یاد آتروزی که باماهم نگاهی داشتی
 شانه سان با صد زبان گفتی ثنای بخت خود
 مهربانی ها و لطف گاه گاهی داشتی
 بنده هم در کف اگر زلف سیاهی داشتی
 کی ز حرف راستان کج بردی ای سرور و روان
 راستگویم گرسری با کجکلاهی داشتی
 بیگانه چون دید جانان از سر قتل گذشت
 کاش این بدبخت هم آخر گناهی داشتی
 کی فغان بوالهوس در گوش جانان میرسد
 گریکوش ناله آواره راهی داشتی

میشدی سرتابه پایکچشم حیران از رخش

چون فلک گر شایق دل داده ماهی داشتی

نمیگیرد دلم از قامت شمشاد آرامی
 نه بندد سرکشی رنگی درین عبرت سراه رگز
 هوایم شد بلند از سایه سرو گل اندامی
 در بستی چو خاتم میزنم تا بر کشم نامی
 صدای خنده گل می خورد هم سخت در گوشم
 دماغم بسکه نازک شد بفکر نازک اندامی
 زبس دیوانگی افسانه مردم شدم آخر
 چومن یارب مباد اکس بدر عشق بدنایم
 زبس شد باغبان بیسروت دشمن بلبل
 کند هر سایه گل را خیال حلقه دامی
 چو از روی تغافل نامه مارانی خواند
 زبانی کیست تا گوید ز من بایار پیغامی

مرا برده است آن موی کمر از خوشتن چندان

که نبود در میان از هستیم جز نام پیغامی

دلم از کف رسوده دل داری
 شوخ سنگین دل ستمگاری
 همچو قمری بیاد سرو کسی
 میشوم هر زمان به گلزاری
 از سرو کار من چه میپرسی
 که ندارد بمن سروکاری
 بسر حضرت و فاسو گند
 که نیایی چومن وفاداری
 نقد داغ ترا بخرم زار
 نبود در جهان خریداری
 هیچ کافر نبیند ایمهرو
 غم زلف ترا شب تاری
 بار غم بردلت کسی نهاد
 که بیائی توازد لدم باری
 گلرخان اینقدر چرا آخر
 میزید از جفا مرا خاری

باز شایق دلم ز کف برده است

دلبر ظالم ستمگاری

دل از دستم ربودی و نگفتم سالها چیزی
 بکام غیر تاکی باشی ای خود کام سنگین دل
 چرا بمن نمیگونی دگر ای دلریا چیزی
 بمن هم کن ز لعل شکرین خود عطا چیزی
 دو چشم خونفشانم شوق خاکپای اودارد
 به پیش من مگوهر گز طیب از تو تیا چیزی
 ز درد عشق او بیگانه از عقل و خرد گشتم
 ز احوال من میگوید بسیار آشنا چیزی
 غسل پیش دهانت هیچ میباشد شیرینی
 بشان لعل شیرین تو من گویم چرا چیزی

شود یا قوت رمانی خجل پیش لب لعلت
دل زارم بشو رو کام عیشم تلخ از دستت
چو بلبل روز و شب دارم فغان از شوق روی او
بلی یا قوت چیزی باشد و لعل سما چیزی
بعمر خود نگفتی بامن ای شیرین ادا چیزی
ببراز مر صبا آخر به آن گلگون قضا چیزی

چو در محراب ابرو تو شایق روی می آرد

نیخواهد بجز وصلت بت س از خدا چیزی

چرا جانان ز حال عاشق زارت نمیپرسی
چرا جانان ز حال عاشق زارت نمیپرسی
دلم چون لاله داغ است از غم عشق تو سنگیندل
اول گشتم ای ظالم چو من مشهور در عشقت
فتاده مرغ دل در دام زلف عنبر افشانت
به بالین غمت افتاده ام ای فتنه جانها
طییب من چرا احوال بیمار ت نمیپرسی
چرا کیفیت مشتاق دیدارت نمیپرسی
گاهی از لطف احوال دل افگارت نمیپرسی
چرا زین باعث جوش خریدارت نمیپرسی
چرا ایشوخ بی پروا گرفتارت نمیپرسی
تو احوال زاسعتای بسیاری نمیپرسی

خبر داری که شایق از غم عشق تو میمیرد

چرا جانان ز حال عاشق زارت نمیپرسی

برده از خود مرا ادای کسی
شوخی بیگانه خوی من خویست
سرو و شمشاد را نموده خجل
راست پرسی سری بسروم نیست
همچو کاکل بصد پریشانی
گر نماند است نقد دل بکفم
بسکه باشد هوای یار بلند
دلبران چون وفامیدانند
ای صبا مدتیست دیده ما
شده دل باز مبتلای کسی
که نمیگردد آشنای کسی
قدموزون خوشنمای کسی
دیده ام فامت رسای کسی
میروم بار از قلمای کسی
سرو جان میکم فدای کسی
کی بگوئش رسد صدای کسی
نکشم بعد ازین جفای کسی
شده مشتاق خاک پای کسی

شایق از شوق گلرخان نبود

بجز از خون دل غذای کسی

بفلک گرسد فغان کسی
جانم آمد بلب زدل تنگی
سرموئی سخن نمیشنود
نشود زنده از دم عیسی
دل بخون میطپد چه چاره کنم
تیرمژگان یار کشته مرا
خانه دیده شد خراب کنون
چون نبوسم زبان قاصد را
نشود دیار داستان کسی
داغم از حسرت دهان کسی
دلبر شوخ مومیان کسی
بسمل تیغ ابروان کسی
شده دلگیر دستان کسی
میکشم بعد از این کمان کسی
بر سیلاب خانمان کسی
که سخن گوید از زبان کسی

دلم از رشك جام خون شده است میزند بوسه بر دهان کسی

شده عمری که هست شایق ما

عاشق زار و ناتوان کسی

ز خود بردای مسلمانان مرا شوخ سخندانی	یکی سنگین دل بیمهرید خونا مسلمانانی
دلم را صید خود کرد از نگاهی ای مسلمانان	ستمگر کافری مکار شوخ نام مسلمانانی
جهان را حلقه سازد بر سرم یاد سر زلفش	بعالم کس مباد این چنین خاطر پریشانی
اگر چه دعوی حیرانیش آئینه هم دارد	کسی چون من بروی او نخواهد بود حیرانی
مرن نشتر طبیب بيمروت در رگ جانم	علاج خون دل نتوان بغیر از نیش مژگانی
سری بآیدن سنبل ندارم یکسر موهم	علاج آشفته و سودانی مازلف پریشانی

قماشای گل و گلشن چکار آید مرا شایق

که من همکیش مجنونم زلم سردر بیابانی

بیا ای چهره ات خورشید اوج حسن و زیبایی	قدت سرو قیامت جلوه، بستان رعنائی
به آن خو کرده در جور جفا آخر که میگوید	که جانم جان من برب رسیدا زدست تنهائی
مگر گردد سودا نامه هایت سرمه چشم	که رفت از دیده من بیجمالت نورینائی
ندارد گسر سرتاراج ملک دل چسرا دارد	فرنگ چشم او از لشکر مژگان صف آرائی
بهار و باغ را در چشم من قدری غیب باشد	که پوشیده است با آن خرمن گل رخت خارانی
چسان نادیده توصیف جمالت میتوان کردن	که میسوزد ز برق جلوه ات چشم قماشانی
اگر چون شانه میگردم گریبان چاک جادارد	هوای کاکلی مارافوده باز سودائی
توهم از گوشه گیر بهاشدی مشهور ایزاهد	نشستم گرمی آواره در بازار رسوائی
غیسازد بدنیای دنی آلوده دامانرا	بیاموزند اهل دانش از دیوانه دانائی

دگر از شایق آواره مفلس چه میخواهی

که کرده دین و دنیا بر یقربان تو یکجائی

شراب خوردی واقف ز خیر و شر نشدی	کیاب گشتم و از حال من خبر نشدی
بگوی قاتل بیرحم کینه جوی مرا	دمی به تربت مانیز نوحه گرنشدی
شده است مضطرب و دریدر مقام جهان	هنوز فتنه گرمی ز دریدر نشدی
گرفته لشکر پاریس حسن لشکر خط	مگر خبر تو ز آژانس باختر نشدی
چگونه ازدل درماندگان شوی واقف	که احتیاج تواز هیچ رهگذر نشدی
باج رتبه مردان رسیدنست محال	چه دم زعیسی و مریم زنی که خرنشدی
بدست خالی خود ايمريض پیش طبیب	تعجب است که رفتی چرا بتر نشدی
کنون بچوب مزین هردمش برای خدا	عصای دست پدر گرتوای پسر نشدی

کرامت تو همین بس بود بمن شایق

که هیچ بسته بدنای حبله گرنشدی

پنهان بود از چشم من آن روی زیبا تا بکی زیر نقاب آرزو آن ماه سیماتاب کی

درکوی عاشق پروری در شهر حسن و دلبری
 شرم از نگاه پاک من بنگردل غمناک من
 بایار گشتم رو بروا مانند دیدم روی او
 آن مهوش دوشیزه را بانوجوانی عقد کن
 جاهل فلاطون کی شود از جهل بیرون کی شود
 ایزا دخلوت گزین در سبحة ات فالی ببین
 دادی بقتلم وعده ها بر عهد خود می کن وفا

شایق درین وادی بود صد لیلی محمل نشین

ز حجت کش يك آرزو مجنون رسوا تابکی

جهان ساز قیامت مینواز دای خرد گوشی
 مرا معذور دار از بساده نوشیهات و ایزاهد
 ز رخسار عرق آلوده یارم چه می پرسی
 برم دوش آمدی ایدوست عذری بخودی خواهم
 بخون خود و وضو کرده نماز عشق می خواند
 باین افسردگیها زندگی مرگت بود شایق

دگر ای قلزم هستی بزن موجی بکن جوشی

شب بود و نبود افسوس مارا دل مسروری
 مرگست درین محفل یکدم گذرانیدن
 بایار شب مهتاب در باغ چه خوش باشد
 گردیده خراب افسوس از لشکر مزگان
 دیدم که در آغوشم خورشید فرو آمد
 تارم زانا الحق را بر شیخ بفهمانم
 در محمکه انصاف مارا چه توان گفتن

بی کار نباید بود باید که تو هم باشی

باشایق مهرویان یا شاعر رنجوری

آن شوخ بی وفا بود اما بکس نگوئی
 کی بار قیاب می کرد ارمن آشنائی
 راجع باوشنیدم از هر طرف سخنها
 زان خاک پای قدری باد صبا بمن داد
 یک جرعه آب گلگون و آنهم زدست ساقی
 ماهی که روی خود راز آئینه داشت پنهان
 آنرا که در فلان ده باخانی گرفتند
 خوش کرده مادرای دوستان عروسم

باغیر آشنا بود اما بکس نگوئی
 لطفش بمدعا بود اما بکس نگوئی
 آن جمله گوی بجا بود اما بکس نگوئی
 اکسیر و کیمیا بود اما بکس نگوئی
 صدر در داد و ابود اما بکس نگوئی
 امشب به سیمنا بود اما بکس نگوئی
 در شهر پار سا بود اما بکس نگوئی
 بسیار بدنام بود اما بکس نگوئی

این روزه های زاهد چون نیک وارسیدم
سامان اشتها بود اما بکس نگوئی
شوخی که شد زخونم انگشت اونگارین

شایق شب حنا بود اما بکس نگوئی

هنوز غنچه دهانی که داشتی داری	هنوز سرو روانی که داشتی داری
هنوز شوکت و شانیکه داشتی داری	نرفته در ره بیداد حسن خانه خراب
هنوز نام و نشانیکه داشتی داری	دلا بکوی محبت نشستہ در خاک
هنوز خواب گران که داشتی داری	رسید سیل اجل بر سر توای غافل
چرا تو شور و فغانیکه داشتی داری	رسیده شاهد گل باز در چمن بلبل

بیک جهان خس و خاشاک شایق چون آب

هنوز طبع روانیکه داشتی داری

جهان بناله وآه وستم شعاریکی	هزار داغ جفا و دل فگاریکی
که در قلمرو حسن است دلشکاریکی	زهر که دل برود من زرشک میمیرم
ولی زروی حقیقت بود نگاریکی	اگر چه جلوه نازش حساب نتوان کرد
قبول ناز نشد حیف از هزاریکی	هزار سال یکی گفته بردش بودم
منم به توبه شکستن درین دیاریکی	قسم بگیرم مینا و خنده ساقی
نخوانده تو مگردل یکی دیاریکی	مشو زیوا الهوسی ننگ آستان وفا
که آمده به قماشای جویباریکی	فتاد عکس تو بر چشم ترگمان بردم
بیا که مرده من گشت با بهاریکی	جد از روی توای نو بهار عالم ناز
بیا بیا بیا تما شای لاله زاریکی	بدل بود ز جفای تو داغ بر سرداغ

مکن امید بیاران و دوستان شایق

که تابه حشر نیاید ترا بکاریکی

پای بند قسون مار شدی	بسته ای دل بزلف یار شدی
تا تو یکتای روزگار شدی	قامت من دو تا شد از جور و جور
بار قیابان سفلہ یار شدی	حیف صد حیف تا شدی دلبر
تا بمی خوارگان دچار شدی	مست و بیباک و هرزه میگردی
کور آخر بیا انتظار شدی	دیدنی ایدیده دیدنی بسیار
مایل بوسه و کنار شدی	خوب شد جان من که میگویند
گر تو هم صاحب اقتدار شدی	آسمان سفلہ پرور است چه عیب

شایق از درد یار مینالد

تا تو مشهور در دیار شدی

نام محبت میر خاک بسر میشوی	مایل خویان مباحش خون جگر میشوی
هر نفس ایشعله خورنگ دگر میشوی	بالش نازت مگر از بر طاس بود
زود ز مجلس برای باز نظر میشوی	چشم همه مردمان محو سراپای تست

طفلی گریگزد یکدوسه سال دگر روح و نفس دین و دل و جان و جگر میشوی
 ای مهء برج حیاگر کمکی می خوری آفت جان من و سرق نظر میشوی
 بر در هر ناخلف بر سر هر ریشرف آب رخ خود مرزیاك گهر میشوی
 شایق بیمار خود مانده و رفتی سفر

جان من از مرگ اوزود خیر میشوی

پرو زاهد که از صد باده نوشی بتریا شد گناه خود فروشی
 دلم زان شعله خوشد سردا کنون ندارد هیچ با من گرم جوشی
 قضایی پرده ات اکنون نسازد اگر باشد شعارت پرده پوشی
 زناده اتی است رزق مفت خوردن چو طفلان تابکی در سینه چوشی
 در آن محفل که باشد گوشها کر نباشد هیچ خوشتر از خموشی

فلك شایق بان مهر و ز پروین

نموده بند و بست زیر گوشی

در سینه دوش دل داشت بسیار بیقراری دیدم زد رد را آمدی ارم ز روی یاری
 هنگام خط زرویش قطع نظر چه ممکن بسیار دلفریب است این سبزه بهاری
 زیر سم سمندت بنگر غبارش امروز آن دل که برده بودی هنگام نی سواری
 از من باو ست بهتر معلوم حال زارم دیگر چه سود دارد فریاد و آه وزاری
 با غیر التفاتش مرگ مرا سبب شد زان دشمن مروت این بود زخم کاری
 آتش به پیکر من افتاده از فراقش کان آهوی رمیده رفته است در چناری
 سنبل نشسته در خاک می نشسته در تارک زان کاکل پریشان زان نرگس خماری
 چون نیست در میان بهد مسافه يك مو تا چند یاد او را در سبزه میشماری

پیوسته همچو شایق خون خوردن است کارش

سرگشته که دارند رسم وفا شعاری

ایام بهار است و من و گوشهء باغی باغ و گل و معشوق و لب حوض ایاهی
 با چند رفیقان سخندان موافق از عشق بهر سینه فروزنده چراغی
 طنبور نوا خیز تراز سینهء عاشق شطرنج فرح بخش تراز گنج فراغی
 چون قرص قمر ناسه قیماق مصفا چون لعل یمن پهلوی آن چایك داغی
 کبکی چو دل عاشق بسمل سر آتش عنطیده بخون از غم او برده چاقی
 يك شعله سمار کند قم و تق تق يك شمه معطر شود از چای دماغی
 بایك دل آسوده و با خاطر مسرور گاهی به لب جوود می پیش اچاغی
 یکماه از این منزل عشرت نه برایم گرم محتسب شهر باید بلاغی

شایق بن از گلشن فردوس چه گوئی

درد هر ندارم من ازین عیش سراغی

بسیار دیدم غاشده سیمای زندگی از مرگ بدتر است تماشای زندگی

تنهانشد کباب دل داغدار من
 از اشك سرخ و چهره زردم دیگر مپرس
 ایغرفه کشاکش امواج حرص و آرز
 غفلت نگر که خاک وجودم بیاد رفت
 بار امانت و غم دنیا و جورده هر
 کوی جنون و خانه زنجیر کن سراغ
 يك موج اتش است سراپای زندگی
 اینست دسته گل رعناي زندگی
 جز مرگ نیست ساحل دریای زندگی
 دارم بدل هنوز تمنای زندگی
 حم ساخت حیف قامت رعناي زندگی
 گرمی روی بدیدن دانای زندگی
 مردن مگر بدرد دل مبتلا رسد

شایق شدم هلاك بسودای زندگی

نبودم واقف از خویت که چندین آشناداری
 جفا با عاشق آواره هم اندازه دارد
 الهی کورگر گردی رقیب آخر چه فلم است این
 جفا و جور و سیداد و تغافل ناز و استغنا
 مرودریاغ میترسم رقیب من شود قمری
 دگر از مردمان بد نظر زنهار دوری کن
 گمان بردم بمن تنها سرمه رو وفاداری
 نه شرمی از یتان شهرنی ترس از خداداری
 که پهلوی کسی پیوسته جادرسینماداری
 غرور و نخوت کبر و چه بنویسم چهاداری
 تو هم جانا قد بسیار موزون رساداری
 بقربان سرت گردم که روی خوشنماداری

فدای مقدمت شایق صیامی آئی از کویش

بیادر چشم من بنشین که با خود طوطیاداری

مخمسات

مخمس بر غزل واقف

آنکه عاشق در رهش از دین و از دنیا گذشت
 باز سرگرم شکار از دامن صحرا گذشت
 آنکه مژگانهای تیزش از صف دلها گذشت
 سرگران آمد خدنگ او با ستغنا گذشت
 عرضه کردم جان و دل از هر دویی پروا گذشت
 عمرها شد گشته ام سودائی و دیوانه ات
 تابکی نوشی به بزم دشمنان پیمانه ات
 ساخت رسوای جهانم نرگس مستانه ات
 گفته بودی روز میسازم شبی کاشانه ات
 بیمرت روزها بیگاه شد و شب ها گذشت
 تا مرا چشمت ز بیماران عشق خود شمرد
 کی رقیب سفله تنها داغ من در خاک برد
 حسرت شوقم بسی مجنون الفت پیشه خورد
 تیری از شست تو خوردم عالمی از رشک مرد
 وه که در پهلوی من بنشست و از دلها گذشت
 تا قیامت نیسنم از بزم ساقی مجتنب
 گرچه حال میگساران گشته اکنون منقلب
 برگناه تویه از می کی توان شد مرتکب
 دوش هرسنگی که در میخانه میزد محتسب
 شکر ایزد بر سر من خورد و از مینا گذشت
 گشته از دست جفایش خاغان من تباہ
 جز و فادایگر ندارد شایق بیدل گناه
 کرده سودائی سر زلفش چنین روزم سیاه
 واقف آن قامت قیامت بر سرم آورده آه
 کار من امروز از اندیشه فردا گذشت

(مخمس بر غزل حضرت بیدل رحمت الله علیه)

چه خوش باشد اگر من هم اسیر موی او گردم
 و گرنه تا کجاها در سراغ بوی او گردم
 کنون هر دم شهید نرگس جادوی او گردم
 کف خاکم چسان مقبول جستجوی او گردم
 فلك در گردش آرم تا برگرد کوی او گردم
 گهی در کوه میرقصم گهی در دامن صحرا
 نمیدانم کجا یابم نشان محمل لیلا
 دویدم روزگار شد بهر واله و شیدا
 جهان تیرازدم برهم سراغ دل نشد پیدا
 روم اکنون غبار خاطر گیسوی او گردم
 به بزم ناز خود جائی ندارد افسوس جانانم
 دل مایوس صیقل میزنم عمریست حیرانم
 خدانا کرده اکنون از وفای خود پشیمانم
 نگشتم آئینه تا قابل زانوی او گردم
 ندارد عاشق دل داده پروای غم و شادی
 سرمجنون فروهر گزنی آید به آبادی

گرفتاران زلفش را نباشد میل آزادی محبت صنعتی دارد که تا محشر درین وادی

روم از خویش و هر جا باز گردم سوی او گردم

شکوه عشق غیر از مردن عاشق نمی خواهد بجز در خاک و خون جان دادن عاشق نمی خواهد

اگر هجران ب راحت بودن عاشق نمی خواهد وفادرو صل هم آسودن عاشق نمی خواهد

بیاتا گردش شوق قمری و کوکوی او گردم

کریمان را چو هرگز تنگ از سائل نمی باشد چرا چون عیش جای مادر آن محفل نمی باشد

اگر چه رفتن از کویت مرا مشکل نمی باشد رمیدن در سواد صیدگاه دل نمی باشد

توصحرای دگر نینما که من آهوی او گردم

بچشم داغ عشق آن پریر و خیر گردیدم کنون از زندگانی يك قلم دلگیر گردیدم

کمان شد قامت ازغم نشان تیر گردیدم ز طاقست سیر گردیدم بحسرت پیر گردیدم

کنون وقت است قربان خم آبروی او گردم

سراغ عافیت شایق نمی یابم درین محفل شده مرغ دلم از شیوه های این و آن بسمل

فتاده گرچه کار من بانیای زمان مشکل چه امکانت با وضع کسان گردم طرف بیدل

که من چون آئینه بر هر که بینم روی او گردم

مخمس بر غزل کلیم همدانی

جان فدای التفات ای نگار دلنواز باد فرش آستانت دیده های پاکباز

برده بالا کار حسنت را خدای کار ساز چشم جادوی تو در دل جوئی اهل نیاز

هیچی کوتاهی ندارد عمر مژگانش دراز

کرده مژگانهای تیزش عالمی را سینه چاک گرچه می سازد مرا آن چشم فشان زیر خاک

اینهمه ایدل چه باک از ناله های سوزناک از نشان خون ناحق کشتگان اورا چه باک

بال گنجشک است فرش آشیان شاهباز

چشم جادویش اگر چه خون من چشم میکند تیر مژگانش آخر مراستم کش میکند

نغمه شوقش کجا عاشق فراموش میکند هر کسی سازی بشوق خویشتن خوش میکند

دل میان مطربان خوش کرده یار دلنواز

اوست سلطان و دود عالم تابع فرمان اوست در جهان آفرینش تا ابد دوران اوست

حاصل باغ تعین نرگس فشان اوست رشته جان ورگ دل درخم مژگان اوست

هیچکس دیدی بیک مضراب بنوازد دوساز

نزد نافهمان بسی مشق سخن آسان بود باخبر از شوکت دین صاحب ایمان بود

پیش پیغمبر هویدا عزت قرآن بود شعرا گروحي است محتاج سخن فهمان بود

چون ممیز در میان نبود چه سود از امتیاز

دیده ام شایق ضرر پیوسته از طبیع سلیم دایم از هم مسلکان خویش دارم خوف و بیم

میدهد سوهان خراش سینه فولاد و سیم بیشتر زابنای جنس آفت رسد ما را کلیم

شیشه از سنگ است و از وی بیش دارد احتراز

(مخمس بر غزل کلیم)

شعب قراق به داد شروع داد
صربانان دوجده شهر داد

قراد و طاقت و صبرم همه به یغما داد
چهار الف بازه پنجگ سو داد

جاسیل
ہر آنجبہ ریح من گفت غم بجا آورد
ہر آنجبہ ریح من گفت غم بجا آورد

بذریعہ قطره اگر گھٹہ بود در روز ۵
تسمیم گشایش کوشش بذریعہ ذواست
اگر بریدار باشد از بواسطہ
علاج صحت بیمار نقل آب و هواست

طبیعت بحیرت - اعلیٰ مداد

گنہگار - عیون و عیون جسم

تعماد چیدہ بتابوت آرزویم

چمن کہ گنہ

جارداع محمد
سباغ سینه سی فروان است

..... چرخ سپهر بدین چراغان است
عزیز یک گل حسرت پداهان است

بستان که گلشن خدایم در گنج گلها :
 حریف چشمم ده بر می رسونده شیرت کهند خو کس باب جوئدهد
 محبت شایق رو خراب رسودهد کلیم عظمی خود راز آرزو دهدهد
 گمان مبر که سر آیش تریب دریامد

(مخمس ۲ پوشل حضرت پیدل)

میریغ جار خایستی را کردهء بسمل چسرا
خار و سبلیت می نشانی در ریاض دل چسرا

میسمانی چشم حق بین بر * به نظر چو
سایه زده حداد بر جان خویش نیست
آفتاب زده بر آفتاب خویش نیست

از وطن یکباره گسید مدد غافل چرا
ایه مدد بی سخت فیه راندا خوانده شیر چرا از رویه مرگ و فتناترسانده
ناج کرد خود را نقش پاگردانده مرغ لاهوتی و محبوس طبایع مانده
شاهباز قدسی و برجیغه مایل چرا

پیکری کز خود شما ی سم زدست رفتنی است مالک این خانه پادروا تا حشر کیست
 دل بفانی بسته کرن حاصل بیدانشیست نیستی با جرج سد جسم تودر راه چیست
 نیستی هاروت مردی درجه بابل چرا
 جزیشیمانی بیاند معنی نقش ر خوش بحال گم سحارت شماری معنی
 در حقیقت از خدا بر حد ایخشی سوهم ابرایتجا می کند از کیسه دریا کر
 ای توانگر بر نیاری عجت سائل چرا
 تابکی تصویرمو بدی بروی سطح آب از چه باشی شایق رنگی و هم حباب
 چند سودای زمین تاکی بفکر آسیاب خط سیرابی ندارد مسدود سراج سراب
 بیدل این دلیستگی بر نقش آب و گل چرا

(مخمسی بر غزل کلیم همدانی)

میشماری جیفه هادر سبجه خونین خویش مینمائی در نظر ها خرقه پشمین خویش
 گرشوی آگه زعیب باطن و آئین خویش میکنی ای شیخ یاد از رخنه های دین خویش
 افگنی هر که بشه دیده خونین خویش
 قمریانرا این قسبای گرم و نرم از کار ماند سروهم از رخت سبز خویش زیر بار ماند
 بی لباسی آب را آسوده در گلزار ماند در پناه فیض عربانی مسلم خار ماند
 گل چه آفتها که دید از جامه رنگین خویش
 کی کند خورشید و صف رتبه خود را بیان آسمان هرگز ندارد حرف وسعت بر زبان
 همت عالی ندارد خوش ثنای این و آن خود شکن را خوش نیاید مدح خویش از دیگران
 خود پسند از ابلهی خومیکند تحسین خویش
 یکنفس یار من و یکدم رقیبان راندم کرده شمشیر جفایش سینه صبرم دونیم
 گرچه از مردن نمیدارم چو شایق خوف و بیم در غم جان سوز خود تاکی توان دیدن کلیم
 همدان را چون چراغ کشته بر بالین خویش

(مخمسی بر غزل استاد بیتاب)

دلارامی که دل از ما گرفته کجا الفت بمن تنها گرفته
 بیک عالم سرو سودا گرفته به پهلوی رقیبان جا گرفته
 دلم شد زان بت رعنا گرفته
 مرا باشد بت آتش مزاجی که از روی ظلم را باشد رواجی
 اگر میگردد از خوبان خراجی به فوج خط ندارد احتیاجی
 که شهر حسن را تنها گرفته

بجان تا آتشم آن گل پسرزد دلم چون شمع داغ او پسرزد
می وصلش رقیب بد گهرزد نمیدانم زدست من چه سرزد
که یار از کلبه من پا گرفته

الا ای سیمتن چومن شوی پیر بکن سیمایم از وصل خود اکسیر
چرا بیهوده امروز دلگیر سرت گردم بیادل از کفم گیر
چه میگیری بمن خود را گرفته

بسودای بت کاکل کمندی است بفکردن برای دل پسندی است
بشوق نازنین هوشمندی است بیاد قامت سرو بلندی است
که کار ناله ام بالا گرفته

ز جان خود نمیباشم خیر هیچ نمیدانم بجز عشقش دگر هیچ
ندارم با کسی من خیر و شر هیچ ید بیضانیاید در نظر هیچ
مرا آن پنجه گیر گرفته

شدا ز جوش عتابش زهره ام آب چو شایق رفته است از دیده ام خواب
خدارا التفاتی کن درین باب نگفتم گل بروی یار بیتاب
چرا شد خاطرش از ما گرفته

(ایضاً مخمس بر غزل استاد بیتاب)

چون قصا سر رشته تعمیر این ویرانه داد جام عشرت را بدست از خود و بیگانه داد
نیست حرفی گر حریفان را دل مستانه داد شب که چشم مست اوداد من دیوانه داد
از نگاه سرخوشم سامان صدمیخانه داد

تار سدروزی بگوش یار فریاد دلم تا مگر رحمی کند بر جان ناشاد دلم
تا فراموش کار من باری کند یاد دلم تا از آن بیگانه خو گیرد کسی داد دلم
میزنم پیوسته پیش از خود و بیگانه داد

گرچه بر حالم ندارد ترک چشم او نظر گرچه ما را ساخت بیدادوی از خود بیخبر
گرچه شد ملک دلم از دست او زیر وزیر کی زدست خود دهم دامان آن بیدادگر
داد داد این دل دیوانه ام رایان داد

دلبران کز جور خود داد هواداران دهند من نگویم مرحمی بر سینه افکاران دهند
این طبیبان کی دوی در دیماران دهند آتشین رویان کج داد گرفتاران دهند
از جفای شمع هر شب میزند پروانه داد

بیرخت دردیده من یک قلم نبود سواد یکنفس بر خود نمی بینم دل غمدیده شاد
هیچکس چون من کباب داغ محرومی مباد میدهد مردم غبار هستی مارا به باد
داد از دست فراق داد ای جانانه داد

میدهد دورنگاهش باده نایم هنوز بعد مردن نیز شایق در تب و تابم هنوز
از گداز برق عشقش عالم آیم هنوز می تراود موج می از خاک بیتابم هنوز
ساغر چشم که مرا اینقدر پیمانه داد

(مخمس بر غزل واقف)

تا همچو لاله داغ تو در بر گذاشتم دل را سپندواره مجمر گذاشتم
سردای این و آن همه از سر گذاشتم ناموس و ننگ و نام و زور سر گذاشتم
اینها به پاس خاطر دلبر گذاشتم
بیهوده باز کلبه ام ای نازنین مکش زحمت برای خاطر غیر اینچنین مکش
خنجر برای قتل من از آستین مکش جای نزاع نیست مکش تیغ کین مکش
دل را گذاشتم بتو کافر گذاشتم
دیشب که داده بود دلم داد اضطراب ناگه رسید یار ز در همچو آفتاب
سرشار بود داشت بمن لطف بی حساب میخواست چشمش از سرمستی زمن کباب
دل قیمه کرده بر سراخر گذاشتم
اکنون توان و طاقت و صبرم چو شد مقام دیگر حیات بنده محال است و فکر خام
مرگست زندگانی مابیت و السلام از درد پهلویم همه شب خواب شد حرام
پهلوی خود چو بیتویه بستر گذاشتم
شور و جنون عشق مرا تا بسرفتاد یکباره کائنات همه از نظر رفتاد
عالم تمام آب شد از چشم ترفتاد تا کار من بشوخ سپاهی پسرفتاد
سر را به تیغ و سینه به خنجر گذاشتم
صدق و صفا قبول نمی افتد ایدریغ شرم و حیا قبول نمی افتد ایدریغ
اخلاص ماقبول نمی افتد ایدریغ نذر و وفا قبول نمی افتد ایدریغ
سر را پای یار مکرر گذاشتم
با قلب داغ داغ و باین سینه فگار با خاطر مشوش و با چشم اشکیار
شایق صفت بمیکسیده رفتم هزار بار واقف نشست کس زدلم کلفت خمار
این شست و شویه ساقی کوثر گذاشتم

(مخمس بر غزل فیضی)

نیاید باورم کز رسم و آئینت بدر گردی چسان آخر یکام مردم صاحب نظر گردی
اگر خواهش کنم چیزی مباد از دیدن تر گردی فلک از کج روی هایت نمیگویم که برگردی
شب وصل است خواهم اندکی آهسته تر گردی
ندانم شمع رخسار که پرتو افکن است امشب که این بیت الحزن در دیده من گلشن است امشب

گل عیش و نشاط خاطر من ازدیدن است امشب ز مهتاب رخس کاشانه من روشن است امشب
 اگر وقت طلوع آمدای خورشید بر گودی
 تحمل کی توانم کرد راز دل تهافتن را که جانان میل دارد قصه عاشق شنفتن را
 به بزم وصل ارموقوف کردم حرف خفتن را خروس امشب اگر داری سر بیهوده گفتن را
 الهی لال باشی شل شوی بی بال و پر گردی
 رقیب افتاده در بالین غم بادیده پر خون که آمد بعد عمری در بر من آن قامت موزون
 اگر یکدم نباشد شایق آزار من گردون سهیل امشب به جانان در دل دارم میا بیرون
 از آن ترسم که تیر آه فیضی را سپر گردی

(مخمس بر غزل خویش)

افسوس که بیجای شب و روز طپیدم صد گونه ملامت زیدونیک شنیدم
 یک لحظه چو ساعت رخ آرام ندیدم عمری پی آن آهوی رم خورده دویدم
 از طالع ناسازیدامش نکشیدم
 در راه محبت دل و جان صرف شد افسوس در عشق مراتب و توان صرف شد افسوس
 اوقات بسزای بتان صرف شد افسوس عمرم به غم لاله رخان صرف شد افسوس
 جز داغ دل و خون جگر هیچ ندیدم
 تا چند دلت بامن بیدل بعناد است گیتی چو توفری ز دستم گار نژاد است
 ایشخ به مرگ من اگر طبع تو باشد است جان باختنم در ره وصل تو مراد است
 قریان شومت گرچه به مطلب نرسیدم
 هر چند کنی بر من بیدل ستم آغاز هرگز نکنم زیر دم تیغ تو آواز
 باختن نازت جگر من چون شده دمساز جانا چو حنا پنجه بخونم چه زنی باز
 کز دست تو من زحمت بسیار کشیدم
 مانند خم از یاده شوق تو بجوشم یارب که بزودی می وصل تو بنوشم
 شیرینی آواز تو برده است زهوشم ایشوخ بود رشک عسل پرده گوشم
 کز لعل شکر خایتو یک حرف شنیدم
 ما را بغریبی مکن امروز ملامت عشاق ندارند بجانت غم دولت
 حاشاکه با سباب جهانم بود الفت ای گل بخدا کز سر بازار محبت
 بانقد روان جنس وفای تو خریدم
 از پای مرا عشق تو انداخته ای سرو دل ز آتش هجران تو بگداخته ای سرو
 ما را غمت از بسکه زیون ساخته ای سرو دور از قدر عنایت تو چون فاخته ای سرو
 هم خاک بسر کردم و هم ناله کشیدم

یکبوسه طلب کردم از آن کان ملاحه
خندید و بمن گفت زهی وضع جسارت
کردم بهمین فردز خود رفیع خجالت
تاعشق مراداده بکف تیغ قناعت
از هر دو جهان رشته امید بریدم
شوخی که لب اویدهان است چو قندی
در گردنم از زلف خود انداخته کمندی
هر چند که دارم دلکی صبر پسندی
هر جا بنظر خورد مرا سروبلندی
شایق بهوای قدا و آه کشیدم

(مخمس بر غزل خود)

شیرین ادای من چه بلا کار می کنی
دایم بغیر لطف خود اظهار می کنی
پیوسته پاس خاطر اغیار می کنی
چون بار قیاب الفت بسیار می کنی
ظالم چرا تو عمر مرا خوار می کنی
هر چند قامت ز غمت گشته چون کمان
دادم بدرس عشق و وفای تو امتحان
داری مناسبات محبت بدیگران
بابنده بر خلافت اظهار می کنی
تا کی رود به هجرت و از دیده خون مرا
آزار داده، تو ز طاققت فزون مرا
از جا کشیده است بعشقت جنون مرا
امروز اگر ز خانه نیائی برون مرا
رسوای کوچه و سربازار می کنی
آنانکه خون عاشق بیمار می خورند
همراه غیر رساده به گلزار می خورند
رویتودیده حسرت بسیار می خورند
گل های این چمن همگی خار می خورند
در بر تو چون لباس گل خار می کنی
افتاده ام بگوشه عزلت زدست و پا
دارم ز یک کسی بجگر طرفه داغها
در روز نیستی نتوان یافت آشنا
داغت نه بینم ای غم جانان که از وفا
دایم عبادت دل بیمار می کنی
شدم دت نیست ندیده ام آن برگ گل نقاب
دارم فغان و ناله و بیداد و اضطراب
سرتاپا به آتش فرقت شدم کباب
آئینه خانه، توالهی شود خراب
مادر گرفته ایم و تو بدار می کنی
آخر ترابتان همه گی پیرو پیشواست
خوناب دیده ات بکف پای شان حناست
اظهار پاکدامنیت پش ما خطاست
دارم خبر ز عشق تو شایق که سالهاست
اینکار مینمائی و انکار می کنی

(مخمس بر غزل)

بشور آورده مارا ای شکر لب لعل خندان
 ببین بیمارم اکنون از هوای چشم فتانت
 بخاک حسرتم بنشانند آخر تیرمژگان
 مهء بیمهر من خیر است اگر مردم بهجرانت
 شب وصل تو تا محشر نخواهد رفت از یادم
 از آن یوسف لقادرم هوای بوسهء دستی
 خرابم میکند هر لحظه فکر نرگس مستی
 ندارم همچو قمری راست پرسی همت پستی
 که باشد بیدارش در سر هوای سرو شمشاد
 بجایان گفتم آخرا چه رومشتاق بیدادی
 دل من بردی و غارت کمین جان ناشادی
 بلای جان عاشق دلریای فتنه بنیادی
 قفس بشکست و بالم کند گفت از ناز آزادی
 ندانم از کجا این رسم نو آموخت صیادم
 بغافل وای اگر خوی سراپا ناز من گردد
 پریشانی چو زلف نیکوان دمساز من گردد
 جفا و جور رسم دلبر طناز من گردد
 غبار خط چنین گرسرمهء آوازم گردد
 بگوشش بعد از این شایق نخواهد رفت فریادم

(مخمس بر غزل خویش)

آتش شوق بجایان دارم شرر سیمای من
 گشته پامال جفا های تو سرتاپای من
 سوختم از داغ عشقت شوخ بی پروای من
 ای خیال نرگس مستت جنون افزای من
 حلقه های کاکلت سر حلقهء سودای من
 گرترا جان جهان گویم نگار من بجاست
 دست من از پایهء اوصاف حسنت نارساست
 قلبهء خوبان بخوانم طاق ابرویت رواست
 لایق شان تو القابیکه بنویسم کجاست
 جان من جانان من با دارم من مولای من
 زان لبان سرخ گشتم غنچهء وش خونین جگر
 زان لبان سرخ گشتم غنچهء وش خونین جگر
 می کنم فریاد و شور و ناله از شب تا سحر
 از کدامین درد خود پیشت بنالم زود تر
 یکم زخم تیغ نازت خورده سرتاپای من
 سوخت از سیار نالیدن مرا کام وزبان
 پر شد از شور و فغان من زمین و آسمان
 گر نسوزد نالهء من از زمین تا آسمان
 کی پر م وامی کند صیادی بی پروای من

زان دهن حرفیکه بیرون میباید گوهراست
یار ما را جامه های ناز چسپان در پراست
هر لباسش دلفریب و هر قبایش دلبراست
جور او از لطف و لطف او ز جورش خوشتر است
این دورنگی خوب زبید بر گل رعنا ی من

نی بمن ساقی بود بادست خالی آشنا نی به بزم میگساران مینمایم التجا
بیتوگریر لب رسانم قطره میناروا ساغرچشم پر است از اشک میگون سالها
عاشقم این رنگ باشد باده و مینای من

داغ عشق او مرآت نهاده کابل یافته
 از گریبانم صبا هم عطر کا کل یافته
 باغبان از آستینم بوی سنبل یافته
 بلبل از خاک مزارم نگهت گل یافته
 بسکه باشد شایق رخسار او اجزای من

بیرخ آندلر بامشکل بود کار دلم
رقت آورگشته اکنون وضع ناچار دلم

ساعتی بشنو خداراناله زار دلم
ای طبیب مهربان رحمی به آزار دلم

نیض دستم راجه می بینی که بیمار دلم

تابکی از خودروم در جستجویش کو بکو
جانمن قاصد اگر رفتی بیزم نازاو
گرچه داند کاکلش احوال مارا مریعو
آن سہی سروروان را از زبان مابگو
تا تو رفتی کس نگردیده است غمخوار دلم

غم چرا کرده چنین ای شوخ پامالش بپرس
تاچه بگفته است بروی ازمه وسالش بپرس
از سرمه رو قیاس ساعت احوالش بپرس
ناله هادارد دلم ایدر لبا احوالش بپرس
مهربانی کن زمانی شوپرستار دلم

روی آزادی نمی بیند گرفتاران عشق
چاره نتوان کرد حال زارناچاران عشق
بهرت راست از زندگانی مرگ بیماران عشق
کی دوار دارد طبیب دردهی درمان عشق
رنج بیجامیکشی آخرتو درکار دلم

روزگار باشد که دنیا بر سرم ماتم سراسر است
پیکر آزده با صد رنج و محنت آشناست

هر کزادرین باشد دل اگر نالد و روست
از تو میجویم سراغ او یفر مادر کجاست

دل گرفتی از کف و بودی خریدار دلم

نیست معلوم از کدامین نامراد است این کلام بوس دردی میرسد از ناله و اودر مشام
این غزل آمد بدست من اگر چه ناقص مصرع چندی رسانیدم به آن از فکر خام
بود شایق این چنین فرمان سرکار دلم

(قصائد)

(بهاریات)

مراگردسرت گردان و سنبل را پریشان کن
برای و از رخ خود منتفع گل‌های بستان کن
برودریاغ سیر صنعت نقاش دوران کن
توهم بریخت سبز خود بنواز و شوکر یزدان کن
بیازیب گلستان راست گردم دوچندان کن
یکی بخرام در گلزار و یادنا توانان کن
به خنده غنچه را از خود نمائی هاپشیمان کن
بیا ای نوبهار ناز و سیر نرگستان کن
بزیر تاج بنشین و حدیث بزم مستان کن
کنون طرز دگردریاغ سیر برف و باران کن
بپای گل سراغ مرده های عنقلیان کن
نه بینم ای جوان داغ تو پاس موسفیدان کن
که چون اهل دلی رایافتی جایش بچشمان کن
بهر رنگیکه دانی احترام خاکساران کن
که پیش چشم او آخر سر خود در گریبان کن
خدارا باغبان مسرورم از یکدسته ریحان کن
برو در سایه بادام و یاد چشم جانان کن
برای از چله همچون تیرو گلگشت گلستان کن
برو فواره سان دریاغ و خوش بالابلندان کن
بهر جاشیان بلیلی بوده است ویران کن
ز داغ عشق اوزاهد توهم دلرا چراغان کن
توهم از یاد عمر گرفته اشکی زیب مژگان کن
دمی چون بیدمجنون در چمن سیر گریبان کن
بسان آبشار از خود رو بر خوش گریان کن
حذر ایدل ز صحبت‌های گرم شعله خویان کن
وجود خویش را در جامعه چون ابرنیشان کن
وطن را نیز از خدمت سراسر چون گلستان کن

بهار آمد توهم ای غنچه لب سیر گلستان کن
بهار آمد توهم از خانه ایشو رجھان بیرون
بهار آمد چمن را دست قدرت ساخت مینائی
نهالان را سراسر جامه های سبز در بر شد
جوانان چمن صف بسته اند از هر دیدارت
تماشای گلاب زرد رنگین عالمی دار
بیاسوی چمن ایشاخ گل یکدم زنا ز امروز
بود هر نقش پادر راه شوقت چشم بینائی
دهد هر دانه انگور یاد از یاده و مینا
میان نسترن فواره مروارید می ریزد
ترامیل تماشای نیاز و نازا اگر باشد
بیک پالاله استاده است پیشروی چنبیلی
ز رنگ شبنم و گل این حقیقت میشود روشن
بشت خاک این مینا گریه اذقتی دارد
چو دریاغ آمدی ای گل شکوفه گفت نرگسرا
شده عمریکه من هم دلربای نوحطی دارم
دل ازین گوشه گیرها کنون افسرده خواهی شد
کشیدی در زمستان چله های سخت میدانم
دگر وضع خنک باشد بزیر صندلی بودن
مزاج شاهد گل نازکست ای باغبان آخر
چمن آئینه بندان شد کنون از شیشه شبنم
بروی سبزه نورسته شبنم دیدنی دارد
ز رنگ آمیزی این بوستان غافل مشو از خود
به گلزار جهان جای مسرت نیست ایغافل
ببین مشت پر لبیل کباب آتش گل شد
شود سبز و خرم یکجهان از همت عالی
ببین خاک سیه را باغبان گلزار میسازد

بماند زنده و جاویدخواهی نام نیکویت
 بوصف شاهد گل نغمه پردازی کندبلبل
 برای اعتلای قوم خدمتهای شایان کن
 توای شایق دعای طول عمرشاه افغان کن
 بحق ناله بلبل خداپاژها را

بدین آراسته فارغ زگردشهای دوران کن

بهار آمد که باز آن سرور عنادر چمن باشد
 بهار آمد بنزای باغبان بریخت سبز خود
 بهار آمد که از پیشانی دهقان عرق ریزد
 بهار آمد که بیرون تو حلال حیرت انگیزم
 بهار آمد که زیر ارغوان بر سر سبزی
 ندارم جزمی و معشوق در سر هیچ سودانی
 شکوفه در شب مهتاب دارد عالم دیگر
 بهار را میکند ایثار مهر و یان زر گل را
 شود سرخ و سفید از فرط عشرت چهره زردم
 الهی کور گردد آسمان کینه جوی آن دم
 میان بلبل و پروانه جنگ سخت خواهد شد
 ز رنگ زرد این بیمار عشق خویش کن یادی
 بهار آمد زبان لاله صحرایچنین گوید
 بهار آمد زراعت کن شعار خویش زحمت کن
 بهار آمد با خوانت بکن همدردی و الفت
 گل کز نگهت آن بلبل دلها شود شیدا

بهاری خزان این وطن را از خدا خواهم

که خندان چون گلی نورسته شایق مرد وزن باشد

قصیده بهاریه

بهار آمد که گردد سبز و خرم این جهان از سر
 بهار آمد که گیرد لاله در کف ساغر عشرت
 بهار آمد که از بالا شکوفه بر زمین ریزد
 بهار آمد که از فیض سخای ابر نیسانی
 بهار آمد که بلبل با گل خود را زدل گوید
 بهار آمد که نخل پیر را سازد جوان از سر
 من و آن گل قدح نوشیم زیر ارغوان از سر
 دوبالا عیش من گردد به آن سرور و آن از سر
 شود گلزار همرنگ بهشت جاودان از سر
 نماید در گلستان بندوست آشیان از سر

بهار آمد که قمری سرو خود را در بغل گیرد
 بهار آمد که اکنون سایه بان ابر بردارد
 بهار آمد که از یاد و فای کوهکن منهم
 بهار آمد که باشم بر لب دریاچه در صحرا
 بهار آمد که در گلشن کنم فریاد چون بلبل
 بهار آمد که چون گویم بجایان قصه هجران
 بهار آمد که گیرد دختر رزباده پیمانی
 بهار آمد ز تنهائی رسیده جان من بر لب
 بهار آمد برو میخانه و محشر قماشاکن
 بهار آمد من و قیماق چای و گوشه باغی
 بهار آمد بصحرایم زدم سر بعد ازین شایق

جنون افزای من شد جلوه لیلی و شان از سر

(ایضاً بهاریه)

شتیدم از دهن غنچه تا صدای بهار
 گذشت موسم سرما و ممکن است که باز
 سحر نسیم روان بخش در اطاق آمد
 چه خوش مؤرخ قدرت زارغوان بر سنگ
 تونیز پیرهن ناز از حریر پیوش
 کنون ز خانه برون آی ایگل خوشبو
 نوشته کصرع دریاچه رابه بحر طویل
 بروی حوض ببین سایه درختان را
 علاج کوری نرگس نمی شود هرگز
 شبان بتوله نوازی یدر سادارد
 ندانم از چه سبب غنچه تنگدل باشد
 وصال یار بفضل گل از خدا خواهم
 بهره عهد جوانی چو بگذرد صد حیف
 بزیر سایه گل یاد حق غنمیت دان
 ز هیچ کس نه نماید دریغ نعمت خود

مکن هراس چو شایق بشوق نوش ز نیش

کشید ز حمت سرما همه برای بهار

فتاد بر سر شوریده ام هوای بهار
 غبار خاطر بلبل برد صفای بهار
 هزار شکر که دیدم آشنای بهار
 بخت سرخ نوشته است ماجرای بهار
 کنون که اطلس گلدار شد قبای بهار
 ببین که بلبل شیدا زند صدای بهار
 دل آب میشود از فطرت رسای بهار
 که دلفریب بود چشم سرمه سای بهار
 مگر دیده کشد باز تو تباری بهار
 بیا و از دهن نی شنونوای بهار
 که گشته حوصله افزای اوفضای بهار
 که میوه های اجابت دهد دعای بهار
 مده ز دست تماشای روزهای بهار
 که غیر سجده نکرده ادا بهای بهار
 بنام آنکه سبق گیرد از سخای بهار

آمد بهار و بلبل شیدابه شاخسار
آمد بهار و شاخ گلی را بکف بسیار
آمد بهار و عالم بیروح زنده شد
نقاش کائنات بدامان دشت باز
شد صحن باغ صحنه دکان گوهری
آیا کدام گل دلش از کف روده است
خرم دمیکه محفل عیشی بهم رسد
گر آتش گلاب نگردد بدشعله و ر
دپیوی نو بهار و عریانیان باغ
گوپون برگ در کف اشجار داده اند
با آب ساخت کوه و دمن را سبب لطف
ایسرو جامه زیب نگارستم شعار
در باغ مانده دیده نرگس برایتو
چون غنچه هیچ خنده بروم نمیکنی
از فرط شوق آب شدم شعله خویمن
پیر خمیده بصدا فسوس و گریه گفت
عمریکه همچو برق بحسرت گذشتی است
زنهار ای جوان وطنخواه باخرد
افتاده گردوش تو باری زجامعه
جان عزیز خویش چو مردان نامور
تا در جهان غیرت و انصاف نام تو
خود را تنهال بائمر این حدیقه کن
ناقدردان نعمت احسان حق مباش
پابند دین اقدس شاه رسل شوی
آماده مدافعه حادثات باش
سیلاب مدمش از پی و غافل تو کرده خواب
آفاق را برایتو پیدا نموده اند
صیاد خوش نصیب این بوم و بر توئی
از حسن نیت وی نیک و جد جهد

تنها مباحش شایق آرام خویشقت

اسباب راحت دگران هم بکف بیار

(بهاریهء دیگر)

بهار آمد که قمری واله سروروان باشد
 بهار آمد که رنگین بازشاخ ارغوان باشد
 بهار آمد که چون موی هواغیرفشان باشد
 چوساقی محفل آرای حضور گلرخان باشد
 سراپا در زمره غرق باغ و بوستان باشد
 بهر سونقره فرش از جلوه آب روان باشد
 اگر فرمان گللبازی بدست باغبان باشد
 که با این دلفریبی از زمین تا آسمان باشد
 چو گرم نینوازی بر سر سبزی شبان باشد
 مبادا این ادا از روی ناز و امتحان باشد
 درین موسم اگر بلبل بیرون از آشیان باشد
 اگر فواره سانت آب روی در میان باشد
 دعای خسرو افغان مراد دزبان باشد
 الهی در سپهر بخت و دولت آسمان باشد
 خرد آموز پیران است اگر ظاهر جوان باشد
 الهی تادم آخر یکام دوستان باشد

بهار آمد که بلبل از رخ گل شادمان باشد
 بهار آمد که گل در بر نماید رخت خارائی
 بهار آمد که چون رویت گلستان دلریا گردد
 بهار آمد که نرگس باز جام زیر کف گیرد
 بهار آمد که رخت سبزی پوشاند نهالان را
 بهار آمد که رنگین سازد از گل دامن صحرا
 بخط سبز سلطان بهار امروز جادارد
 ندانم جلوه روی که در صبح بهار افتد
 دل سنگ آب میگردد بوقت صبح در صحرا
 توا چین جبین گل مخور خار اینقدر بلبل
 گلاب آتشی اکنون بسوزاند پروبالش
 بیای ده ردا دسر بلندی میتوان دادن
 بکن ای بلبل تو وصف شاهد گل را
 وطن راسبز و خرم ساخته باران افکارش
 باوصاف خیالات بلند آنچه بنویسم
 ز شهد التفاتش گشت کام آرزو شیرین

جهان مانند او کم دیده شایق پادشاهی را

جهانبانی بود کارش الهی تاجهانی باشد

(ایضاً بهاریه)

ولی این عمر قیمت دارم یکسال کمتر شد
 خزان باغ بگذشت و بهار اونکو تر شد
 نکردی هیچ کار ایدوست اکنون سال دیگر شد
 دماغت ای جوان از ننگه گل چون معطر شد
 که این دولت باسانی ترا اکنون میسر شد
 بغفلت این جواهر از کف بیرون سراسر شد
 که صحرا سبز و فرحت بخش چون دامن مادر شد

بهار گل رسید و دیده بلبل منور شد
 بهار زندگان از سرتیاید قدر دانی کن
 زمستان و بهار پارسالت مفت رفت از کف
 بگیر از وقت خود کار و مباح افسرده دل دیگر
 تو قدر فرصت عمر گرامی را چه میدانی
 نباشد قیمت نیم نفس دنیا و اسبابش
 بیاد آمد مرا ایام طفلی و زخود رفتم

بزیر شاخ گل خود را چنان زد بلبل شیدا
گذشت عمریک مژگان زدن فرصت نمیخواهد
که صحن باغ هم امروز سر تا پا پراز پرشد
بنایم دیده، کزدیدن ساعت متأثر شد
سحر در باغ دید آن جامه گلگونم گل زردی
بیاد آورد رنگ شایق خویش و مکدر شد

(بهاریه دیگر)

بهار آمد که در گلزار آن سروروان باشد
چه خوش باشد که باد لدار روی سبزه بنشینیم
نسیم عطریز آید سر جانان بزانویم
شگوفه از هوا رسد بتار سنبل مویش
لب جوی و شب مهتاب و آن گلپرهن بامن
سراپا محو دیدار و لبالب جام می در کف
بسوی گل نه بینم روبروی یار خود هرگز
چرا از گلستان گل میستاند آنچمن پیکر
بروای بیم فرقت شام وصل من مزن برهم
تو شایق نوش جان فرما پلوهای خیالی را
مبارک این بهار و عیش او بر دیگران باشد

(وله بهاریه)

شد بهار و باز عالم سبز و خرم میشود
از چه روبلبل برون از باغ درهم میشود
می رود آن جامه خاوانی چو در گلزار ساز
گر نباشد بامن آن سروروان در باغ و راغ
بیتودر صحن چمن ای غنچه لب فصل بهار
کی بود تنها ز رویت گل بگلشن منفعل
گرچه سیب آسیبه داده است از جور خزان
کارکن زحمت بکش ای کرده خود ایم بعیش
طالب عز و شرف را از سخاوت چاره نیست
زاهد از ریش تو گر خوفی مرا باشد بجاست

آن گللابی جامه شایق گرنیاید در چمن

حلقه جمعیتم مایزم ماتم میشود

(بهاریه)

باز افزون شد جنونم از تماشای بهار
 بیخود و مدهوش مسیازد مراسیر چمن
 از قدناز آفرینت باز یادم میدهد
 یکسحرای خرمن گل باز در گلشن بیا
 ای بقریان سرت یکسر گل و باغ و چمن
 از خدا خواهم که باشد با تو جانا چار چیز
 سرو خوش رفتار من از خانه بیرون شو که باز
 بالت طنز گل رخسار سنبل موی خود
 فصل گل دیوانگیهایم در بالا میشود
 از جمال نازنین او حکایت میکنند
 شایق بیمار خود را سبز و خرم ساختی
 آنکه باشد خاک کوی زینت افزای بهار

(بهاریه)

بهار آمد که عطر گل زندموج از سرپایت
 بهار آمد که چون در باغ پای نازگذاری
 بهار آمد که باز ایشاخ گل وقت هوا خوری
 بهار آمد که بنشینیم بسودایت لب جوئی
 بهار آمد که در گلشن بصدفیشن شوی داخل
 بهار آمد بیتا گل ز رخسارت خجل گردد
 بهار آمد که باز از محفل عشرت برون آئی
 بهار آمد که باشی باز با من در گلستانی
 بهار آمد بیامشتاق دیدرات نوازش کن
 بهار آمد بجانانت از نسیم صبح میلرزم
 بهار آمد که چون باشم بیارخوش ایقمری
 بهار آمد که بازای باغبان آنجامه خارانی
 بهار آمد دگر از صندلی بیرون برای اکنون
 بهار آمد که خندان همچو گل با این و آن باشی

گلستان همسرفردوس گردد ز آمدنهایت
 نهالان را برقص آرد تماشای اداهایت
 بچشم خود بمالم در چمن نقش قدمهایت
 کنم عیش جهان قریان شوق آمدنهایت
 خجل سازد گلاب آتشی رازنگ لبهایت
 شود سنبل پریشان از دوزلف عنبر آسایت
 نگه را آب سازد گرمی برق تجلایت
 تو بینی ماه را در آب و من رخسار زیباست
 که می باشد ز دل تادیده گلزار تمنایت
 که ناز گتر بود یک پرده از گل رویزیبایت
 زاستغنان خواهم دید سوی سرور عنایت
 بچیند از تسویت پت با هزاران ناز گلهایت
 ز حسن خلق درد لهای گرم خلق کن جای
 نمیز بیند بسان خار هر کس بیند ایذایت

بهار آمد که برود هقان بصحرای آبیاری کن
 بهار آمد تو هم چون میوه های تازه شیرین شو
 بهار آمد که بنویسم بآن مأموری انصاف
 بهار آمد که گویم باز دکاندار ظالم را
 که می آید مرا بسیار خوش این فکر و سودایت
 که در هر مذاق افتد موافق خلق زیبایت
 که تا از رشوت مزین دیگر خداتیش به بریایت
 که از قیمت فروشی دوزخ است ابیخبر جایت
 بهار آمد که شایق در گلستان صد غزل سازی
 هزار از خود رود پیش کلام حیرت انشایت

(ایضاً بهاریه)

بهار آمد که باز انشاخ گل رنگین ادا ترشد
 قباى اطلس گلدار خود پوشیده برینه
 شبان باناله جانسوز داردنی نوازیها
 بنسازای لاله رنگین باقبال رسای خود
 چه زیبا چادر گاج سفید نسترن باشد
 بیادم داد سنبل باز موهای پریشانی
 لباس سرخ شفتالو چه زیبا منطری دارد
 نمیدانم بسودای که از خود میرود هر دم
 از آنرو بر قد و بالا یخود فواره مینازد
 چنان شور و فغان دارد به پیش سرو خود قمری
 بیاد روی او از هر گلی یکبوسه میگیرم
 بغیر از یاده وطن و چیز نیست در کارم
 بدزدی نیکه بوسد روی گل باد صبا امشب
 ندیدم گرمجوشی هیچ آزان خورشید زبانی
 رواج عشق بازی سالها بوده است در عالم
 نوای بلبل و فریاد من با هم برابر شد
 نهالان چمن راجامه های سبز در بر شد
 هوا عنبر فشان و دامن صحرا معطر شد
 که باز از یاده گلگون ترا لبریز ساغر شد
 طوارس سیزد بر کرد و حسن اونکو تر شد
 به گلشن رفتن و بیتابی شوقم فزون تر شد
 که چون از دوردیدش بلبل شیدا متاثر شد
 که اینسان آبشار از ناله خود رقت آورد شد
 که از بالابلندان گلستان یک قلم سر شد
 که از فریاد او گوش چنار پیر کز تر شد
 رقابت های من با بلبل بیخافان سر شد
 بیباغی گرشب مهتاب وصل او میسر شد
 بین بلبل که در قات درختان باز شرش شد
 فغان و حیف چهل سالم گذشت و سال دیگر شد
 مسلمانان بحق من چرا آنشوخ کافر شد
 درین موسم بکن رحمی بحال شایق بیدل
 که از خون جگر دامنش ای رنگین ادا تر شد

(بهاریه)

شاد و شگفته همچو گل نو بهار یاش
 تا از تو یادگار میماند بدیگران
 چون میوه در مذاق همه خوشگوار یاش
 ای باغبان بغرس نهال استوار یاش

همچون نسیم خدمت این بوستان بکن
 ماتحت تابسایه تو بهرور شود
 آباد تا شود وجود تو خانه ها
 وضع خنک مکن چو زمستان سرد مهر
 تا از تونیز کاری گیرند رنگ رنگ
 خواهی به آفتاب سعادت قرین شوی
 در عیش و غم موازنه خودنگاه کن
 ای آفتاب حسن خدایا بشایقت
 یکشب بمهتاب و لب جو بیارباش

(بهاریه)

بها آمد برود دریاغ سیر عالم گل کن
 بزن پردر فضای راحت و آزادی ایقمری
 توشم شاه زمستان را بخاموشی بسر بردی
 شده تخم امیدت سبزاید هقان با همت
 زمستان بزم عیشت سرد بودای باغبان امروز
 بچشم سرببین اکنون جهان سبز و خرم را
 ببین کوه سیه پر لاله ها و سبزه زیبا
 شب ماهتاب در فالیز بودن عالمی دارد
 مریزان آبروی خود بنان این و آن شایق
 اگر از زحمت دست رسد خاکی تناول کن

(خزانیه)

صند بهار امروز باشد محدودیدار خزان
 جلوه های رنگ رنگ او قماش کرد نیست
 روی زیبای نکویان در مرضی دیده
 توشک پر پنبه ازیرف میباید باو
 منکر کیفیت موقع شناسی هامباش
 ملک آباد گلستان را سراسر چور کرد
 کیست تا گوید جواب شاهد رعنائ گل
 دفتر اوراق گلشن از دواثر برتر است
 هیئت تفتیش سر مادر گلستان گفته اند
 گل فروشی میکند بلبل به بازار خزان
 میبرد دل از کفم رنگ طلا کار خزان
 دلفریب افتاده دائم صحن گلزار خزان
 ایفلک ناز کمزاج افتاده بیمار خزان
 عالمی دارد حضور فصل اشجار خزان
 لشکر سفاک بیباک ستمگار خزان
 باغبان برخویش میلرزد ز رفتار خزان
 میشود در هر ورق امضای سرکار خزان
 باغبان ششماه طرد و بلبل اخطار خزان

عزت فواره را اقبال بالا برده بود
 بلبل بیخافان هم از گلستان شدفرا
 گل که پیش مردم از دستش گریبان میدرد
 هر نفس بر خویش میزد چو بیدای عندهلیب
 گرچه شایق گرم شد بزم سخن از خامه ات
 میخورد سرد و خنک در گوش گفتار خزان

(ایضا خزان)

باز در گلشن خزان بی مروت جا گرفت
 نونهالان چمن گشتند زرد و زاریاز
 باز قالین های سبز باغ را برداشتند
 باز آمد قاصد سر ما خزان سنگدل
 رنگ زیبای پطونی از هجوم غم پرید
 تاج زده بر خاک حسرت شیشه های باده را
 عندهلیب خوشنوا از آشیان خود گریخت
 فاخته نعره زنان صحن چمن پرود گفت
 شیشه مستان نه تنها سنگ نومیدی شکست
 آمد و رفت زمستان و بهاران دایم است

بی ثباتی های رنگ این گلستان را چو دید
 شایق از امروز درس عبرت فردا گرفت

(خزان)

میشود صحن چمن یک عالم نور از خزان
 زندگانی بی جمال گلرخان آتش بود
 رنگزردی پیش یاران بدتر از مردن بود
 دوستان را در تهی دستی چسان بیند کسی
 نیست تنها سینه بلبل کباب ظلم او
 گردش ایام دایم سفله را خوش میکند
 برگ برگ این چمن پیشش طلای احمر است
 بر ضیفان سود بخشد انقلاب روزگار
 زندگانی رنگ ها دارد ز خود غافل مباش
 شایق میزان طبع خویش مستانند و یس

نشئه میگردد سراپا تاج انگور از خزان

گره بیدآب و رنگ چهره گل درخزان
 هر طرف پامی نهد خشت طلا افتاده است
 بیخودی خوشتر بود روز وداع گلرخان
 کاکلش موج دگردار دبر و هنگام خط
 نیست چون نازک دلان راطاقت وضع خنک
 میچکد هر لحظه خون از چشم بلبل درخزان
 چون نباشد باغبان صاحب تجمل درخزان
 بکنفس مگذار از کف ساغر مل درخزان
 تازه مضمون نیست سیر جوش سنبل درخزان
 گل نیازد تا بکی رنگ تحمل درخزان

رفته گون گل دلبری شایق ز پیش چشم او
 میزند آتش بدل فریاد بلبل درخزان

(شتائیه)

باز از زاغ سیه شد صحنه گلزار پر
 باز بهن ازیرف شد مهتاب درکوه و دمن
 باز گردد چون دل بیدرد دست و پا کرخت
 باز می خواهم که چون گردون دلی خالی کنم
 برخلاف مردمان اشکم بود شیرین که هست
 بدمیر از سپیحه صد دانه ام ای پیردیر
 جای دارد گری جای اشک ریزم آفتاب
 خواستم تا در حضور او دلی خالی کنم
 یکسر مودر وجودش نیست جای معرفت
 بسکه جنس نخوت مردم فزون گردیده است
 میشناسم من ترا بسیار خوب ای پارسا
 ترک عادت نیست ممکن لب نه بندد از سوال
 پندبی تاثیر بسیار است پیش ناصحان
 از صفائی کارت آخر صورتی پیدا کند
 خانه ویران بی سرمایگان بر نداشت
 پیرو سنت شو و تعظیم کن سادات را
 چهار رکن دین پاک ما بود هر چهار بار
 باز ازیرف است گلشن تاسردیوار پر
 باز گشته از شگرف شاخه اشجار پر
 باز باشد از ورودت خانه نادار پر
 تاسحر گویم درین شبها به پیش یار پر
 کاسه چشمان من از شربت دیدار پر
 خانه دلنام دارم منهم از زنا پر
 دیده دارم ز تصویر جمال یار پر
 شد عتاب آلوده و گفتم که بسیار پر
 میخیزد از سکه دایم زاهد بیکار پر
 کرده اند از خود فروشی رسته بازار پر
 دعوی دین و درون از الفت دینار پر
 کاسه حرص گذارا اگر کنی صد بار پر
 چون دوی کهنه درد کانچه عطار پر
 خانه آئینه دایم باشد از دیدار پر
 تا شود صندوق حرص مردم تجار پر
 تا شود قنبر زنا و حرم مختار پر
 سینه دارم ز شوق الفت هر چهار پر

خاک پای اولیا راهر کجا پیدا کنی

زین جواهر سمره شایق دیده کن زنهار پر

(برف)

باریده است تابسرکشت و کار برف
 باغنچه نیز وضع خنک میکند مدام
 ماند است در غم کفن و مرگ خریشتن
 افتد اگر زیام دلم یخ غیش شود
 یکم سنفید این همه منظور طبع خلق
 در چشم باغبان که چه زحمت کشیده بود
 امروز خوب همراه او میکنم سفید
 یارب که پاک از همه روی زمین شود
 از لشکر سیاه که زاغ است نام او
 می افکند بباغ هزاران بم ثقیل
 دیشب شنیده ام که بیک حمله ناگهان
 من آب و آتش اینهمه رنگین ندیده ام
 شاخ گل سفید بچشم خورد خنک
 خونم بتیغ نازیریزی و خوشدلم
 از عالم شکوفه مرایا میدهد
 پوشیده یار چادر آب روان خود
 ای عندلیب در صدد کار خویش باش
 چشمش سفید گشت و دلش سرد از جهان
 ناخوانده میدود چو بهر خانه صبح و شام
 آتش بجان من زد و انداخت بر سرم
 شایق اگر بدست توهم سیم وزر رسد
 باشد بدیده ات بت سیمین عذار برف

(شتائیه)

زمستان شد زمستان شد زمستان
 یقیم و بیسوه و بی دست و پا را
 که باشد چشم امید مساکین
 شکمها جملہ خالی همچو دستم
 زمستان مرگ آسان غریبان
 درین ایام باید کرد پرسان
 بدست لطف و امداد کریمان
 همه دلها چو فکرم پریشان

سراپا منجمد چون قلب ممسك
 به چشم عبرت و لطف و نوازش
 بجای گوشت خورده تحت دلرا
 عرق ریزی همیشه روغن او
 نخورده شیر غیر از عهد طفلی
 ذغال او بود بخت سیاهش
 بود شطرنج او صدرنج دایم
 بدستش لقمه نان تاباید
 بسان آسیا دایم بگردش
 گریبائی ندارد تا بگیرند
 در اشکش غمی افتاد در خاک
 برای روزه داران همیشه
 (قَلَاتْنَهْر) بسائل گفته ایزد
 به ممنوعان چه موددی نداری
 رود آن طفل پای لچ بکتاب
 چوینی مستمند و بینوائی
 اگر رحمت مردم رحم آری
 ترا زحمت نخواهد داد گردون

نباشی شایق اشبای فانی

که خواهی در قیامت شد پیشمان

(شتائیه)

رسید موسم سرما که آفت جان است
 بغیر سوختن وآه و ناله کاری نیست
 بخانه که ندارد وجود آتش و نان
 بمحض بردن نامش ببین که در گلشن
 که گفته است به گلزار حرف زشت خزان
 چه خاک بر سر بلبل شد و گلش بکجاست
 قبیای اطلس سبزه ناله نورسته

شتامگو که بلای وجود انسان است
 مگر قیامت موعود در زمستان است
 چه حاجت ملك الموت مردن آسانست
 درخت لرزه بر اندام و گل پریشان است
 که بار بلبل شیدا به لانه پنهان است
 که باز سر روپس پس میان بستان است
 هزار حیف بخاک سبزه یکسانست

خدا خبر که چه آفت سرد رختان است
 جگر خراش تراز مجمع مریضان است
 که باز دامن گل چاک تا گریبان است
 مرود گریز مینیکه تیر باران است
 که گل ز آمدن خویشتی پشیمان است
 بیاغ پنبه برف اینقدر که ارزان است
 که آن اسیر محبت هم از عزیزان است
 که فرقت گل و بلبل به برج میزانست
 خنک کباب شوی آخر آن مسلمانست
 که سخت ظالم و بیرحم و خانه ویرانست
 که هر دقیقه آن عقرب نمایان است
 ز جدی و دلوجه گویم که خامه لرزانست
 کجاست تحمل برف خنک زمستان است
 که طفل اشک در آغوش دیده لرزان است
 که بعد ازین ب سرم کنج خانه زندان است
 کنون که شاهد گل یکدور زمهمان است
 برای شایق بیمار دیدنت جان است
 حضور ذات همایون که شاه افغان است
 چگونه مدحت ظل اله آسان است
 بهند فصل زمستان بهشت رضوان است
 که ذره جلوه گر از آفتاب تابان است

بیاغ بی سببی نیست این بریز ریز
 برود خانه فتاده زبسکه برگ خزان
 چه ظلم رفته ندانم بخاندان چمن
 به صحن باغ غمانده است هیچ غیر خدنگ
 خزان گرفته چنان زیر شاهدان درخت
 توشک مدار که توشک نشین شود بلبل
 بحرف سرد مرعجان صبا دل بلبل
 نوشته اند باوراق زرد باز بیاغ
 بحال طفلك معصوم بی نو آرحمی
 مباد بر سرما دست قدرت سرما
 فتاده لرزه بر اندام من از آن ساعت
 کمان قوس کشیدن بسی بود مشکل
 مرا که فصل بهار از نیم لرزه فتد
 هراس موسم دی آنقدر اثر دارد
 بیاباکه کشم رخت خود بخته هند
 بیاباکه نوحیز من توهم در باغ
 بیاباکه رسیده است جان من بر لب
 بیابا رویه صدا داب و احترام و نیاز
 شهی که من نتوانم ثنای او گویم
 آگر ز روی نوازش مرا اجازه دهند
 بشرط آن که بود دست لطف شاه سرم

(شتائیه)

که از نامش قلم گردیده لرزان
 نه دارو میدهد سودی نه درمان
 که درد دل سرد گردد مهر جانان
 که گل پژمرده میگردد زمستان
 چگونه لاله میروید به یخدان
 برون از خود شدن بسیار آسان
 که یخ بندد قدح در دست مستان
 که می افند به کابل کوه پغمان

خدا و اندا چه سازم در زمستان
 مریضی را که سازد خسته سرما
 خنک چندان کند شدت به کابل
 دگر در سینه داغ او مجوئید
 چسان آید بیدام چهره او
 برون از خانه گشتن سخت مشکل
 به آن پیمان میباشد برودت
 بگوا عما زدست کیست آخر

ذغال از آسمان باریده گوئی
ندارد تاب سرماجاپدارد
اگرچه پیش چشم یار سهل است
از این برج ای برادرزودبگریز
کمان قوس ران توان کشیدن
شود بزغال گان جدی سیراب
چوماهی در میان آب باشند
حدیث لای و گل از من چه پرسى
نه تنها برف سنگ آسمانى است
جز اوراق پریشان راست پرسى
بغیر از برق آه شعله خیزم
ذغال من بود بخت سیاهم
نباشد غیر از اینم چاره دیگر
اگر لطف خدا شد دست گیرم

بمن شایق شود این زحمت آسان

شنیدم باز مى آید زمستان
خزان بيمروت فوج سرما
نهالان راهم به برگ ویر ساخت
بترس و لرز یکسرنو نهالان
نشسته بر رخ گل عالم خاک
ندارد شاهد گل رنگ و بوئى
نه سرو آزاد دارد زندگانی
نه از بلبل بگوش آید نوایى
ایاغ لاله اکنون سرنگون است
گلستان جای عیش عندلیبان
شد از جور خزان ماتم سرائى
بروى آب برگ ناز پرور
پریشان تر ز من اوضاع سنبل
نه از برین نه خوش رنگ بوئى
نمی یابد کسی کینای رعنا
نه سوسن را بود ناز و نراکت
نمیدانم جرین را چه افتاد
کدورت از درو دیوار گلزار

بعزم چور و تاراج گلستان
قیامت را بگلشن ساخت برپا
چمن را یک قلم زیر ویر ساخت
شده يك صحنه ماتم گلستان
فتاده چادر سبز از سرتاك
نه سنبل میدهد بدم زمونى
نه شمشاد است مسرور از جوانى
نه از قمرى شود بالاصدائى
جنون بیدمجنون هم فزون است
مقام دید و ادید رفیقان
نهالان لچ بهر سو چون گدائى
چو بیمار که مى افتد به بستر
فتاده هر طرف برپای بلبل
نه مانده در فلاکس رنگ و بوئى
نه از داودى مرجان قماش
نه مانده انترى را کیف نگهت
که چون شبوى خوشبخت بر باد
چو بزم تعزیت گشته نمودار

شده پایان بهر سولشکر زاغ
 خزان از ژاله در گلشن مکرر
 زبس بیچاره گان دیدند آسیب
 خزان در صحن گلشن تادرا آمد
 که یارب زین بلا گل رانگهدار
 مرا پروای جان خویشتن نیست
 دلی دارم غم دلدار خود را
 بروی یار من کس گل نگفته
 ندارد طاقت جور خزان را
 نگه کن در پناه خود گل من
 خداوند زدمستان رانیاری
 زمستان روح را پژمرده سازد
 من از نام زمستان درهر اسم
 به پیش مردن دار پریشان
 زمستان زحمت بسیار دارد
 دگر زلف سیه گفتن و یال است
 همین دیو سیاه آتشین خوی
 از این زندگی بسی ترسد زمستان
 توداری ای توانگر مال و دولت
 فقیر و عاجز و بیدست و پمارا
 که پیش از دیدنش میمیرد از غم
 زمستان آفت جان غریب است
 برودر کلبه ویران درویش
 که معلومت شود رنج زمستان
 ترادرخانه میباشد بخاری
 اگرچه برف اسباب امید است
 چوبیند برف مسکین جگر خون
 مپرس از پیکر غمدیده من
 دوپای من که در ماهای میزان
 بسر ما باید آنرا قطع سازم
 خنک در خانه ما چون در آید
 خدایا از چنک ما رانگهدار
 ندارد سقف اگرچه خانه ما

سیه چون بخت من سرتاسر باغ
 کند بمبارد مان چون فوج هتلم
 نه شفتالوبه گلشن ماندنی سیب
 فغان بلبل بیدل برآمد
 دگراز جور گردنش مکن خوار
 غم جان درد دل پر شور من نیست
 مباد آشفته بینم یار خود را
 کجا حرف خنک از کس شنیده
 ندارد تاب ظلم آسمان را
 قبول در گهت کن غلغل من
 بلای جان مستان رانیاری
 زمستان جسم را افسرده سازد
 خنک آشفته میسازد حواسم
 میرنامش که آتش در زمستان
 ذغال و صندلی در کار دارد
 که روز گرمی بزم ذغال است
 بمن خوشتر بود از یار مهر روی
 و گرنه قتل خواهد کرد انسان
 زمستان هم نخواهی دید زحمت
 از این آفت مکن واقف خدارا
 زمستان بر مساکین است ماتم
 زمستان مرگ آسان غریب است
 سر خود را به همدردی بکن پیش
 بیانی از دل مسکین حیران
 کجا پهلوی مسکینان بخاری
 به چشم مفلسان دیوسفید است
 بچشمش سنگ میبارد ز گرون
 که یخ می بندد آب دیده من
 تو گوئی آمده بیرون زیخدان
 و گرنه از کز خستی میگذارم
 ز دست و پا فغان من بر آید
 چکیده از دیده ما خون بسیار
 فلک بام است در کاشانه ما

حديث لای وگل سهواً رقم شد
 شود در کوچهء ماباز چون گل
 ندارم اشتهای بته شغلم
 پلورا چون سرکرسی گذارید
 که نتوانم زمستان پایداری
 زمستان کی بفکراش باشم
 مراد دل کجاشوق حلیم است
 ندارم خوش دگر سبزی چلورا
 وجود ناتوان من که جوزا
 چگونه گرم خواهد گشت آسان
 غلط گفتم که پای من کرخت است
 ندارد اسپ من هم تاب و طاقت
 اگر اورا نبودی پای بندی
 بر فشارش توانائی نمانده
 مرا زرد و ضعیف آغاه کرده
 بخود چون بیده می پیچم ازین غم
 بدستم سبحه را چون دید امروز
 غم گاهش مرا ساخت جوجو
 ندارم طاقت رفتن به لاهور
 من واشک و فغان و آه جانسوز
 ز شام صندلی تا صبح نوروز

(شکایت از یار تغافل شعار بطور مسدس)

بقریان سرت گردم بت شیرین ادا بمن
 ز رسم دوستی بیگانه و ناآشنای من
 تغافل مشرب ناقدردان بسیوفای من
 جفاجوی و ستمگر خصم جان مبتلای من
 شدم بریاد در عشقت نگشتی واقف از حال
 نپرسیدی ز روی مهربانی هیچ احوال
 نکردی جستجو از هیچکس کاین عاشق شیدا
 که کرده بر سر زلف سیاهم جان و دل سودا

هدف گشته است تیرصد بلارا زین قدویالا بنام عشق من پیش همه عالم شده رسوا
 زگلزاریکه روئیده است این خارش رپیکر
 بفامیل که منسوبست این ناچیزد منظر

نه خود را ساختی واقف زراه و رسم و آئینم نه ازکس جستجو کردی طریق مسلک و دینم
 نه پرسیدی زداغ و حسرت و غمهای دیرینم نه فهمیدی بلندی های اشعار و مضامینم
 نه فرق شعر من از ناله های دیگران کردی

نه از ابر از اخلاص و وفایم امتنان کردی
 نه دیدی غیرت و دیدی وجود ناتوان من نکردی دقت و کردی تغافل از بیان من
 ندیدی يك لباس فیشنی راهم بجان من ندانستی که بالاتر بود زین حرف شان من
 نفهمیدی که احساسات يك شاعر چه میباشد

بچشم اهل معنی صورت ظاهر چه میباشد
 اگر چه میتوانم یکدیشی قرض و وام اکنون روم حمام نمره ماه من باکیسه و صابون
 برآیم پاک و صاف از کلبه ویران خود بیرون کلاه سوور و سرعینکی بردیده و پر خون
 ولی این ظاهر آرائی بچشم من گنه دارد

زرق قلب از غلط گونی رخ خود را سیه دارد
 بزعم مردمان شخصی اگر دیوانه میباشد بصورت ساده در معنی بسی فرزانه میباشد
 زآئین خود آرائی چو من بیگانه میباشد شنیدستی که جای گنج در ویرانه میباشد
 ببین در کلبه ویرانه بیطرف و سامانم

ببین کز گوهر قیمت بها پر گشته دیوانم
 چرا از من نگیری امحلتان ننگ و غیرت را چرا از من نپرسی رسم و آئین محبت را
 چرا از من نجوئی شیوه اهل مروت را چرا از من نخواهی معنی مضمون وحدت را
 زیون و ناسپاس و احقر و ناکس نمیباشم

توئی با دارم دیگر غلام کس نمیباشم
 نفهمیدی که من جوادیام ساک پروردم خبر از راه مردی دارم و یاسخت نامردم
 زآئین محبت بیخبر یا صاحب دردم چه حس کردی وجود ناتوان و چهره زردم
 نمیکوئی کدامین درد میباشد بجان من

نمی پرسی چه غم فرسوده مشقت استخوان من
 ندارم آسیا و باغ اما غیرتی دارم ندارم شهرت و قصری ولیکن هستی دارم
 نمیباشد صفا و رسم صفای نیستی دارم برای این وطن پیوسته شوق خدمتی دارم
 چه شد گراز جفای چرخ نادار و پریشانم

پراست از گوهر قیمت بهای اشک دامانم
 به بزم گرخموشی میکنم ای شوخ جادارد که خاموشی بذات خوشتن هم نکته هادارد

بین طبل ازتهی مغزی چسان شور و صدا دارد خموش افتاده کود و در میان الماسها دارد
 چه سود از گفتن حرفی که حاصل هیچ می آید
 بگوش سامعان بیهوده و پریبج می آید
 غرض زین گفتگو تعریف خود کردن نمی باشد چومن نالایق هرگز بر دوزن نمی باشد
 صفات نیک در جانم سرسوزن نمی باشد به قرآن نامه اعمالم از دیدن نمی باشد
 مراد شایقت آدم شناسی بود ماه من
 اگر جرأت نمودم عفو کن جرم و گناه من

(شب وصال)

دیشب مگر فلك به بلای دچار بود یاسینه اش بعشق کسی داغدار بود
 یا خواب برده بودش و یانرم شد دلش یا با من از طریق وفا غمگسار بود
 یا مست گشته بود ز جام ستمگری یا بیخیز حال من دلفگار بود
 کز طالع بلندوز اقبال کامگار آن دلنواز همره من وعده دار بود
 در خانه کس نبود بغیر از د و طفل اشک آنهم بآب پاشی و مصروف کار بود
 کردم صفا طاق درو یام خویش را هر چند کی بوعده او اعتبار بود
 چیدم به میز نقل و می و میوه و کباب گوشم به تك تك در و چشم انتظار بود
 حال عجیب و کیف دگر بود در سرم فکرم مشوش و دل من بیقرار بود
 ناگه صدای حلقه در دلنواز شد روحم دوید دید که آن گل عذار بود
 یعنی بت پریش مهتاب روی من آن کویدیدنش دلم امیدوار بود
 در بر لباس خویی و بر سر کلاه ناز تبرنگاه او بخدا دلکشار بود
 کردم سلام و داد بمن دست اتحاد بوسدمش که حاصل شبهای تار بود
 شد و ارد اطاق بآئین دلیری برق محبت از درو یام آشکار بود
 بر تخت ناز تکیه زد و سگری کشید دود از دلم برآمد و فصل بهار بود
 او آسمان ناز و سرپانیا ز من گوهر نثار دیده شب زنده دار بود
 احوال من در آن دقیقه خوش بود دیدنی از عالم بهشت برین یادگار بود
 چیدم گل مراد از آن نخل آرزو بر لب تبسم و به نگاهش خمار بود
 ناگاه جتکه داد مرا شرشر نسیم چشمی کشودم و به برم داغ یار بود
 شایق مگر خواب به بینم شب وصال
 اینهم نصیب دیده شب زنده دار بود

(ترجیع بند و اسوخت)

ای یارستم شعار خود کام	ای شوخ پریش گل اندام
ای حاصل عمر جاودانی	ای نخل بهار زندگانی
ای پرویت و قباله نمازم	ای روی تو کعبه نیازم
ای سبزه بوستان الفت	ای غنچه گلشن محبت
دلدارستم شعار شایق	ای مونس و غمگسار شایق
تا حشر غم تو آشنایم	ای داغ تو حاصل وفایم
شد و در زبان بنده نامت	روزی که شدم اسیر دامت
از دست شدم ز چشم مستت	دام دل و دین خود بدستت
يك لحظه نبودم از تو غافل	از خنجر نازگشته بسمل
از خانه دل رمیده رفتی	چون نور ز پیش دیده رفتی
خونابه دل زدیده بارم	تصویر نو پیش رو گذارم

من از تو جدا نمیتوان بود

مردود و فانی میتوان بود

خون خورده بهر طرف دویدم	در عشق تو صدام کشیدم
من از تو جدا تو از وفادور	من بی سرو پا تو مست و مغرور
نی سرکه نهم بخاک پایت	نی زرکه فرستم از یرایت
صد تیرد عا حواله کردم	شبهاب غم تو ناله کردم
تا عشق بحسن گشت دمساز	تا رفقت نیاز در یرناز
شد ناله زار من پسندت	آمد به برم قد بلندت
آسوده زهر خیال بودم	سرشار می وصال بودم
غافل ز حوادث زمانه	دیگر چمن سحر خانه
بالای دلم قیامت آورد	ناگاه فلک مصیبت آورد
از خانه دیده پا گرفتگی	یکباره سر جفا گرفتگی
در یاد به جنون نشانیدی	رفتی و مرا بخون نشانیدی

من از تو جدا نمیتوان بود

مردود و فانی میتوان بود

ای روی تو ماه عالم افروز	دروصل تو گشته ام بد آموز
اکنون ز فراق در گفتم	آتش ز غمت به سر گرفتم
بگذاشتیم به آتش غم	همدوش هزار گونه ماتم
از یاد تو رفت الفت من	اخلاص من و صداقت من
بد راه شدی ز حرف مردم	پیش تو وفای من شده گم
دامن ز کفم کشیدی آخر	از هم چو منی رمیدی آخر
کردی ز فراق خود کبابم	کشتی بجای بی حسابم
انصاف بده گناه من چیست	آورده بقتل من ترا کیست
کافر نشدم که داده ام دل	دردست تو ای بجور مایل
این گوهری بهاگران است	این خانه غبارش آسمان است
دل محرم بزم کبریائیست	آئینه جلوه خدائیست
زنهار به پیش خود نگذار	این گوهری بهای شهرار

من از توجدا نمیتوان بود

مردود و فائیتوان بود

ای سرور قد قیامت آرا	مجنون محبت تولیلی
خواهم بکس آشنان باشی	از دیده من جدان باشی
از صبت ناکسان به پرهیز	از بد عملان هرزه بگریز
امروز کسی وفاندارد	جز مطلب و مدعا ندارد
ناجنس کجا و آشنائی	از سنگ مخواه مومبائی
با غیر مرو بکوه و صحرا	خورشید منی بگرد تنها
پیوسته عزیز و باشرف باش	چون گوهر پاک در صدف باش
آلوده مکن تو دامن خویش	پر خار مساز گلشن خویش
هر جای نه خورد و خواب خوب است	از نام بد اجتناب خوب است
ای غنچه باغ دلربائی	یاد تو بخیر هر کجائی
هر چند ز ما کناره کردی	سر نامه عیش پاره کردی

من از توجدا نمیتوان بود

مردود و فائیتوان بود

فرخنده دمی که از سرناز	در کلبه من قدم نهی باز
باز از سر لطف ای مسیحا	بر مرده شایقت نهی پا
دستی بسرم نهی بالفت	از دیده بریزی اشک حسرت
من دیده بچهره ات بدوزم	از آتش هجرت تو بسوزم
آن لحظه نگاه آخرینم	باشد برخ تو نازنینم
بر روی خوش تو دیده دیده	جانی دهد این ستم کشیده

این نیم نفس که مانده موجود	قربان تو می کنم بیازود
تاروز جزا خجل نباشم	در پیش تو منفعا نباشم
باشی تو اگر بمنزل من	اینست ز عمر حلا عمل من
مردم تو مرا بخاک بگذار	تا خاک شود بدیده گلزار
در قبر فتم بیاد رویت	آسوده شوم ز جسد جویت
بوی خوششت از مزارم آید	تاروز جزا بکارم آید

من از تو جدا نمی توان بود

مردود و فنا نمی توان بود

تهنیت عید سعید و تبریک قصر جدید بحضور مبارک اعلی حضرت معظم همایونی

سحر از در در آمد دلبر شیرین ادای من
بت سیمین برو شیرین لب و رنگین قبا ی من
مبارک باد عیدت گفت بانا زیکه میدانی

ادای بنده گی کردم باندا زیکه میدانی
دمی بنشست و چائی خورده و برخاست از جایش
اگر چه دیده شد لب ریز حسرت از قماشایش
که آهنگ کجاداری بقریان سرت کردم

بفرما منم آخرتابه آنجا چاکرت کردم
بگفتار است پرسی بمن تا ارگ شاهی رو
به آئین وفا کیشان حضور پادشاهی رو
بدربار معلا ی شهء عرفان پناهی رو
که روز افتتاح این بنا در عید می باشد
دو یا لا زینت این عید با تمجید می باشد

چه درد سرد هم همراه شد با او دل و جانم
هم آغوش گلستان حرم شد چشم حیرانم
تعمیر منظری دیدم که رنگین ساخت مژگانم
که در وصفش بود این بیت رنگین زیب دیوانم
تعالی الله قصر پادشاهی این چنین باید

برای فرش ایوانش همه لوح جبین باید
چوشکل خویرویان دلربا سامان زیبایش
برنگ دلبران فرخنده و محبوب هرجایش

بسان روضه، رضوان قشنگی در سرپایش دل خود رونمائی بایدم داد از تمایش
 نمیدانم چه منزل بود آنجائیکه من دیدم
 بفردوس برین میماند ماوانیکه من دیدم
 چه سامان فرحت اندور و نفیس و دلکش و زیبا چه اشیان درویکسرفرح بخش و نشاط افزا
 نزاکت از درودیوار این منزل بود پیدا در آن آسوده و مسرور بنشیند شهء والا
 الهی راحت و آسوده با قامیل خود باشد
 همیشه رشته، جمعیت اکلیل خود باشد
 زبس در عالم شیرینی بسیار افتادم بیاد آمد رفیق مکتب عشاق فرهادم
 چو طفلان داد شیرینی خوردن بسیار رادادم بهشت عالم طفلی هم آنجا آمد از یادم
 باین کوتی شده موجود سامانیکه میزید
 بتابد از درودیوار آن شانیکه میزید
 توهم ای عید جاداردا اگر بسیار تر نازی ز روی افتخار اکنون بصد عید دگر نازی
 دوبالا اعتبار شد بخود زین رهگذر نازی ز جوش خرمی یکسال باید سرسرن نازی
 که کشته افتتاح منزل عالی به ایامت
 بروی صفحهء تاریخ ماند تا ابد نامت
 صائبیریک شایق را بدر بار معلا بر از او این خیر مقدم در حضور شاه والا بر
 لوای دولت و اقبال اورا تاثیر یابر دعای مستمندان را بسوی چرخ بالا بر
 بنای عمرو اقبالش نه بیند روی ویرانی
 بودایمن غبار آستانش از پریشانی
 همیشه در حریم خرمی باد وستان بادا همیشه در فضای شان و شوکت آسمان بادا
 همیشه در جهان زندگانی کامران بادا همیشه خسرو و محبوب ما افغانیان بادا
 نویسم قصر عشرت گری تا ریخش روا باشد
 اگر چارابه آن افزوده بنویسم بجابا باشد

(فرسنامه)

اسپکی دارم که اوپای من است	مایهء تشویش و سودای من است
کرده هست و بود ما را نوش جان	باز هم باشد ضعیف و ناتوان
گر کشد چندی دگر بار مرا	میخورد دیوان اشعار مرا
رفته رفته دعوی شعرو غزل	میکنند این بادپای بی بدل
از سواری بسکه دل آزرده است	گرسوارش پشه باشد مرده است

بیجراحت نیست هرگز پشت او
 گردنی کوتاه دارد چون مگس
 چارسم او همیشه سوده است
 هر دو دستش سالها پر میزند
 چشمهای پر پخل دارد مدام
 میخورد پیوسته گاه از راه کون
 کون خود را سوی او خور میکند
 چون باین باد صبا گردم سوار
 کی رود بی پازدن در راه او
 تازیانه گرز نم لج میکند
 ناز معشوقانه دارد برسم
 منکه عمری شایق گل بوده ام
 با هزار آهستگی تك میزند
 بسکه افزون میخورد از آشتهای
 هر دو پایش سالها رنگین بود
 بهر زاغانیکه میباشد سرش
 کس ندیده اینچنین اسپ زبون
 چون شود سرگرم در رفتار خویش
 يك جلوگرهی نمائی تیزتر
 چون شود با آشنایانم دچار
 بنده با یاران چو صحبت میکند
 مادیان چون دید شاهین میکشد
 در زمستان پوستین پوشد مدام
 نوجوان است و زرننگ و تیزهوش
 بی عدیل افتاده اندر خیز و جست
 گر عنان از تار جولایش بود
 بسته باشد گریزنجیر خیال
 جابجاء ایم چو شعر من روان
 اژدم اودم زدن باشد خطا
 خارش دم دمبدم کردار او
 گریفتد کیست بالایش کند
 عمر او را یکصد و هفتاد دان
 خاطراتش هم بسی رنگین بود

بهر خریدن لب است انگشت او
 نیکه نسل خرس باشد این فرس
 در طویل عمرها آسوده است
 هر دو گوشش طعنه بر خرمیزند
 میدهد مارا خجالت و السلام
 چپه کار است این سمند غمدرون
 دایم از سرگین خود پر میکند
 غیر قمچین پازدن دارد بکار
 تا که از اندل شده است آگاه او
 کون خود را هر طرف کج میکند
 چارپاشد آخ آخرد لب برم
 گریه کن بر صورت موجوده ام
 چون کنم مهمیز قرتك میزند
 میزند در عین رفتن جرت ها
 پای رنگین زین فرس شیرین بود
 گشت چوکی چارچوب پیکرش
 میرو دشب در میان تاجه لستون
 میشود از برق هم يك موج پیش
 از عدم می آورد یکدم خبر
 میشود استاده چون لوح مزار
 در میان خواب فراغت میکند
 نعره ها از راه پائین میکشد
 گل برویت میشود خرس تمام
 پشه را چون باد بردارد بدوش
 تامزه برهم زنی رفته زدست
 شعله آسا سرکشیهایش بود
 يك نفس آرام او فکر محال
 همچو اشك فیل جمله استخوان
 تارچند از ریش احمق در قفا
 چرخ محور چرخك بسیار او
 یازروی خاک پیدایش کند
 نکه من پیر بود و او جوان
 حرف او چون شعر من شیرین بود

مرگان رایك بیکدارد بیاد
 گویدم وقت بابای شما
 نی مرارپروای جو بودونه گاه
 جز هواچیزی مرا خوراك نه
 چون سوارمن شدی مرد جوان
 رستم داستان هراسان بر سرم
 با چنین اسب فلاکت ای خدا
 عمر من بگذشت در پشت فرس
 خانه زین است دایم جای من
 رز و شب دارم بهر سوترك و ناز
 آنکه نام دل فریش راحت است
 جای راحت نیست این دنیای دوز
 از سر لطف و نوازش ای خدا
 تابه پای خود روم در کوی یار
 من بسریا دروم در کوی او
 بلکه آنجا بیسروپا میروم
 من چه میگفتم کجا رفتم کنون
 از سر اسب سخن افتاده ام
 نام جانان بردم و رفتم ز خویش
 هر کجا حرف قدش بالا شود
 یک قلم از خویش بیرون میروم
 باز حرف تو سن گردون خرام
 شاطری هم داشتم چست و چتک
 باد و افس مانده رفتار او
 بر کمر بسته دو صد گز کیشاف
 یکطرف کدوی نصورقشنگ
 سیحه از شاخ قج باغ جنان
 يك تبر زین مانده از رستم باو
 بر سرش چلتار پشم اشتری
 مهره ها در بند دست او قطار
 مهره ها دارای صد گونه صفات
 پیشقبزی در کمر ز سفندیار
 ساخته بر پای خود از چرم فیل

گشته در تاریخ فامیل استاد
 دیده ام در خواب جورا بارها
 رشقه در چشم زبون تر از گیاه
 احتیاج جل وجود پاک نی
 آسمان میدید خود را هر زمان
 مثل کوه باشکوهی پیکرم
 تابکی در محنت ورنج و بلا
 مرده را در نیزه بازی دیده کس
 در هوا چون دختر زبای من
 تابایم آنرفیق دلنواز
 عالمی دنبال او در زحمت است
 این خیال است و محال است و جنون
 کن وجودم را بصحت آشنا
 وضع گستاخی بود رفتن سوار
 از صبا گیرم سراغ بوی او
 بیسروپا من در آنجا میروم
 شد عنان حرف از دستم برون
 از طویل پا برون بنهاده ام
 خاطر من چون کاکل او شد پریش
 یا سخن زان ترگس شهلا شود
 دیدن فرهاد و مجنون میروم
 پیش یاران عرضه میدارم تمام
 میگرفتی برق گردون رابه تك
 برق پی گم کرده آثار او
 مهره ها از گردن او تابناف
 یکطرف طبراق پراز چرس و ینگ
 چووری از موسی دم شیر زیان
 پیش او سرخانه از یاب قو
 بر همه انگشته انگشتری
 آن یکی از اژدها دیگر زمار
 بر مریض آب شان ما الحیات
 قبضه زیبای آن دندان مار
 چپلی زرد و زاهم زین قبیل

پشت گردن مانده سیخ پنجدار
 يك تياق ازچوب ارغی دركفش
 توله راچكه كرده دركمر
 دركمر بندش كدوی پزرناس
 این كدوراخویر تصویر كن
 حرف نوارش مراهم نشه ساخت
 سم قاتل گوی این نوار را
 زهر خوردن ای مسلمان نارواست
 چنی خرس است این نوار نیست
 وای این نوار زشت زهرناك
 پس چرا از ما رهم بیحس تری
 دشمنی تا چنبدانندان خود
 حیف این كام وزبان خوشنما
 ازچه مسواك است سنت گوش كن
 ساختی دندان خود را سنگ پا
 تف باین شوقيكه باشد دشمتم
 زیر فرش كنج خانه تف كنی
 ای كه داری همسر شیرین ادا
 گرنه واقف توازیوی دهان
 آنكه مانند تودارد این خیال
 ای كه پول خویش راتف میکنی
 زین نصیحت بردهن مشتم مزین
 پول این نوار چندین ساله را
 گر كنی يك جاغنی خواهی شدن
 تف مكن این پول و صرف كار كن
 جمع كن يك ساله اش يكدل بخر
 میروم من بازسوی كار خود
 نی مرا كاری بچرس است ونه بنگ
 شایق آن اسپکی فرسوده ام

پنجه در وقت حاجت پشت خار
 تابه بند پای افتاده شفش
 توله شاطر مینواز د خویرتر
 ناس نوار است ای معنی شناس
 یا خم پرنشه اش تحریر كن
 لفظ ومعنی دردماغ من گداخت
 این بلای گنده مردار را
 بردهان خویش... كردن خطاست
 پیش آن سل ساختن دشوار نیست
 من شنیدم مار را سازدهلاك
 ایكه داری دعوی آدم گری
 ازچه گشتی وای خصم جان خود
 حیف این صندوق اسرار خدا
 ستره دندانك نكه كن هوش كن
 سنگ پای بس كشیف ویدغا
 دشمن جیب ویلای دامن
 وای بر چشميكه سوش اف كنی
 زین تعفن از تو میگرده جدا
 بوی كن آخردهان دیگران
 عبرتی ازوی بگیرای خوش خصال
 چند از دانشوری پف میکنی
 حرف بد زنهاری پر شتم مزین
 قیمت این فضله گهساله را
 آفرین ها بشنوی از مردو زن
 صرف آبروی يك نادار كن
 كس نمی بیند ز دلجوئی ضرر
 جنانب اسپ صبارفتار خود
 من برای صلح می پویم نه جنگ
 من نه واعظ نی معلم بوده ام

گرز حرف اسپ من بدمیبری

بگذا م زین داستان هم سر سري

فرسنامه

ای فرس بادپای خوش رفتار
هر طرف میروم رفیق توئی
چه شد آن خیز و جست و شائینت
از چه رفتار خوش گم کردی
لاغر و ناتوان چرا شده
نیست پروا هزار قمچینت
آنقدر بازگشته بدموی
پیره زال فلک چه گفت ترا
کله ات گشته آنقدر بیمغز
نیکه چون من دل ترا از کف
عشق بازی مکن برای خدا
عشق میسوزد استخوان ترا
گر مریضی بمن بگو حالت
گزنداری تو کاه و جو خیر است
میکنم باز عرض حال ترا
آنکه بلبل بیاد گلهايش
نازم آنخانه را که نگهت گل
یکجهان مرغکان رنگین پر
وصف آن آستان چه گویم من
عرض خود را به برگ گل بنویس
باشدت گرسرجهان دگر
بسکه از دهر دیدنی دیدی
جان خود در وفا فدا کردی
آه و افسوس من نفهمیدم
ورنه جادردلت نمیدادم
آه دل گفتم و زخود رفتم
دل بمن نیز یوفائی کرد
دل نه تنها و فاشعار نبود
کی وفا خلق گشت در دنیا
ای مرا از تو راحت بسیار
کوه و صحرا بکوجه و بازار
چه شد آن طمطراقی رفتار
چه شنیدی ز چرخ کج رفتار
نیستی همچو من اگر بیمار
به خدا باز رفته از کار
که ز شکل تو میخورد خرخار
که تنت دوک گشت و گردن تار
که گران است بر سر افسار
برده باشد کدام گل رخسار
بشنو این پند بنده رازنهار
و قناری ناعذاب النار
که بیارم برای تو بيطار
در کدام است گاه و جو بسیار
بوزیر معظم دربار
نالہ دارد همیشه در گلزار
میزند موج از درودیوار
یکچمن بلبلان خوش گفتار
که بود در شک خانه عطار
که صبا میبرد بآن گلزار
راز خود را بمن بکن اظهار
چون من از زندگی شدی بیزار
ای وفا بینت ستوده شعار
که مرا ترک میدهی یکبار
نیست دل جای مردم سیار
دل کجا؟ دل بکوجه دلدار
رفت و شد محو عالم دیدار
در جهان است بیوفا بسیار
بلکه دنیا و فانیان دار کار

بیوفاعمر و بیوفافرصت
 کوجوانی کجاست عهدشباب
 چه شدایام راحت طفلی
 چه شدآن مادر عزیزه من
 پدر من چه شد کجا رفته
 دوستان عزیز من چه شدند
 همه رفتند و داغ شد دل من
 تا کشیدم نفس زمستان شد
 لاله وارغوان فتاد ب خاک
 هر چه دیدیم بیوفائی کرد
 در حقیقت همه فنا شدند نیست
 من زفانی وفا چه میجویم
 غیر حق جملگی فنا گردد
 بندگی کن که بنده ایم همه
 از عبادت فزون شود قدرت

همه محکوم حکم تقدیریم

شایق بیدلم من بیمار

(راجع به غمخواری اسپم حضور والا حضرت سردار احمد شاه خان وزیر دربار شاهي)

ای دل خموش بنشین بریند دل زگفتار
 هر چند باتو دارد آن آفتاب لطفی
 موقع شناس خویست ای خامه، حیا کیش
 گیرم زمهریانی گستاخی تو بخشد
 دو راست از نزاکت کاندر حضور عالی
 گراسپ ناتوان است یا مشت استخوان است
 باشو سوار روی بالای بام کن هی
 نی نی حلال سازش قاقی بکن زمستان
 ای بابہ جان چه لازم نی این کن و نه آن کن
 گراز طریق حکمت در ناف او کنی پف

در محفل بزرگان پاس آدب نگهدار
 بشناس قدر خود را ای ذره، نگونسار
 خود را مساز خیل کس خوش ندارد اشعار
 آن صاحب مروت یعنی وزیر دربار
 باشی تویی تحمل جرات نوای اظهار
 بگذار تا که گردد اندر طویل مردار
 کز غم خلاص گردید هر دویتان به یکبار
 لاندی پلا دارد لذت به چله بسیار
 پاک و صفا نمایش دیتی بیربازار
 فی الحال صف درجت او را شود خریدار

دانم که سهل باشد پیش تو اینکه گفتم
 ده کاغذ دوئی را گریاتوداد خوشباش
 گرفت گیرش هم حاجت بسر سرنیست
 این بود عرض بنده باغی دگرتودانی
 بسیار کرده پف قابل شدی درین کار
 يك يك قرآن بکن خرچ چل روزه اش تو شمار
 ممنون شویده سرتیمار و تنگ و افسار
 دیوانه نیز باشد در کار خویش هشیار
 فکریهار بگذار شایق هنوز دوار است
 شاید خودت کنی هم ای بیدماغ نسوار

(گریه و خنده)

شب است و بارش و ابرو فضای تیره و تار
 قمریه عقرب و درشورش است باد شدید
 خزیده بلبل شیدا باشیانه خویش
 چراغها همه خاموش و در هوا غلغل
 شبی زیاطن فاسق کدورت آورتر
 شبی سیاه تراز سخت عاشق مهجور
 شبی ز روز قیامت نمونه کامل
 درین شبیکه شنیدی نشسته مرد فقیر
 بحال مرگ بود خانمش ولی شوهر
 که تا خبر نشود زین دقیقه منفور
 ولی به خواب نفیست طفلک و میگفت
 پدر بازی آن طفلک بیخیر مصروف
 بنا بخواندن یاسین نمود مرد غریب
 به گفت طفلک شیرین که بابا جان گلم
 بگو برای من افسانه خروس و پشک
 جواب داد پدر گریه خروس است این

باین بهانه بخانم گریست مرد فقیر

چه خوش بود که براید بیک کرشمه دوکار

(چراغ وفا)

شنیدم سوختن افسانه را
 سراپا شعله دوزخ کلامی
 چه قصه قصه داغ دل ریش
 کباب این خبر شد پیکر من
 کلامش سنگ در آئینه ام زد
 برآمد دود از سرتاپایم
 زسوزاین حکایت سوخت جانم
 طبیعی آمد از ترکان بکابل
 فلاتون جهان حاضر خویش
 دوی دردمندان صحبت او
 بفن خویش استاد یگانه
 که نام نامیش حکمت ربیع است
 به عقدش خانم نیک اختری بود
 رخس گلبرگ بستان لطافت
 چه چشمان و چه مژگان و چه ابرو
 بر عنائی صف خوبان شکسته
 قدر عشوه اش چون سرو موزون
 اگر شیرینیش فرهاد میدید
 بدام حلق او شوهر گرفتار
 انیس و مونس و غمخوار شوهر
 جز آن خانم دگریاری نبودش
 بهم آمیخته چون شکرو شیر
 جدا از هم نمیبودند یکدم
 همین ماهیکه وصف اوشنیدی
 نمودش آنچنان چرخ جفاکار
 ز اظهارش زبان من بسوزد
 قلم را جرات اظهار او نیست
 ز گفتن هم ندارم چاره اصلاً

حدیث مرگ بی تابانه را
 سراسر برق خرمن هاپیامی
 حدیث حسرت خون گشتن خویش
 زد آتش جوش از خاکستر من
 چه گفتم گله در سینه ام زد
 بشهری برق زد شور و نوایم
 شد آب از آتش حسرت روانم
 ز اخلاق نکوشدم محرم کل
 بدرس هوشمندی از همه پیش
 به بیماران تسلی عادت او
 ز ترکان مثل او کم در زمانه
 بسی ظرف خیالاتش وسیع است
 چه میگویم که یکتا گوهری بود
 ادا هایش سراپا با نزاکت
 ندیده کس چنین شوخ پیرو
 لبش یاقوت راندن شکسته
 بدخشان از لب لعلش جگر خون
 زیباغ حسن شیرین گل نمی چید
 بخوبان خوب باشد حسن رفتار
 عزیز خاطر و دلدار شوهر
 بغیر از وی وفاداری نبودش
 نمیشد از تماشای رخس سیر
 بهم پیوسته چون بادام توام
 رخس در پرتو قشال دیدی
 که نتوان کرد این بیداد اظهار
 دل پر خون و جان من بسوزد
 میان شعله رفتن کار او نیست
 چه دید از چرخ آن ماه دلارا

اتومیکرد روزی جامهء خویش
 نمیدانست تقدیر خدا را
 در آنجا بود حاضر تیل پطرول
 قضا را از آتش جهیده
 شده آتش سراسر تیل منحوس
 به هرسو شعله افشانی نموده
 نمیدانم چسان شد لیک دائم
 سراپا گشت نخل شعله خانم
 فغان و ناله او چون شنیدند
 که میسوزد چوپروانه در آتش
 زده برق بلا در خمین گل
 برودش که نازکتر ز گل بود
 فتاده آتشی در سنبلستان
 سمندر وارد آتش طپیدی
 چو شوهر دید احوالش بدینسان
 کشید آن شمع را در بر چو فانوس
 چه زهری بقراری نوش کردند
 ولی تقدیر کار خویش تن کرد
 سیه شد آن برودش سنمبو
 نه از یادام چشم او اثر ماند
 نه یاقوت لبش را آب و تابی
 نمانده نگهتیی بر سنبل مو
 بزیر ابرودش ماه پنهان
 شده سر و قد او نخل ماتم
 در آن ساعت که بودش ضعف بردل
 وفانگدشت تا خاموش باشد
 بزحمت آن لبان غنچه بکشد
 کجارت آن رفیق دلنوازم
 چه زیبانگتهء موزون و شیرین
 از این محشر که میباشد نمودار
 به آئین و فاجون امتحان داد
 غم شوهر بدل بودش در آن حال
 دلارسم و فازین زن بیاموز

نبودش آگهی از نامه خویش
 نمی فهمید اسرار قضا را
 که برگالازدن گردید معمول
 به آن تیل بلا جوهر رسیده
 چه بنویسم به غیر آه و افسوس
 بساط آتش نمرو د بوده
 که میسوزد از این حرف استخوانم
 زدهشت ساخت دست و پای خود گم
 ذبیح و دیگران پیشش دویدند
 بر آرد هر نفس فریاد دلکش
 خدایانشنود این قصه بلبل
 زدی قواره از رگ های او دود
 شده آتشکده صحن گلستان
 فغان از سینه سوزان کشیدی
 بان آتش زد آب از چشم گریان
 اگر چه از حیاتش بود مایوس
 که آن برق بلا خاموش کردند
 قضا بدنام اینجاسوختن کرد
 نماندش آن لطافت برگل رو
 نه رنگ و بویه آن گلبرگ ترماند
 نه مروارید دندان را حسایی
 نه پیدا آن لطافت برگل رو
 ز جور چرخ گلخن شد گلستان
 به شهر حسن برپا ماتم غم
 طپیدی هر طرف چون مرغ بسمل
 که یارب رحمتش همدوش باشد
 شنیدم زیر لب آهسته فرمود
 چه شد آن همدم راز و نیازم
 چه حرف بانزاکت عشق او بین
 ندید آسب آن یار و فادار
 هنوزش بر زبان این حرف جان داد
 زهی فرخنده یاری نیک تمثال
 محبت پیشه این فن بیاموز

که مارا کشت حرف دلپذیرش هزاران رحمت حق برضمیرش
 بروشایق دگراز ناله بس کن قلم از دست خود يك لحظه پس کن
 ندارم دبعدا ز این تاب شنیدن
 دلم در سینه خون گشت از طپیدن

(به نسبت قضیهء ازبام افتادن محمدحسین خان پسر استاد غلام حسین خان خوانندهء مشهور کابل)

نیاشم آخر از چه بی سرانجام	جوانی رافلك افكنده ازبام
فلك دایم زنیکی عار دارد	فلك زین كارها بسیار دارد
الهی ماه و مهرش داغ دل باد	ز افعال بد خود منفعل باد
چرا آخر سپهری مروت	باین رعنا جوان دارد خصومت
نبود این آبروی مرد دانا	که افکنده بخاکش چرخ مینا
چرا آخر گهر را بر زمین زد	چرا آخر بخاکش این چنین زد
شنیده تازبام افتادن او	مهء نور افتاده چین بابرو
اگر این حرف شد مشهور در عام	غسی آید دگر مه بر لب بام
درین گلشن زدست چرخ بیباک	فتاده میوه های پخته در خاک
مگر این میوهء پراز حلاوت	فتاده از درخت باخ جنت
مگو تنها زبام افتاده است او	گهر پیوسته میلفزد به رسو
به مه سنجیده چرخش در ترازو	گرانی کرد و افتاد آن پرو
همیشه سرو میباشد لب جو	لب بام از چه بود این سرود جو
جهان باید بماند شام جاوید	زیام آسمان افتاده خورشید
شنیدم است دایم ای عزیزان	نزول رحمت از بالا به پایان
بنازم نام او را نورعین است	محمد اول و آخر حسین است
نه مارا این خبر دیوانه کرده	که غمگین از خود ویگانه کرده
بود استاد را با خلق پیوند	بدام الفت او عالمی بند
به فن خود بود استاد دوران	نمیگویم دروغ و نیست بهتان
براگ و راگنی الفت شعار است	بتان پته میلق بی شمار است
اگر تریت بخواند عاشقانه	برد بی گفتگودل از ترانه
به نغمه دل ریاید هر صدایش	هزاران زنگه باشد در نوایش
چو میگیرد بکف آرمونیارا	صدایش میبرد از خویش مارا

مقام آشنائی خوب داند بطرزدوستی مرغوب داند
کنون ای خامه اخلاص بنیاد بیرشکرانگی ازمن به استاد
خداراشکرگوکاین سروطنناز ندید آسیب از چرخ فسونساز
فلک گردشمنی هم کرد با او ولی ضایع نشد از وی سرمر
خدادارد ز آفتها نگاهش شه مردان بود پشت و پناهش

ز شایق این صحیفه یادگار است

که بیچاره مریض و داغدار است

(طوطی فقید)

یکی از همنوایان وفا کیش محبت مشربی شیدای دلریش
که نامش طوطی شکرشان بود بسی خوش هیکل و شیرین زبان بود
زمنقارش سخن تارفته دریاغ دل لاله از این حسرت شده داغ
خجالت از پرسبزش چمنها بدیدارش زمر درفته از جا
وجودش برگ سبز گلشن حسن بقات هریرا و مسکن حسن
زبان دان و سخنور خوش صدائی چونی سرتابه پا آتش نوائی
کلام دلکشش بسیار شیرین سخنهایش همه مضمون رنگین
اگر شیرینیش فرهاد میدید زباغ وصل شیرین گل نمى چید
گهی او طوطی شیرین زبانی گهی چون عندلیبش داستانی
گهی در گریه چون طفلان پی شیر گهی نالش کنان چون مردک پیر
دمی طوطی گهی میناشدی او دمی چون بلبل شیدا شدی او
دمی مسکین گدای بینوائی دمی ایستاده بردر آشنائی
چنان تقلید میکرد اوسگان را که میماند ندیشش استخوانرا
نه تنهازاغ پیشش منفعل بود که قمری هم زوضع او خجل بود
همین مرغیکه نام او شنیدی رخس در پردهء تمثال دیدی
قضا در محبسی افکنده بودش بجرم آنکه قلب زنده بودش
اسیر گوشه کنج قفس بود به آه و ناله دایم چون جرس بود
پسند دوستانش ناله وزار دگرها شاد کام و اودر آزار
همه از گریه اودر مسرت همه از ناله اش دایم بعشرت

بکنج نامرادی در فغان بود
 شبی از جور و بیداد زمستان
 بتلخی داد جان خوشتن را
 اگر چه شد خلاص از قید زندان
 مگر چون بامروت بود صیاد
 صداقت مشرب و صاحب وفائی
 اسیر زلف مهر و بیان دل او
 سراپایک دل پر غصه و درد
 نجابت از جبین او هویدا
 چو دید آفرغک از دنیا سفر کرد
 اجل دوداز دمار او بر آورد
 به آب دیده شستشو نمودش
 زیرگ نی نمود اورا کفن پوش
 نمیگویم رقیب بلبلش ساخت
 فرستادش بمن کی شایق گل
 چو گشتم با خبر زان مرگ ناگاه
 ز مرگش دید گانم خونفشان شد
 مرا از رفتنش آتش به جان بود
 رفیقانیکه بامن همنوایند
 هزار و بلبل و کبک و کنیری
 همه باناله حسرت هم آغوش
 به آه و ناله و فریاد و زاری
 بمسجد جامع عشاق بردیم
 ز نقد داغ و جنس ناله زار
 بحسرت در مزار بندیان
 چو از دفنش فراغت شد میسر
 بزاری دست خود کردیم بالا
 که یارب جای اودریاغ جنت
 به برج دلورفت از چشم احباب
 از این زندان غم با خاطر شاد

نوازش دلپسند دیگران بود
 بکام این سپهر ظلم بنیان
 بشور آورد یکسر مرد و زن را
 ولیکن ساخت دلهارا پریشان
 بفن عشقبازی پوره استاد
 بقانون محبت آشنائی
 سرشته از وفا آب و گل او
 سراسر یک وجود عشق پرورد
 زده موجش عطوفت از سرو پا
 فلک بیداد با آن مشیت پر کرد
 بزندان مرغک شیرین ادا مرد
 بمشک داغ دل خوشیو نمودش
 که بود آن طوطی زیباشکر نوش
 ولی تابوت از چوب گلش ساخت
 بوارث میرسد تابوت بلبل
 ز خود رفتم سراپا قصه کوتاه
 دل من آب گردیده روان شد
 تو گوئی بخت سیزمن همان بود
 بجنّت آشیان هم آشنایند
 کبوتر فاخته مینا و قمری
 گرفته نعش او را بر سرودش
 روان بردوش حسرت آن عمار
 جنازه خوانده و افسوس خوردیم
 بمرگ او نمودم صرف بسیار
 بجوف خاک کردیم آشیانش
 دعای مغفرت خواندیم یکسر
 به درگاه خدای حی دانا
 سریاران و احبابش سلامت
 یگانه گوهر زیبای نایاب
 هزار و سه صد و ده گشت آزاد

(رادیو)

میکند خدمت بملت رادیو	میزند حرف سعادت رادیو
میدهد راه فلاحت رانشان	میکند بحث از زراعت رادیو
مینماید بحث از هر علم و فن	شد معلم در حقیقت رادیو
درس او تهذیب اخلاق است و بس	میزند دم از فضیلت رادیو
میکند اصلاح نقصانات ما	خوش ندارد عیب و علت رادیو
قصه های خوب میگوید بها	گشته اسباب مسرت رادیو
باهمه یکسان تکلم میکند	از سر صدق و صداقت رادیو
خیر خواه مرد وزن باشد مدام	باهمه دارد محبت رادیو
قاصد پیغام های خوش بود	یاد دارد عیش و عشرت رادیو
کار او تنها سرود ساز نیست	یک جهان دارد نزاکت رادیو

وقت تقریرش سراپا گوش باش
سمع کن شایق بدقت رادیو

(ساقی نامه)

بیاساقی ای همدم دلنواز	بیا ای بنات مرا صد نیاز
بیاساقی ای عید نو روزمن	بیا ای سیه بیرخت روزمن
بیاساقی ای جوهر آرزو	بیاساقی ای حاصل جستجو
بیاساقی ای نخل باغ امید	بیا ای قدومت مسرت نوید
بیاساقی ای رشک حور و پری	بیا کز دو عالم بمن بهتری
بیاساقی ای نخل امیدمن	بیا ای رخت ماه و خورشیدمن
بیاساقی ای دلبر دلشکار	بیا ای نگار فراموشکار
بیای بهشت قماشای من	بیا ای دل و دین و دنیای من
بیا ای قدت سروستان دل	بیا ای رخت ماه کنعان دل
بیا ای یزلف تودلها اسیر	بیا ای تو منظر و برنا و پیر
بیاساقی ای راحت جان بیا	بیا ای دل و دین و ایمان بیا
بیاساقی ای خوش تکلم بیا	بیا بالب پرتبسم بیا
بیا و بیا ورمی خوشگوار	بیا و بیا آتش آبدار
بیا و بمن جناب زرین بیا	بیا ساغر آب رنگین بیا
بیا جام اقرص خورشید کن	بیا و دلم شاد جاوید کن

بیاموی ارغوانی بسیار
 از آن می که سازدهلمراقرار
 از آن می که از سر برده هوش من
 از آن می که از خود بیرونم کند
 از آن می که دیوانه سازد مرا
 از آن می که باشد خمش در فلک
 از آن می که در ساغر تارک نیست
 از آن می که برق تجلی بود
 از آن می که در می دهد جام را
 از آن می که خمخانه اوجد است
 از آن می که عرفان بود نام او
 بکن ساقی با رحم بر حال من
 زافسوده گی جانم آمد به لب
 بود زنده گی بار گردن مرا
 شدم تاجد از تو یادار من
 بود پیکرم غرق دریای غم
 به چشمان برگشته مژگان تو
 به بتخانه یادرویت قسم
 به آن قامت جسته دلفریب
 به خوشبوئی سنبلی موی تو
 به چشم پرافسون جانان من
 به مژگان برگشته دلبران
 به جور و جفاهای خوبان شهر
 به بیمهری دلبران وطن
 به چاک دل شانه آبنوس
 به کیفی که در چشم بلبل بود
 به چشم که جز گریه اش قوت نیست
 به نازی که سوزد نیاز مرا
 به آهم کز و برق دارد گریز
 به تیریکه جسته است از شصت من
 به سیفاکی تیغ جانان من
 باول نگاهیکه دل داده
 به اظهار عشق و محبت بیار

بیامایهء زندگانی بیار
 نجاتم دهد از لای خمار
 مرا هم نماید فراموش من
 شهنشاه ملک جنونم کند
 از آن می که دل را نماند صفا
 از آن می که زورش ندارد ملک
 از آن می که در جام ادراک نیست
 از آن می که هر قطره دریا بود
 از آن می که رسوا کند جام را
 از آن می که در ساغر اولیاست
 از آن می که دل میشود جام او
 که برگشته ایام اقبال من
 شدم بسمل تیغ رنج و تعب
 رسانیده هجرت بمردن مرا
 فتاده است گردون به آزار من
 بخونریزی تیغ نازت قسم
 بر خسار و سبب زرخدان تو
 بزنداناران مویت قسم
 به آن پیکر خوشگل جامه زیب
 برنگینی گلشن روی تو
 به آن دشمن دین و ایمان من
 به چاک دل عاشق ناتوان
 به ناز و ادای نکویان دهر
 بر عنائی خوشقدان چمن
 به اول شب وصل شاه و عروس
 به حسنی که در چهره گل بود
 به اشکم که کمتر ز باقوت نیست
 به بیاری که پوشیده راز مرا
 به بختیکه با من بود درستیز
 به جیبی که خالی است چون دست من
 به قلب حزین پریشان من
 نماید به رخسار شهزاده
 بدلهای پر حسرت داغدار

بنازك خیالان دانش نهاد
بحسن جوانان شهر جمال
بوعده خلافتان پیمان شکن
به القاب محبوب شیرین ادا
بمکتوبهای پراز صلح و جنگ
بگلشن طرازان لوح خیال
به شرین سنگین دل بی وفا
بخون روان سرکوهکن
بجنون وارسته از خویشتن
به عیدغریبان بی آب و نان
به بیماردریسترویی دوا
بشورونوای تهی کیسه گان
به آه جوانان هردم شهید
به قلبیکه پراز ترحم بود
بداغ دل صاحبان کرم
به دل های حساس بی اقتدار
به شبهای مهتاب درپیش گل
به موهای مشکین و پرچین تو
بدل بردن رنگ و زویت قسم
که احوال من درهم و برهم است
نه دل مانده اکنون بمن نی دماغ

بروشن دلان محبت نژاد
بحسرت نگاهان شوریده حال
فراموش سازسخن دردهن
بمضمون سرتابه پالتجا
بامضای ازخون دل باده رنگ
به شام فراق و به صبح وصال
بقصریکه خسرو در آن شده‌نا
بفرهادنا کام گلگون کفن
به لیلای زیبای شیرین سخن
به طفلان حسرت خوردیگران
به همسایه منعم پارسا
به جود و عطای کرم طینتان
به پسران اززندگی ناامید
شریک غم و رنج مردم بود
که قادر نباشند بریک درم
که هستند از نارسائی فگار
به خویان سرمست از جام مل
به دست صفای بلورین تو
بت من بهر تارمویت قسم
به کنج دلم یکجهان ماتم است
ندارم ز تشویش یکدم فراغ

حکایت

شتیدم بسودمرد باده پیما
تمام عمراودرفسق و عصیان
ندیده روزه راهرگز دهانش
گذشته عمراودرجور و بیداد
سراسر غافل از امر و نواهی
چوزین عبرت سراخت سفرست
بزرگی خواب دیدش خرم و شاد
فتاد از دیدنش یکسر بحیرت
کدامین فعل نیکت گشت منظور

بمی سودا نموده دین و دنیا
نگشته از گناه خود پشیمان
نرفته حرف توبه بر زبانش
دل یکشهر از دستش بفریاد
سراپا غرق بحر روسیاهی
برون شد گوهر هستیش از دست
بفردوس برین میگشت آزاد
بگفتا جای عاصی نیست جنت
که از قهر خداوندی شدی دور

بگفتا یکشنبی شمعی بدستم
 در آنجا طالبی بنشسته محزون
 بفکر درس نادیدن دلش ریش
 چوپروانه بیادش میسوخت
 مرا چون دید آن مسکین صدازد
 به پیشش رفتم و کردم سلامش
 بگفتمای پذیری امتنانم
 ز روی مردمی کردم اجابت
 چراغ من در آنجا پرتوانداخت
 دعای خیر آمد بر زبانش
 خدای مهربان بنده پرور
 دلی را خوش چو کردی ای برادر
 دلی خوش کرد و جنت گشت جایش
 عزیز من بدلهای خود کن
 که دل گنجینه اسرار حق است
 دل از دلبر حکایت مینماید
 گرت اسرار دل گردد هویدا
 ندارم دل که وصف دل نویسم
 از آن روشایق بیدل نویسم

مثنوی در توصیف و تاریخ لو به جرگهء باشهامت و سعادت افغانستان

که بریاست حضور ذات اشرف / علیحضرت المتوکل علی الله محمد ظاهر شاه
 صورت افتتاح پذیرفته بود

بهنگامیکه از حرب جهان سوز
 همه عیسائیان سرگرم پیکار
 همه تشنه بخون یکدگر بود
 همه از حس همنوعی میراء
 اروپا را تمدن یاد گرفته
 تمدن گشته پامال جهالت
 ز یورپ تا بافری قابه لرزش
 قیامت بود درد نیاشب و روز
 همه از یاده بیداد سرشار
 سراسر شهرها ز یروز بر بود
 همه نایل به قتل و شور و غوغا
 نزاکتها همه بر یاد گرفته
 مبدل گشته انسانی بو حشت
 ز جرمن تا بجایان گرم شورش

ز تانك و توپ و طیاره بهرجا
 نه برطانی خلاص از جنگ نی روس
 ز کشته پشته افتاده بهرسو
 ز بس کشتی خراب جنگ کشته
 شده از بس غریق بحر انسان
 چنین آتش که در جنگ است موجود
 فضا را دود پیچیده سراسر
 دماغ هتلری افتاده از کار
 به موسولینی اکنون شد نفس تنگ
 بود فنلیند و رومانی بزحمت
 چه می پرسى تواز تهذیب و اخلاق
 بلای آسمانی گشته نازل
 بقتل یکدگر انسان چوراضی است
 چنان مایل بخون ریزست انسان
 بخون ریزی چگونه مایل هستی
 بزن خنجر خویش و امتحان کن
 توشیح و ست این حرب جهانسوز
 زاخبار جهان باشد هویدا
 مرا منظر و مطلب دگر بود
 کنم تعقیب حرف خویش اکنون
 در آن دم قوم افغان بیطرف بود
 بزیر سایه شاه جوان بخت
 بدانا ظاهر است اسم گرامی
 وجودش آیه لطف الهی
 وطن را دوست دارد چون رعایا
 نهال باغ نادر شاه مغفور
 ز تیغش برق غیرت چون برون جست
 ز لطف حق باستقلال می زیست
 در آن وقتی که دنیا در خطر بود
 نوشتند از حضور امر جلیلی
 وکیل عاقل صاحب تمیزی
 درینجا جرگه سازیم برپا
 ز هر قومی و کیلی منتخب شد

هزاران شور و محشر گشته برپا
 شده خلق خدا دیوانه افسوس
 بخون آغشته خوابان سیه مو
 بدر جای ماهی تنگ گشته
 نهنگ از گوشت گشته رویگردان
 ندیده، دیده، زردشت و غرود
 زمین شد صورت صحرای محشر
 ستالین از ریاست گشته بیزار
 پشیمان است چرچل هم از این جنگ
 سربسچاره ایرانی قیامت
 که وحشت کرده استیلای آفاق
 که عقل از سرمروت رفته از دل
 ندانم معنی آدم گری چیست
 که خندیدند باهم گرگ و شیران
 توهم آخرا ز این آب و گلستی
 اگر تلخ است ترك دیگران کن
 دگر از رادیو ها بشنوا امروز
 که دولت ها کدامین بوده یکجا
 حدیث من درینجا مختصر بود
 کزین خوشترغی یا بیم مضمون
 که اورا تیغ آزادی بکف بود
 که مینازد بذاتش تاج و هم تخت
 ادب نبود دگر جرات کلامی
 تنش زیب سریر پادشاهی
 حیا و حلم از رویش هویدا
 که از جام شهادت گشت مسرور
 وطن را آمد استقلال در دست
 حریف پنجه افغانیان کیست
 مهمات وطن مد نظر بود
 که هر قومی بخود گیرد و کیلی
 که باشد پیش قوم خود عزیزی
 شود حل مشکلات ملك آنجا
 بمرکز وارد از راه ادب شد

ز شیخ و عالمان بادیانت
 ز سیدتابعامی تابه تجار
 بکابل بستر راحت کشودند
 با عزاز و با کرامی که دانی
 بود مهمان نوازی رسم افغان
 دوسه روزیکه میبودند آنجا
 در دربار شاهی باز کردند
 وزیران ویسی اهل مناصب
 همه اعیان مدیران جراید
 رئیس جرگه اول شاه والا
 چو از تشریف آن شاه جوان بخت
 رخس دیدند و بالیدند بر خویش
 نوازش شاه خویش دیدند
 با هنگیکه دله آب میشد
 سراسر جمله ها پراز محبت
 چه مجلس مجلس احساس ملی
 که می تابید از آن برق شجاعت
 همه يك عزم و يك آهنگ بودند
 رئیس مجلس شورای ملت
 صمیمات و اخلاص رعایا
 پس از شه صدر مجلس صدراعظم
 نموده خدمت شایان باین خاک
 چنان داد و فاوراستی داد
 کلامی دلکشی ایراد فرمود
 وزیر خارجه آن مرد دانا
 خط مشی حکومت را بیان کرد
 سراپا قصه این جنگ فرمود
 جناب حضرت نورالمشایخ
 سخن از غیرت و احکام دین زد
 بآن جوش بزرگانه که دانی
 بجوش آورد یکسر حاضرین را
 وزیر حرب شه محمود غازی
 سخنها گفت از شمشیر و غیرت

ز پیران و جوان با فطانت
 ز قاضی تابه مفتی تازمیتدار
 به مهمانخانه شاهانه بودند
 چه خوش مهمان چه شیرین میزبانی
 از این خصلت نمیشد پیشمان
 صدای جرگه جرگه گشت بالا
 طریق جرگه را آغاز کردند
 همه اشخاص دانا و مناسب
 دگر افراد لایق گشت وارد
 دوم آن صدر خیر اندیش دانا
 سراسر همسرفردوس شد تخت
 سر تعظیم افگندند در پیش
 کلام دانش آهنگش شنیدید
 بالفاظیکه جان بیتاب میشد
 تمامی نکته ها مملوز غیرت
 چه جرگه معنی وضع جبلی
 سراسر بود بزم شعله غیرت
 همه يك معنی و یکرنگ بودند
 که شخص اوست مرد با صداقت
 نمود اندر حضورش شاه والا
 که ذاتش حامی ملک است و دین هم
 وطن را از زمین برده با فلاك
 که تا محشر نخواهد رفت از یاد
 که در هر نکته پندی بود موجود
 بکرسی خطابه گشت بالا
 خیالات بلندش را عیان کرد
 ز رخسار سیاست پرده بکشود
 که دارد دین پاک و عزم راسخ
 حدیث افتخار مسلمین زد
 بنام اینچنین شیرین زبانی
 برقص آورد دست سامعین را
 که می باشد وطن را سرفراز
 که میزبیده عسکر این شهامت

چو قول و فعل کس يك رنگ باشد
بزرگان سخندانان بسيار
با وضاع خیالات اساسی
همه در بیطرف بودن طرفدار
همه بایک دگرا قرار کردند
که همراه دول داریم الفت
اگر حرمت کنند آزادی ما
بعهد خویش ما هم استواریم
بود پیمان افغان سخت محکم
دگر سوء خیالاتی کند حس
ندارد غیرت و ناموس افغان
تعرض گر کنند دشمن بخاکش
بزیر حکم غیر افغان نیاید
برای بدست غیرت ز آستینش
سرو جان همه قربان این خاک
بود این خطه ماوای دلیران
همه مردان نامی بوده اینجا
هزاران سال این قوم گرامی
ازین پس هم بتوفیق خداوند
مباش از وصف آن دل هیچ خاموش
اگر حب وطن در دل نداری
وطن آغوش امن و راحت تست
وطن باشد مقام عیش و نوش
وطن راحتگه عمر عزیزت
وطن خاک نیاکان تو باشد
وطن بخشد ترا هر سال ثروت
بحمد الله استقلال داریم
خدا این نعمت عظمی نگیرد
تو ختم جرگه را با این دعا کن
بعقرب بود این بزم اساسی
سر بیدین و کافر کننده بشمار

کلام او اثر آهنگ باشد
درین مورد گهر سفتند بسیار
با فکار شئونات اساسی
همه هم فکر شاه دانش افکار
بدل چیزیکه بود اظهار کردند
محبت رارو با شد محبت
اگر خواهند عز و شادی ما
که غیر از دوستی کاری نداریم
نسا زد اتحاد خویش بر هم
بنام زرد هندی دیگران مس
تحمل هم چو وضعی را بقرآن
به ضرب تیغ میازد هلاکش
بدام رویه‌بان شیران نیاید
که باشد این چنین احکام دینش
درین گلشن مبادا خار و خاشاک
درین جنگل بهر سو خفته شیران
بسی قوم گرامی بوده اینجا
بتاریخ جهان بودند نامی
نمیگردد بدام غیر پاسبند
کزان حس وطن خواهی زند جوش
زایمان بهره کامل نداری
وطن ماوای آب و عزت تست
وطن زیبنده جوش و خروشت
وطن گرنیست نبود هیچ چیزت
وطن شیرین تر از جان تو باشد
وطن باشد ترا جای حفاظت
که فخر از جشن آن هر سال داریم
شه شوکت مدار از مانگیرد
گره از رشته تاریخ واکن
اگر پرسد کسی از سال شمسی
ندیدی هیبت شیران کهسار

بگو شایق بطور دیگر آسان

که تاریخی است (نسل ما از افغان)

مجموعه اشعار اخلاقی و اجتماعی

اندر زبسختن سرایان وطن

تاکی ایدل وصف زلف خو برویان میکنی فکر مردم را چرا آخر پریشان میکنی
چند بامه نسبت رخسار جانان میکنی از چه با خنجر برابری تیر مژگان میکنی
تابکی تعریف آن لبهای خندان میکنی تا کجا توصیف گلهای گلستان میکنی
منع اخوان از نفاق و جهل مضمون خوشست

خامه ات ناصح چو باشد حریره دشمن کش است
میگزرد آن زلف چون مارت دگریادش مکن چشم جانان ساخت بیمارت دگریادش مکن
تیغ ابروداده آزارت دگریادش مکن آن گل عارض که ز دخارت دگریادش مکن
مانده لعل اوز گفتارت دگریادش مکن خوش ندارد یار دیدارت دگریادش مکن
گرتوانی وصف گلزار وطن کن بعد از این

بشنوی تا از زبان اهل دانش آفرین
ایکه میخوانی قیامت قامت دلدار را ایکه با فردوس نسبت میدهی گلزار را
ایکه میدانی بت خود شوخ گلرخسار را ایکه دایم گفته بادام چشم یار را
ایکه بامژگان برابر مینمائی خار را مفت دادی از کف خود عمر قیمتدار را

دیگران طیاره و بالون و موتور ساختند
ز آتش آتوم شوری در جهان انداختند
مدح ابنای زمان را از طمع کردن خطاست مرجع حمد و ثنا مخصوص ذات کبریاست
فکر بهیود و وطن کار نکوشغل بجاست سعی در راه ترقی فرض بر ما و شماست
هر قدر ما معنی بیگانه طبیعت آشناست یابه انداز مضامین خامه ات معجز نماست
در طریق شاعری سبک جدید آغاز کن

چشم ابنای وطن از خواب غفلت باز کن
ای محیط مستعد این خواب غفلت تابکی دیگران آسوده حال و مابز حمت تابکی
بیخبر از کسب علم و فکر صنعت تابکی با چنین دست تهی در شوق راحت تابکی
موشکافی تا کجاها و نزاکت تابکی شعر خالی از مزایای حقیقت تابکی

شایق از دنیای امروزینه چیزی یاد گیر

ارتقای دیگران را بهر خویش استاد گیر

گرم جوشی و محبت داشتم
ای بهرنیک ویدی صاحب تمیز
تاغیکرد اینقدر هر لحظه یاد
آبه، هجران او هم شوره شد
گردن نومیدی آخر بر فراشت
بوره آهوگشته من صیاد او
از غم او شور دارم روز و شب
غره، ماه حیاتم سلخ شد
بخت من تاریک می باشد چوشام
یا چراغ ناحیه زان بر فروخت
بانداز خدمت این خاک سود
واقف از حال بود شاه و گدا
مهربانی و عنایت می کند
از وزیر حرب غازی تاسپاه
مهربان و دوستدار شایقند
حال مرد بینواراکن خیال
گرچه اندر تلخ کامی جان دهد
این معما آنقدر بر پیچ نیست
کی بزحمت مبتلا مردم شود

بگذر از اغراض و دایم شاد باش
فارغ و آسوده و آزاد باش

بارجب خان دوش صحبت داشتم
گفتم ای یار و فادار عزیز
از چه شایق را کسی کوپون نداد
انتظار بوره آخر پوره شد
این شکر اشتر شد و کوپون نداشت
بوره شیرین است و من فرهاد او
مانده مارا یار شیرین در تعب
بوره گفته کام عیشم تلخ شد
باهمه شیرین زبانی تلخ کام
رزق من در شرکت ارزاق سوخت
یا مگر شایق از این ملت نبود
گرچه می باشم مریض و بینوا
یادش به من شفقت می کند
از گدای بینوا تا پادشاه
قیدردان بسته، نالایقند
ای رجب خان چون مرا اینست حال
یوه زن را کیست تا کوپون دهد
گفت جز اغراض شخصی هیچ نیست
گرچه ما اغراض شخصی گم شود

(تلف برای خدا عیش جاودان مکنید)

چنین برای خدا باده نوش جان مکنید
نمود حاشیه، بزم دوستان مکنید
پایین گناه تفاخر این و آن مکنید
که اعتماد بتوصیف حاکمان مکنید
فزون به گلین پترول مو تروان مکنید
بآن قبیله دگر گرگ راشبان مکنید
تلف برای خدا عیش جاودان مکنید
که تکیه بر پدرو نام خاندان مکنید

شراب محفل خود خون مردمان مکنید
زرادی که زندموج ناله، غربا
شده بصورت قالین هزار لخت جگر
نهاده آب و هوای نام اشک و آه غریب
ز آب آبله، پاک مردک مظلوم
شنیده ایم شکایت ز حاکم مرموز
بوهم راحت و آسایش دوروزه، حیات
به لوح خاطرات فال خویش بنویسید

چو آب روی بریزد بدامن دوان
دنائت است اگر ترک آب و نان مکنید
ز حرف حق نشود منصرف بحمد الله
دگر به شایق دیوانه امتحان مکنید

(بکنم یا نکم)

خواهم از شعر و ادب اکنون پشیمانی کنم
گر کنم اشغال يك چوکی به هر طوریکه شد
عین وجه آشنای من نشد تا بر درش
پیش میزتلفون داری اگر جا باشدم
گریخان آباد باشم گوشه علاقدار
ایفلک چندی مرا هم حاکم و مأمور ساز
آمده است از کار دار بهابکف پول گزاف
دارم از آزار مظلومان ملت ثروتی
در شمالی میخرم از پول رشوت باغکی
گرز پهلوی حکومت شد فزون املاک من
دوره پنجم وکیل مجلس شورا شوم
هیئت تفتیش چندان ای رفیقان بدن بود
تا و بالا بس دویدم کس بمن کاری نداد
گریا حصائیه سرکاتب شوم ششماه بعد
میکنم بازیردستان وضع زشت و دلخراش
تکیه داری کرده ام ده سال و هنگام حساب
گرگدام داری میسر گرددم خوش قسمتیت
من نیم قصاب یا خیاط یا بقال حیف
چون ز تعویذات و رمل و جن کشی دارم خبر
کولر ار اسایه خوانم معده دردی را اثر
وان یکی مرغ آورد آن مرد ساده بیره
پاکی برگشته دم ماشین کشندی میخرم
نی بدانم خویش را مسئول وجدان حیا
گریود آرامی دنیا و عقبی مقصدم
دوستان از حرف من آزرده گشتن خوب نیست

کاردانایان دگر بر زغم نادانی کنم
نازها بر رفعت تخت سلیمانی کنم
صبح و دیگر از سراخلاص دریانی کنم
هر دقیقه بار فیقان جوهر پرسانی کنم
بی تکلیف می توانم خانه ویرانی کنم
تا که کوتی را پراز قالین ایرانی کنم
در تقاعد خدمت اشخاص روحانی کنم
در محافل قصه های عالم فانی کنم
تا دو حج از قیمت انگور میزانی کنم
گوشه گیرم صبر و رزم خاک شورانی کنم
هر چه فرمایند یاران کله جنبانی کنم
بعد حق خویش باید پرده پوشانی کنم
ریش مانم سبچه گیرم خوش مسلمانی کنم
می توان در قریه خود دعوی خانی کنم
پیش مافوقان خود دعوی انسانی کنم
حل و فصل باقی خود را با آسانی کنم
خاک و سنگی هم فزون بر رزق انسانی کنم
تا تخلف از همه قانون انسانی کنم
زین ممر تحصیل رزق خود به آسانی کنم
هر مرض را حمل بر جنهای پنهانی کنم
من بفرمانهای جن مهر سلیمانی کنم
تا شراکت همراء آقای سلمانی کنم
نی عمل بر امرونی نص قرانی کنم
باید از کردار زشت خود پشیمانی کنم
من که اظهار حقیقت از مسلمانی کنم

شایق بهبودی قوم است مشت خاک من

ناز چون زلف نکویان در پریشانی کنم

مثنوی در جواب تنقید بی جای حسودی

بدزدی رفت و کردانگورها چور
بدو گفت چرا ای مرد بیباک
چرا دریای نفسست کرده طوفان
بدزدی نیز می باید شجاعت
مشوم مغلوب نفس کافر خویش
جوان هرگز نباشد مردم آزار
خری کی میکند مرد دالاور
که ازدزدی کنی بانفس یاری
توازی غیرتی مزدور شیطان
که بس بس شرم دار از صورت خویش
چرا نام سگ این باغ گرگ است
چرا او را گرفتگی بر سر و دوش
چرا ما مورگشته آشنایت
چرا ملای ده نومی خردبیز
بود صحبت بجاهل سخت دشوار
تبسم کرده گفت آن بی ادب را
چنین هزian سرائی پیش من چیست
درین مورد سخنها ی تویی جاست
دلتم تنقید بی جای توافشرد
نمیدانی که میخیزد گپ از گپ
سراسر شایق بازار گفته
خطاب هرزه گردی داده بر من
مرا مهمل تصور کرده افسوس
در اندر زها بسیار سفتم
غم و در دوطن بسیار دارم
چسازم بنده رب الجلیل
گاهی ترمی کنم مژگان خود را
که کار جامعه بود است بسیار
یکی خدمتگذار با صداقت

شنیدم سارقی در باغ انگور
چو دیدش باغبان در پایه تاک
چه انصاف است آخرین چه وجدان
مرا حیران نماید این جسارت
بکن صرف این شجاعت بر سر خویش
نیاید از جوان مردان چنین کار
ترا خرساخته نفس بداختر
باین نفس قوی شرمی نداری
من از زحمت کشیهایم خورم نان
جوابش داد آندزد بداندیش
چرا آخر چنین ریشت بزرگ است
ندارد از چه فرزند تو پاپوش
چرا در قلعه بالاست جای
چرا کاکای خوردت رفته قندز
از این عالم سخنها گفت بسیار
بپاسخ باغبان بکشود لب را
که از موضوع بیرون آمدن چیست
گرفتم آنچه میگوئی بود راست
باین مبحث کجا سرمی توان خورد
جوابش گفت دزد سفله مشرب
مرا هم ساده بیکار گفته
نمیدانم چرا آن راست دشمن
مرا تنبل تصور کرده افسوس
بجرم آنکه حرف راست گفتم
نمیدانده من هم کار دارم
اگر چه روزگار شد علیم
ندارم اختیار جان خود را
نفهمیده من مقدم معنی کار
یکی فرمان روای ملک و ملت

یکی مرزادگردکتور باشد	یکی آمرد گرم امور باشد
یکی باشد ریاضی دان مشهور	یکی را علم طب گردیده منظور
یکی پیلوت باهوش توانا	یکی گشته است میحانیک دانا
یکی در فن رسامیست مایل	یکی در جامه دوزی سخت قابل
یکی واقف زنجاریست دایم	یکی دانای بنان نیست دایم
یکی رادست داده خورده بینی	یکی شد شایق ارباب معنی
بکارش جامعه اقرار دارد	غرض هر کس بطوری کار دارد
چرا یک عاشق علم و ادب را	چرا یک شاعر دانش لقب را
سراسر باطل و نامرد داند	کسی بیکاره و بیدرد داند
که بالا کردی اکنون بیرق خویش	نمیدانم کجا بودی ازین پیش
اگر مشتاق بازارم ترا چه	اگر پیش سماورم ترا چه
برای جامعه خدمت گذارم	بودی لاتراز کار تو کارم
بحسن معنوی بنویسم اشعار	بنادیات کی دارم سروکار
بود هر جای جای کار شاعر	ندارد جای لیک افکار شاعر
یکی از نوع خواهان وطن دوست	مرا القصه بشناسی تو ایدوست

همیشه از خدا توفیق خواهم

که فضل او بود پشت و پناهم

(بسر مایه داران)

که چون گوهر بدست آرید دلهای پریشان را	خدا را ای صبا از من بگوسر مایه داران را
که از یک آه آتش میزند کوه بدخشانرا	دل آغشته در خون آن یتیم بی پدر دارد
جو افراد بدست آرند دلهای پریشانرا	چرا چون شانه از جامیبرد زلف پریشانرا
ازین بدتر نمیشد عذابی اهل وجدانرا	چه بیند ناتوانی را و نتواند کمک بساوی
چه زینت میدهی دایم به نکتانی گریبانرا	ترحم کن بحال آنکه باشد پاره دامنش
گراز غریب حذر داری نوازش کن غریبانرا	بشکر عیش و دارائی بناداران ترحم کن
بکن آباد دایم خانه دلهای ویرانرا	اگر در خانه تاریک قبر آسودگی خواهی
بقریان رضایش کن توهم آخردل و جانرا	خداوندی که دارد با تو لطف و مرحمت دایم

جوان مرد این روش را فرض میداند به خود شایق

که بادست نوازش پاک سازد چشم گریان را

ناله دهقان

زبی آبی زمین هادرگرفت ای چشم ترآبی
فتاده آتشی درخانه دهقان زبی آبی
شده ازخاکبادجوی چشم بقه نابینا
بغیرازآبشاردیده طفلان بی مادر
دل گردون غیسوزدبحال زارماهرگز
اگر درقلت آب وطن بی اعتنائی شد
نمایدچشم خودراسرخ بروی بابہ دهقان هم
پدر میگفت بایوسف که غیرازچشمه چشم
الادهقان زحمتکش بکش فریادجانسوزی
زبی نانی نریزدآبرویت جانمن هرگز
هنرآموزتا افزون شوداندازه قدرت

صفای نیتت هرچیزراسیراب میسازد

نمایبی دگرشایق ازین فرخنده ترآبی

قصاب

دبروزشوق گوشت رفتم طرف بازار
این پول بگیر اول از لطف جدافرما
نی ازیزدیروزه نی ماده بی مزه
دکتوریاین رنجور داده است چنین دستور
چون معده ضعیف افتاد هرچیزگران باشد
گفتا بخدا همیشه بسیار صفا همیشه

هرچیز کزوسازی بیچون وچرامیشه

سوداچویدست آمدالقصه ازآن قصاب
ازدیگ صدامیکردمادر پدرخودرا
نی نرم ونشدپخته آیاکه باوگفته
رفتیم بجان اوفردا بدکان او
من قیل غیخوردم من گرگ غی گفتم
سه روزسرآتش جوشیدمیان آب
در رمه چرایش داشت وزیخنی خودسیراب
این بیضه فولاداست یالخت دل قصاب
گفتم که پدرجان حیف زینچال تو با احباب
ای مردک ناانصاف منفوراولوالالباب

گفتا پدرم نرسود بلا پسرم نرسود
 در بیع شراباید آئین مسلمانی
 مغلوب هوا و حرص باید نشوی هرگز
 دنیا نتوان بردن با خویش خبرداری
 از مفلسی دنیا میلرزی و میترسی
 گر خوب کنی باید هرزره حساب آید
 امروز نکن کاری بر نقص و زیان خود
 سوگند بصد قرآن جان و جگرم نرسود
 ایمان نفروشد کس از غفلت و نادانی
 دور است عزیز من از غیرت افغانی
 آن دولت باقی را مفروش باین فانی
 در روز جزا میسند بر خویش پریشانی
 آیات تو خواندی هیچ آن آیه قرآنی
 فردا چون دارد سود افسوس پشیمانی

با خلق شفقت کن انصاف و مروت کن

چون شایق بیچاره در جامعه خدمت کن

(نانوا)

اینانوا رحمی بکن بر حال اخوانت
 اگر از عینک انصاف و دانش یکنظر بینی
 بمن جنگی مشو چنگی مکن از روزی مردم
 برای دیگران يك لقمه کمتر کسی کند فرقی
 شب و روزت به پیش آتش و عبرت نمیگیری
 نه کم بفروش و نی قیمت بیرونفع و یکن خدمت
 درین دنیا که میباشی همیشه همدم آتش
 بشاگردان خود دائم نظافت را وصیت کن
 باین چال و هنر مفروش بر بیچارگان نانت
 برادرهای تست آنانکه می آیند دکانت
 که بشمارند در روز جزا از جمع دزدانت
 خبرداری که هستی در حقیقت دشمن جانت
 مبادا آتش دوزخ کند چون نان بریانت
 ولسی طوریکه آن هرگز نباشد نقص ایمانت
 مکن کاریکه در عقبی فتد آتش بدامانت
 که گردد مشتری افزونتر از دیگر رفیقانت

گرفتی گریگوش خویشتن این پند نیکورا

خدا راضی و شایق میشود بمنون احسانت

(يك نظر کن بقطی عطار)

میکنند باز این دل بیچار
 آنکه جمع است در او بدکان
 بادبان و جوانی و ریحان
 گل سرخ و بنفشه و سنبل
 مرغ و اسفرزه و فلوس و زرشک
 شیرخشت و ترنجبین و سفوف
 روی صحبت بجانب عطار
 شیشه و بوطل و خریطه هزار
 گل ختمی سنا و تخم خیار
 عرق بیدمشک و آب انار
 خاکشیر و هلبله و مستار
 تخم تربوز و زیره و اشجار

زنجبیل و سیاه دانه وزوف
 دارد چینی حنا و خشت خوک
 دگر ادویه عجیب و غریب
 هر چه آمد بیاد من گفتم
 همه را میخورد بیمار زانی
 نه کسی نرخ داده است باو
 نه زانصاف و مردمی واقف
 چون فتاده مریض در بستر
 پول بیمار مفلس بدبخت
 آن فلانی و آن فلانی خان
 هر یکی دعوی فراطونی
 خاصه آن ساده دهاتی را
 یکم عرق را نموده چار عرق
 شیره را شربت بزوری نام
 نیست سرکنگبین که میگویند
 نیلوفر گرفته شربت گر را
 میشود مشک آب در سوبل
 هوش کن برد ماغ خویش مکش
 دست خود ای نگارسته مکن
 گرترا هیل چای در کار است
 چون بود عایدات شان افزون
 از فلوس و ترنجبین آخر
 ای برادر بگو چه ظلم است این
 این خیانت بچشم من بترست
 خاک در چشم مردم افگندن
 چه ضرور است اینقدر تبلیس
 مخوری خود غریب در معنی
 چون بدی را بدی سزا باشد
 از خدای روزی حلال طلب
 آنچه گفتم همه ز دلسوزیست
 گرتو هم فکر خویشتن گیری
 زمج و عتاب و برگ اشترخار
 رس و خشخاش و صندل و گل تار
 که نباشد به قطعی عطار
 مشقت گندم نمونه خروار
 میفروشد بقمیت بسیار
 نی بود زیر کنترول این کار
 نه خبر دارد از دل بیمار
 هر چه گویند میخورد ناچار
 میفتد در خریطه عیار
 نام ایشان مبرگو طرار
 مینمایند بر سر بازار
 چون بیابند ماهران شکار
 در حقیقت یکی بود هر چار
 مینمایند و میبرند به کار
 همه را سرکه جبین بشمار
 بارها داده اند بر بیمار
 بیدمشک از کرامت عطار
 دور صد مریج و یکر صد نصوار
 که بجای حناست برگ چنار
 میدهندت به نرخ مشک تثار
 مانده هر سو خریطه ها بسیار
 میزند کله در صف تجار
 بر مریضان مفلس و نادار
 از دزد و دزدی و شراب و قمار
 در قیامت بیارد آتش بار
 بهردنیای جیفه مردار
 نفریسی تو دیگران زنهار
 خوف کن از عذاب روز شمار
 در گذر زین کمائی مردار
 برخلافی نمیکنم اظهار
 سر سر سود تست این گفتار

ورنه خود شایق سعادت تان

عاصی و مجرم است و بد کردار

(اجتماعی)

حیف وقتی که دگر صرف بگفتار کنیم
 عمرها شد که بهر باب سخن ها گفتیم
 همه یکجان همه یکدل همه یکدست شویم
 ای خوش آن روز که ما از سرکات غیرت
 جدوجهدی بنمائیم باصلاح وطن
 وقت آنست که شخصیت و خودخواهی را
 آنزمان همسرا غیارتوان گشت که ما
 نشناسیم دگر خود و زبان خود را
 از سخن گرنمود خود غرضی ها مقصد
 خوبتر از همه آنست که شایق دایم
 یکدگر از بد خویش خبردار کنیم

(اندر زد و ستانه)

ای برادر از چه آخر خرج بیجامی کنی
 نیستی از کار و در هر جا تماشائی بود
 هر چه پالیدم نشد دخلت بمن معلوم هیچ
 من ندارم نان خوردن با همه زحمت کشی
 مفتخه خوران دگر راهم بدور خویشتن
 آفرین بی عایدات و کسب شغلی دیده ایم
 میباید از دماغم دود هر ساعت که تو
 میدرائی ساعتی در دوده سائین برات
 نو ترا و جان بودنی غیرت و عقل و تمیز
 وای امروز تو گریاشد چنین عبرت نمون
 بارها همسایه از دست تو عارض میشود
 عیب بیکاری بخود میسند کاندرا جمعه
 فرض کردم گرترا سرمایه هم در کف است
 بالباس علم و دانش پوش دایم پیکرت

میشوی روزی پشیمان از چنین کردار خود

پندشایق بادای غافل ز دنیا می کنی

(چرس)

آنانکه دایم میکشند از ساده گی بسیار چرس
 هشیار مجنون میشود زین جوهری دانشی
 از این گناه بد اثرای صاحب دانش حذر
 بس صاحبان آرزو در خاک بنشینند از او
 چرسی بسی تنبل شود بیدانش و مهمل شود
 آن کلبه پر دود را آن دوده مردود را
 بیچاره چرسی نام او بر باد رفت ایام او
 هم سینه پر بلغم شود هم خاطرش پر غم شود
 آن بلد که و کومر کنند یگر چلم را پر کنند
 یا بایه قومستان بلب از صبحدم تا نیم شب
 گردد چو خاکستر نشین با صدندامت همقرین
 چون چپ او خالی شود در ناله وزاری شود
 دیوانه را دیده گفت آن تیزهوش باخرد
 آتش بزن نی خانه را بشکن بت سرخانه را
 آخر تنگت میکند خوار و ملنگت میکند
 هم سینه ات را سوخته هم ثروت اندوخته
 در دیده اهل نظریا شد بلای چار سر
 بس کن اگر در خانه کس او را بود یک حرف بس
 شایق ترا آورده هم امروز در گفتار چرس

(اندر زیه هموطنان)

به قلبی و غلطی حاصل آب و نان مکنید
 بگو به محتکرین ستم شعار زمین
 گرسنگان وطن جمله گی برادر ماست
 یکی برهنه دگر گشته این چه انصاف است
 زالتفات شما چرب تا شود شکی
 هزار معده خالی کند دعا به شما
 چومرگ و مردن قبر است پیشرو زنهار
 برادران چو همه میرویم زیر زمین
 دگر جفا و ستم بر برادران مکنید
 به سود اندک خود یک جهان زیان مکنید
 چرا بهشت کمائی به نیم نان مکنید
 که هیچ رحم بر احوال این و آن مکنید
 فزون به گیلن پترول مو تران مکنید
 پلاوهای شکمیر چونوش جان مکنید
 که خوش زفریهی خویش کرمکان مکنید
 دعای خسته دلان را به آسمان مکنید

پریده بلبلیکی درتلاش دانه وآب
 بگویم یوه فروشان ترش روی زمن
 ستم به چوچه گلک اودرآشیان مکنید
 که پله گنه خویش راگران مکنید
 جفا و ظلم به حیوان ناتوان مکنید
 مدام شایق یاری و اتفاق شوید
 کناره اشترخود را ز کاروان مکنید

(ازمن به قشون باشکوه افغان)

ای عسکر غیور تو بشناس شان خود
 فرد خجسته پیکر این بوم و یرتوئی
 پیوسته کن حمایه نام و نشان خود
 روزیکه جلد شیر غمودی به جان خود
 مرهون غیرت تو بود مادر وطن
 خوش داده بدرس و فامتحان خود
 پاک و صفانگاه بکن همچو پیکرت
 توپ و تفنگ و خنجر و تیغ سنان خود
 زنهار با شرافت و پاکسی گذاره کن
 ای جان قوم پاک بکن دیدگان خود
 چون جان خویش دان همه افراد این محیط
 دایم کن احترام به پیرو جوان خود
 ناموس اوست جمله شئون و مملکت
 آن عسکریکه هست بغیرت میان خود
 عسکر حمایه از وطن و قوم میکند
 زنهار تا بکس نرسانی زبان خود
 مصئون چو بود جامعه فرد است مستریح
 بهتر شمار مملکت از خوانندان خود
 بادوستان خمیده چو شمشیر در نیام
 چون برچه در مقابله دشمنان خود
 شایق شده است شعر تو غیرت فزای من
 بنویس بر لوی شهامت بیان خود

(اجتماعی)

آنکه با مردم خیانت میکند
 چون مکافات ی باشد یقین
 ظلم بر خود در حقیقت میکند
 همچنان برخویش دارد لطف بیش
 بدبجان خود خصومت میکند
 چون بمیرد خائنی یا ظالمی
 هر که بهر خلق خدمت میکند
 هر که باشد صاحب علم و ذکاء
 عالم از مرگش مسرت میکند
 خوش بحال منعمی کز روی جود
 خوف از هول قیامت میکند
 دشمنی برخویش دارد ظالمی
 بر تهی دستان مروت میکند
 اندرین دار فناء صاحب خرد
 کز خیانت جمع دولت میکند
 روز شب کسب سعادت میکند
 آنکه باشد صاحب وجدان و هوش
 در وظیفه هم صداقت میکند

سرسری دایم چو آب و روغن است . هر که با ناجنس صحبت میکند
 عمر چون برق است و مرد تیزهوش پاسبانیهای فرصت میکند
 خوب گفتی شایق اما بد نصیب
 کی بگفتارت قناعت میکند

(بخانه های کرائی)

بگو بعد از سلام این خانه داران کرائی را
 کماتیهای دنیا رنگهادهارد عزیز من
 سخاو و عدل و انصاف و مروت دولتی باشد
 چرا ای صاحب دانش نداری خوش تو آن گوهر
 عطوفت آنچنان یکدلبر شیرین ادا باشد
 الا ای دوستدار ثروت و دولت زمن بشنو
 طلای رحم و الماس مروت قیمتی دارد
 پس از مردن بپاهم خانه زیبایه لازم
 اگر دل بسته آسایش و اسباب میبایستی
 باین اشیای فانی دولت باقی کماتی کن
 چو پوشیدی از این هنگامه شایق چشم خود دانی
 که در دل داده بودی جای مرغان هوانی را

(خطاب به میهن پرستان)

اگر منظور داری همچو دنیا شوکت و شانرا
 گرفتی از اروپا آنچه را باشد بنقصان
 چرا از قدرت خود غافل آخرفیصدانی
 به گردون میرو و غیرویم اتوم میسازد
 بکوت و کرتی و کالر کسی آدم نمیگردد
 تراهم باشد آنجانی که باشد اهل غیر ترا
 ز درد اجتماعی گزندارد حصه قلت
 چرا در خاک نو میدی فشاندی گوهر اشکت
 اگر در غار باشی هم نیازی با کسان داری
 نفیصدانی چرا سامان نهضت دین پاک خود

بخونت آبیاری کن همیشه این گلستانرا
 کجا عاقل بگیرد جای نفع غیوش نقصانرا
 طلسم علم و دانش ساخته خالق جوانسانرا
 لباس آرائی ظاهر چه میسزید جویانسانرا
 مزایای دگر بخشیده اند آدم سرشتانرا
 چرا تن در مذلت داده تنها میخوری نانرا
 برای از کاروان آماده شوتاراج دزدانرا
 بکن جهد و یکار اندازا کنون معدن و کانرا
 حیات انفرادی نیست ممکن هیچ انسانرا
 عمل کی کرده انصاف توا حکام قرآنرا

چه شدای صاحب دین و دیانت غیرت آخر
 دوا بگذارتنها بوتلی از خود نمیسازی
 که میخواهی برای ملک خویش از غیرمانرا
 به هوتل جمع میسازی بدور خود رفیقانرا
 بدست همت اغیار باشد چشم امیدش
 باین پستی نه بینم فطرت و شان مسلمانرا
 مریض ناتوان عالم امروزه شایق
 تجسس کن برای دردهای خویش درمانرا

(غیرت - همت)

غیرت نمآکه همسراهل جهان شوی
 تاکی زیون و پست بآفاق زیستن
 واصل باوج مرتبه دیگران شوی
 جهدی کن ای زمین که توهم آسمان شوی
 ننگ است احتیاج تواز غیر غیرتی
 تا ایمن از معاونت دیگران شوی
 مردم به گلشن و تویه گلخن نشسته
 یکعالم گل است اگر باغبان شوی
 آمدیم اتوم بدهر و توتاکی
 هر دم شهید خنجر نازبتان شوی
 داری درین قبیله بس کارزین قبیل
 دیوانه که واله لیلی و شان شوی
 تادرتنت روان و توان است ای جوان
 باید به شاهراه سعادت روان شوی
 در خواب غفلتی و خطر هاست پیش رو
 بیدار شو که همقدم کاروان شوی
 در مجمع صنایع دنیای ارتقاء
 خرم دمیکه همقدم کاروان شوی
 بر فرصت گذشته رود خون ز دیده ات
 گرواقف از طریقه سودوزیان شوی
 نام آوری من دگرا ز خاندان خود
 کوشش نمآکه نامور خاندان شوی
 زاندازه پیش لاف کمال و هنرمزن
 تا منفعّل مباد دم امتحان شوی
 دایم قویست پنجه بیدار روزگار
 ای وای بر تو شایق اگر ناتوان شوی

(به هموطنان عزیز)

خود را درین زمانه بسی استوار کن
 تاکی بزیر سایه اغیار زندگی
 بیدار شو ز غفلت و مردانه کار کن
 مردی گزین و جهد فناننگ و عار کن
 تابار این محیط رسد هم بمنزلی
 چندی طریق صدق و صفا اختیار کن
 دامن کشیده روز بیابان زندگی
 اکنون نظریه کشمکش روزگار کن
 زاهد توهم به صبحه صد دانه بعد ازین
 پیوسته احتیاج وطن را شمار کن
 مال و کمال و دانش و اخلاق و راستی
 این جمله را با جمعه خود نشان کن
 بولت به جیب غیر مینداز بیجهت
 آخر نظر بسکنت این دیار کن

از دست غیر هر چه بپوشی مذلت است
 با کمترین لباس وطن افتخار کن
 نومید از حصول مطالب چه میشوی
 شایق نظری رحمت کردگار کن

(خدمت جامعه)

ایکه کار مردمان پیش تو نداشتاده است
 چون مؤظف گشته در کارهای جامعه
 بیغرض باید کنی اجرای کار مردمان
 بر سر اغراض خود جور اندن افراد چیست
 پول رشوت تلخی جان کندن از فزون کند
 گوهر ایمان و وجدان بر سرش ضایع مکن
 دست خالی میرویم آخر بازار خیات
 عالمی بریاد شد امروز از طوبی امین
 زرد روئیها مرا چابک بمنزل میبرد
 شایق از صحرای صلح کل چرا بیرون شوم
 راحت نوع بشر ما را پسند افتاده است
 بر سر راه تو چندین درد مند افتاده است
 در وظیفه غفلت چون دایم دافتاده است
 هر که دارد پاس دلهاموشمند افتاده است
 صاحب ایمان و وجدان بی گزند افتاده است
 گرچه اکنون در مذاقت هم چو قند افتاده است
 آنچه در بازار دانهش بی چسبند افتاده است
 حرص ما بیجا نیست کس چون و چند افتاده است
 طور دیگر هر کسی در این کمنا افتاده است
 تیز تر از سرنی راه این سمند افتاده است

(انصاف)

آدمی را دولتی بالاتر از انصاف نیست
 مرد بی انصاف در چشم خرد باشد زبون
 ایکه از عشق وطن دم میزنی سرباز شو
 میکند صدمات غارت غیرت عشق غیور
 میشناسند اهل دانش راسی را از دروغ
 گوهر عمر گرامی را مکن بیهوده صرف
 میکند پیش از خوش آمد کار خود کم ذات درن
 پایمال ناقبولیها مضامینش میباشد
 که بی انصاف باشد لایق اوصاف نیست
 میشود از قیمتش کم گر طلای صاف نیست
 شاهد اثبات دعوی عین و شین وقاف نیست
 در ادب گناه محبت جای کذب و لاف نیست
 گر نداند فرق صاف قلب را صراف نیست
 دولت جود و سخا از عالم اسراف نیست
 چا پلوسی و تعلق خصلت اشراف نیست
 شعر رگین شایقت با فیده قالبین باف نیست

(سبزی فروش)

کنم عرضی بآن سبزی فروش آشنای خود
 چرا با انجان رومی همسریا قوت احمر شد
 ندانستم که پالک بالک طاموس خواهد شد
 شود البته شلغم سرخ در بیع و شرای خود
 که همسنگ زمرد میفروشد گندنای خود
 ترانی با صراحی از چه با قیمت برابر شد
 حریف اعتبار تاج کیکاوس خواهد شد
 بگیرد منصب لعل بدخشان را بر ای خود

به گویی برده بالا آنقدر معیار قیمترا
براید بیخ ملی سخت تند و تیز میباشد
بکش هر سیر و مرچیرا که میکارد سرت مردك
ترا گرتره در کار باشد پول پیدا کن
پیازاوست افزون از پیازا نرگس شیدا
مپرس از بخت سبز دلبر گشنیزای همدم
کدورا بیضه سیمرغ در قیمت تصور کن
کچالو گله توپ است اکنون بینوایانرا
کريله از خجالت نیز سرخ و زرد میگردد
غانده بسکه بورانی بکس دینار و درهم را
چوبیکان دردل من آرزوی بامیامانده
بسی کم فاصله در بین آمین و دعا مانده

(اندرز به منقیدین)

ایکه تنقیدات پیدا میکنی
دیده در عینک تنقید هم
بابرادرهای خود بدبین مباش
پیش برد اغراض نفسانی مکن
گرترا اصلاح میباشد مراد
مطلب تنقید اصلاح است و بس
لیك اصلاحات چیز دیگر است
طعنه را اندر ز گفتن خوب نیست
گرتو بر شخص معین دشمنی
برزبان خامه دشنامش مده
باشد این تنقید را تنقیدها
شخص واحد را تو استهزا مکن
عیب اخوان در حقیقت عیب ماست
آن برادر دیگر اولاد بود
سبزه یکباغ و یستانیم ما
جمله خیر اندیش یکدیگر شویم
بازبان نرم اگر باشد سخن
بد میرا ز حرف شایق جان من

خورده گیر بهابهر جا میکنی
بر عیوب خویش هم ای منضم
در زمین سینه تخم کین مباش
لکه برد امان انسانی مکن
پس برود ایم برآه اتحاد
تا نگردد رنج ازوی هیچکس
وضع شخصیات چیز دیگر است
پیش دانا این روش مرغوب نیست
وقت مردم را چراضایع کنی
بر جریده هیچگاه نامش مده
ای ترا انصاف بخشاید خدا
دشمنی از بهر خود پیدا مکن
عیب ما هم خجلت اخوان ماست
آن پدر ذیحق چواستادت بود
لاله يك دشت و دامانیم ما
يك بدیگریا و رور هیر شویم
میکند تاثیر هادرانجمن

(جامعه)

يك پسر كز سبب سراپای جامعه
آن يك سرود گر شده چون چشم و گوش او
در راحت محیط سهیم است فرد هم
با چشم هوش و عینك وحدت نگاه كن
افراد هم بسود و زیاسند مشترك
جمعیت است گلشن و افراد چون گلش
آئینه سعادت هر فرد می شود
فردیكه نوع پرورد و صاحب ترحم است
باشد مدام طالب آرام و راحتش
تا از ترشام نيك بماند عزیز من
مجنون با نفر داجسان زندگی كند
شایق اگر بدست تو آید عزیز دار
چون گهر است آدم دانای جامعه

خدمت به جامعه

اگر يك گام در راه رفاه قوم برداری
شود صدم فزون تر به اوصاف میزانت
نصیحتی بجان خود كه در پایت خلدخاری
با حسان خاطر را شاد كردن عالمی دارد
چرا بر این مانده از همقطاران جهان آخر
ساعت قرن آخر يك جهان اسباب می خواهد
بنام نيك و اخلاق و مروت زندگانی كن
ریغ از هیچكس باید نسازی عطر همدردی
بجان و دل همیشه پشنوی حرف زیان خود
يكی از دو مستداران وطن عبدانت شایق

از این مسلک نمیخواهم كه هرگز دست برداری

علم و دانش

راه علم و دانش ایجان پدر باید گرفت
اشك خود را تا بکی لعل و گهر پنداشتن
در هوای قامت اوقات قیامت زندگی
كود تمکین شد سبك موی كمرباد رفت
شوق تحصیل و كمالات هنر باید گرفت
شاعر مفلس ز جیب خود خبر باید گرفت
احتیاجات وطن را در نظر باید گرفت
در سراغ معدنی كوه و كمرباد گرفت

خنجر مؤگان خراب و تیغ ابرو کند شد
قاصد باد صبا دیگر براه از پای ماند
آهن و فولاد باید ناله و فریاد چیست
صورت شیرین بسی اوقات ماراتلج کرد
توتیای دیده، خود خاکپای کس مساز
ناله، بلبل غم و شاهد گل پیر شد
ای توانگر بهر ناداران باغ زندگی
تاکی از چشم ترولبهای خشك خود سخن
شایق از بحر و بر دنیا خبر باید گرفت

(حسن هم نوعی و مروت باخوان)

نمودی سالها ناراستی بادوستان خود
بظاهر گریزان دیگران راسود خود گفتی
زیاداش ی قرآن حق مارا خبر کرده
اگر يك برگ گاه از توضر بر دیگران آید
خردمند از مكافات عمل غافل نمیکرد
اگر از روی کارت پرده بردارند میدانی
بهشت و دوزخ از اعمال خوب و زشت میروید
زحرف زشت میدانی که قلب دوستان رنجد
مروت هر قدر داری به هم نوعان خود شایق
بآن اندازه میبایستی تو گویا مهربان خود

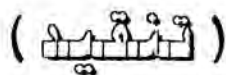
(راجع به قحطی روغن)

کجا باشندندانم جای روغن
ندارم بامسی و میخانه کاری
هزاره گرهزار افسون نماید
دماغ خشك مجنون را چه چاره
ترازو بر زمین تاکی توان زد
بيك دیدن دماغم چرب گردد
فراموشم شود کوثر چوبینم
مرید حضرت سبزی چلاوم
شوی شادای کرم بنگر کرامت
که تابینم رخ زیبای روغن
که میباشم قدح پیمای روغن
نمیگرم من از سودای روغن
مگر بیند رخ لیلای روغن
مرا کشته است استغنای روغن
چه تاثیر است در سیمای روغن
حلیم نازك و دریای روغن
که پیراوست مولانای روغن
سر خود چون نهی دریای روغن

چرا شلغم بغم باشد گرفتار
چو یار او شود آقای روغن
بصدغم چرب دستی میتوان کرد
چو بینم دبه را ماوای روغن
برنج رنج دارم سبزی شوق
هوای گوشت با سودای روغن
برادر از معاش من چه پرسى
همه بریاد شد بالای روغن

مگوا فزون اگر دریاست شایق

که باشد عالمی جوای روغن

بهر خانم رنگ ناخن کاج و سودر میخرم
میفروشم دیگ و غوری را برای بی بی گل
گر برابر گشت انبورم بجان تیکه دار
در اداره گریباید یکدو حاجت مند باز
چند تا نوت صدی رخ کن بمن تحویلدار
در غیاب من بخاری لاله کوشت حریف
ای نصیحت گو خدا را منعم از رشوه مکن
گر خدا چنگم برابر کرد در کار جدید
صبر کن جان پدر یکبار اگر رفتیم بکار
شب ز قاتل میستاند حق ما را قریه دار
گر خورد کوکم بجان هاشم علاقه دار
گر پدر باشی بمن کی مفتی کارت میکنم
من کجایی پول امضاء میکنم مکتوب تو
باز گشتم گروکیل قریه خویش انتخاب
گر خدا پائین نسازد نرخ گندم را در گر
پیش آن سرکاتب پرنای باز افتاده کار
نزد من بنده است کارینه و قصاص شهر
بابه جان اولاد من آخر زیغ بته نیست
میده تریاک اعلانی بمن مرزاعمو
پول يك برصد شود چربوطلای احمر است
گرد و پنجه قرض بر من داد ماما خان مراد

هر چه در بازار کابل شدم میسر میخرم
لب سرین گیرای موی عطر لوند میخرم
يك گلوند جدید از پیش زرگر میخرم
کاسه و بشقاب و غوری باز دیگر میخرم
تکه از بودردیشی لنگی سر میخرم
بوت و ساعت و سگرت و ماشین و مفلر میخرم
آرزو دارم که یکعرا ده موتر میخرم
آن زمین پشت جوی لاله سرور میخرم
گاوهای قلبه چرخ ارت خر میخرم
بهر گادی اسپکی چون باد صرصر میخرم
آن اتوی برقی و ماشین سنگر میخرم
رادبوقالین و چوکی ای برادر میخرم
شهرنوت تعمیر دارم سنگ مرمر میخرم
آسیای قاضی ملک جلندر میخرم
میکم تلوی عزیز و باغ اکبر میخرم
يك کنیزی دارم و چند تا کبوتر میخرم
ز انقروت و ماش و مرغ و گوشت کمتر میخرم
غیر خرچ دیگ سامانی بدختر میخرم
چرس شیرك از دوکان بابیه صفدر میخرم
روغن زرد از هزاره گرچه خوشخر میخرم
يك تکت درلوز چون کاکاسکندر میخرم

من زیبا ز جهان شایق برای خویشتن

هر قدر جنس نکوئی شدم میسر میخرم

(زمستان و خنک بر غربا)

از سکه باز میخورم ایدوستان خنک
 بی عارض بخاری برقیست بعد از این
 شیر است از لب تولب صندلی بود
 بدتر خورد به پیکر زار و ضعیف من
 زان شعله خوجدانیم ای آسمان کم است
 آتش کجاستم که نه بینیم داغ تو
 آغوش قبر در نظرم گرم می خورد
 یارب که خانه پدر و مادرش خراب
 ای آنکه با وجود وسایل کنی قفان
 آن طفل پابرهنه و آن مرد موسفید
 وقت بحال آن زن بی شوهر غریب
 یکرنگ درد و مرگ چه گوئی بان گدا
 می بود جای بخت سیاهش اگر ذغال
 باید که لنگ و لاش شود مردگ غریب

شایق دگر داد ضعیفان که میرسد

دانه سنگ دل شد و نامهربان خنک قوس ۱۳۲۴

(ذغال)

بشنوم هرجا شکایت های بسیار از ذغال
 صندلی تنهانگشته چارچوب از دوریش
 آن سیه و نیکه مینالد جلالی از غمش
 شکر احسانش نه زرگر میکند بسیاریف
 میزند حوش نشاط از مقدمهش قیماق چای
 گرچه در راحت رسانی گشته مشهور جهان
 گشنگی را میکند طاقت ولی در این خنک
 نی هوانی میشوی نی پکه و بف میکنی

باسیاهی و قلم شایق بسی دل بسته ام

تاسیه دیدم سرانگشت دلدار از ذغال

۱. سرمایه داران

چه لازم اینقدر سرمایه داران کورو کربودن
 نهال میوه بخش باغبان محبوب میباشد
 چه لازم اینقدر تلخی بمردم وضع شیرین کن
 باحوال گدای بینوا ای آسمان رحمی
 برون ازخانه هرگه میشوم درگوچه وبرزن
 زیان ناله زنجیریوسف داشت این معنی
 باین يك مشت افرادلج وپچ گوشه چشمی

باین بی اعتباری شکریاید کردنت شایق

که دیدم درد سرسیاردارد معتبر بودن

(در قیامت اشیا)

یاران همه غرقه خیالند
 از زلف سیه سخن چه لازم
 خردان وطن بحای پودر
 اکنون بشکرلیان بگوئید
 دل کس ندهد بدلستان هیچ
 قلقل نکند صراحی می
 باور که کسند خروج دجال
 گشته همه گی بخود گرفتار
 سودائی برف پارسالند
 یکشهر بماتم ذغالند
 بر روی خود آرد ارمالند
 تاخایه سوره رامالند
 دلده آتش و نان ودالند
 از بسکه جهان به قیل وقالند
 مردم چوب جگره وجدالند
 غافل ز خدای بسپزالند

شایق ز جمال بار بگذر

یاران همه در غم حوالند

(علم و دانش)

ذره از علم و هنر خورشید تابان میشود
 خاک بیعقدار را علم و هنر زرمیکند
 مردی تعلیم مانند در حجاب انزوا
 باغ گل بی سرپرستی زود گردد خار زار
 کی نهال جهل دارد جزندامت حاصلی
 راحت و آسایشی گرهست در علم است و بس
 مورا اگر عرفان بیاموزد سلیمان میشود
 سنگ زیر تربیت لعل بدخشان میشود
 زن ز بهلوی تمدن مرد میدان میشود
 شوره زار از تربیت روزی گلستان میشود
 هر که شد محروم علم آخیر پشیمان میشود
 آدم بی علم درد دنیا پریشان میشود

کی بود تنها بدنیاتیره روزوسی وقار
 خانه عقبای جاهل نیز ویران میشود
 گریگیرید طفلکی امروز از جور ادیب
 اشک او فردا همه یاقوت و مرجان میشود
 چارپارانیز شایق چشم و گوش داده بند
 در حقیقت هر که علم آموخت انسان میشود

(در منع خجل ساختن و استهزا دیگران)

به خجلت دگران میل خاطر تو خطاست
 ز عیبت خویش تو شاید نبوده واقف
 چنانکه بیخبر از عیب خود برادر تست
 چه سخت میگذرد بر تو چون خجل گردی
 خجل مساز به محفل برادر هود را
 برای آنکه بخندی تو ساعتی ایدوست
 بطور عام بیان کن ذمایم اخلاق
 حدیث تلخ مگوزینهار با مردم
 به کور و گنگ کل و پیس و کپ چه خنده زنی
 مکن به هستی خود فخر بر تهی دستان
 اگر ترا بنماید چنان چه خواهی کرد
 بدست گیری او ای جوان مکن تقصیر
 اگر چه شایق سرگشته بی نصیب زیاست

(خطاب به ملت افغان)

دو عالم کوشش و زحمت با صلاح وطن باید
 بدین اقدس اسلام دانش فرض می باشد
 نداری سوزنی هم تابدوزی جامه خود را
 لباس غیر می پوشی و می نازی به آن افسوس
 نه تنها زنده ات اکنون لباس غیر می پوشید
 بیک افغان با وجدان بسی شرم است جافان
 همبشه جاهد و خواندی نیارودی ب فکر خود
 تو (ولا اسلام و تحت السیف) دانستی ندانستی
 هزاران زمزمه کردی بشوق کعبه و زمزم
 زدی حرف زکات امانداستی توای ملا
 چین هم تکه می خواهد که می سازد که میبافد
 چو ستر عورت آمد فرض هر صاحب دیانت را

خیال نهضت آخردرد ماغ مردوزن باید
 مسلمان راهمه علم و کمال اندوختن باید
 نه لاف ای پسر آخر میان انجمن باید
 توتار بود مردم ران سازی زیب تن باید
 برای مرده ات بیگانه هم ساز کفن باید
 نگیری این چنین بی غیرتی برخویشتن باید
 که آنجانیغ و تانک و توپهای دورزن باید
 که بهر سیف آهن بهر آهن کوهکن باید
 نگفتی ای مسلمان چاه رادلوورسن باید
 که بر منبر شوی بالاتراهم یک چین باید
 به نساجی هم آخرو عظم و تشویقی بمن باید
 ترا ماشین خیاطی برای دوختن باید

ببین بابا آدم را که بوده اولین زارع
به صحت کارهای دین و دنیای تو توان کردن
سپورت و ورزش داریم بود شرط مسلمانی
وطن سامان و سامان ثروتی دارد بکار آخر
بسی بهتر از گوهریک نصیحت می کنم بشنو
نموده دین پاک ما چو توصیف نظافت را
نمازت بازگات افتاده توام در کلام حق
ندانی سهل استقلال این خاک مقدس را
خدا در حفظ خود دارد جهان عسکرت را
اگر ملت پریشان بود از و کاری نمی آید
برای ارتقا و پیشرفت کارها دادیم
اگر اصلاح نقصانات ملک خویش میخواهی

ترا شایق درین معنی به آزادی سخن باید

(اجتماعی)

بجان خویش اگر منظور داری عیش و راحت را
که جاسنگ حوادث می خورد بر شیشه عیشت
بمحتاجان و مسکینان کرم فرما عطفوت کن
نخواهی کرد غیر از خدمت درماندگان کاری
بفردا اعتمادی نیست دی هم پس نمی آید
بهر صورت که بتوانی بکن در جامعه خدمت
فانی گری حال بینوایان و وطن رحمی
بغیر از خیرخواهی نیست منظوری همراه گز

نه هستم شایق منصب نمی خواهم وزارت را

(گوگرد)

ایدوست مگویامن هرگز خبر گوگرد
سگرت کشم و افسوس یکدانه نمی یابم
آن خانم بیچاره با چادری پاره
گر آرد بود قیمت یا بوره به این قلت
این است اگر صنعت آنست اگر ماشین
آتش نخورد یعنی وقتی که کند انصاف
از هستی خود بگذر در راه مفاد خلق
تاب لت و کوب نیست آتش بسر گوگرد
خشک است لب امید از چوب تر گوگرد
میجوید و می پالشد دریدر گوگرد
چوب و وطن ما هم گشته پدر گوگرد
در شهر نخواهی یافت هرگز اثر گوگرد
هر کس که بدست آرد نان از ممر گوگرد
ای سربها آموزیک جوهر تر گوگرد

فریاد ضعیفان را آسان مشمار ایدل آتش بجهان افتد از یک شرر گوگرد

خیر است که بیسربود ده قطی بیک درجن

اکنون شکند سرها شایق بسر گوگرد

(آمال و آرزوی یک مادر)

ای پسر خوشگل نیکو شعار	ای جگر مادر و چشم پدر
نرگس شهابکش خواب چیست	حیف نداری خبر از شان خود
بلبل گلزار تکامل توئی	وقف لبست سینهء مادر شده
باعث خورسندی احباب تو	دیدم امید وطن سوی تست
چوچه شیری توافغان نژاد	آئینه هببت مردان توئی
از پدران تویی یادگار	و چه خوش آنروز که مکتب روی
با خبر از علم و هنر و رشوی	خادم این قوم جوان بینمت
تابع دین پیرو قرآن شوی	جامعه گردد ز وجود تو شاد
صحن وطن از تو گلستان شود	گرنه بودم ادب دلت نواز
خدمت خود را تو باین بوستان	تا که شود روح من آن لحظه شاد
من ز تو راضی شوم ای خوش لقا	

آرزوی مادر کت این بود

از ملک این حرف من آمین بود

(اندر زیاده و معارف)

ای نونهال گلشن مکتب چرا چرا	اخلاق خویش رانکنی چون رخت صفا
تاکی بعیش و نوش کنی عمر خود تلف	مردم رسیده از ستمک امروز تاسما
شان معارف و شرف خود نگاهدار	از ستمک ستوده و از وضع خوشنما

در خلق خوش بکوش که اینست دولتت
ناخلق خود درست نسازی نمیشود
مرض است از چه علم باین دین پاک ما
کوشش نمایه خوبی اخلاق خویشتن
دشنام را چرابدهن جای میدهی
حرف رکیک وزشت بهمصنّف میزنی
فکر قمار را به سرخویش جامده
پیوسته باش مابل هم صحبتان نیک
قانع بیک لباس ز آدمگری مشو
با هر کسی دچار شوی احترام کن
خوش میشوی که محتنت داده نمره
یا نقل کرده ز دگرها جواب خویش
اما اگر ز عینک انصاف بنگری
عمر گرانی تو بیکتب گذشت حیف
تقلید و رسم کیش اروپائیان چه سود
اولاد آدمند نصارا چومو اتو
کردند جد جهد و گرفتند راه علم
اسلام کم نداشت ز علم و کمال هیچ
آخر تو هم بکوش و بیاموز علم و فن
داریم چون حکومت غمخوار مهربان
امروز عمر خویش به بیهوده مگذران
آموز علم تا که بیاید بکار تو
فردا مباد جاهل بی علم و فن شوی
آزده میشوی توزیسیار گفتنم
ورنه دوسه نصیحت دگر که گفتنی است
دانم ترا برادر و فرزند خویشتن

دنیا فنا پذیر و حیاتست بی بقا
این علم بی اساس تو منظور دیده ها
یعنی شریک برایت و ره جای رهمن
کاین شیوه راپسند نندیده و خدا
تف میکنی برای چه در کاسه طلا
آزده میکنی ز چه یاران با وفا
نقصان نام و پول تو کاریست ناروا
از دوستان هرزه بی علم شو جدا
انسان شدن ز روی حقیقت بود جدا
در پیکرتوزیب دگر میدهد حیا
تا آشنائی پدرت را کس ندیده جا
بگذشت امتحان تو بر حسب مدعا
کردی به خود خیانت و رفتی ره خطا
با این چنین دسائس و باحلیه ودعا
خود مخترع شو و بجهان باش رهنا
قوم دگر نریخته چون ژاله از سما
آموختند طب و ریاضی و کیمیا
چشم بکن به صفحه تاریخ آشنا
داری دماغ و حوصله و دانش و ذکا
شد رشته های طالع و اقبال مار سا
دارد وطن بشخص جوانت امیذها
امروز را است روز دگر نیز در قفا
در دیست جاهلی که ندارد دگردوا
دشنام میدهی به من افسوس در قفا
میگفتمت که حق مروت شود ادا
خیر ترا همیشه طلبگارم از خدا

روزی اگر جوان رشید وطن شدی

شاید کنی بشایق بیچاره هم دعا

بعین زهد و تقوی در وطن بسیار خدمت کن
بهر کاری که باشی در وظیفه خوش صداقت کن
توهم باز بردستان مهربانی و شفقت کن
وجود خویش را صرف رفاه ملک و ملت کن
به پاس خاطر صحت مریضان را عیادت کن

نمیگویم که غافل باش یا ترک عبادت کن
تو گر خواهی سپاهی باش یا مامور یا حاکم
نه بینی ناز بردستی ز جور آسمان روزی
اگر خواهی که نامت ثبت دیوان وطن گردد
به شکرو نعمت هستی مشو غافل ز ناداران

به جاهل دوستی کردن پشیمانی نمر دارد
همیشه جانن بامردم هشیار صحبت کن
ببین دنیای دیگر را چه زحمت میکشند آخر
توهم ای صاحب وجدان بکارخوش غیرت کن
تلافی نیست هرگز عمر از کف رفته را شایق
مشو غافل ز وقت و قدر دانیهای فرصت کن

(خیر است که حسرت زدهء شلغم و دالند)

باز از چه غریبان وطن غرق ملالند
ما تم زده و بیخود و آشفته خیالند
بیچاره و سرگشته و آواره و مفلس
یا یکدگر خود ز چه در جنگ و جدالند
این غصه و اندوه و سراسیمه گی از چیست
مردم ز چه روانی همه در قال و مقالند
جستم سبب این همه اندوه و کدورت
گفتند کباب الم نسرخ ذغالند
آنانکه ندارند توانی لب نانی
باید ز خنک جمله بمیرند و بنالند
این ناله سرشتان تپسی کیسه مظلوم
در عرض مرام دل خون گشته که لالند
زین جمله نرفته است کسی سوی ریاست
تا کارکنان بلدی در چه خیالند
بیچاره غریبان و کدلا از چه گرفتند
از لطف بسنجند که اینجای چه حالند
صدحیف که از جور خنک جمله بمیرند
خیر است که حسرت زدهء شلغم و دالند
از جاده میوند کسی سیر نگرده
تا که برخ محسوسین لوش نمالند
پیدا است که مسرور نگردد ازین شعر
خیر است که حسرت زدهء شلغم و دالند
آن مردم با ذوق که شایق بجمالند

(نسوارا اگر نباشد آخر چلم بخواید)

از اغنیای امروز انصاف کم بخواید
گرد و یکار باشد یک دودرم بخواید
دورند از مسرت بسیار زرپرستان
ظلم است گر زایشان جود و کرم بخواید
هر چیز را ز اهلس باید طمع نمودن
آئینه از سکنند ز جامی زجم بخواید
کس را ز کس نباشد اکنون امید احسان
ایدوستان معافی باید زهم بخواید
از ابله کار دانا نباید ز عقل دور است
این گیر و دار هستی گرا ز عدم بخواید
در جیب حاکمان است مطلوب تان همیشه
از دلبران چه لازم جور وستم بخواید
فی شهادت میتوان یافت در چار سوی گیتی
از بهر تلخ کامان امروزم بخواید
مقصود چون زبان است در بیکر سلامت
نسوارا اگر نباشد آخر چلم بخواید
هر چند زادهء شیر مایل بود به شمشیر
از شایق پریشان کار قلم بخواید

(نان جو و جواری)

تا هست درد و اثر افراط رشوه خواری
سرکاتب اداره روغن کشد ز خاره
رشوت نمی ستاند داده خدایه مامور
ای نخل کامرانی بشنود نصیحت من
داد است شاغلی را اقبال و پاک نقسی
زاهد بصد دلائل خیرات می ستاند
کی شانه کرده خالی صوفی ز دار دنیا
آن پله بین بد خود آرد بکف ترازو
افراد را بسودا تا چند مسمی فریبد
هر فرد ممکلت را بهتر شمرز جانت
در راه نهضت ملک بیجا کشند خواری
چشم مدیر روشن زین قسوه اداری
این کوتی مزین آن موتران لاری
عمری کن استراحت سالی علاقه داری
باغ و زمین و دوکان این موتر سواری
باشد وظیفه اونوت صد و هزاری
بیچاره خوب داند آئین برده باری
پیوسته قیمتی جواز روی حلیه کاری
ایمان فروش گشته از فرط هوشیاری
گرداری ای برادر حب وطن شعاری
شایق باهل غیرت از دست رنج و همت
خوشترز صد پلاواست نان جو و جواری

(خرک مظلوم)

بامداد از منزل بیرون شدم
میدود غم چون باستقوال من
در کمینم چرخ دود افتاده است
دیدم افتادست خرکاری بسراه
چپه کرده مرکبش اسبار را
قهرتنها بر سر مرکب نبود
گاه دوم بسوزدن بسادار او
گاه پیرو گه دهن گفتمی باو
گاه بالانعره های هوش هوش
گه بشامردی نمود او را خط سب
گاه گفتمی میخوری شب گاه و جو
از چه بر سر نیست آخر هوش تو
هی زدی با چوب و بیل آن بیزبان
بر قلم ناید درست اطوار او
سر بریده گفتم هاش بود
هر طرف سر گشته چون گردون شدم
بخت شور افتاده درد نبال من
بهر آزار دلسم آماده است
های و هوش بر جنون او گواه
برده از جام مردك خرکار را
صد جوال فحش را آنجا کشود
گاه می شاشید اندر کار او
چون عدو گاهی سخن گفتمی باو
هی زدی با چکه چوب او را بگوش
گه از تودادن دم در عذاب
یابه پشتت می نهم پالان نو
کور و کر گردیده چشم و گوش تو
جولی های فحش لبریز از دهان
شرم می دارم من از گفتار او
بی حیا و ظالم و فحاش بود

آن خر بیچاره در چرخك زدن
چرخ میزد هر طرف پرکار وار
گرم رقصیدن خر آواره بود
خریه بینی چون رسید از دست مرد
بسکه زد با پیره بیلش به سر
گفتم اورا ای برادر کارکن
بی حیائی بابه جان مرغوب نیست
آن زن مستوره هم استاده است
خرجه میداند و دشنام تو
نام توانسان و نام او خراست
باید اول ما و توانسان شویم
زنده جانان جمله مخلوق خداست
او نمیداند زیان و سود خود
سنگ و چوب از خشم بیجایش مزن
هر عمل دارد جزار و حساب
من ز لعل گوهر اندر زو پند
دید آن خرکار سویم خیر خیر
هر کسی میداند این جا کار خود
دیدم آن بیچاره هم معذور بود
پشت سر خاریده افتادم به راه
این نواقص هم زیبی تربیتی است

هیچکس شایق بمن همدل نشد

برگناه خوشتن قایل نشد

(کوپراتیف)

دوش مهمانان زبس در کلبه ام بسیار شد
جانم حرف تواکنون نیست باور کردنی
آخر از دست تو عارض میشوم در بلدی
باغ بابر شه تیمم میکنم وقت نماز
هیچ جافواره للمی ندیدم در جهان
آنکه در موتر سوار از پول پاك بیغش است
بر سر هر شانه چون سرویس آدم بار شد
کوپراتیفانه از بس وعده ات تکرار شد
روزم از سویت سیه ایشوخ چون بازار شد
آبیار گلشن او دیده خونبار شد
یامگر مودنوی ایجاد در گلزار شد
دیده کور از خاکبادش موقع رفتار شد

بهریکنان پیش دونان ریخت سه روز آبرو
چارچوب از عصه گشت و پنج شب بیمار شد
پاسخم داد این چنین از عشوه یار رشوه دوست
چارپولی می ستاند هر که اونا چار شد

باز می بیند بسویت کج کج آن سروروان
راستی از خامه ات شایق چرا اظهار شد

(طالع میمون)

کی شود شاد این دل محزون من	زین شکر نامی است در کوپون من
گور پراتیفی است جمله آرزو	بر سر عنقا بود مضمون من
تند گفتم ووغن محبوب را	نازیر لیلی کند مجنون من
آن دکاندار شریف باک نفس	میتراشد کلچهء صابون من
بوعلی سینا اصولاً غورکن	چون شفائی نیست در قانون من
نام امداد مساکین رامبر	میشود کم دولت قارون من
ظاهر شهداست و باطن زهرناک	طرفه تزکیبی است در معجون من
زین معاش کم میسر کی شود	چرس وینگ وباده واقیون من
حیف از کم جراتی بوزینه شد	بخت نیک و طالع میمون من

عمرها شد شایق آن قامت
سروا شد نالهء موزون من

(در مناقب حضرات اولیای کرام رحمت الله علیهم اجمعین)

بحضور مبارک حضرت غوث اعظم قدس الله سر العزیز

محی الدین جیلانی بنام زیبایت	مبادا تا قیامت چشم من دور از کف پایت
فلک سرگشته پرواز اوج طائر قدست	ملک واماندهء قرب مقامات معالیت
ندانم فکر ناقص رفعت شان ترا هرگز	زبان آلودهء عصیان چه میداند سخنهایت
غمیگنجی توشا هادر زمین و آسمان هرگز	مگر در خانه دلهای مشتاقان بردجایت
بسی بالاتر از فرهاد باشد کار شیرینم	که من در بیستون دل کشیدم نقش بالایت
تو غوث اعظمی و غوث بیشک دادرس باشد	بداد من برس ایچشم عالم در کر مهالیت
جناب شاه گیلانی توئی محبوب سبحانی	بکن حل مشکلات من سرم قربان سودایت
بهر ناممکنی دست تصرف میتوانی زد	تو عبدالقادر و قدرت نمائی در سراپایت
تونس شاه مردان و بسی مردانگی داری	بمن هم گوشهء چشمی چه دور از مرد میهایت

شود خورشید تابان لوحهء زرین اوصافش
اگر شایق شبی در خواب بیند برق سیمایت

بچشم خود بکش چون سرمه از روی مسلمانی
کسی کوراخدای لامکان محبوب میداند
فدای خاکپای دوستانش بادجان من
که داند پایهء قدرش که مینازد ملاتک هم
بروایدل غبار درگهء سلطان گیلان شو
به قرب حضرت سلطان محی الدین محبوبیت
به بغداد شریفم بر خداوندی به لطف خود
بحق لعل جان بخشش مکن شرمنده ام یارب
که عمری شایق بیدل زده لاف سخندانی

(بعضو حضرت سلطان العارفین بایزید بسطامی رحمت الله علیه)

جان جان جانان است بایزید بسطامی
خاک آستانشن چاکر سگانش من
صد چمن گل افتاده زیر سایهء نازش
دیده زیر پایش باز جانم فدایش باد
بی ادب مروسویش ای گدای عرفانی
نامش از سربازی بر زبان میارایدل
رهبر راه توحید ذات اویود شایق
خضر این بیابان است بایزید بسطامی

(التجابه آستان حضرت بهاوالدین جناب شاه نقشبند قدس الله سر العزیز)

بسا پریشانم یا خواجه بهاوالدین
نام تو چسان آید شاهایزبان من
عمری که تلف کردم بیهوده به بیباکی
در قافلهء هستی هر بنده کسی دارد
از مدرسهء دانش آموز بمن چیزی
من گرد و بیابانم افتاده به دامنانت
اکنون بنما روشن از صیقل لطف خود
گر شایق عصیانم یا لایق حرمانم
من چاکر مردانم یا خواجه بهاوالدین

(عرض نیاز بر آستان حضرت مولای رهنماء مقتدای اولیا جناب تاتا گنج)

(بخش اجویری غزنوی «رحمت الله علیه»)

جانم فدای منزل و ماوای گنج بخش قربان آستان معلای گنج بخش
خورشید میدود به فلک دایم از نشاط بوسیده بسکه روضه زیبای گنج بخش
آن غوث اعظمی که جهان شد غلام او توصیف کرده حضرت مولای گنج بخش
شاید که تشنه لب نگذارد من غریب افتاده بیکنار چو دریای گنج بخش
بدبخت و بی بضاعت گمراه تابکی مارا که در دل است تمنای گنج بخش
یکشب اگر بخواب ببینم زهی شرف انوار حق ز لوحه سعادای گنج بخش
مردود از در کرم و عفو خود مکن یارب مرا بعزت دانای گنج بخش
شایق تو نیز خاک در آن جناب شو

قیمت بهاست گوهر سودای گنج بخش

(التجاء به آستان معلای قطب یزدانی و واقف اسرار نهانی حضرت امام)

(ربانی مجدد الف ثانی رحمت الله علیه)

ای بنده یگانه و فرزانه خدا ای واقف از عروج کمال تو مصطفی
ای قلم حقیقت وای منبع سخا ای مقتدا و رهبر وای پیرو پیشوا

باز آمدم که بوسه کنم آستان تو

ای برتر از تصور آفاق شان تو

خوشنود از ولایتو صدیق اکبر است ظاهر ز عارضت همه انوار عمر است

قلبت پر از محبت عثمان و حیدر است از نقش نقشبند وجودت منور است

درالف ثانویست مجدد وجود تو

افتاده در مغاک ضلالت حسود تو

ای بای زید و ابوالحسن و شبلی زمان ای در فضای عالم توحید پریشان

ایشاهباز تیز بر هفتم آسمان ای باخبر از معنی اسرار لامکان

مارا زبان مدح توای شهریار نیست

دانای راز و حال تو جز کردگار نیست

غیر از تو کس مجدد عرفان نمیشود این محرمی حصول باسان نمیشود

هر سالکی یگانه دوران نمیشود شایسته مقام عزیزان نمی شود

لطف خدا بحال تو بسیار بوده است

چون حامی تو سید ابرار بوده است

لطف و عنایت تو زیس بی حساب شد بر روی طالبان درت فتح باب شد

هر کس رسید در حرمت کامیاب شد صد ذره از نوازش تو آفتاب شد
 مانیز بردرت بامیدی رسیده ایم
 آوازه عطا و سخایت شنیده ایم
 خاک در تو گشتم و از شرم گل شدم از نام نامی تو سرا سر خجل شدم
 از نسبت طریق هدامت فعل شدم شرمنده ز آستان معالی دل شدم
 اکنون مرا به لطف ازین ورطه بازکش
 دست نوازشت بسرای دلنوازش
 با صد نیاز و وعجز بیدر بارت آمدم از سر قدم نموده به گلزارت آمدم
 چشمی ندارم و بی دیدارت آمدم دست تهی برسته بازارت آمدم
 ای حامی و مربی و مولای عاجزان
 چشم عنایتی که بنازم با سمان
 شاه کرم شعار گدا پروری کند صاحب کرم همیشه کرم گستری کند
 محبوب دلنوازی دلبری کند خضر طریق گمشده را رهبری کند
 من شایق گدای توای بنده پرورم
 دست نوازش بکش از لطف بر سرم

التجایب آستان معالی محبوب یزدان و مولای چشتیان خواجه خواجگان

حضرت سلطان محی الدین چشتی نور الله مرقدہ

ای شده از بندگی محبوب ذات کبریا ای غبار آستانت دیده هارا توتیا
 گشته اجمیر شریف از پرتوت دارالشفای نگهت کویتو بیمار معاصی رادوا
 خواجه هندالولی مولایمن سلطان چشت
 روضه جان پرورت زیبا تر از باغ بهشت
 شاهباز برق سیر لامکان هندالولی طاهر باغ تقدس آشیان هندالولی
 واقف رمز جهان بینشان هندالولی باخیر از عالم سر نهان هندالولی
 جان فدای نام پاکت ای غریبانرا پناه
 ای گدای نامدار وای فقیر پادشاه
 تاقیامت ناقد است ایشاه فرمانشما تابد جاری بود احکام دیوان شما
 تابروز حشر سر سبزه است بستان شما وحش و طیور مرغ و ماهی شد ناخوان شما
 مرجیا ای تاج و تخت تاقیامت برقرار
 از سگان آستانت صد کرامت آشکار
 يك نگاهت ذره را خورشید تابان میکند همتت مورضعیفی را سلیمان میکند
 چارپار ابر تو لطف توانسان میکند التفاتت گبر و ترسار را مسلمان میکند
 بر سر من هم بکش دست نوازش از کرم
 تا شوم مولایمن در هر دو عالم محتشم

ایسپهر آدمیت من بقریانت شوم خاک روب روضهء باشوکت و شانت شوم
 حضرت سلطان چشتی از گدایانت شوم بندهء فرمان پرو منظور دریانت شوم
 ذات والایت غریبان را نوازش میکند
 این گدای بینوا هم از تو خواهش میکند
 یامعین الدین حسن داری توری و آبرو میتوانی نامهء اعمال مارا شستشو
 غرقهء بحر معاصی گشته شایق تا گلو سینه چاک تیغ عصیان از تو میخواهد رفو
 رس بداد من که روز رحمت و امداد تست
 شیوهء جود و مروت خاصهء اجداد تست

(التجایبستان سراج الواصلین و سلطان الکاملین حضرت نظام الدین قدس سره ۵)

باز آمد در مشام نگهت عشق خدا از در سلطان نظام الدین چشتی اولیا
 آنکه نور حق تجلی میکند از روضه اش آنکه میبخشد صفای تربتش دل را صفا
 آنکه باشد خسروش فرمان روای ملک دل آنکه میباشد بزرگان جهان را پیشوا
 گنبد هفت آسمان را میتوان بی پرده دید گر رسد در چشم من از خاک کویش توتیا
 دست خالی پر نمیگردد رواج عالم است چون رسد در گره سلطان با حشمت گدا
 کیست از من بینوا تر در همه روی زمین من بقریان توای سلطان با جود و عطا
 بردرت روی نیباز آورده ام دادم بده ای چراغ التفاتت خانهء دل را ضیا

از طفیل دوستان شایق بیچاره را

در قیامت حشر کن با امتان مصطفی

(بمضور قلزم تنزه و یاقی حضرت خواجه قطب الدین بختیار کاکی رحمت الله علیه)

صد رود و رحمت از عرش برین باد انشار بر مزار خواجه قطب الدین کاکی بختیار
 اینکه می بینم به بیدارست یارب یا خواب کز طواف روضه اش بر چرخ دارم افتخار
 بر منار باشکوه حیرت افزایش سلام در حریم لامکانی رفته راه این منار
 صنعت حجازی این رشک جنت دیدنیست گشته از بهر سنگ او طور تجلی آشکار
 از کرم برخاکساران هم نگاهی گاه گاه جان فدای آستانت ای شه گردون وقار
 میکنم جاروب دربار تو از مزگان و لسی آب پاشی بایدم از گریه های زار زار
 اشک مزگان مرا آن منزلت آخر کجاست در حریمت آب پاک و صاف میباشد بکار
 بر سر از بی حاصلی سنگ ندامت میزنم کاش بودی پیکر ناچیز من لوح مزار
 ای سروسر در چشتی من بقریانت شوم در حضورت میکنم ساز جسارت بشمار

شایق بیچاره را یارب مکن مردود خوش

از طفیل خواجه قطب الدین کاکی بختیار

التجابه آستان مقدس ومعلای شیر بارگاه بینیازی وشهسواری میدان شجاعت

وجانبازی مظهر العجائب حضرت اسدالله الغالب

کرم الله وجهه

ای غبار در گه ات چشم ملک راتوتیا	جان فدای آستانت ایشه مشکلکشا
ای انیس فاطمه ای مونس شاه رسل	ای رضاجوی دلت پیوسته قانون فضا
من چه گویم وصف ذات پاکت ایسلطان دین	جسم وجان خود چو خواندت خواجه هردوسرا
بر سپهرشان ذات حیدری کی میرسد	هر قدر باشد عروج فطرت ناقص رسا
گرشوی استاده در میدان مردی می فتد	از نهیب ذوالفقارت لرزه در ارض وسما
از جهان بانور ایمان میرودهنگام مرگ	گیر آگرد در گیر گوید مرتضی یا مرتضی
کیستم من تابوسم نعل سم دلالت	ایکه نعلین تو باشد تاج فخر اولیا
موجب رحمت شود از ذکر نامت یا علی	آنکه زیر بار عصیان پشت او گردد دوتا
گریدر گاه خداوندی شفیع آرم ترا	بر اجابت مینماید نازها دست دعا
آمدم تادیده روشن سازم از خاک درت	ای قدم جای زبام عرش تا تحت السری
مدعی بامام کن رویا بازی زینهار	پر حذر باش از سگان در گه شیر خدا

گوشه چشمی بحال شایق بیدل کنند

از غلامان درت باشد مرا این التجا

(مرثیه وتاریخ)

بیادگار روز حسرت اندوز شهادت ناجی ملت افغان و نایبغه زمان اعلیحضرت محمد نادر شاه فردوس جایگاه نور الله و مرقدہ این قطرات اشک خونینرا که نشان پاره های جگراست يك يك بنوك مژگان گرفته و با آنانیکه قلب حساس دارند اهدا میکنم:

چرا بگوش دلم ناله حزین آید	چرا ز سینه مرا آه آتشین آید
چرا بچشم من این مملکت غمین آید	چرا هو او فضا در نظر چننین آید
لوای عالی شاهی چرا در گرون است	
ترنگ ساعت مینار ناله مضمون است	
ز غصه داغ دل شیخ وشاب شد افسوس	جهان به آتش حسرت کباب شد افسوس

بنای خانه ملت خراب شد افسوس بزرخاک سرافتاب شد افسوس

بروی ناجی ملت زدند گله کین

هزار غوطه بخون خورد تخت و تاج و نگین

بیارخون دل ازدیده قلم امروز بداغ سینه بکن صفحه رارقم امروز

بنه بساحه ماتم دگر قدم امروز که پهن گشته بهرجا گلیم غم امروز

بخاک و خون پدر تاجدار ما غلطید

بضرب گله شه نامدار ما غلطید

روا بود که بنالم بناله های حزین هزار بار سرخویش رازنم بزمین

که هست کوه و بیابان و دشت و درغم گین خموش گشت عزیزان چراغ اهل یقین

تمام عالم اسلام دریدر شد حیف

محیط ماهمه گی خاک غم بسر شد حیف

چه سود اگر همه از چشم ما رود خون دعای مایه اجابت نمیشود مقرون

بناسپاسی ماطعنه میزند گردون به تیره بختی ما گریه میکند مضمون

که قدر خدمت مولای خود ندانستیم

به قیمت دریختای خود ندانستیم

نداشت رفعت ما را قلك رواداری نبود طالع ما را هوای بیداری

ندانم از که بدانیم این ستمکاری مگر سپهر ندارد بماسرریاری

زدست دامن اقبال رایگان دادیم

به پیش غیر ز نادانی امتحان دادیم

اگرچه رحلت آن نادر جهان وفا نمود بر سر ملت قیامتی برپا

رسید پر تولطفی ز عالم بالا که شکر آن نتوانیم تا به حشر ادا

بناسپاسی جاهل خدا یمان گرفت

خدای قادر مشکل کشای مان گرفت

نهال نورس باغ امید شاه شهید که نور سلطنت از عارضش همی تابید

بتاج پوشی او ما در وطن بالید جبین بپای وی اقبال همچومن سائید

بیا که تمنیت اکنون بدوستان گویم

دعای دولت این شاه نوجوان گویم

همیشه تا که بود عزت سخن افزون همیشه تا که بود لفظ و معنی و مضمون

همیشه تا که برآید در از دهن بیرون همیشه تا که بود طبع شایق موزون

زند بنام خوشش سکه نشاط زمان

که ظاهر است جلوس وی از (رك افغان)

ای قلم حسرت رقم بیادگار واقعۀ وفات حسرت آیات مادر برگزیده

افغان و آن ملکه عصمت بنیان این قطرات خون را که بنام اشک رنگین ازدیده
غم‌دیده یک بیمار بیرون تراویده یک یک بتو مژگان گرفته
و بانهایتی که قلب حساس و باعاطفه دارند برسان:

بازمانند کباب از چشم من خون می‌رود باز آه سوزناکم تاب‌گردون می‌رود
باز فریاد و فغان من به هامون می‌رود باز از چشم تر من رود جیحون می‌رود
دوستان آخری گویند این کدورت بهر چیست

باعث نارامی دل محنت هجران کیست
داد از دست جفایت ای سپهر کینه ور عالمی را ساختی مغموم و زار و نوحه گر
این وطن سرتابه پا گویا بود یک چشم تر جمله سرکشته و محزون و از خود بی‌خبر
هر طرف رفتم ندیدم یک دل خوش در رطی
میزند موج کدورت سر سر کوه و دمن

این فضا بسیار می‌آید خنک در دیده ام چون شفق از چشم خود در موج خون غلطیده ام
تا سحر امشب ز جور آسمان نالیده ام از توای گردون چه من چه غمها دیده ام
بر سر آتش نشستم صندلی و ش تا سحر

چون بخاری سینه ام از داغ حسرت شعله ور
نیست یکدل در تمان این وطن امروز شاد چیست آخرین پروت این خنک این الحاح
هر یکی نوع دگر بیرون کشده از نهاد میزند هر کس بر رنگی از جفای چرخ داد
باز ازین محفل نمی‌دانم که بیرون رفته است

کاین چنین در ماتمش ازدیده ها خون رفته است
اشک خونین می‌چکد هر لحظه از چشم ترم می‌طپد چون مرغ بسمل هر نفس دل در برم
شد فروین داغ نوی برداغهای دیگرم رفت از کف تاج و فخر و مادر نیک اخترم
مادر ظاهریب اطمینان گوه‌ر عز و وقار

مادر شاه جوان بخت رشید نامدار
دامن مادر بهشت راحت اولادهاست گوشه آغوش او فرودس الطاف خداست
وصف مادر ای برادر چون پدری انتهاست بیرخ مادر جهان در دیده من کربلاست

خوب بشناسید آخر قد ر مادرهای خود
چشم خود بگذار هر جا می‌گذارد پای خود
این زن والا که مرد زمان خویش بود در همه افکار شوهر همدل و هم‌کیش بود

بیا همه اولادهای خویش خیراندیش بود وصف خلق و همت او هر چه گویم بیش بود
 مثل او دیگر نمیابم اکنون ظاهر است
 گر کسی پیدا کند مانند او را نسا در است
 منزل پنجاه و نهم و چو طی کرد از حیات خاطرش بگرفت زین محنت سرای بیشباب
 نیست از تیراجل هرگز کسی را چون نجات نام نیکو هر که مانند کی بود او را مسمات
 بیست و دو از برج قوس و ساعت دو وقت شب

این وطن را ساخت خالی از همه عیش و طرب

تاریخ وفات عبدالقیوم خان عطار مر حوم که در عین جوانی و دو ماهه دامادی

جهان فانی را بدرود گفته

داغ دیگر هم مرا شد بر سر آنهای زیاد داشتم صد داغ بردل از جفای آسمان
 حیف بر سر خاک سیاه نامرادی افتاد نوجوانی چون نهال نورس از یاد اجل
 نور چشم آدمیت میوهء باغ مراد صاحب اخلاق نیکو عبدالقیوم رشید
 با هزار ارمان ز دنیا رفت هی می داد سبزهء نوخیز عمرش گشت پامال فنا
 تابه شمی سال فوت او برارم ازعداد دوش بودم غرقهء دریای حسرت شایقا
 بود رنگین از خاندانست جوان نامراد در کف این گوهر رسید از بحر تاریخ وفات
 کف (۷۱۰۰) مصرع اخیر ۱۲۱۲ = ۱۳۱۲

تاریخ وفات آقای میر غوث الدین خان یسر میر سید کریم خان مر حوم

هزار افسوس از این دنیای غدار ندیده هیچکس مهر و فایش
 چه سر رفته زیر خاک ازوی که نشنیده کس دیگر صدایش
 چه بندی دل درین ویرانه آخر که هست از نیستی سنگ بنایش
 جناب میر غوث الدین خان که خامه چو ما خون گرداکنون در عزایش
 شنیدم رفت از دنیا بر ستاق دل ما شد خراب از ماجرایش
 ز نسل میر و اعظ آن یگانه که عالم کشته محو نعت هایش
 اگر تاریخ فوتش کس بپرسد بگو ایشایق بیدل برایش
 که پیش مرده بنویس این دعا را بهشت جاودانی باد جاییش
 (۱۱۰۲ - ۱۲۴۹ = ۱۳۵۲)

عن طبع معنونة اسن